

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

2019

Regionální statistiky

Hradec Králové, 31. 8. 2020

Kód publikace: 330131-20

Č. j.: CSU-011623/2020-78

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Hradci Králové

Ředitel odboru: Petr Matoušek

Kontaktní osoba: Věra Varmužová, e-mail: vera.varmuzova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislibc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

ISBN 978-80-250-2989-3 (pro tištěnou publikaci)

ISBN 978-80-250-3019-6 (pro soubor v pdf)

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	9
2. Sociální vývoj.....	23
3. Ekonomický vývoj	54
4. Životní prostředí.....	84
5. Mezikrajské srovnání	93
Tabulková příloha.....	105
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	106
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	107
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	108
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	109
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Královéhradeckého kraje v letech 2001–2019.....	110
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj	112
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj.....	113
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj.....	116
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – životní prostředí	118
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2014 a 2019	119
Zkratky krajů a okresů.....	122

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2019, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2014). Zahrnuje oblasti, ve kterých můžeme analyzovat vývoj pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Mimo to jsme opět zařadili také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2019. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2018, v některých dalších oblastech jsou údaje za rok 2019 pouze předběžné a budou se ještě zpřesňovat.

Z územního hlediska jsme analýzu neomezili na kraj jako celek, ale snažili jsme se postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Obdobné analytické materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, a to podle jednotné osnovy. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2000, tedy od roku vzniku současné podoby krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.hradeckralove.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Královéhradeckého kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Královéhradeckého kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 24. 8. 2020. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak



Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

Počet obyvatel v kraji je v čase stabilní, patří k nejstarším v republice.

- Královéhradecký kraj má neměnnou sídelní strukturu od roku 1995 s počtem 448 obcí. Z toho má od roku 2007 celkem 48 měst, ve kterých bydlí dvě třetiny obyvatel. Podíl městského obyvatelstva postupně mírně klesá.
- Ve venkovských obcích (nemají statut města) se počet obyvatel zvyšuje, nejvíce vzrostl od roku 2001 v obcích s 500–1 999 osobami. Naopak v nejmenších obcích do 199 osob ubyla více než pětina obyvatel.
- V obcích do 2 000 obyvatel bydlí třetina obyvatel kraje. Tato velikostní kategorie je početně neměnná, počet obyvatel těchto obcí se postupně zvyšoval až na třetinu obyvatel kraje v roce 2019.
- Počet obyvatel kraje je dlouhodobě stabilní a ke konci roku 2019 dosáhl 551 647 osob, v časové řadě od roku 2001 byl nejvyšší v roce 2010, pak sedm let klesal a od roku 2017 se zvyšuje. Obyvatelstvo ubylo v okresech Náchod (trvale nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov), Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Cizinci se podílejí na obyvatelstvu kraje 2,8 %.
- Věková struktura obyvatel je mezi kraji nejstarší, průměrný věk 43,3 let je mezi kraji nejvyšší. Nejvyšší je i podíl seniorů, který dosáhl 21,6 % a naopak nejnižší má kraj podíl osob ve věku 15–64 let.
- Index stárí se dlouhodobě zvyšuje a je nejvyšší mezi kraji. Počet seniorů převyšuje počet dětí od roku 2005, v současné době připadá na 100 dětí 139 seniorů.
- Porodnost v kraji poslední dva roky klesala. Mimo manželství se rodí více než polovina dětí. Úhrnná plodnost se snížila. Neustále se zvyšuje průměrný věk matky při narození dítěte. Úmrtnost vykazuje stabilní trend.
- Sňatečnost od roku 2015 roste. Rozvodovost mírně klesá.
- Naděje dožití patří k nejvyšší mezi kraji v ČR, právě narozený chlapec má naději dožití 77,2 let a dívka 82,5 let. Naděje dožití mužů byla v roce 2019 druhá nejvyšší a žen pátá nejvyšší mezi kraji.

Sociální vývoj

Demografické a ekonomické jevy a procesy ovlivnily sociální charakteristiky kraje. Ekonomice se daří, to mělo kladný vliv na zaměstnanost, nezaměstnanost, mzdy, důchody a ostatní sociální ukazatele v kraji.

- Do věkové struktury pracovní síly se promítají demografické změny, přestože obyvatelstvo kraje stárne, díky příznivému ekonomickému vývoji a prodlužující se hranici věku odchodu do důchodu, pracovní síla kraje rostla, zvýšil se počet zaměstnaných na úkor nezaměstnaných, vzrostla vzdělanostní úroveň pracovní síly.
- Ekonomický růst srazil nezaměstnanost v kraji (podle MPSV) na historicky nejnižší úroveň od roku 1993. V kraji byla historicky nejvyšší nabídka volných pracovních míst, která převýšila počet nezaměstnaných. Kraj se řadí mezi regiony s nejnižší nezaměstnaností, okres Rychnov nad Kněžnou patřil podílem nezaměstnaných k nejnižším v celé ČR. Klesly počty nezaměstnaných podle vzdělání, věku, kvalifikace i délky evidence na úřadu práce.
- Materiální bohatství domácností v kraji roste, v posledním sledovaném roce (2018) sice tempo růstu čistého disponibilního důchodu domácností zpomalilo, přesto v přepočtu na 1 obyvatele byl čistý disponibilní důchod domácností 5. nejvyšší v celé ČR.

- Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i ve vývoji mezd. To potvrzují data ze statistického výkaznictví i přebíraná data od MPSV a MF. Meziroční navýšení mezd bylo nejvyšší mezi kraji, kraj si polepšil na 5. příčku v mezikrajském žebříčku, avšak přetrvávají rozdíly mzdových hladin mezi pohlavími.
- V nemocnicích je počet lůžek v posledních letech stabilní, mírně vzrostl počet hospitalizací, průměrná ošetrovací doba se snižuje, přesto je dlouhodobě nejdelsí ze všech krajů.
- Počet nových případů dočasné pracovní neschopnosti na 100 nemocensky pojištěných byl mezi kraji třetí nejvyšší, průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti však patřila k nejnižším v ČR. Velmi nízké bylo v mezikrajském srovnání i průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti.
- Počet i objem vyplacených dávek státní sociální podpory se v posledních letech snižuje. Výdaje na dávku přídavek na dítě byly v porovnání s rokem 2014 o třetinu nižší. Výše vyplacených dávek přepočtená na jednoho obyvatele byla v kraji o tři stovky korun nižší než průměrná hodnota za ČR.
- Výdaje na dávky nemocenského pojištění v posledních letech výrazně stoupají. Tři čtvrtiny celkového objemu dávek byly vyplaceny na nemocenském, jedna pětina jako peněžitá pomoc v mateřství.
- Roste počet poskytovatelů i kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory. Kraj má druhý nejvyšší počet lůžek v domovech pro seniory na tisíc obyvatel starších 65 let.
- Počet příjemců starobního důchodu mírně stoupá, výše starobního důchodu je pod průměrem ČR. Průměrný starobní důchod žen je v kraji o více než dva tisíce nižší, než starobní důchod mužů. Rychleji roste počet příjemců předčasných starobních důchodů, zároveň se zvyšuje jejich podíl na počtu příjemců starobních důchodů celkem.
- Počet registrovaných trestných činů se po několika letech meziročně zvýšil, přesto patřily registrované trestné činy přepočtené na tisíc obyvatel k nejnižším v ČR.
- Počet dopravních nehod v kraji byl za posledních pět let nejvyšší, výrazně stoupl i počet usmrcených osob.
- Počet požárů i přímá škoda na majetku způsobená požáry se meziročně snížily, počet zraněných i usmrcených v souvislosti s požáry byl však za poslední roky nejvyšší.

Ekonomický vývoj

Růst ekonomiky kraje potvrzují regionální makroekonomické ukazatele i výsledky odvětvových statistik.

- Díky rychlému tempu růstu hrubého domácího produktu, bylo HDP v přepočtu na 1 obyvatele v roce 2018 čtvrté nejvyšší mezi kraji. Ekonomická výkonnost kraje zůstává podprůměrná a dlouhodobě se nemění.
- Rychlé tempo růstu dosáhla i regionální hrubá přidaná hodnota. Zvýšil se především podíl sekundárního sektoru na HPH díky zpracovatelskému průmyslu. Podíl terciárního sektoru na HPH v čase klesá a mezi kraji byl 3. nejnižší.
- Míra investic vyjádřená ukazatelem tvorby hrubého fixního kapitálu byla v letech 2015–2017 na historicky nejvyšších hodnotách. Přestože se zlepšilo postavení kraje v investiční aktivitě a posunulo ho na vyšší příčku mezi kraji, míra investic zůstává podprůměrná.
- Výdaje na Výzkum a vývoj (VaV) byly v roce 2018 rekordní, meziročně vzrostly o 17 % a jejich podíl na HDP kraje vzrostl na jedno procento.
- Ve VaV pracovalo v roce 2018 v kraji 2 419 osob, z toho tři čtvrtiny v podnikatelském sektoru a necelá čtvrtina v sektoru vysokoškolském.



- Počítačem bylo v kraji v roce 2018 vybaveno 77,3 % domácností podobně jako v průměru za ČR. V domácnostech seniorů to bylo 39,1 % a byl to třetí nejvyšší podíl mezi kraji.
- K internetu bylo v roce 2018 připojeno již 78,3 % domácností, zatímco před deseti lety jen 44 %. Domácností seniorů bylo připojeno k internetu 38,6 % a byla to 4. pozice mezi kraji.
- Ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou bylo v kraji registrováno v roce 2019 celkem 73,4 tisíc. Více než dvě třetiny z nich jsou živnostníci, nejčastěji v odvětví obchodu, průmyslu a stavebnictví.
- Na zemědělské produkci ČR se kraj podílí téměř 7 % a na 1 ha tak připadá pátá nejvyšší hodnota celkové zemědělské produkce mezi kraji. Převažuje rostlinná produkce nad živočišnou od roku 2010. Kraj je největším pěstitelům rybníků v ČR.
- Stavy skotu se meziročně zvýšily, stavy drůbeže se neměnily.
- Za sledované období let 2014 až 2019 se v kraji zalesnilo 4 800 ha, což je průměrně 800 ha ročně, největší rozsah zalesňování byl v roce 2014. V druhové skladbě lesních porostů jsou tři čtvrtiny jehličnanů, převážně smrk, který se podílí na celkových lesních plochách 56,9 %, v ČR je tento podíl jen 49,5 %.
- Rekordní těžba dřeva v roce 2019 byla ovlivněna nahodilou těžbou hmyzovou, která představovala 65 %.
- Tahounem průmyslu kraje je výroba počítačů, elektronických a optických strojů a zařízení a automobilový průmysl.
- Zatímco instalovaný výkon elektráren i výroba elektřiny patří k nejnižším mezi kraji, spotřebou energie se kraj řadí na 6. nejvyšší příčku, spotřeba v domácnostech na 1 obyvatele byla 6. nejvyšší mezi kraji.
- Většina ukazatelů velkých stavebních podniků i stavební práce provedené malými podniky na území kraje vykazují nárůst. Rostly počty vydaných stavebních povolení, jejich hodnota v roce 2019 oproti roku 2017 výrazně vzrostla. Tempo růstu zahájených bytů bylo podprůměrné, u dokončených bytů bylo 6. nejvyšší mezi kraji.
- Silniční síť byla v roce 2019 tvořena 3 742 km silnic a dálnic. V kraji přibýly 4 km nové dálnice v Hradci Králové v roce 2018. Tranzitní dopravou je nejvíce zatížen okres Náchod. Nej hustší silniční síť je v okrese Jičín. Nejvyšší podíl silnic I. třídy v kraji je v okrese Trutnov.
- Železniční tratě kraje v délce 715,4 km tvoří 7,5 % tratí v ČR. Délka splavných vodních cest kraje pro pravidelnou dopravu je 24,5 km, což představuje 3,4 % z vodních cest v ČR.
- V hromadných ubytovacích zařízeních kraje se v roce 2019 ubytovalo 1,4 milionů hostů, meziročně o 5 % více a byl to čtvrtý nejvyšší počet mezi kraji. Zahraniční hosté byli převážně z Německa, Polska a Slovenska.

Životní prostředí

Z hlediska životního prostředí patří Královéhradecký kraj k méně zatíženým.

- Půdní fond zaznamenal ke konci roku 2019 další úbytek orné půdy a vyšší podíl lesních pozemků. Orné půdy meziročně stále ubývá, za pět let o 3,7 tisíc ha. Zvyšuje se i podíl trvalých travních porostů na zemědělské půdě.
- Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. V okrese Náchod je více než polovina jeho výměry chráněným územím.

- V roce 2019 se v kraji hospodařilo na 24,9 tis. ha ekologicky obhospodařované půdy. Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze v ČR činil 4,6 %.
- Vodou z vodovodů je v Královéhradeckém kraji zásobováno 94,6 % obyvatel. Spotřeba vody v domácnostech vzrostla za rok 2019 o 4,1 litru na osobu a den a byl to nejvyšší meziroční nárůst ve sledovaném období od roku 2014. Ceny vodného i stočného meziročně vzrostly.
- Na kanalizaci s čistírnou odpadních vod bylo v roce 2019 napojeno 74,4 % obyvatel.
- Emise hlavních znečišťujících látek klesají a oxidy dusíku i oxid uhelnatý jsou nadále pod celorepublikovou úroveň. Měrné emise všech sledovaných oxidů byly pod úrovní znečištění v ČR.
- Na 1 obyvatele připadlo v roce 2018 celkem 332 kg komunálního odpadu, což byl meziroční nárůst o 9 kg. V České republice to bylo v průměru 351 kg na obyvatele.
- V roce 2018 bylo na ochranu životního prostředí v kraji vynaloženo nejvíce prostředků ve sledovaných letech 2014 až 2018.



1. Demografický vývoj

Územní změny, sídelní struktura

Neměnná sídelní struktura kraje od roku 1995.

Královéhradecký kraj má dlouhodobě neměnnou sídelní strukturu, od roku 1995 je v kraji celkem 448 obcí, z toho k 31. 12. 2019 mělo 48 obcí statut města a 12 obcí statut městysu. V roce 2019 nevzniklo na území kraje žádné nové město ani nový městys ani obec.

Dvě třetiny obyvatel bydlí nadále ve městech a jejich podíl postupně klesá.

K 31. 12. 2019 měl kraj 551 647 obyvatel. Městské obyvatelstvo tvořilo necelé dvě třetiny obyvatel, což představuje 365 017 osob, a v delší časové řadě od roku 2001 se podíl mírně snižoval, mezi roky 2006 a 2008 se zvyšoval a pak postupně mírně klesal. Maximální a minimální hodnota podílu byla v uplynulých dvaceti letech od 68,5 % v roce 2001 po 66,2 % v roce 2019. Během roku 2019 ubylo ve městech celkem 360 obyvatel, přes 7,7 tisíc osob ubylo během let 2008 až 2013. Za celé sledované období od roku 2001 ubylo ve městech kraje více než 11 tisíc osob, tj. 3,0 %.

Počet obyvatel krajského města meziročně vzrostl.

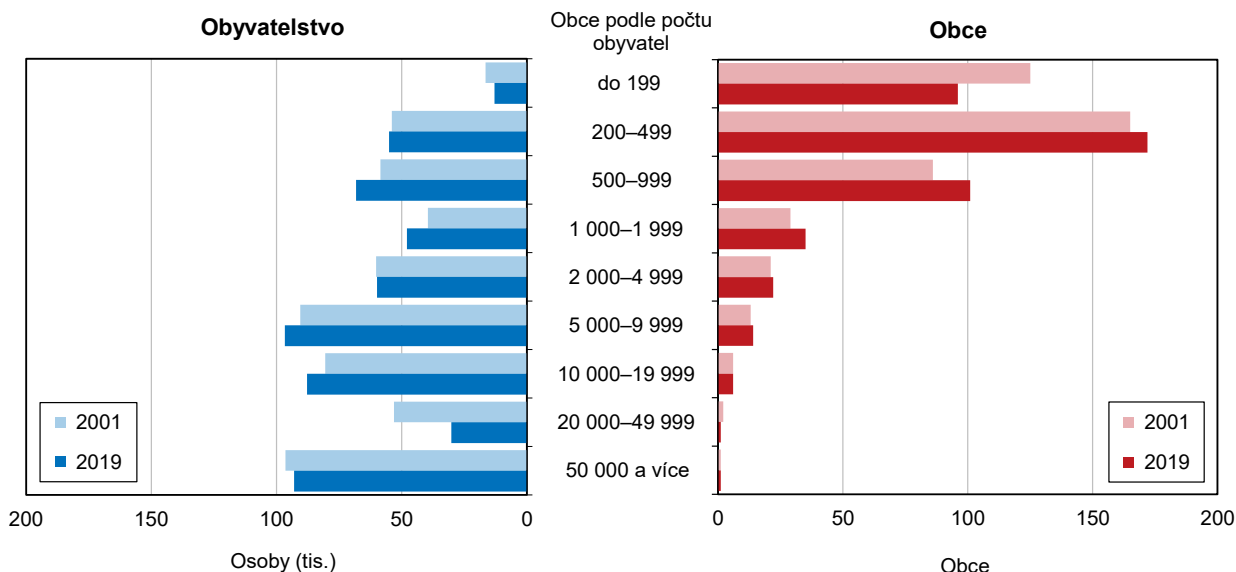
Krajské město Hradec Králové je s počtem 92 939 obyvatel v kategorii obcí od 50 000 do 100 000 obyvatel, druhé největší město kraje s 30 234 obyvateli je Trutnov v kategorii 20 až 50 tisíc osob a třetí s 19 897 obyvateli město Náchod (od roku 2018 se město Náchod dostalo pod hranici 20 tisíc obyvatel). Měst s 10 až 20 tisíci obyvateli je nyní šest v pořadí Náchod, Jičín, Dvůr Králové nad Labem, Jaroměř, Vrchlabí a Rychnov nad Kněžnou. V roce 2019 ubylo obyvatelstvo v 27 městech kraje, nejvíce v Trutnově (-138 obyvatel) a Vrchlabí (-121 obyvatel). Nejvyšší nárůst obyvatel byl v roce 2019 zaznamenán ve městech Hradec Králové (197 obyvatel) a Libáň (103 obyvatel).

Ve venkovských obcích se počet obyvatel zvyšuje, nejvíce v malých obcích s 200–999 obyvateli.

Ve 400 venkovských obcích (nemají statut města) žilo k 31. 12. 2019 celkem 186 630 obyvatel, tj. 33,8 % krajské populace. Meziročně vzrostla populace venkova o 986 osob, tj. o 0,5 % a za pět let od roku 2014 o 3 847 osob, tj. o 2,1 %. Podíl obyvatel venkova se meziročně zvýšil o 0,1 procentního bodu (p. b.), za pět let už o 0,4 p. b. a proti roku 2001 o 2,3 p. b. Nejvíce se počet obyvatel zvyšuje v malých obcích s 200–999 obyvateli.

Graf 1.1. Sídelní struktura Královéhradeckého kraje v letech 2001 a 2019 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

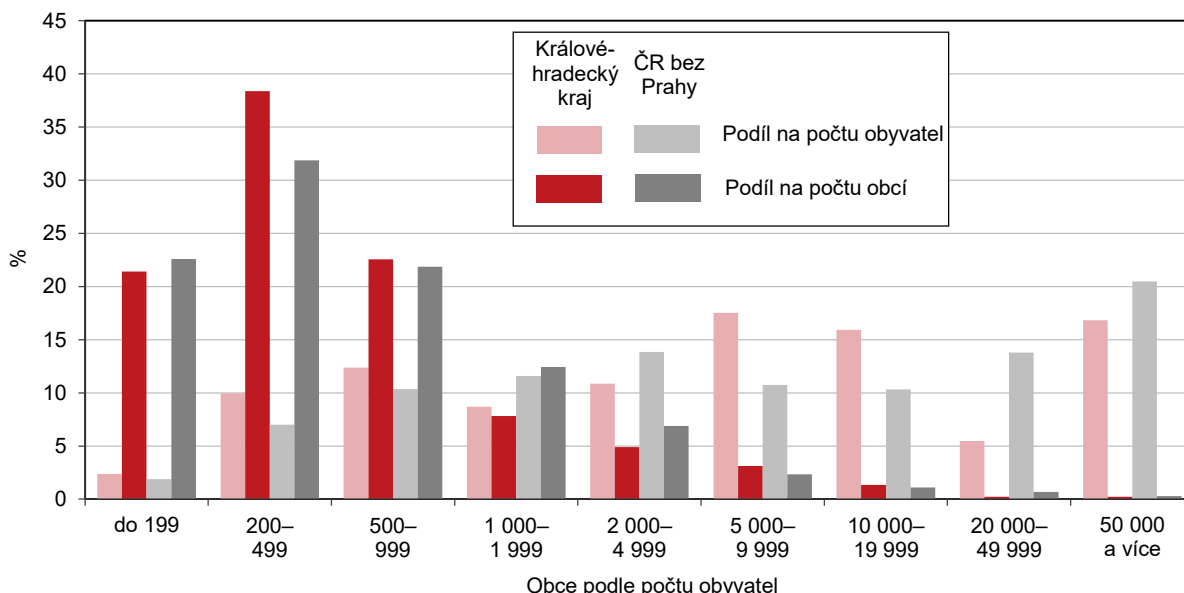


Nejvíce obyvatel přibýlo od roku 2001 v obcích s 500–1 999 osob.

Z hlediska velikosti obcí podle počtu obyvatel přibýly ve srovnání s rokem 2001 téměř dvě pětiny obyvatel v obcích s 500–1 999 obyvateli, v tom v obcích v kategorii 1 000–1 999 osob o 21,2 %, tj. o 8,4 tis. obyvatel a v kategorii s 500–999 obyvateli o 16,6 %, tj. o 9,7 tis. obyvatel. Naproti tomu více než pětina obyvatel, tj. 3,5 tis. osob ubyla v nejmenších obcích do 200 osob. Přesunem 20tisícového města Náchod do nižší kategorie od roku 2018 se výrazně změnila kategorie větších měst.

Graf 1.2 Sídlní struktura Královéhradeckého kraje a České republiky (bez Prahy) k 31. 12. 2019

Zdroj: ČSÚ



V obcích do 2 000 obyvatel bydlí třetina obyvatel kraje a tato kategorie je od roku 1994 stabilní podle počtu obcí i počtu obyvatel.

Ve 404 obcích do 2 000 obyvatel bydlí třetina obyvatel kraje a tato velikostní skupina obcí nezaznamenala podle počtu obcí větší výkyvy. Od roku 2000 do roku 2016 jich bylo 405 a nyní o jednu obec méně. Ke konci roku 2019 v nich žilo celkem 184 194 osob, tj. 33,4 % obyvatel kraje a jejich podíl se postupně zvyšuje. V roce 2000 to bylo 405 obcí, v nichž bydlelo 166 025 osob, tj. o desetinu méně. Skupina obcí (převážně měst) nad 2 000 obyvatel je dlouhodobě poměrně stabilní bez meziročních výkyvů. V nejmenších obcích do 200 obyvatel, kterých bylo v kraji celkem 96, tj. 21,6 %, žilo 2,4 % obyvatel kraje, v roce 2001 jich bylo 125 s 3,0% podílem na obyvatelstvu kraje. V nejpočetnější skupině obcí s 200–499 obyvateli bydlela desetina osob.

Oproti ČR má kraj větší zastoupení obcí v kategorii 200–499 osob a menší v obcích s 1 000–1 999 obyvateli.

V porovnání s Českou republikou má kraj větší zastoupení obcí do 1 000 obyvatel, 82,4 % proti 76,3 % ke konci roku 2019, v tom nejmenších obcí do 199 obyvatel měl méně o 1,2 p. b., v kategorii 200–499 osob převyšuje průměr ČR o 6,5 p. b. a u obcí s 500–999 obyvateli je to jen o 0,7 p. b. více. Dále měl kraj mnohem větší podíl měst s 5 000–19 999 obyvateli, a to o 12,3 p. b. Podíl městského obyvatelstva byl v kraji o 2,7 procentních bodů nižší.

Vývoj počtu obyvatel, věková struktura

Počet obyvatel je dlouhodobě stabilní, v letech 2017 a 2019 nastal celkový přírůstek.

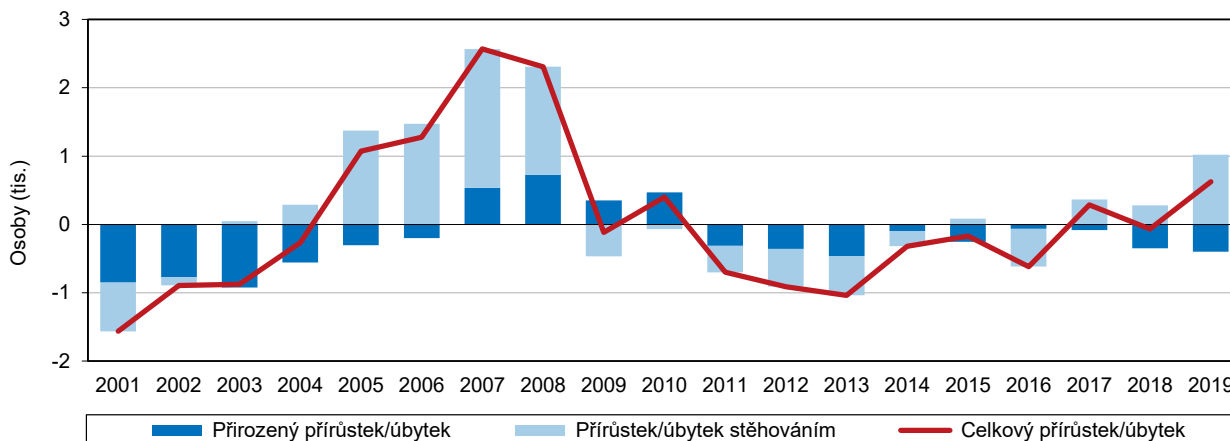
Populace Královéhradeckého kraje je dlouhodobě stabilní a ke konci roku 2019 v něm žilo 551 647 obyvatel, což je 5,2 % obyvatel České republiky. Od vzniku kraje v roce 2000 obyvatelstvo meziročně ubývalo, zejména vlivem přirozeného úbytku. Zlom nastal v roce 2005 důsledkem migrace v období ekonomického růstu a až do roku 2008 počet obyvatel rostl. Následkem krize nastal opět v roce 2009 celkový meziroční úbytek obyvatel migrací. Další rok došlo ještě k přírůstku obyvatel



přirozenou měnou a od roku 2011 obyvatelstvo kraje jen ubývalo vlivem migrace i přirozeně. Až v roce 2017 se celkový počet obyvatel kraje meziročně zvýšil o 285 osob v důsledku kladné migrace. Tento trend pokračoval i v roce 2019, kdy přibýlo 626 obyvatel vlivem stěhování. V roce 2018 naopak nízkou migrací celkově 68 osob ztratil. Pouze v letech 2007 až 2010 nastal přirozený přírůstek, pak až do konce roku 2019 pokračoval úbytek převahou zemřelých nad počtem narozených dětí.

Graf 1.3 Pohyb obyvatel v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Obyvatelstvo ubýlo v okresech Trutnov a Náchod, trvale nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov.

Demografický vývoj v uplynulých letech byl ovlivněn úbytkem obyvatel při hranici s Polskem, zejména v okresech Trutnov a Náchod. Z pohledu nižších územních celků správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) pak ve všech sledovaných letech období 2014–2019 nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov, dále ve správních obvodech ORP Dvůr Králové nad Labem, Trutnov, Vrchlabí a kromě roku 2017 také ve správním obvodu ORP Náchod.

Celkový přírůstek obyvatel nastal v okresech Hradec Králové, Jičín a Rychnov nad Kněžnou, trvale ve správním obvodu ORP Jičín a Hradec Králové.

Naopak v okresech Hradec Králové, Jičín a Rychnov nad Kněžnou došlo v roce 2019 proti roku 2014 k celkovému přírůstku počtu obyvatel. Každoročně přibývalo obyvatelstvo ve všech letech sledovaného období ve správních obvodech ORP Jičín a Hradec Králové, v posledních čtyřech letech také ve správním obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou, kde byl celkový relativní přírůstek nejvyšší v roce 2019 mezi správními obvody.

Obyvatelstvo kraje je v ČR již sedmý rok nejstarší, podíl seniorů je mezi kraji nejvyšší.

Královéhradecký kraj měl ke konci roku 2019 nejstarší obyvatelstvo mezi kraji České republiky. Přitom měl nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (21,6 %) a nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (62,8 %). Podílem dětí (15,6 %) zaujal kraj 9. příčku.

Průměrný věk 43,3 let je mezi kraji druhý nejvyšší za Zlínským krajem.

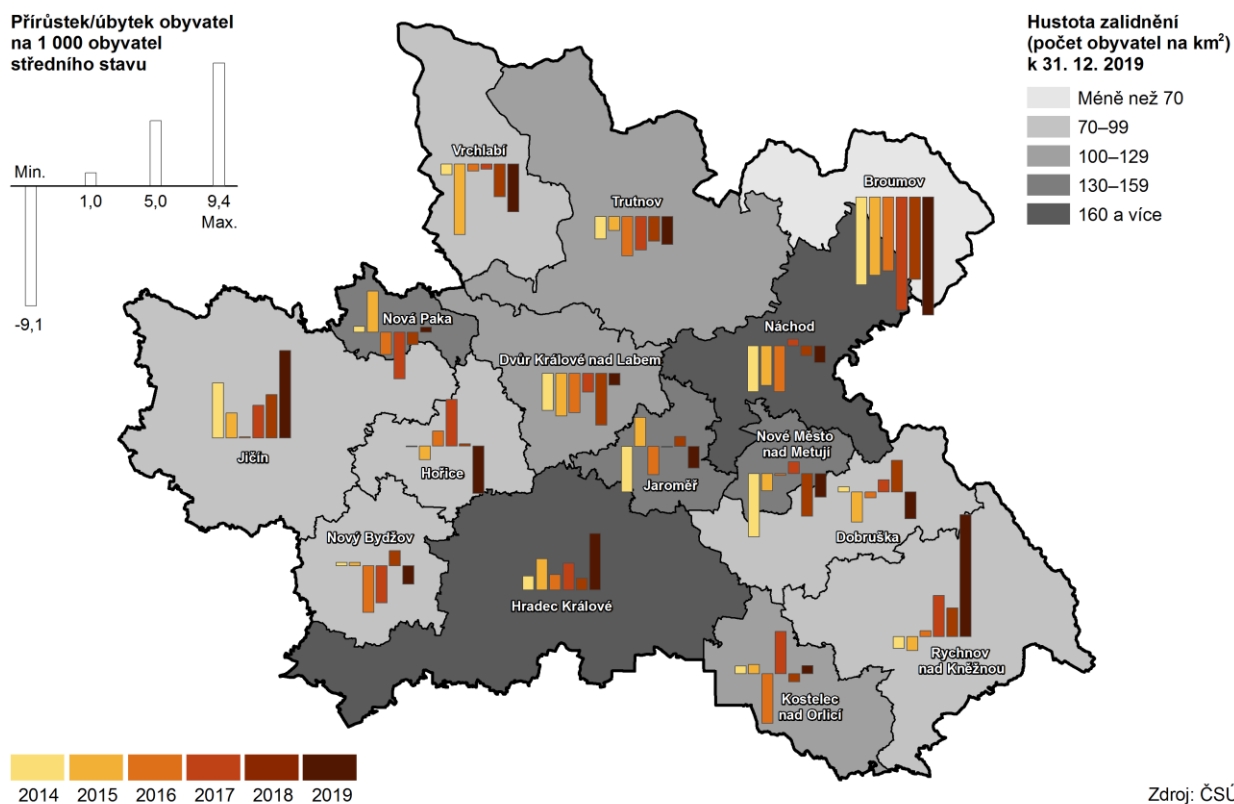
Věkové složení charakterizuje také ukazatel průměrný věk obyvatel, který ke konci roku 2019 dosáhl již 43,3 let, u mužů 41,8 let a u žen 44,7 let. Průměrný věk v kraji dlouhodobě převyšuje celorepublikový průměr (o 0,8 let v roce 2019) i podle pohlaví. Mezi kraji ČR byl průměrný věk od roku 2013 do roku 2017 nejvyšší, v předchozích letech to bylo vždy druhé místo za hl. městem Prahou a od roku 2018 je to druhé pořadí s nepatrným rozdílem za Zlínským krajem. Průměrný věk mužů byl nejvyšší mezi kraji a u žen to bylo druhé místo.

Průměrný věk kraje byl překročen v okresech Hradec Králové, Náchod a Trutnov.

V okresním pohledu je nejvyšší průměrný věk v okresech Hradec Králové, Náchod a Trutnov s hodnotou shodně 43,4 let a naopak nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou 42,6 let. Nárůst průměrného věku je v posledních letech o dvě desetiny

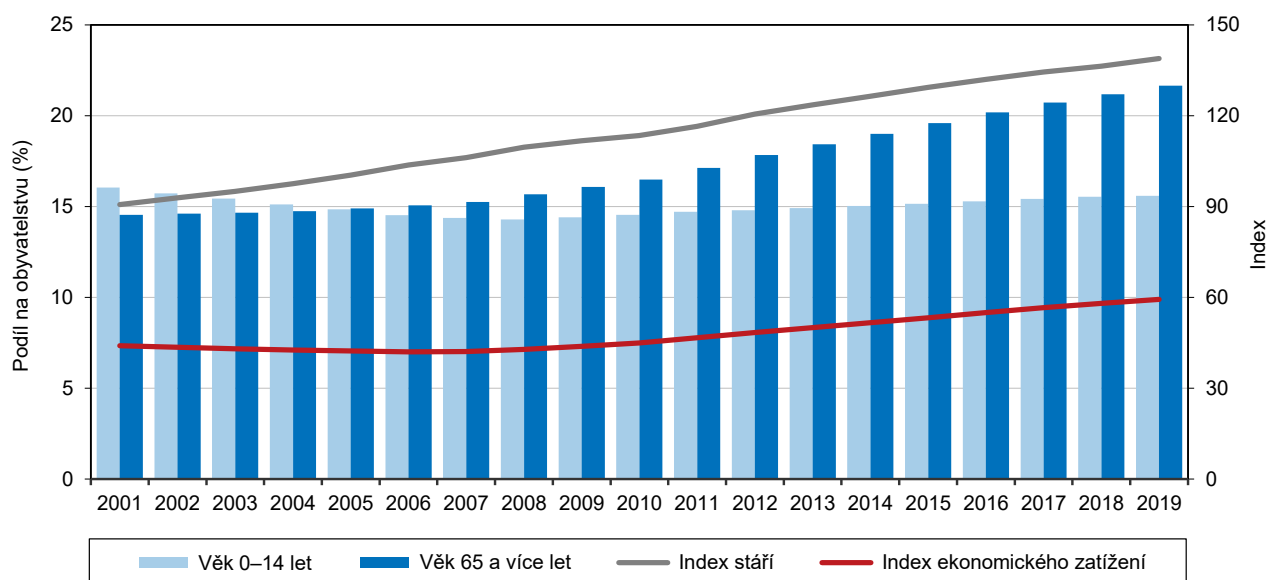
ročně, 40letou hranici překročil kraj v roce 2004. V roce 2011 dosáhl poprvé i průměrný věk mužů hranici 40let.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Královéhradeckého kraje v letech 2014 až 2019



Graf 1.4 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ



Index stáří se dlouhodobě zvyšuje a s hodnotou 138,8 je nejvyšší mezi kraji.

Index stáří vyjadřuje poměr mezi dětmi a seniory. V kraji se tento index dlouhodobě zvyšuje, v roce 2005 poprvé převýšil počet seniorů počet dětí, a to o 259 osob, v roce 2019 to bylo o 33,4 tisíc osob. Na 100 dětí ve věku 0–14 let připadlo v kraji koncem roku 2019 již 138,8 osob 65letých a starších, přitom průměrně v České republice to



bylo 124,6 seniorů. Mezi kraji je to ve sledovaném období 2014–2019 ve všech letech nejvyšší hodnota.

Index stáří u žen dosáhl hodnoty 163,9 a u mužů 115,0.

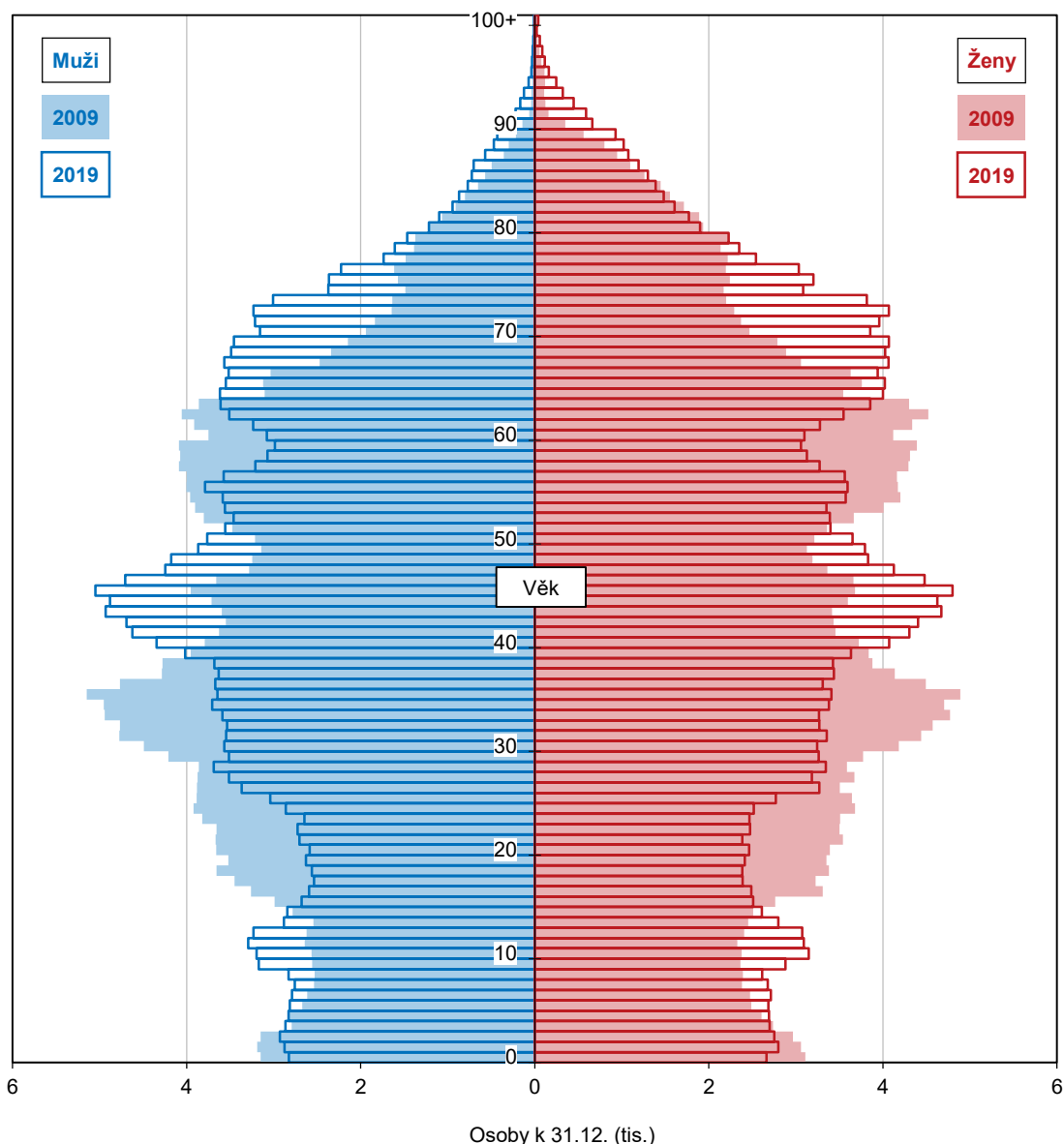
Index stáří u žen dosáhl hodnoty 163,9 a počet senierek překročil počet dívek už v roce 1996. Index stáří u mužů měl v roce 2019 hodnotu 115,0 a senioři-muži překročili početně chlapce až v roce 2014.

Index stáří je nejvyšší v okrese Trutnov a Náchod a nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Podle území okresů dosáhl index stáří nejvyšší hodnoty v okresech Trutnov (142,0) a Náchod (141,8). Nad průměrem kraje o 1 procentní bod byl i v okrese Hradec Králové (139,8). Nejnižší je v okrese Rychnov nad Kněžnou (129,9).

Graf 1.5 Věkové složení obyvatel Královéhradeckého kraje v letech 2009 a 2019

Zdroj: ČSÚ

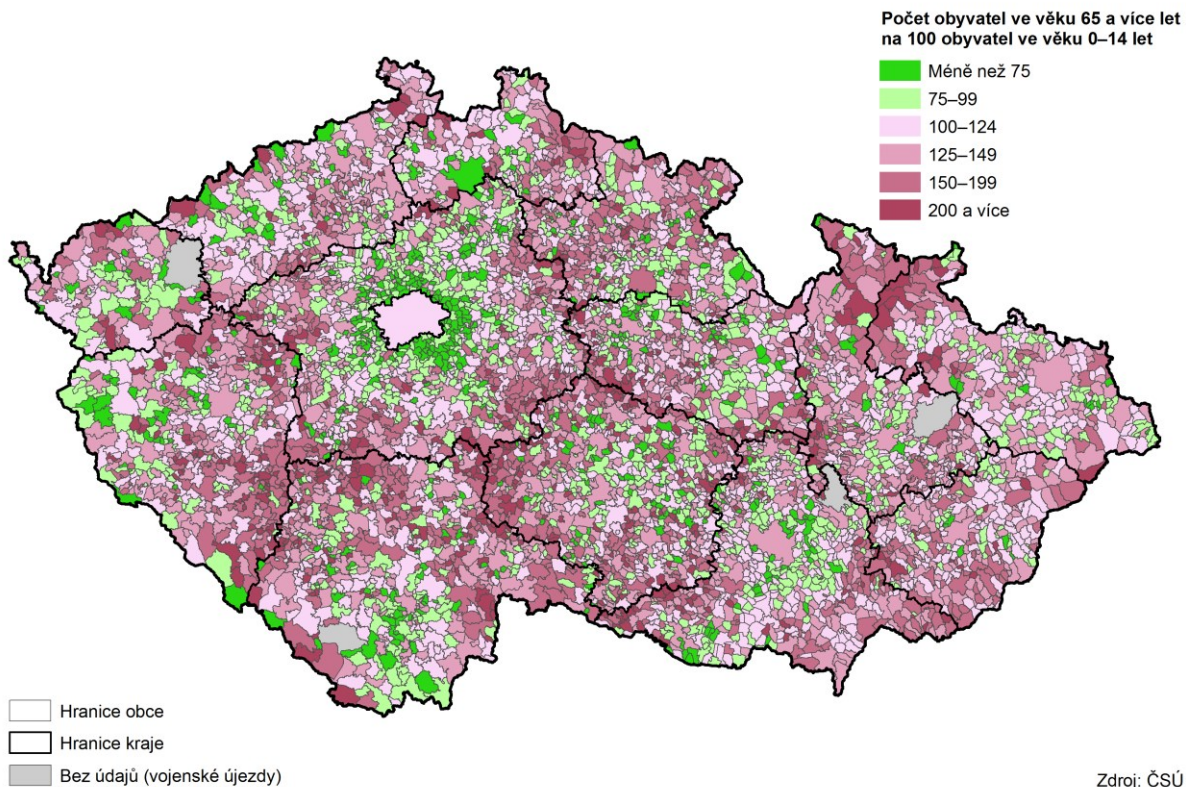


Index ekonomického zatížení se v roce 2019 proti roku 2014 zvýšil o 6,7 procentních bodů.

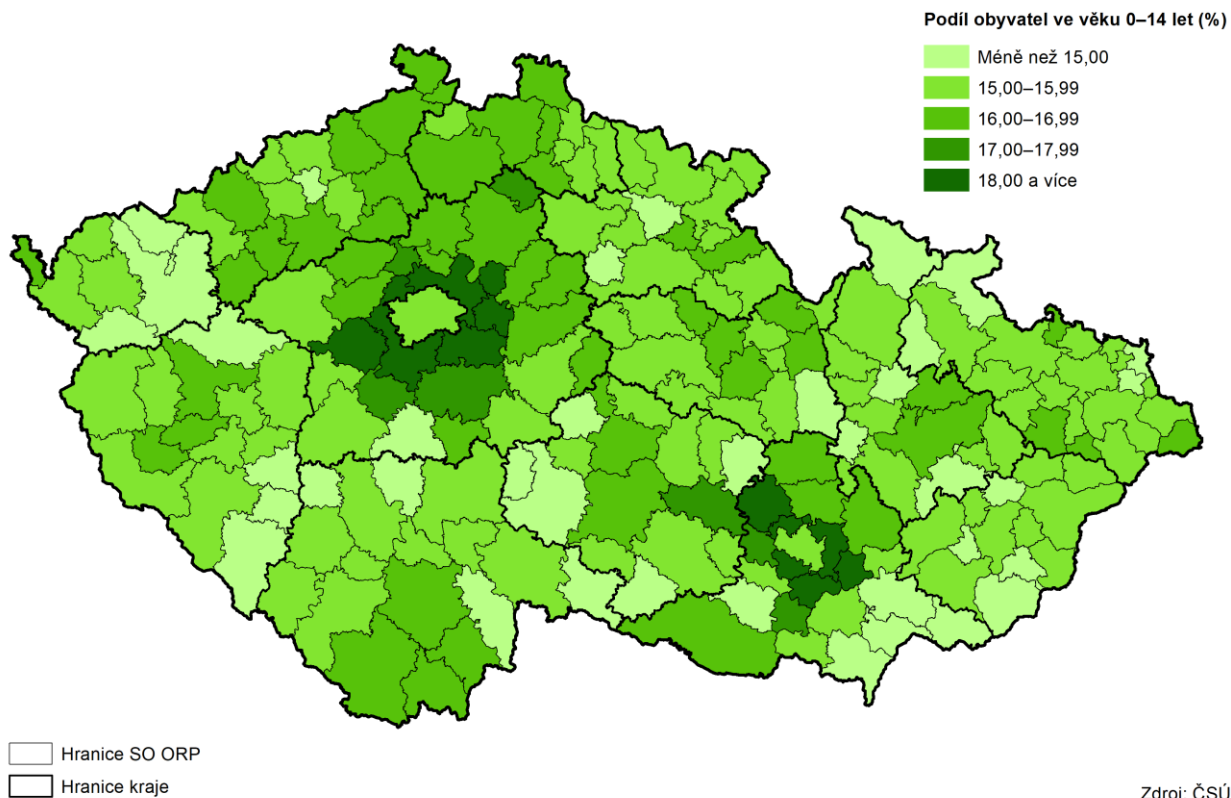
Vlivem vysokého podílu seniorů má kraj i nejvyšší ekonomické zatížení populace měřené indexem ekonomického zatížení mezi kraji v České republice. Udává počet dětí a seniorů na 100 obyvatel v produktivním věku a v roce 2019 byla jeho hodnota

již 59,3 s nárůstem o 7,8 p. b. proti roku 2014. V roce 2001 dosahoval tento index hodnoty 44 a 50 v roce 2013. Mezi okresy byla nejvyšší v okrese Hradec Králové.

Index stáří v obcích k 31. 12. 2019

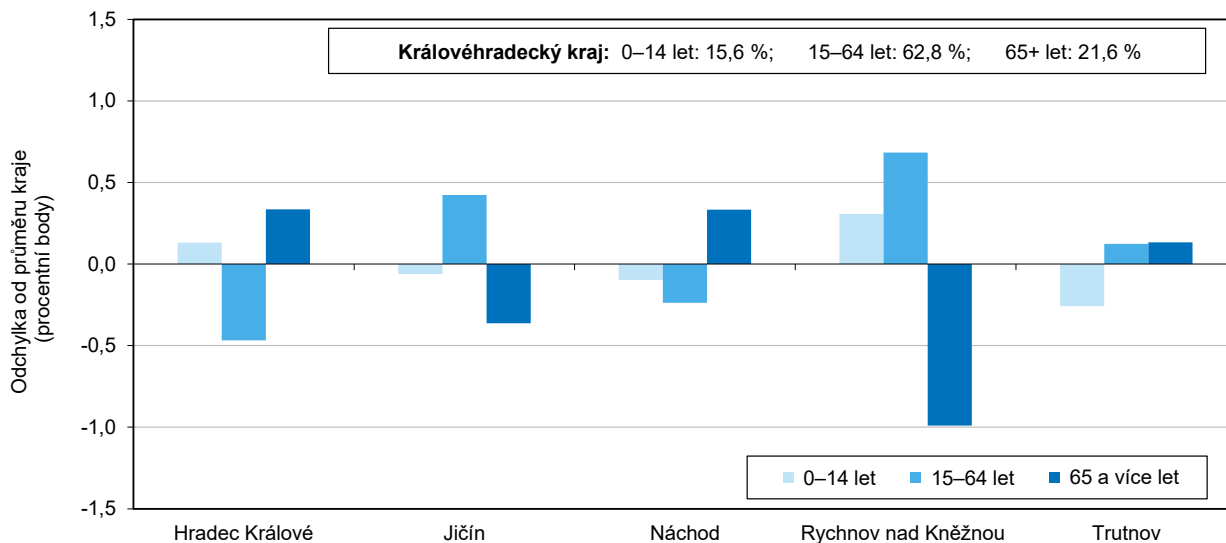


Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2019



Graf 1.6 Srovnání věkové struktury obyvatel v okresech Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2019

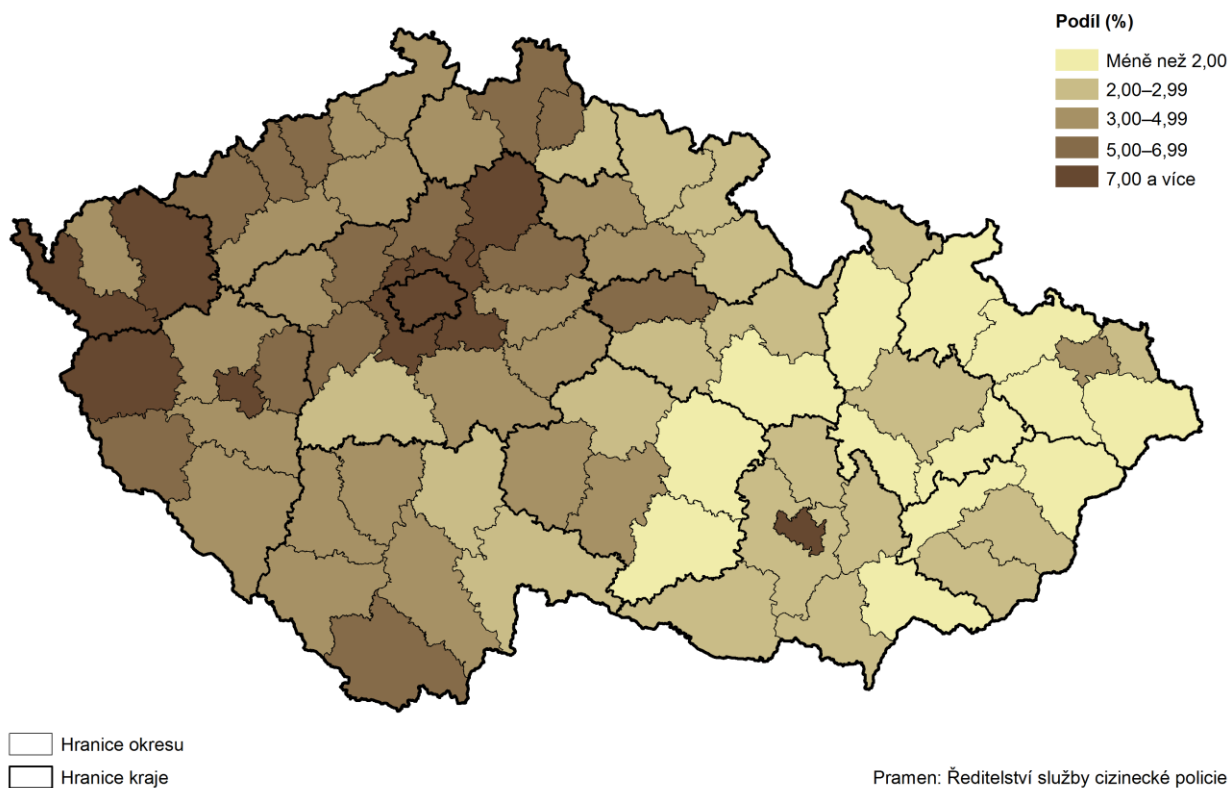
Zdroj: ČSÚ



V roce 2019 žilo v kraji 3,2 % cizinců z celkového počtu obyvatel.

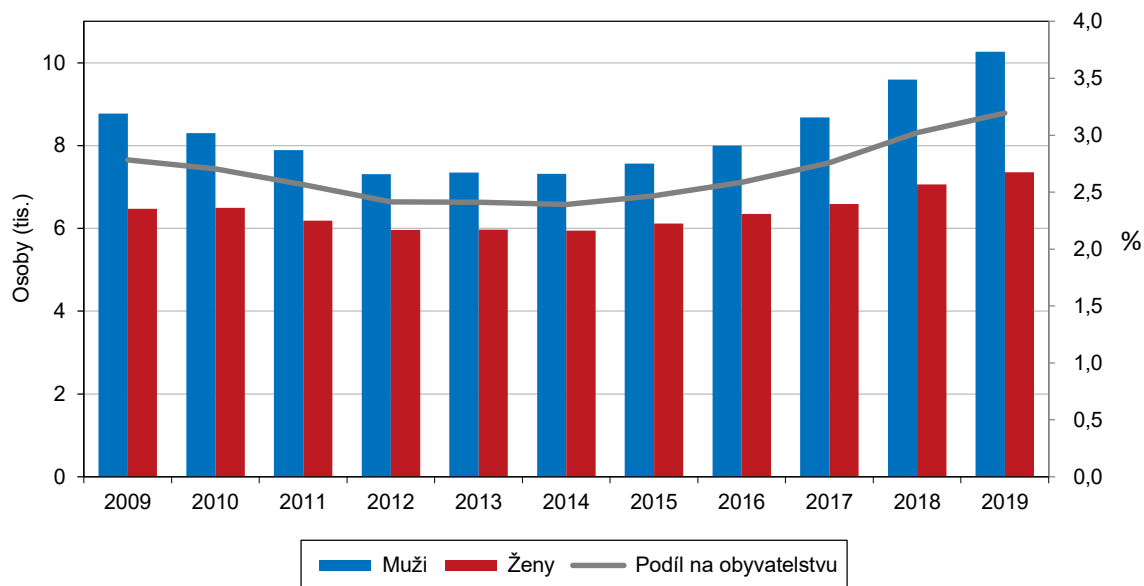
Z celkového počtu obyvatel žilo v kraji ke konci roku 2019 celkem 17 626 cizinců (bez azylantů), tj. 3,2 %. Jejich podíl se ve sledovaném období od roku 2014 zvýšil o 0,8 p. b. Nejvyšší byl jejich podíl v okrese Hradec Králové (3,8 %) a nejnižší v okrese Náchod (2,2 %).

Cizinci podle okresů k 31. 12. 2019



Graf 1.7 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie



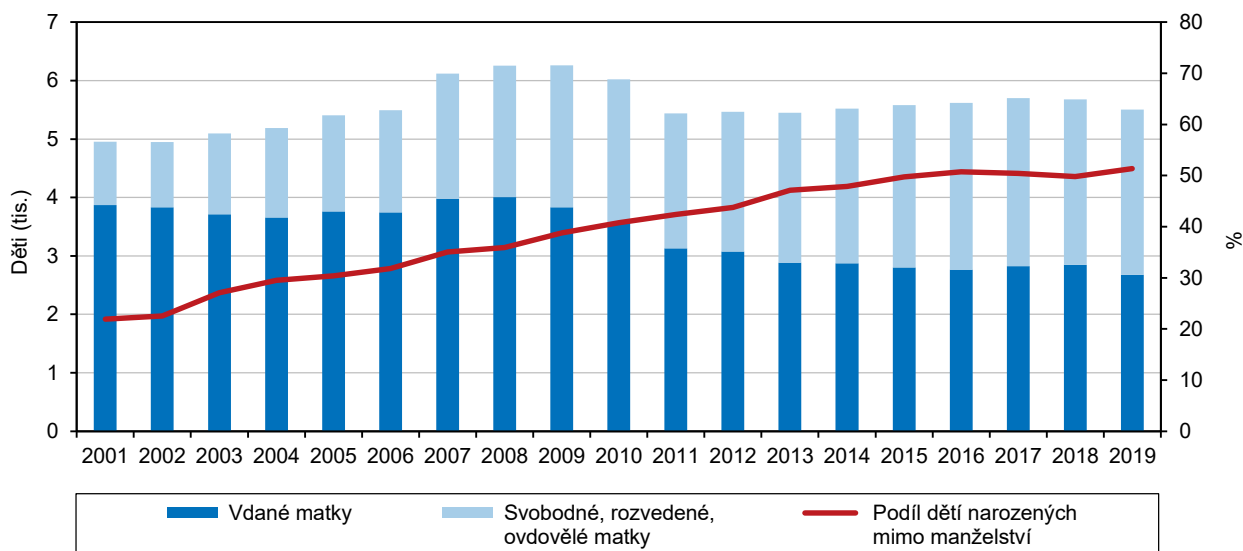
Demografické události

Porodnost v kraji poslední dva roky klesala.

V průběhu roku 2019 se v Královéhradeckém kraji živě narodilo 5 504 dětí, tj. 10,0 dětí na 1 000 obyvatel středního stavu (2 838 chlapců a 2 666 dívek). Meziročně to bylo o 173 dětí méně. V uplynulých dvou letech porodnost klesala.

Graf 1.8 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Mimo manželské svazky se nadále rodí více než polovina dětí.

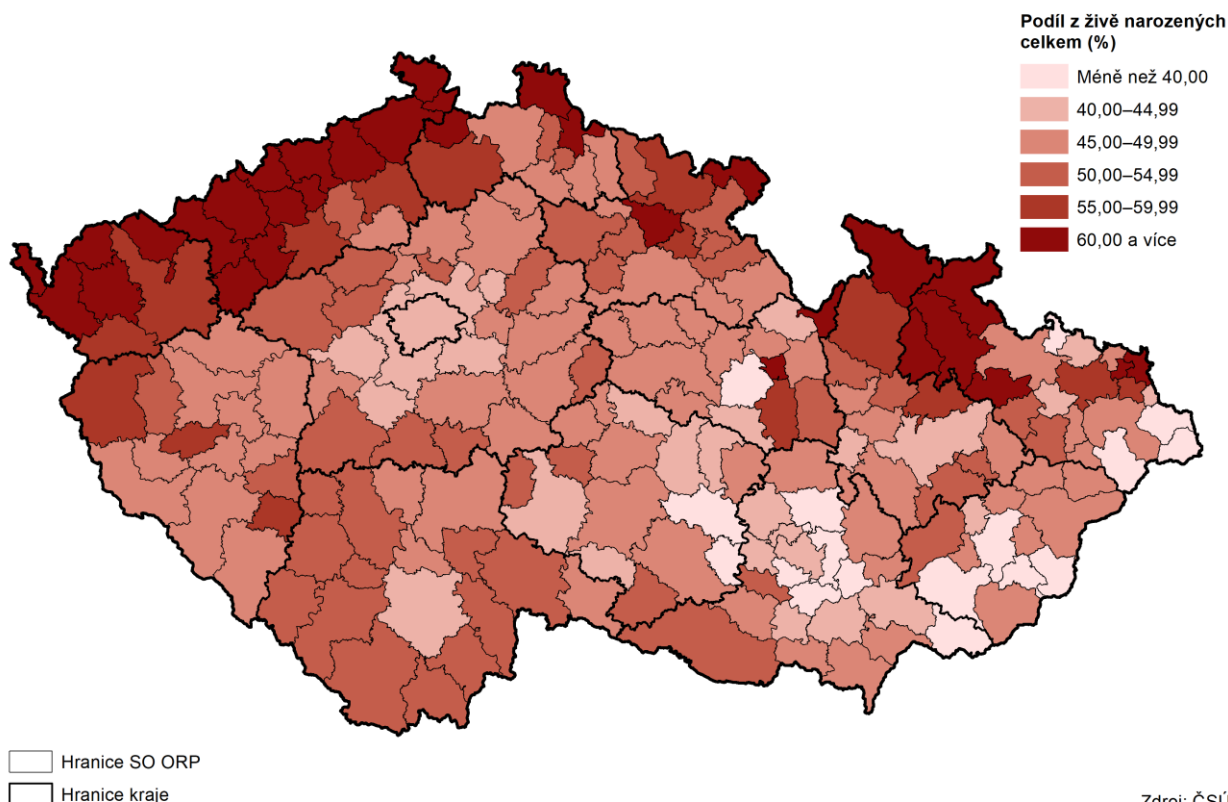
Mimo manželství se v roce 2019 narodilo 51,4 % dětí. Pokračoval dlouhodobý růst podílu dětí narozených mimo manželství, který v roce 2001 dosahoval 21,9 %, v roce 2010 již dvě pětiny a v roce 2016 činil tento podíl 50,7 %. Od roku 2009 je tento podíl trvale nad republikovou hodnotou, v roce 2019 ji překročil o 2,8 p. b.



Nejvíce dětí mimo manželství se narodilo ve správních obvodech ORP Broumov, Dvůr Králové nad Labem a Trutnov.

V územní struktuře správních obvodů ORP bylo nejvíce dětí narozených mimo manželství ve správních obvodech ORP Broumov (62,1 %), Dvůr Králové nad Labem (60,6 %) a Trutnov (58,4 %). Vyšší podíl než průměr kraje zaznamenalo devět správních obvodů ORP, pouze čtyři měly více dětí narozených v manželství v pořadí Kostelec nad Orlicí, Nová Paka, Rychnov nad Kněžnou a Hradec Králové, kde byl podíl nejnižší (46,0 %).

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2019



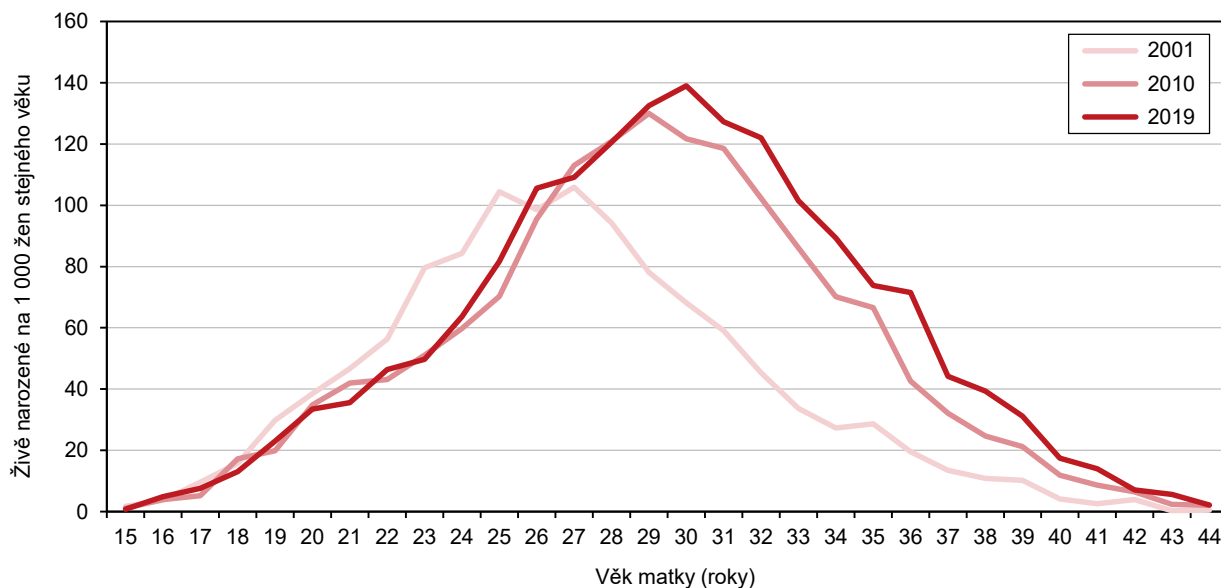
Zdroj: ČSÚ

Úhrnná plodnost v roce 2019 mírně klesla, v předchozích pěti letech se zvyšovala.

Na počátku 21. století dosahovala podle analýzy ČSÚ úroveň plodnosti v České republice i ve všech jejích krajích historického minima. Teprve kolem roku 2004 se ukazatel úhrnné plodnosti začal výrazněji zvyšovat, ženy realizovaly dříve odkládané porody, zároveň věkem nejvyšší plodností procházely silné generace žen narozených v sedmdesátých letech. Růst úhrnné plodnosti se zastavil v roce 2008, kdy průměrný počet dětí připadající na jednu ženu dosáhl v jednotlivých krajích hodnoty 1,37 až 1,61. V Královéhradeckém kraji se rostoucí úhrnná plodnost zastavila až v roce 2009 hodnotou 1,56 dítěte na 1 ženu a začala klesat do roku 2014. Pak se opět meziročně zvyšovala, jen v roce 2019 mírně klesla.

Graf 1.9 Míry plodnosti podle věku matky v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

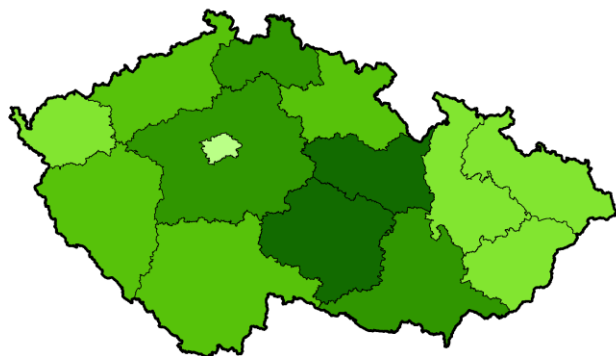


Neustále se zvyšuje průměrný věk matky při narození dítěte.

Průměrný věk matky při narození dítěte se neustále zvyšuje, v roce 2019 byl v dlouhodobém vývoji nejvyšší a činil 30,7 let, u prvního dítěte 29,0 let (také nejvyšší), u druhého 31,5 let a u třetího 34,1 let. Věk matky u druhého dítěte dosáhl maxima 31,7 let v roce 2016 a u třetího dítěte dosáhl maxima 34,6 let v roce 2015. Míra plodnosti byla v roce 2001 nejvyšší u matek 25 a 27letých, v roce 2010 u matek 29letých a v roce 2019 u matek 30letých.

Úhrnná plodnost a úhrnná potratovost v krajích v roce 2019

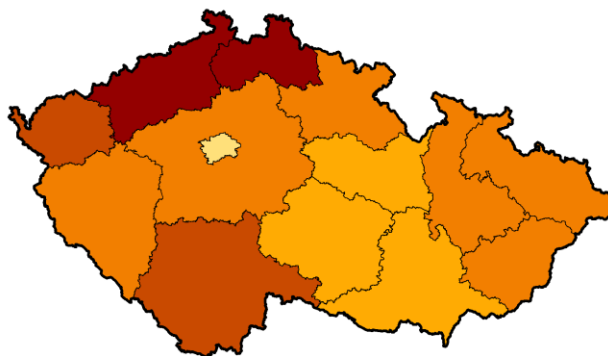
Úhrnná plodnost



Průměrný počet živě narozených dětí na jednu ženu během jejího reprodukčního období

- Méně než 1,650
- 1,650–1,699
- 1,700–1,749
- 1,750–1,799
- 1,800 a více

Úhrnná potratovost



Průměrný počet potratů na jednu ženu během jejího reprodukčního období

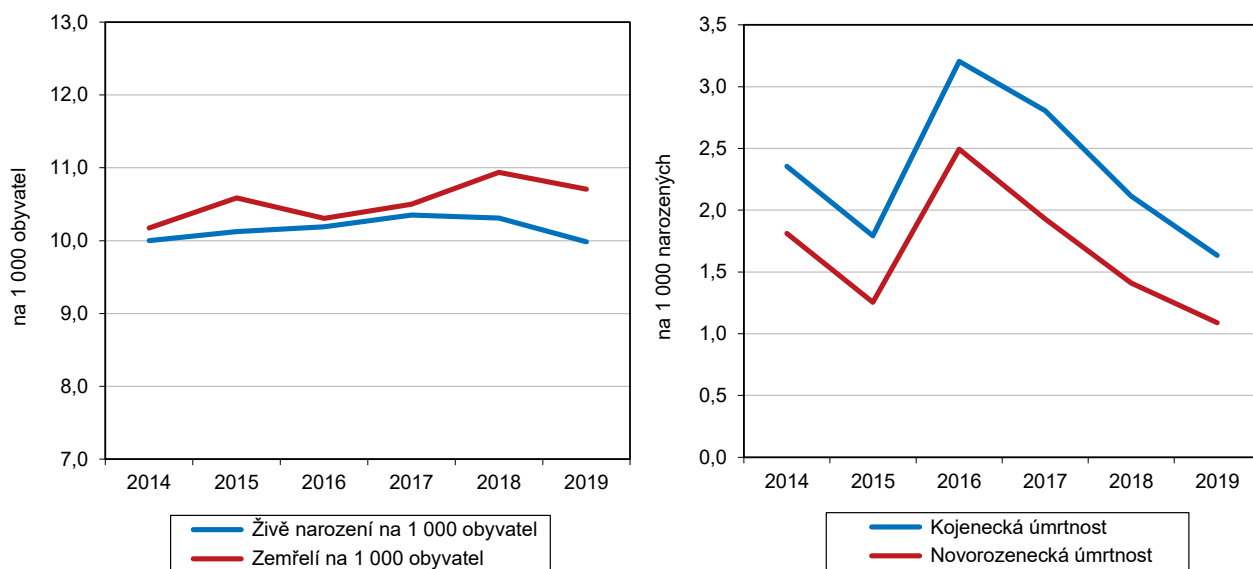
- Méně než 0,400
- 0,400–0,449
- 0,450–0,499
- 0,500–0,599
- 0,600 a více

Zdroj: ČSÚ



Graf 1.10 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

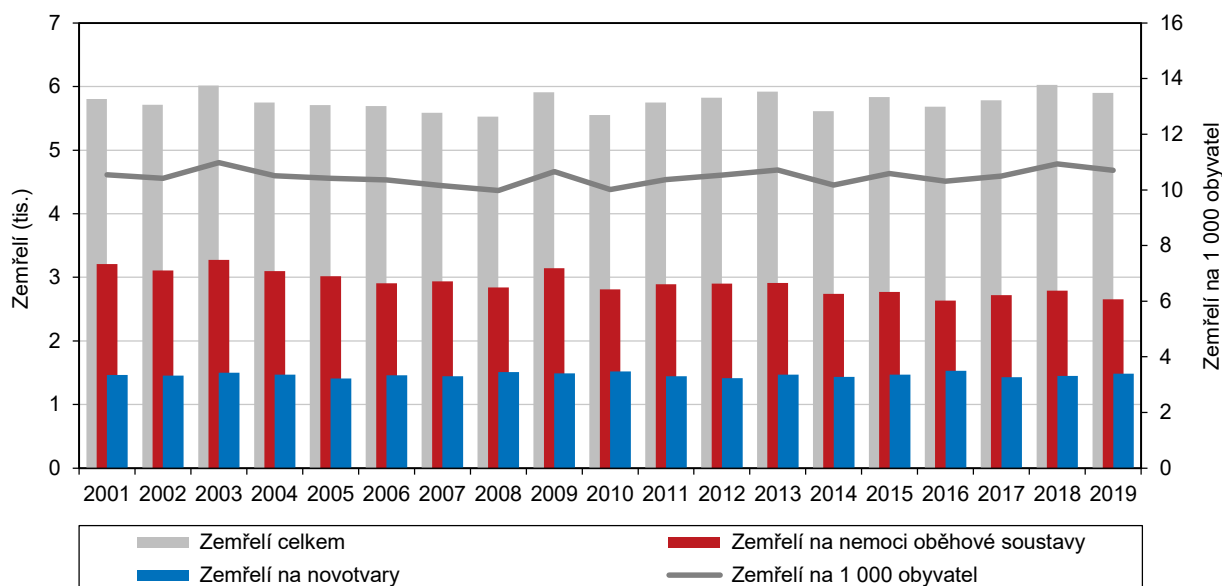


Úmrtnost je v kraji dlouhodobě stabilní bez výkyvů.

V Královéhradeckém kraji zemřelo během roku 2019 celkem 5 901 obyvatel, v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu to bylo 10,7 osob. Proti roku 2018 se počet zemřelých snížil o 123 osob. Úmrtnost posledních let vykazuje stabilní trend. Absolutně nejvíce obyvatel zemřelo v okrese Hradec Králové (1 706 osob), relativně v okrese Trutnov (11,0 ‰). Převažují úmrtí na nemoci oběhové soustavy a na novotvary.

Graf 1.11 Zemřelí v Královéhradeckém kraji

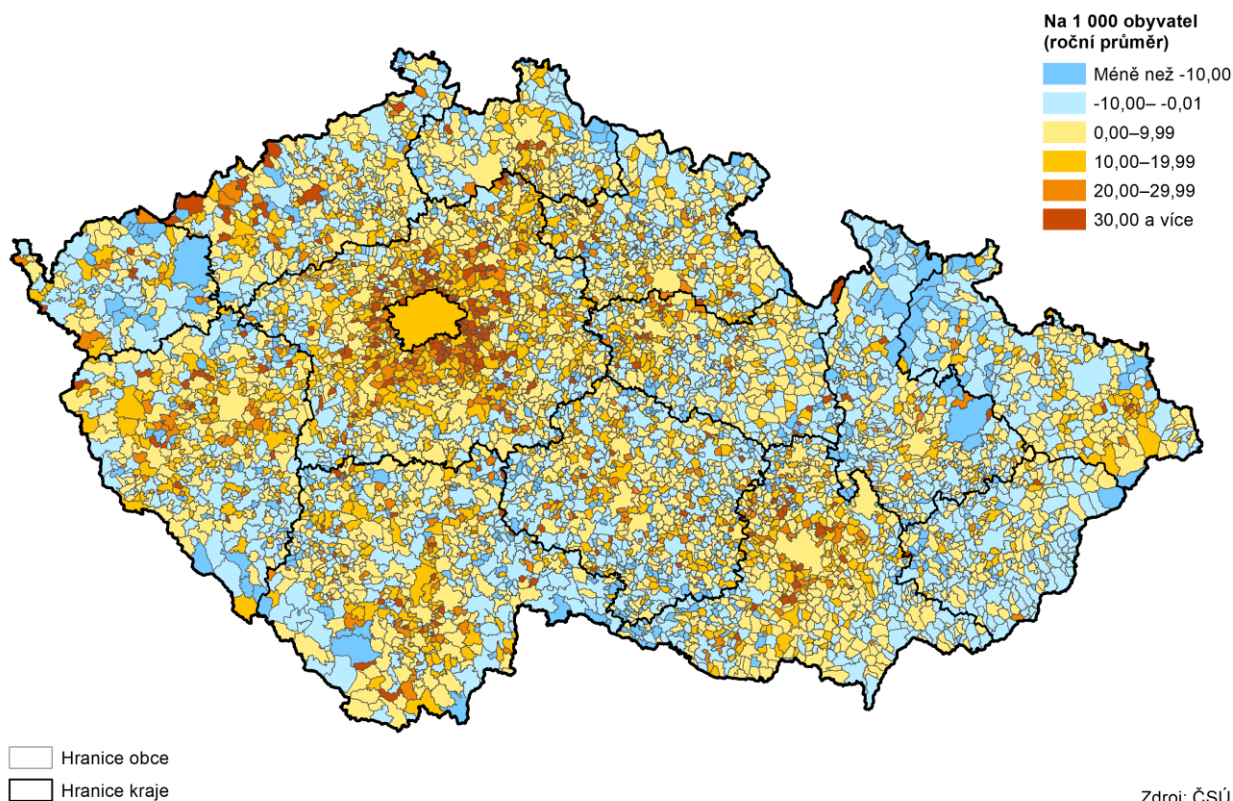
Zdroj: ČSÚ



Od roku 2017 přibývá obyvatel kraje pouze migrací, nejvyšší byla v roce 2019.

Vzhledem k dlouhodobému úbytku obyvatel přirozenou měnou má na růst populace vliv hlavně migrace, která byla v letech 2009 až 2016 (kromě roku 2015) záporná. Od roku 2017 přibývá obyvatel kraje vlivem stěhování, zejména zahraničního. K 31. 12. 2019 činilo migrační saldo 1 023 osob a bylo nejvyšší.

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2014 až 2019

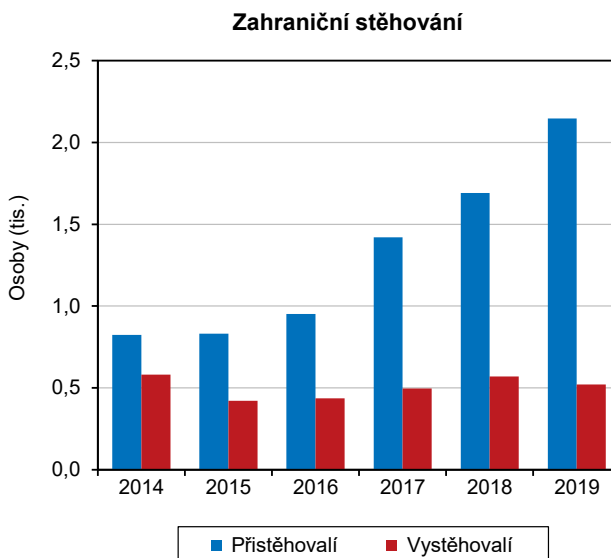
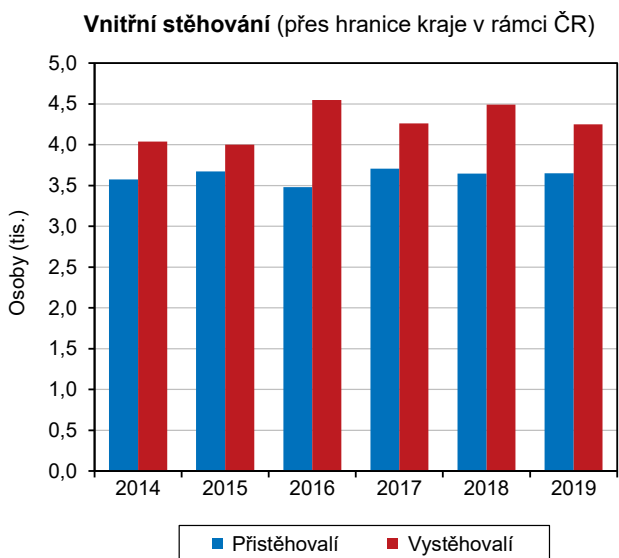


Nejvíce se lidé stěhovali do okresu Hradec Králové, v relativním vyjádření do okresu Rychnov nad Kněžnou.

Přírůstek obyvatel stěhováním byl zaznamenán v okresech Hradec Králové, Jičín a Rychnov nad Kněžnou, v okresech Náchod a Trutnov se počet obyvatel důsledkem stěhování snížil. Absolutně se počet obyvatel důsledkem stěhování nejvíce zvýšil v okrese Hradec Králové (622 obyvatel), relativně v okrese Rychnov nad Kněžnou (4,6 %).

Graf 1.12 Migrace v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

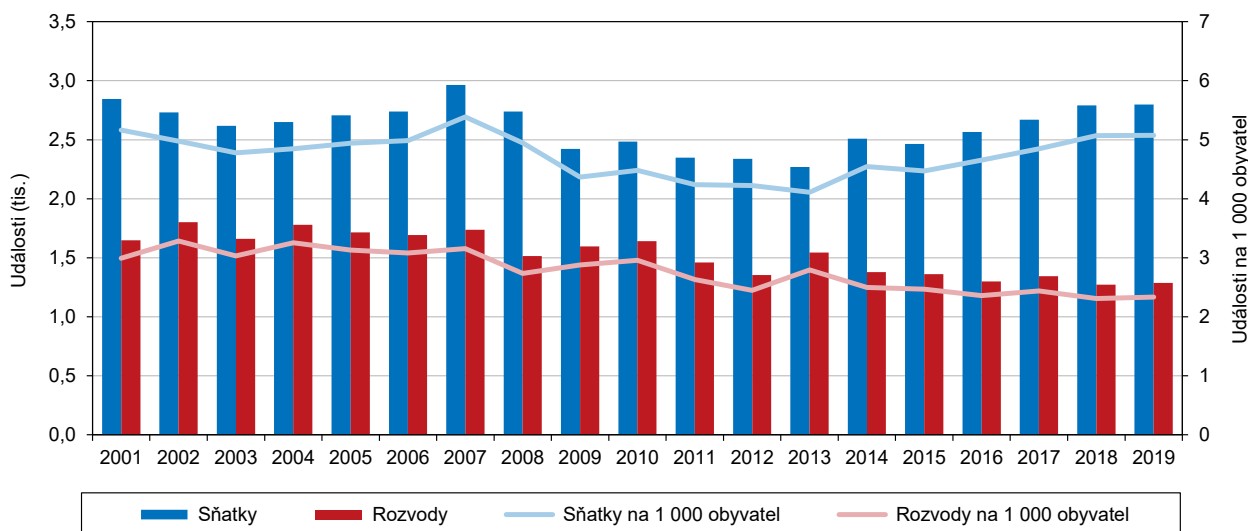


Kladná migrace v posledních třech letech byla z důvodu zahraničního stěhování, které se týká více mužů.

Z kraje se v průběhu roku 2019 vystěhovalo celkem 4 772 obyvatel, z toho 4 251 do ostatních krajů ČR a 521 do ciziny. Do ciziny se stěhovalo více mužů než žen (71,0 %). Do kraje se přistěhovalo 5 795 obyvatel, z toho 3 649 z jiných krajů ČR a 2 146 obyvatel z ciziny. Podíl přistěhovalých mužů z ciziny byl opět vyšší než podíl přistěhovalých žen (muži 64,9 %).

Graf 1.13 Sňatky a rozvody v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Sňatečnost se v kraji od roku 2015 meziročně zvyšuje, nejvíce v okrese Hradec Králové.

V kraji bylo uzavřeno v roce 2019 celkem 2 797 sňatků, což bylo jen o 6 sňatků meziročně více. V relativním vyjádření bylo uzavřeno 5,1 sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu. Z hlediska meziokresního srovnání bylo absolutně nejvíce sňatků uzavřeno v okrese Hradec Králové (847 sňatků), relativně v okresech Hradec Králové a Trutnov (shodně 5,2 ‰).

Rozvodovost je meziročně bez změny a postupně klesá.

V roce 2019 bylo v kraji 1 286 manželství ukončeno rozvodem. Hrubá míra rozvodovosti je meziročně téměř beze změn a postupně klesá. Na 1 000 obyvatel středního stavu bylo rozvedeno 2,3 manželství, stejně jako v průměru za celou ČR. Rozvodovost byla mezi kraji pátá nejvyšší v ČR. Na 100 sňatků připadlo v roce 2019 celkem 46 rozvodů, v roce 2014 to bylo 55 a před deseti lety 66 rozvodů. Nejvíce manželství podle okresů bylo rozvedeno v absolutním vyjádření v okrese Hradec Králové (356 rozvodů) a v relativním vyjádření v okrese Jičín (2,6 ‰).

Naděje dožití

Naděje dožití patří k nejvyšší v ČR.

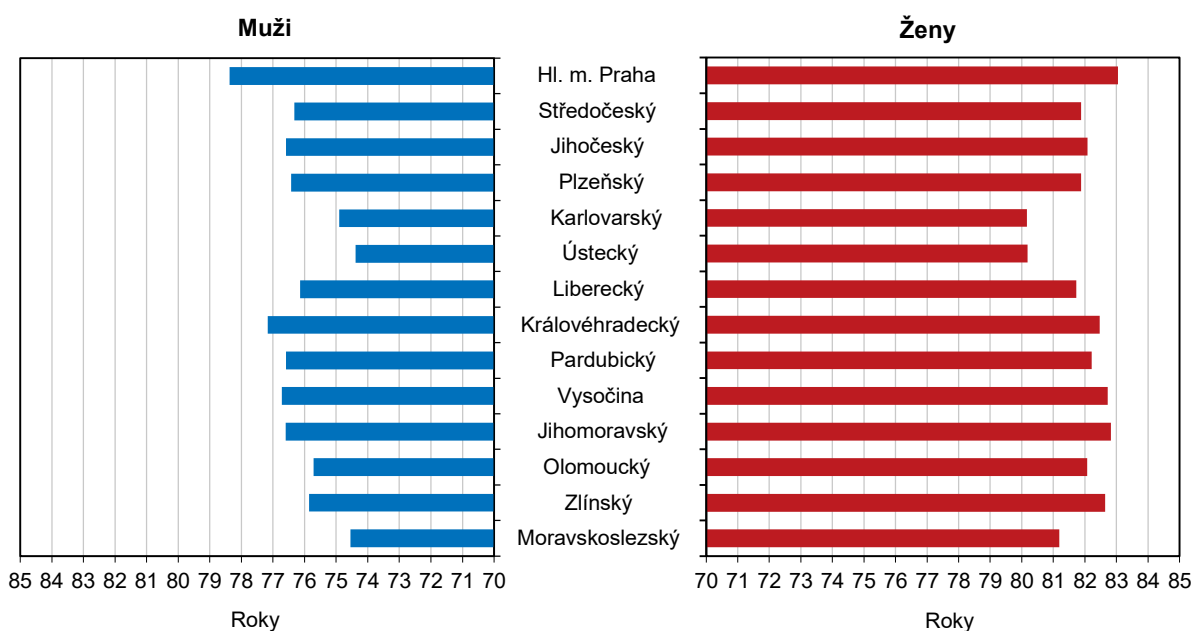
Ukazatel naděje dožití odráží i kvalitu života a jeho hodnota je v kraji dlouhodobě příznivá a dosahuje nejvyšších hodnot mezi kraji České republiky. Obecně se naděje dožití při narození stále zvyšuje, a to důsledkem poklesu intenzity úmrtnosti.

Narozený chlapec má naději dožít 77,2 let a dívka 82,5 let.

Podle aktuálních údajů by se chlapec narozený v roce 2019 měl pravděpodobně dožít 77,2 let a dívka 82,5 let. Naděje dožití mužů i žen Královéhradeckého kraje je nad úroveň celorepublikové hodnoty v celém sledovaném období od roku 2001. Také rozdíl mezi pohlavími se postupně snižuje z 6,5 let v roce 2001 na 5,3 let v roce 2019.

Graf 1.14 Naděje dožití při narození podle pohlaví a krajů v letech 2018–2019

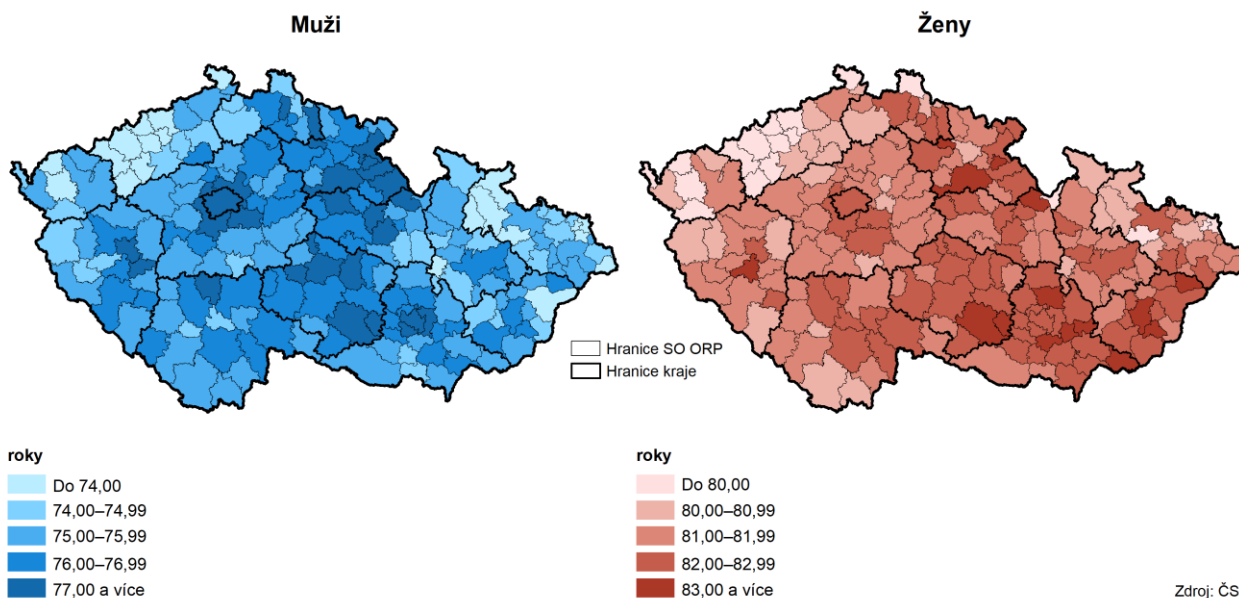
Zdroj: ČSÚ



Naděje dožití mužů je druhá nejvyšší a žen pátá nejvyšší mezi kraji.

V mezikrajském srovnání byla v roce 2019 naděje dožití mužů druhá nejvyšší za hl. m. Prahou a u žen pátá nejvyšší. Pomyslná hranice mezi první a druhou polovinou života je u mužů věk 38 a 39 let, u žen 41 a 42 let.

Naděje dožití při narození podle pohlaví ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v letech 2015 až 2019



2. Sociální vývoj

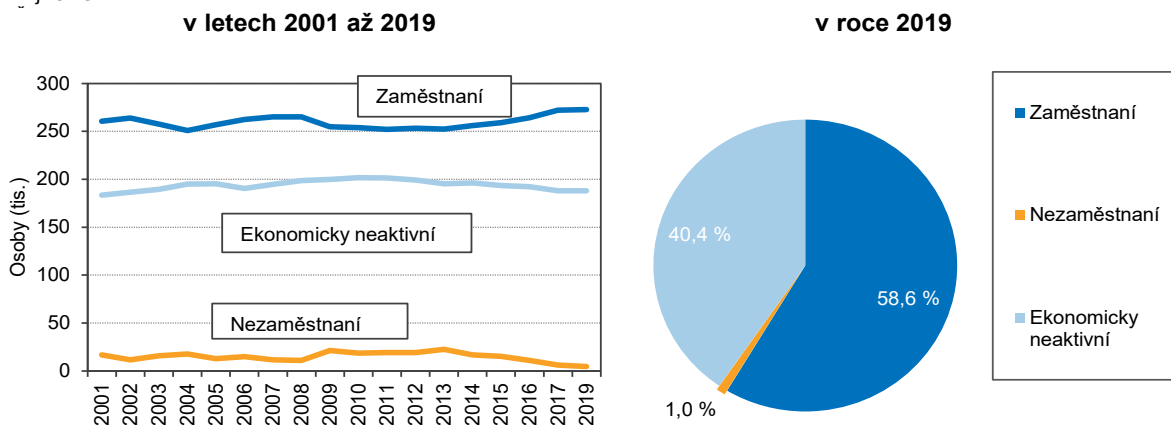
Zaměstnanost vč. ekonomické aktivity

V roce 2019 tvořilo populaci ve věku nad 15 let v Královéhradeckém kraji 465,4 tis. osob.

Ekonomickou aktivitu obyvatel Královéhradeckého kraje můžeme hodnotit podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).¹ Populaci ve věku nad 15 let lze rozdělit na ekonomicky aktivní a neaktivní. Účastníci trhu práce (zaměstnaní a nezaměstnaní) tvoří pracovní sílu kraje, využitý pracovní potenciál představují osoby zaměstnané. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, studenti a osoby pečující o rodinu. Podle výsledků VŠPS za rok 2019 tvořilo v Královéhradeckém kraji populaci starší 15 let 465,4 tis. osob (tj. o 0,5 tis. osob méně než v předchozím roce). Ve srovnání s rokem 2018 se v kraji zvýšil počet ekonomicky aktivních osob o 600 osob (0,2 %) na 277,3 tis. osob (tj. 59,6 % z populace starší 15 let). Počet ekonomicky neaktivního obyvatelstva naopak meziročně klesl o 1,1 tis. na 188,1 tis. (44,4 %).

Graf 2.1 Obyvatelstvo starší 15 let podle ekonomického postavení v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Od roku 2015 dochází ke zvyšování počtu ekonomicky aktivních osob.

Od roku 2015 dochází ke zvyšování počtu ekonomicky aktivních v kraji. V roce 2019 pracovní sílu kraje tvořilo celkem 277,3 tis. osob (272,8 tis. zaměstnaných a 4,6 tis. nezaměstnaných osob). Navyšování počtu ekonomicky aktivních souvisí mimo jiné s prodlužováním věku odchodu do důchodu, právě ve věkové kategorii osob 60 a více let se počet navýšil o 2,4 tis. osob.

Do věkové struktury pracovní síly kraje se promítají demografické změny. Silné ročníky narozené v 50. letech přecházejí do věkové kategorie 60letých.

Z dlouhodobého pohledu je zřejmé, že demografické změny se promítají do věkové struktury ekonomicky aktivní a neaktivní složky populace. Do kategorie 60letých přecházejí silné ročníky narozené v 50. letech. Tato generace je na trhu práce sice nahrazována nejmladší sledovanou skupinou ve věku 15–29 let, tedy ročníky narozenými v 90. letech minulého a na počátku 21. století, avšak v tomto období byla porodnost nejnižší. U nejmladší sledované skupiny mají také významný vliv i osobní preference, protože nejmladší se připravují na budoucí povolání či mají rodičovské povinnosti. Zatímco před deseti lety tvořili mladí ve věku 15–29 let 18,5 % pracovní síly, podle údajů z roku 2019 tento podíl klesl o 3,2 p. b. na 15,3 %. Naopak zastoupení osob starších 60 let v průběhu deseti let vzrostlo o 4,9 p. b., tj. na 10,2 %.

¹ VŠPS je organizováno od roku 1993, řídí se doporučeními Mezinárodní organizace práce (ILO) a jeho data jsou mezinárodně srovnatelná. Při posuzování výsledků je třeba mít na zřeteli, že výsledky šetření jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou a to především na úrovni regionů.

V ekonomicky neaktivní složce populace klesl podíl mladých.

Počet ekonomicky neaktivních, tj. důchodců, žáků a studentů a osob pečujících o rodinu, zaznamenal další meziroční pokles, a to na 188,1 tis. osob. Demografické změny se promítly i v této kategorii, před deseti lety tvořili mladí ve věkové kategorii 15–29 let 27,5 % ekonomicky neaktivní složky populace, podle nejnovějších údajů tento podíl klesl o 5 p. b. na 22,5 %. Podíl osob ve věku nad 60 let, vzrostl o 9,2 p. b. na 66,6 %.

Počet nezaměstnaných v kraji byl nejnižší od roku 1993.

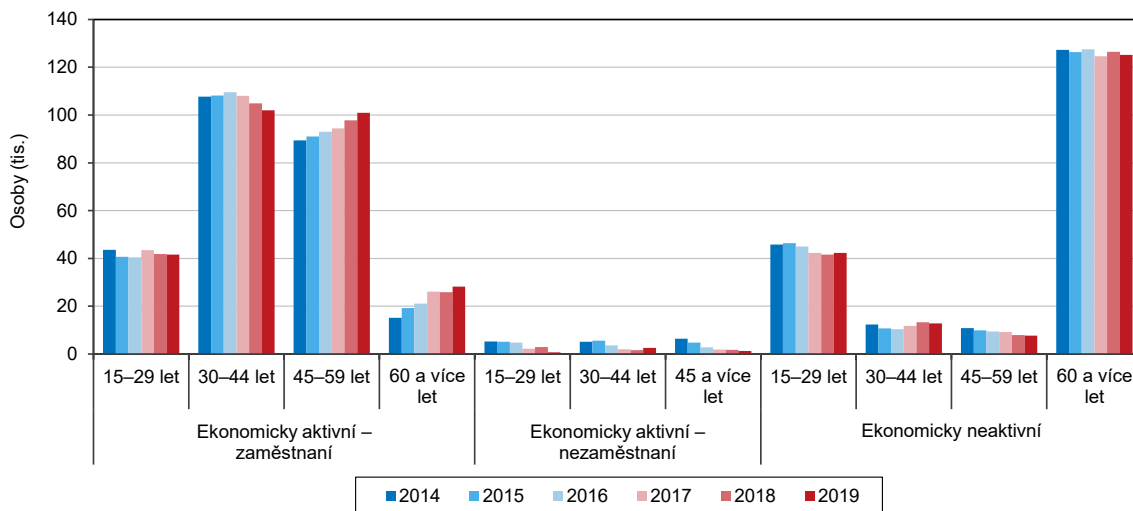
Příznivý ekonomický vývoj z let minulých pokračoval i v roce 2019, což se projevilo na pokračujícím poklesu počtu nezaměstnaných a zvyšování počtu zaměstnaných. Počet zaměstnaných v národním hospodářství činil 272,8 tis. osob, tj. o 2,4 tis. osob více než v předchozím roce. Počet nezaměstnaných v kraji byl 4,6 tis. a je nejnižší za celou dobu existence tohoto šetření od roku 1993. Oproti předchozímu roku došlo k poklesu o 1,8 tis. osob, tj. 0,4 p. b. Také počet nezaměstnaných poprvé klesl pod hranici 5 tis. osob. V kraji bylo v roce 2019 zjištěno 4,6 tis. nezaměstnaných.

Ve věkové struktuře se zvyšuje zastoupení střední generace a osob nad 60 let.

Dlouhodobě dochází ke stárnutí populace kraje, rostou počty obyvatel vyššího věku a současně klesá počet obyvatel v nižších věkových kategoriích. To má vliv na strukturu obyvatelstva podle ekonomické aktivity. Výrazným trendem posledních let je nárůst ekonomické aktivity u osob starších 60 let vlivem prodloužení doby odchodu do důchodu. Ve věkové kategorii osob 60 až 65 let dosáhla ekonomická aktivita na 43 %, tedy o 14,7 p. b. více než v roce 2014. V rámci jednotlivých věkových kategorií je nejvyšší míra ekonomické aktivity vykázána u osob 40–44letých (93,3 % v roce 2018), 45–49letých (94,2 % v roce 2018) a 50–54letých (92,7 % v roce 2018). Vlivem demografického vývoje se počet ekonomicky aktivních v kategoriích 20–24 a 30–34 let v posledních dvou letech snižoval, a to o 1,7 p. b. na 52,7 % v roce 2018, respektive o 7, p. b. na 79,8 % v roce 2018.

Graf 2.2 Obyvatelstvo Královéhradeckého kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)



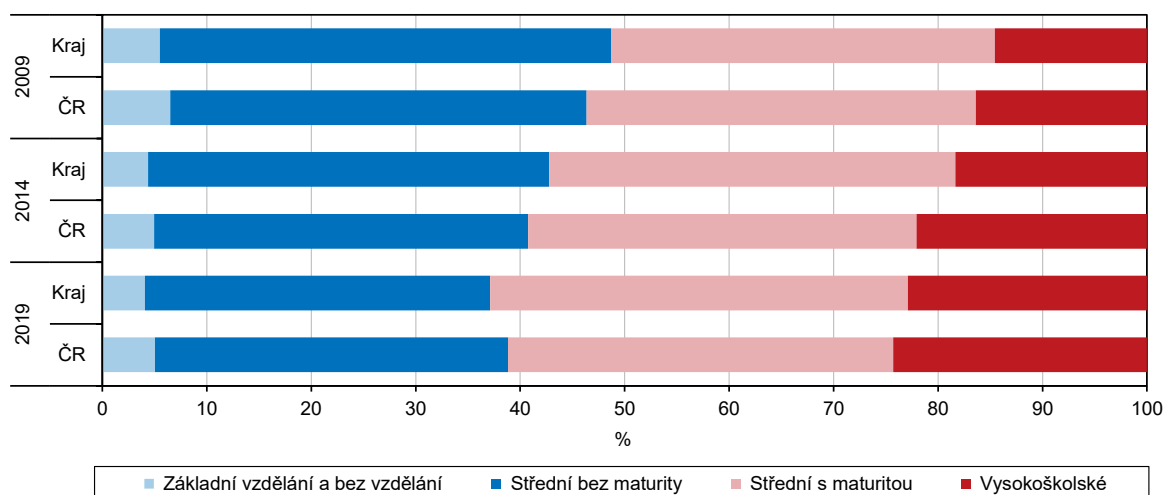
Roste podíl vysokoškoláků na pracovní síle.

V delším časovém horizontu se odráží trend růstu úrovně vzdělání krajské populace. U zaměstnaných v kraji klesal počet i podíl osob se základním a středním vzděláním bez maturity ve prospěch osob s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Mezi ekonomicky aktivními byl v roce 2019 každý pátý s vysokoškolským vzděláním (22,9 %). Nejvíce pracujících (40 %) ukončilo své vzdělání maturitou a jejich počet v kraji byl vyšší než počet zaměstnaných a nezaměstnaných se středním vzděláním bez maturity (34,2 %). Základní vzdělání v kraji měla pouze 4 % osob z celkového počtu ekonomicky aktivních osob.



Graf 2.3 Pracovní síla (zaměstnaní a nezaměstnaní) podle vzdělání v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

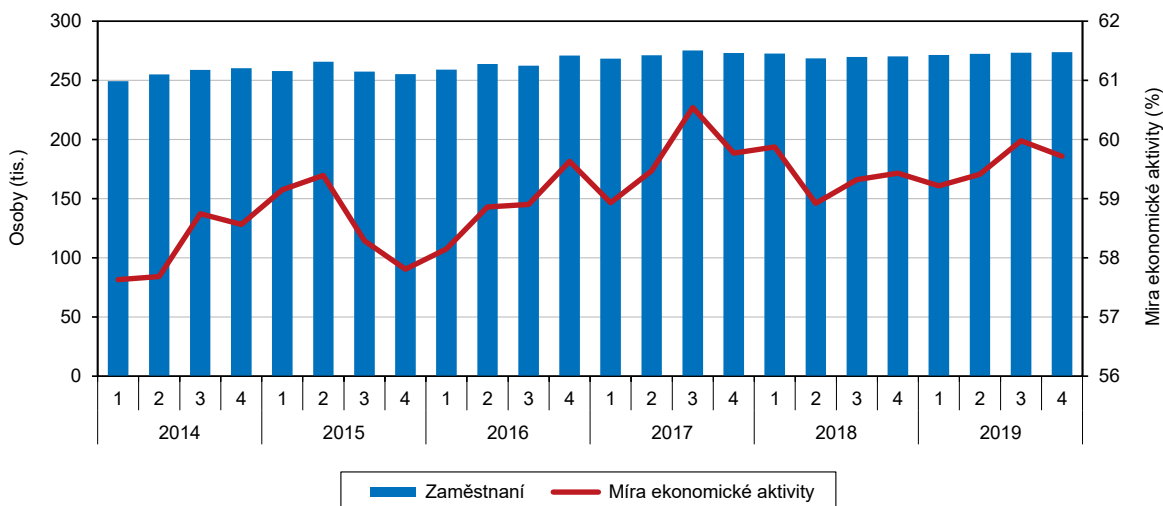


Míra ekonomické aktivity v kraji roste, rozdíly mezi pohlavími se snižují.

Pracovní síla tvořila v roce 2019 více než polovinu (50,3 %) celkového počtu obyvatel kraje. Dlouhodobý růst míry ekonomické aktivity (MEA)² se projevil i v roce 2019. V roce 2019 vzrostla MEA v kraji na hodnotu 59,6 % a postavení kraje se meziročně zlepšilo o tři příčky, na 7. pořadí mezi kraji. Přetrvávají rozdíly mezi pohlavími, z důvodu rodičovské dovolené a dřívějšího odchodu do důchodu žen apod. Rozdíly se však v čase snižují. Zatímco MEA žen nabyla v roce 2019 hodnotu 52,2 %, to představuje 8. pořadí mezi kraji a je 0,4 p. b. pod průměrem ČR, u mužů (67,3 %) byla 0,8 p. b. pod průměrem ČR a mezi kraji to bylo 11. pořadí. Mezi kraji nejvyšší zastoupení pracovní síly v populaci žen i mužů starších 15 let vykázalo hl. m. Praha (57,1 %, resp. 74,2 %), poslední místo v ekonomické aktivitě žen i mužů připadalo Libereckému a Ústeckému kraji (49,2 %, resp. 65,5 %).

Graf 2.4 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity v Královéhradeckém kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)



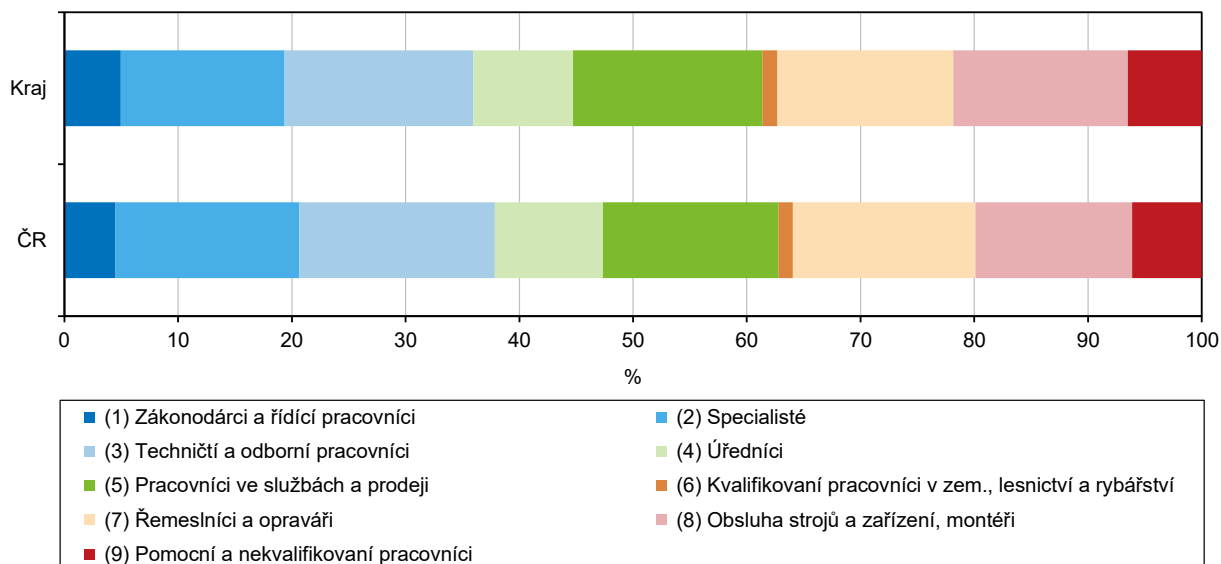
² MEA vyjadřuje podíl osob zaměstnaných a nezaměstnaných, kteří hledají práci a jsou schopni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů, na celkovém počtu obyvatel starších 15 let.

Roste podíl zaměstnavatelů a zároveň klesá počet osob pracujících na vlastní účet.

Rozhodující část zaměstnaných v kraji je dlouhodobě v zaměstnaneckém poměru (vč. členů produkčních družstev). Vlivem příznivého ekonomického vývoje vzrostl počet osob v postavení zaměstnanců, zároveň klesá počet pracujících osob na vlastní účet. V roce 2019 bylo 85 % osob v postavení zaměstnance, podíl osob pracujících na vlastní účet se snížil na 12,3 % a zaměstnavatelů na 2,3 %. Podíl osob pracujících na vlastní účet a zaměstnavatelů je nejnižší od roku 2014.

Graf 2.5 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Královéhradeckém kraji a ČR v roce 2019

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

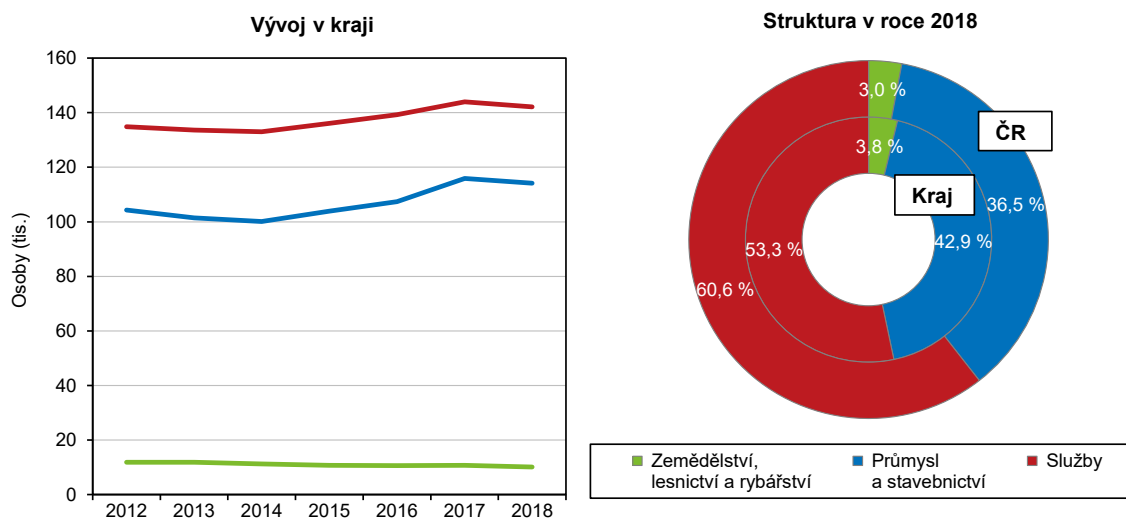


Vyšší zastoupení obsluhy strojů a zařízení a montérů, nižší podíl specialistů v kraji.

Z grafu 2.5 vyplývá, že mezi zaměstnanými v kraji mají oproti celorepublikovému průměru vyšší zastoupení pracovníci obsluhy strojů a zařízení a montéři (o 2,5 p. b.) než pracovníci ve službách a prodeji (o 1,2 p. b.) a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (o 0,4 p. b.). Naopak kraj má podprůměrně zastoupeny specialisty (o 1,8 p. b.) a úředníky (o 0,7 p. b.).

Graf 2.6 Zaměstnaní pracující v Královéhradeckém kraji podle odvětvových sektorů

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)



Nárůst zaměstnaných v průmyslu, stavebnictví a službách.

Přímo na pracovištích v Královéhradeckém kraji v roce 2018 pracovalo 266,4 tis. zaměstnaných. Ve struktuře zaměstnaných podle sektorů (podle kraje místa pracoviště) dochází k postupným změnám, které jsou patrné až z dlouhodobého pohledu. Počet zaměstnaných v primárním sektoru zůstává dlouhodobě stabilní a pohybuje se kolem 10 tis. osob. Dlouhodobý ekonomický růst se především projevuje ve zvýšené zaměstnanosti v průmyslovém sektoru, kde v roce 2018 pracovalo přes 90 tis. osob. Ve sledovaném roce 2018, za který máme data, pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných v kraji (53,3 %), proti průměru ČR je to o 7,3 p. b. méně. Většina zaměstnaných v Královéhradeckém kraji pracovala v roce 2019 v terciárním sektoru, v obchodě, dopravě a ubytování bylo evidováno (57,1 tis. osob) a ve veřejné správě, obraně, vzdělání a zdravotnictví (51,4 tis. osob).

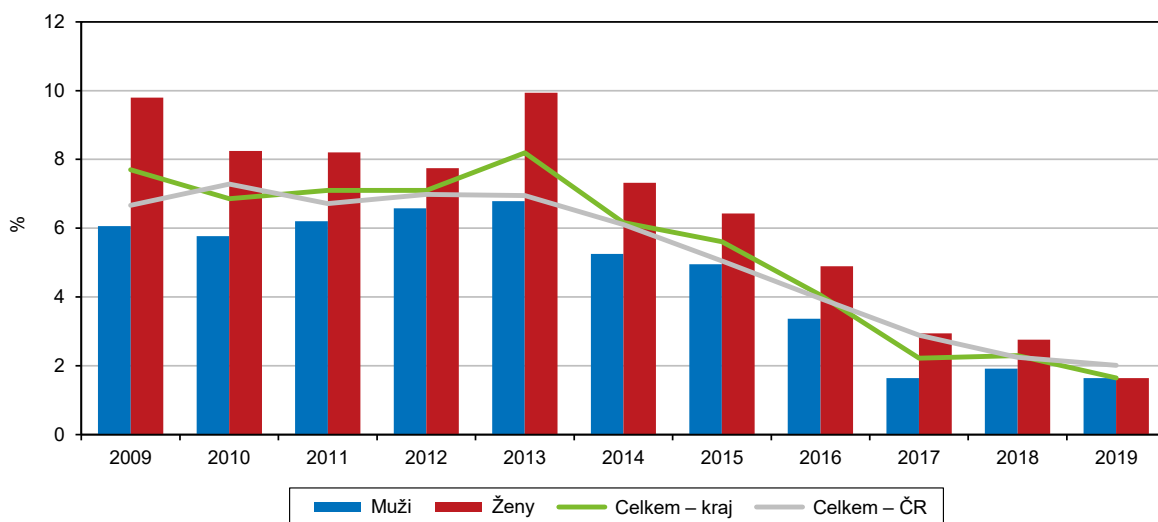
Vysoký podíl osob s druhým a dalším povoláním v rámci celorepublikového srovnání.

V roce 2019 mělo druhé a další zaměstnání 13,3 tis. osob, tj. 4,9 % zaměstnaných v kraji. Jejich počet se mění v závislosti na vývoji ekonomiky, v současnosti můžeme sledovat mírný pokles oproti roku 2017, kdy v rámci daného ukazatele byl zaznamenán nejvyšší počet osob. Nicméně i přes mírný pokles zaujímá Královéhradecký kraj přední příčky v počtu osob s druhým a dalším zaměstnáním v celorepublikovém srovnání. V delší časové řadě mezi osobami s druhým a dalším zaměstnáním převažují muži (s výjimkou roku 2015), přesto dlouhodobě narůstá podíl žen. Aktuálně bylo v kraji v roce 2019 celkem 7,3 tis. mužů a 6,0 tis. žen s druhým a dalším zaměstnáním.

Pokračuje příznivý vývoj měř zaměstnanosti i nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji.

Příznivý ekonomický vývoj se kladně promítl i do nezaměstnanosti. V roce 2017 bylo v kraji 4,6 tis. nezaměstnaných, z nichž ženy tvořily 50 %. Meziroční pokles nezaměstnaných žen byl v roce 2019 rychlejší než u mužů, v roce 2018 se počet nezaměstnaných žen snížil meziročně o téměř 50 %, u mužů o více než 10 %.

Graf 2.7 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji
Zdroj: ČSÚ (VŠPS)



V mezikrajském srovnání má Královéhradecký kraj třetí nejvyšší obecnou míru nezaměstnanosti.

Míra zaměstnanosti roste již šestým rokem a v roce 2019 dosáhla zaměstnanost v Královéhradeckém kraji hodnoty 58,6 %, i přesto kraj zůstává o 0,6 p. b. pod celorepublikovým průměrem. Vyšších hodnot však ukazatel nabýval u mužů (66,3 %, meziročně o 0,5 p. b. více) než u žen (51,3 %, meziročně o 0,7 p. b. více). Podobně příznivě vychází i obecná míra³ nezaměstnanosti. Ta v roce 2019 dosáhla v kraji hodnoty 1,6 %. Kraj si tak dlouhodobě drží nižší hodnoty než je celorepublikový průměr a stabilně se umísťuje na 5. nejvyšší příčce mezi kraji. Obecná míra nezaměstnanosti mužů i u žen klesla na 1,6 % a mezi kraji to byla 8., resp. 3. příčka. A tato roční průměrná míra nezaměstnanosti byla v kraji nejvyšší od začátku šetření VŠPS, tj. od roku 1993.

Nejnižší počet ekonomicky neaktivních za posledních 15 let.

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvořilo v roce 2019 celkem 40,4 % z obyvatel kraje starších 15 let a v tomto ohledu si kraj udržuje konstantní poměr mezi ekonomicky aktivním a neaktivním obyvatelstvem. Počet 188,1 tis. osob byl nejvyšší za posledních 15 let. Přes stárnutí populace, které je nejrychlejší ze všech krajů, je klesající trend ovlivněn i prodlužující se hranicí odchodu do důchodu, poklesem absolutního počtu studentů středních a vysokých škol, růstem ekonomické aktivity žen na mateřské dovolené v podobě částečných pracovních úvazků apod.

Nezaměstnanost

Historicky nízká míra nezaměstnaných.

Jak již bylo výše uvedeno, růst ekonomiky pozitivně ovlivnil trh práce v kraji, a to potvrzují i data o nezaměstnaných přebíraných z MPSV. Úřady práce evidující počty uchazečů o zaměstnání hlásily historická minima nezaměstnaných. Na konci roku 2019 bylo v kraji evidováno 9 076 neumístěných uchazečů o nové zaměstnání, z toho bylo 4,4 tis. žen (47,6 %). Příznivý vývoj plynule navazuje na trend předcházejících let. V meziročním srovnání nepatrně vzrostl počet nezaměstnaných (proti prosinci 2018) o 108 uchazečů, avšak ve srovnání s prosincem 2014 byl úbytek nezaměstnaných zřetelný (o téměř 60 % méně, tj. o 14,8 tis. osob).

Z dlouhodobého pohledu byla situace na trhu práce nadále velmi příznivá, v letech 2010–2019 došlo v Královéhradeckém kraji ke značnému poklesu počtu uchazečů o zaměstnání, a to z 20 678 na 9 076, což představovalo úbytek o 11 602 osob (tj. 56,1%), přesto pozorujeme mírné zpomalení poklesu počtu uchazečů o zaměstnání, které je ovlivněno limity na trhu práce. Stabilní situace na trhu práce se promítla i do klasické vývojové křivky zohledňující cyklické vlivy ročního období, kdy v průběhu roku dochází k jejímu snížení v letních měsících vlivem sezónních prací a jejímu nárůstu ke konci roku.

Růst volných pracovních míst od roku 2014.

Příznivý ekonomický vývoj se odráží také ve vývoji počtu volných pracovních míst evidovaných na úřadech práce. Výrazný nárůst v kraji možno pozorovat od počátku roku 2014, s cyklickými výkyvy, v důsledku úbytku pracovních míst⁴ (ve stavebnictví a zemědělství) přes zimní měsíce. Ke konci roku 2019 bylo evidováno na úřadu práce 14 686 volných pracovních míst, což bylo v porovnání se stejným obdobím roku 2018 o 1 838 pracovních míst více a současně nejvíce od roku 1990.

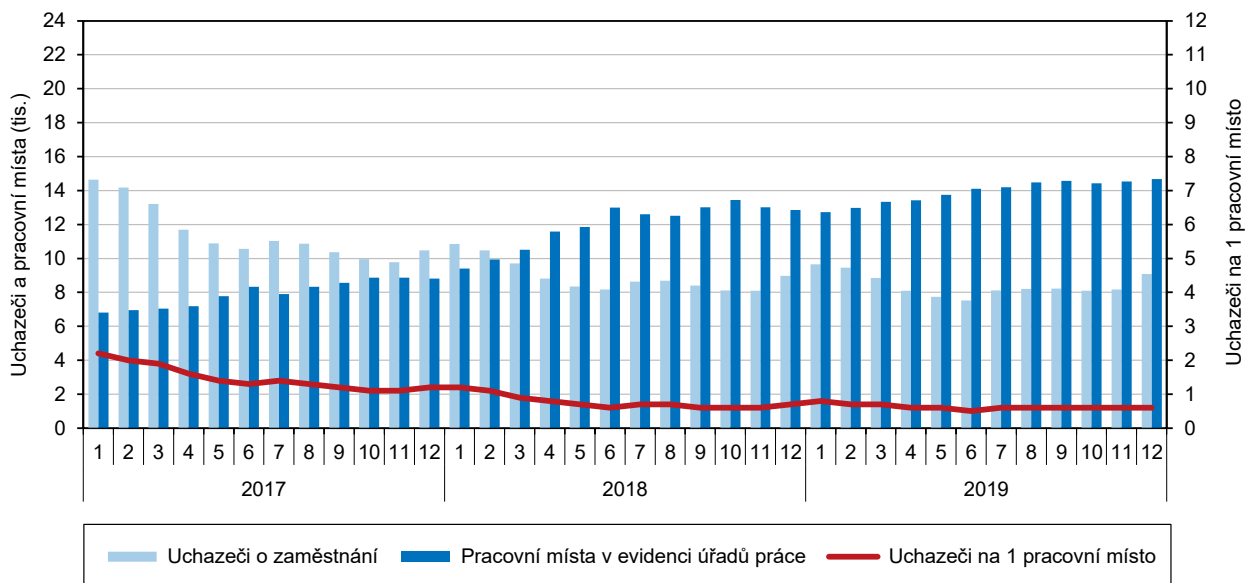
³ Míra nezaměstnanosti procentuálním způsobem vyjadřuje podíl nezaměstnaných (čítatel) na celkové pracovní síle (jmenovatel).

⁴ Zaměstnavatelé byli povinni hlásit volná pracovní místa úřadům práce kraje do roku 2011.

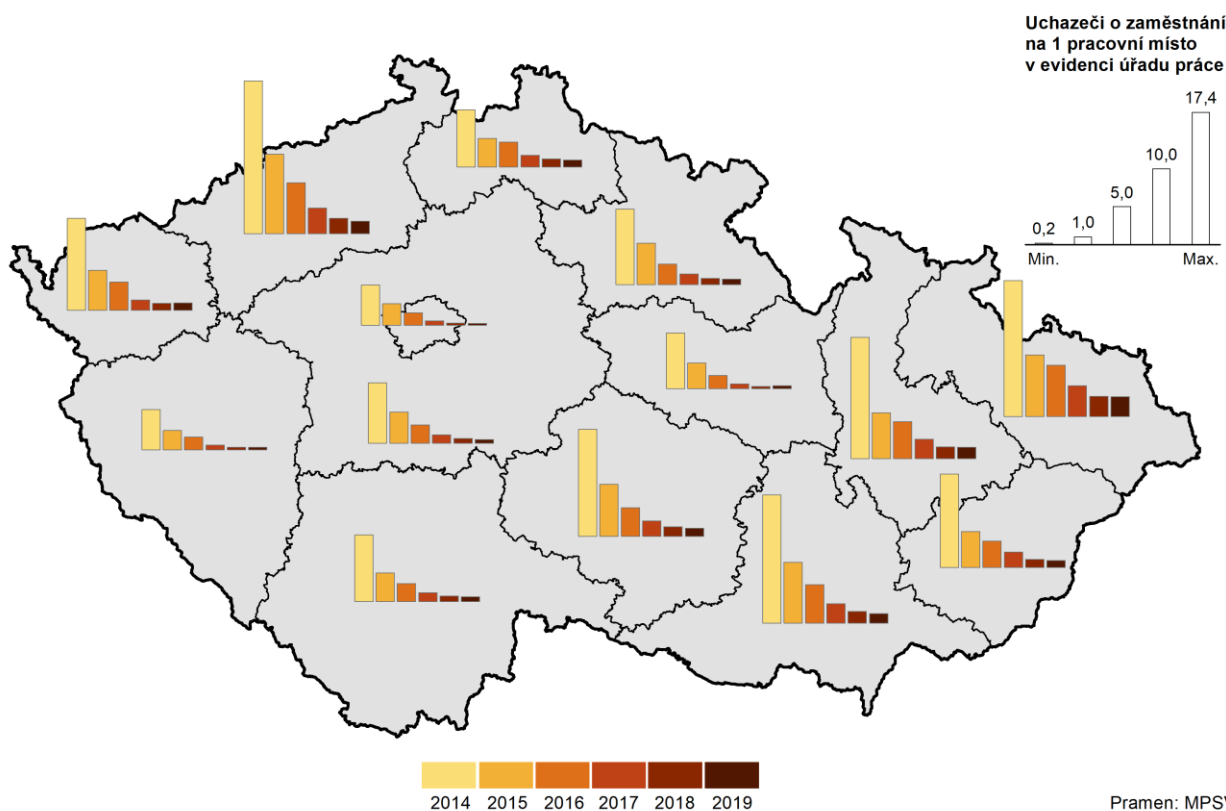


Graf 2.8 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Královéhradeckém kraji (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV



Uchazeči o zaměstnání na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce v krajích v letech 2014 až 2019 (stav k 31. 12.)



Pramen: MPSV

Výrazný nárůst počtu volných pracovních míst v kategorii míst určených pro osoby se základním vzděláním.

V důsledku výrazného nárůstu počtu pracovních míst se proměnila i jejich struktura, nejvýraznější nárůst můžeme sledovat v kategorii míst určených pro osoby se základním a nižším vzděláním, ke konci roku 2014 z celkového počtu volných pracovních míst stačilo v 30 % uchazečům základní a nižší vzdělání, v roce 2019 se tento podíl zvýšil na 70,2 % z celkového počtu. Druhé nejvíce zastoupené požadované vzdělání u volných pracovních míst bylo v roce 2019 střední odborné vzdělání s výučním listem. Naopak u pracovních míst, kde byla potřeba úplné střední odborné vzdělání s maturitou, případně vysokoškolský diplom, představovala v roce 2019 nabídka volných pracovních míst 4,9 %, respektive 1,9 %.

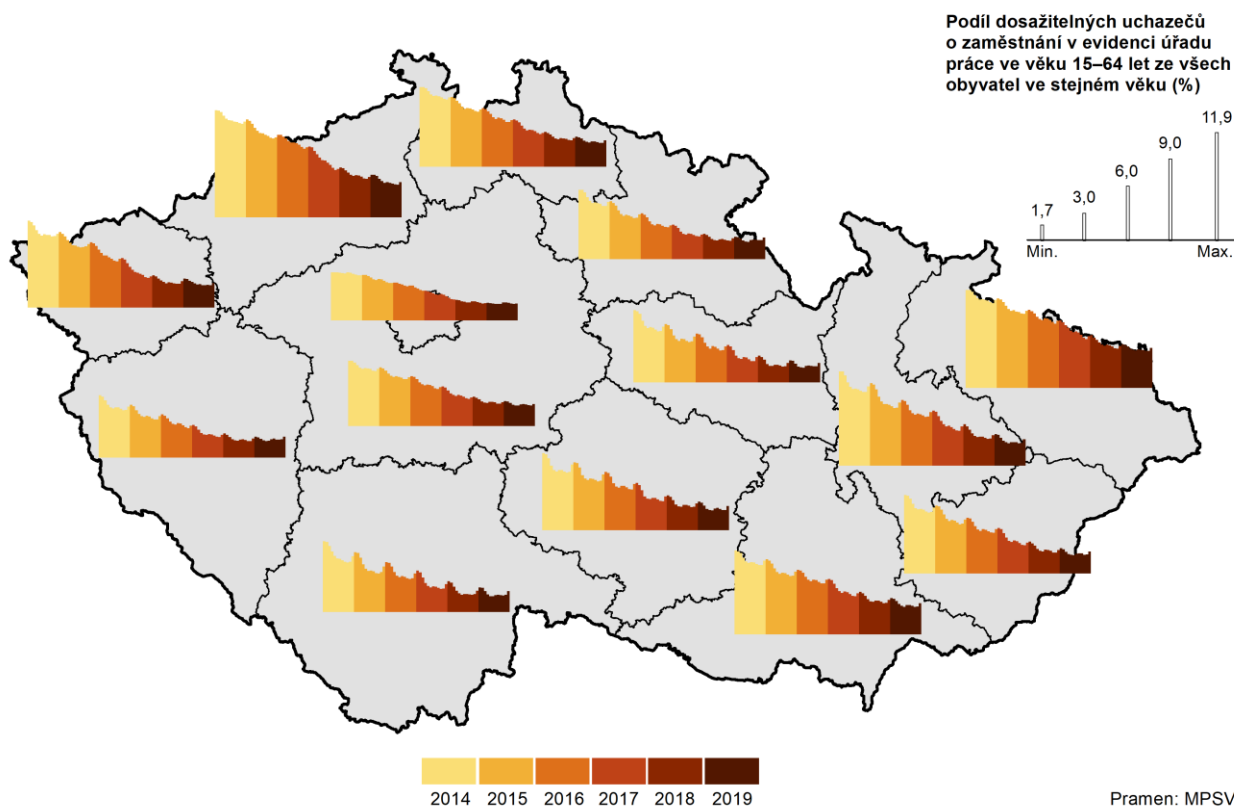
Počet volných pracovních míst převyšuje počet nezaměstnaných.

Díky poklesu uchazečů o zaměstnání a nárůstu počtu volných pracovních míst v závěru roku v Královéhradeckém kraji připadalo 0,6 uchazeče na 1 volné pracovní místo a tato hodnotou kopírovala celorepublikový průměr.

Nezaměstnanost patří dlouhodobě k nejnižším mezi kraji.

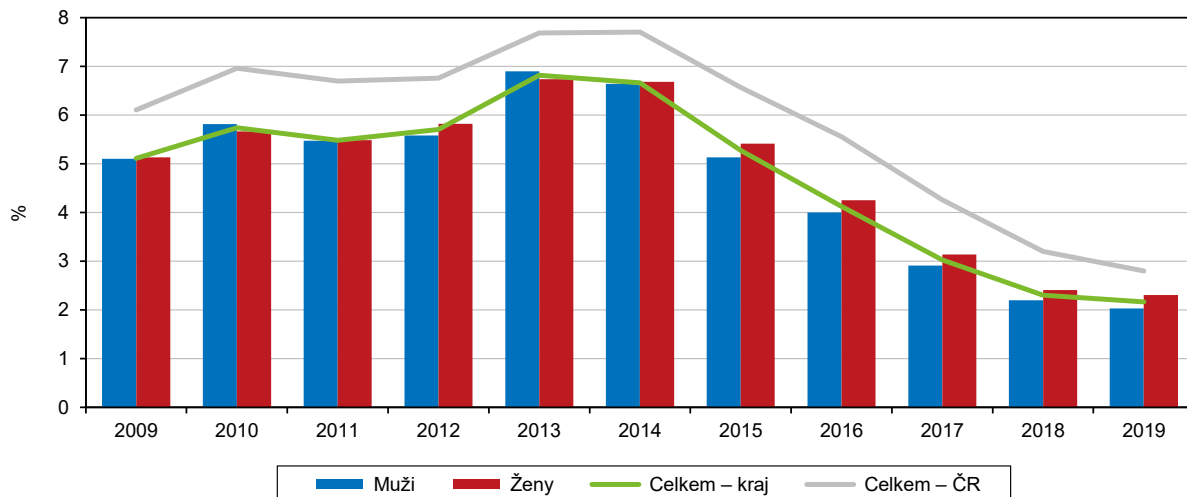
Podíl nezaměstnaných osob, tj. podíl dosažitelných uchazečů ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku, v kraji k 31. 12. 2019 činil 2,38 % a dlouhodobě se drží pod republikovým průměrem (v ČR bylo 2,87 %), a to kraj řadí na pátou příčku s nejnižší nezaměstnaností v mezikrajském srovnání. V období mezi lety 2014–2019 měl klesavou tendenci, ve sledovaném období jeho podíl klesl z 6,36 % na 2,38 %. Na konci roku 2019 v porovnání se stejným obdobím roku 2018 došlo k mírnému nárůstu podílu o 0,07 %. Rozdíl mezi oběma pohlavími v nezaměstnanosti byl v závěru roku minimální, u mužů v Královéhradeckém kraji dosahoval podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2019 hodnoty 2,42 % a u žen 2,33 %. Pravidelně začátkem a koncem roku, při absenci sezónních prací, nezaměstnanost mužů převyšuje nezaměstnanost žen a ve zbytku roku je tomu naopak.

Podíl nezaměstnaných osob v krajích v letech 2014 až 2019 (stav ke konci jednotlivých měsíců)



Graf 2.9 Podíl nezaměstnaných osob* v Královéhradeckém kraji (roční průměr)

Pramen: MPSV



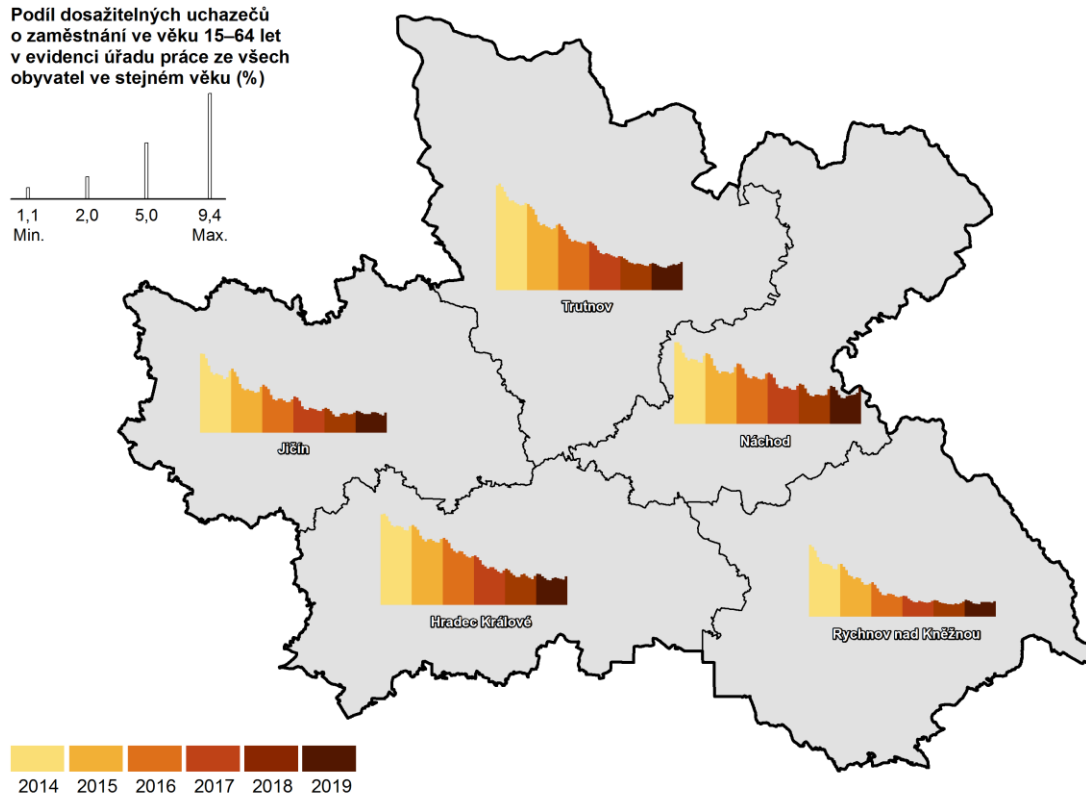
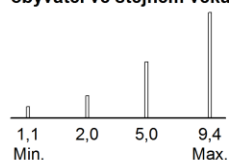
* podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Pokračuje příznivý trend v nízkém počtu nezaměstnaných ve všech okresech v kraji.

Pokles počtu nezaměstnaných zaznamenaly od roku 2014 všechny okresy v kraji se sezónními výkyvy. Od roku 2014 v Královéhradeckém kraji klesl počet nezaměstnaných o 62 %. I přes tento příznivý vývoj byl koncem roku 2019 zaznamenán mírný meziroční nárůst nezaměstnaných v okrese Trutnov (o 108 osob), okrese Náchod (o 85 osob) a okrese Rychnov nad Kněžnou (o 7 osob). Naopak mírný pokles byl zaznamenán v okrese Hradec Králové (o 94 osob) a okrese Jičín (o 8 osob).

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Královéhradeckého kraje v letech 2014 až 2019 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

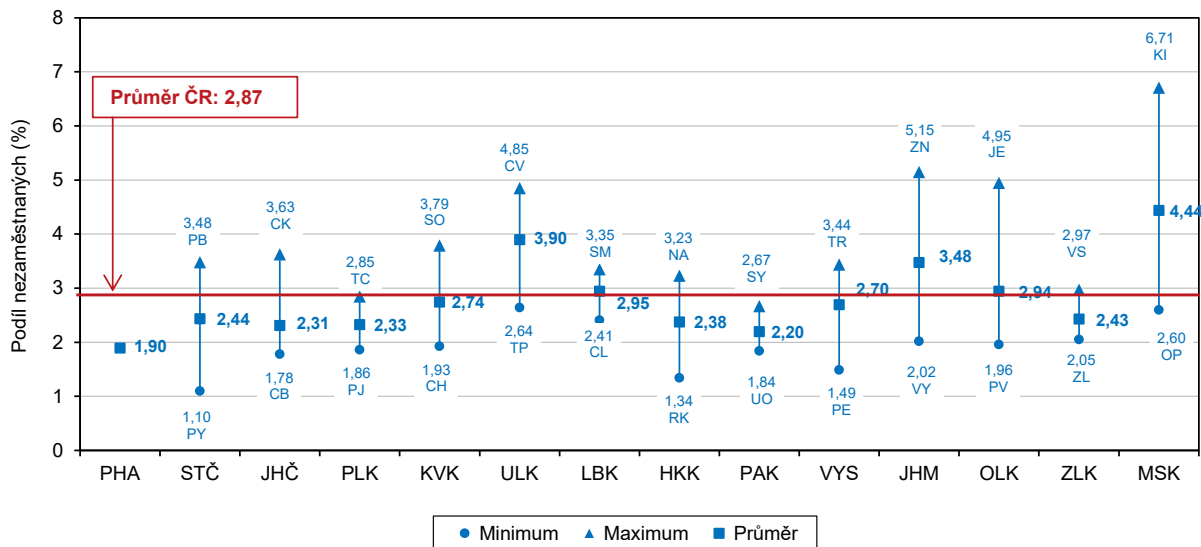
Podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce ze všech obyvatel ve stejném věku (%)



Pramen: MPSV

2.10 Rozptyl podílu nezaměstnaných v okresech podle krajů k 31. 12. 2019

Pramen: MPSV

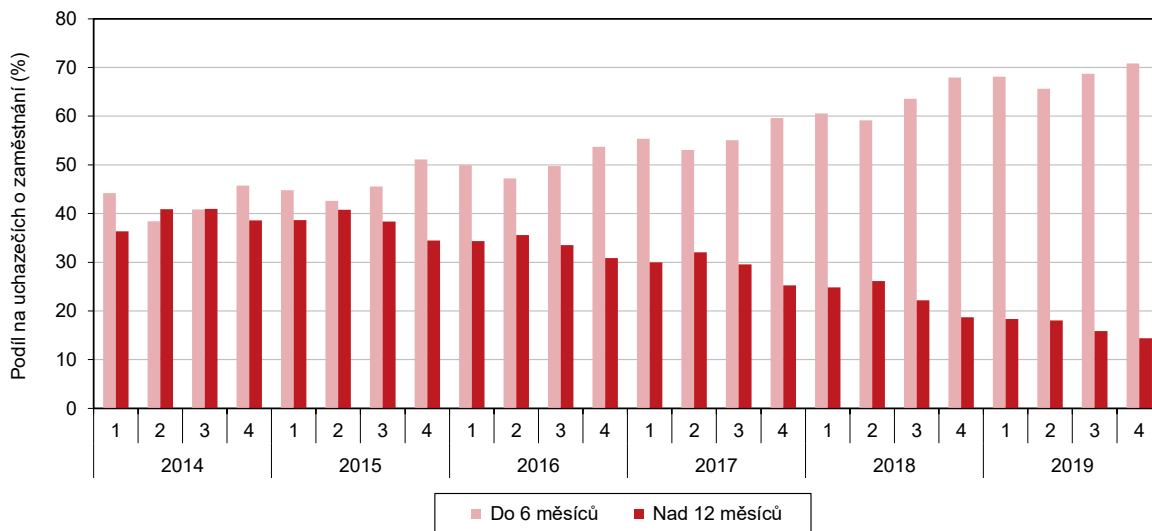


Nejnižší nezaměstnanost v kraji i celé ČR dlouhodobě vykazuje okres Rychnov nad Kněžnou.

Nejnižší podíl nezaměstnaných osob v okresech Královéhradeckého kraje byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou (1,34 %), který při meziokresním srovnání zaujal 2. nejnižší místo a stabilně si drží nejnižší míru nezaměstnanosti v rámci ČR. Následoval okres Jičín (1,78 %), který v rámci celorepublikového srovnání byl na 7. místě. Nad celokrajským průměrem (2,37 %) jsou okresy Trutnov (2,49 %), Hradec Králové (2,59 %) a Náchod (3,23 %)

Graf 2.11 Krátkodobě a dlouhodobě nezaměstnaní ke konci čtvrtletí v Královéhradeckém kraji

Pramen: MPSV



Výrazný podíl krátkodobě nezaměstnaných osob.

Podíl krátkodobě a dlouhodobě nezaměstnaných kopíruje příznivou situaci na trhu práce a od roku 2014 se podíl dlouhodobě nezaměstnaných (nad šest měsíců) v kraji snižuje. Naopak podíl krátkodobě nezaměstnaných (do 6 měsíců) od tohoto roku roste a vlivem příznivé ekonomické situace se na sledovaných hodnotách minimálně projeví cyklické sezónní výkyvy (vlivem poklesu sezónních prací ve stavebnictví a zemědělství, především začátkem a koncem roku).



Mezi nezaměstnanými je nejvíce osob se středním vzděláním bez maturity, jejichž podíl převyšuje celorepublikový průměr.

Ve struktuře nezaměstnaných podle vzdělání převažovali středoškoláci bez maturity, kterých bylo 40 %, tj. 3,5 tis. uchazečů v evidenci úřadů práce v Královéhradeckém kraji, přičemž jejich podíl převyšoval průměr v celé ČR (35,5 %). Základní nebo žádné vzdělání mělo 31 % uchazečů a 23,3 % střední vzdělání s maturitou (vč. vyššího odborného). Vysokoškolské vzdělání charakterizovalo 937 uchazečů (7,7 %) a ve sledovaném kritériu měli nejnižší zastoupení. V meziročním srovnání byl ve struktuře uchazečů zaznamenán vyšší podíl uchazečů v kategorii vzdělání s maturitou (o 1,6 p. b.), vzrostl podíl uchazečů se středoškolským vzděláním bez maturity (o 1,4 p. b.), vzrostl i podíl uchazečů se základním či žádným vzděláním o 0,3 p. b. Naopak zastoupení uchazečů s akademickým titulem ke konci roku 2019 kleslo o 0,1 p. b.

Nejvíce evidovaných uchazečů na úřadu práce je ve věkových kategoriích 45–54 let a 55 a více let.

Pro Královéhradecký kraj bylo ke konci roku 2019 charakteristické vyšší zastoupení uchazečů o zaměstnání ve středním věku, tedy věku 45–54 let a 55 a více let (22,1 %, resp. 23,9 %) a tento trend kopíruje celorepublikový průměr. Podíl uchazečů o zaměstnání na trhu práce starších 55 let je ovlivněn prodlužováním hranice věku odchodu do důchodu, což se promítlo do vyššího průměrného věku uchazeče v Královéhradeckém kraji (42,2 let) a od roku 2014 stoupl o dva roky. Příznivá situace na trhu práce posledních let měla kladný vliv na poměrně nízký počet nezaměstnaných v mladším produktivním věku, podíl uchazečů ve věku do 19 let byl 6,6 %, 20–24letých uchazečů byl 9,6 %, podíl 25–29letých dosáhl hodnoty 10,2 % a podíl ve věkové skupině 30–34 let byl 9,1 %. Situace na trhu práce se odráží i v meziročním srovnání jednotlivých věkových kategorií, kdy jejich rozdíly jsou minimální.

Nejvíce uchazečů o zaměstnání má nízkou nebo žádnou kvalifikaci.

Z hlediska kvalifikace mezi uchazeči o zaměstnání měli vysoké zastoupení pracovníci nekvalifikovaní manuálně pracující (30,1 %) a nemanuální pracovníci s nižší kvalifikací (30,0 %). V meziročním srovnání stoupl podíl manuálně pracujících s vyšší kvalifikací o 2,5 p. b., naopak podíl nemanuálně pracujících s vysokou kvalifikací klesl o 1,4 p. b.

Nejvíce uchazečů bylo v evidenci úřadu práce do tří měsíců.

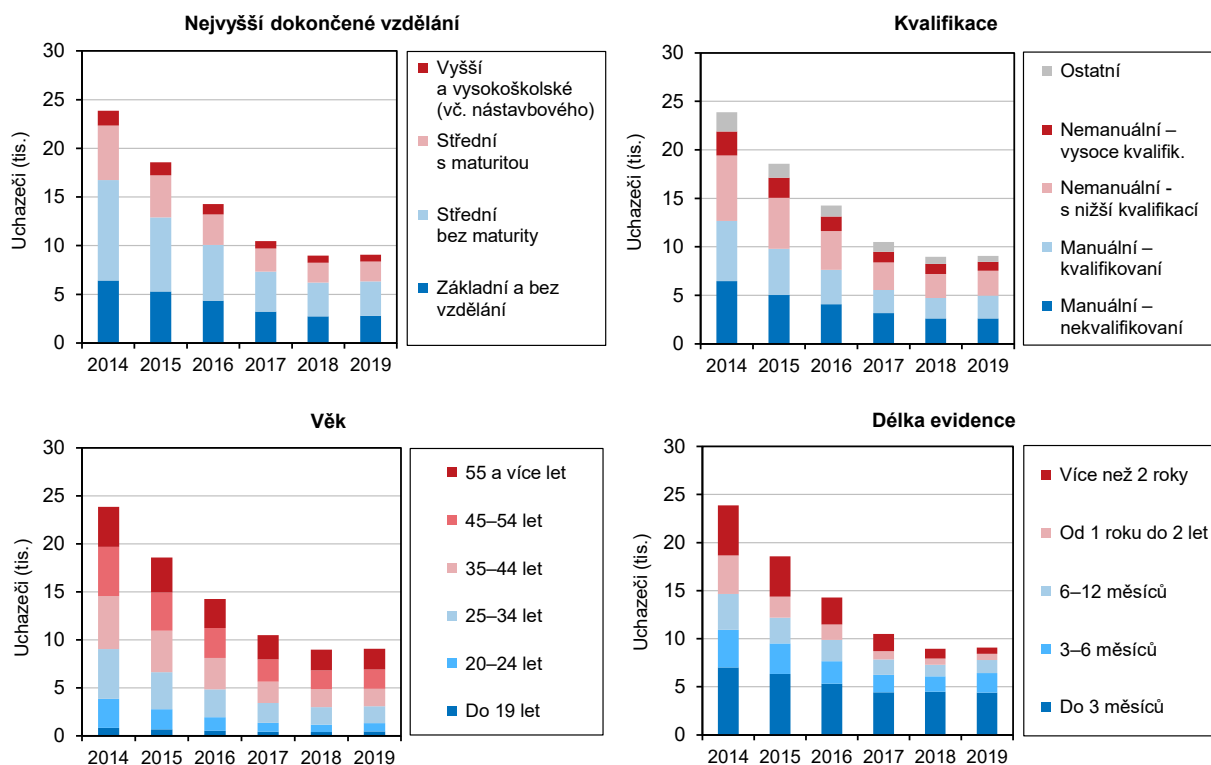
Příznivá situace na trhu práce způsobila pokles nezaměstnaných ve všech kategoriích podle jejich délky evidence. Z podrobné struktury registrovaných uchazečů vyplývá, že nejvíce uchazečů bylo ke konci roku 2019 v evidenci úřadů práce do 3 měsíců (4 397 osob, tj. 48,4 %). Druhou nejpočetnější skupinou byli uchazeči evidovaní 3–6 měsíců (2 029, tj. 22,4 %). Naopak nejmenší počet uchazečů byl na úřadu práce v evidenci 1–2 roky (649, tj. 7,2 %). Meziročně poklesl i počet uchazečů v kategorii uchazečů registrovaných déle než 24 měsíců, a to o 4,2 % na 654 osob.

Podpora v nezaměstnanosti vzrostla na 7 903 Kč.

Koncem roku 2019 byla vyplácena v kraji podpora v nezaměstnanosti 3,9 tis. osobám, tj. 43,5 % z jejich celkového počtu uchazečů evidovaných na úřadu práce, meziročně se jejich podíl zvýšil o 1,5 p. b. V roce 2019 činila výše podpory v nezaměstnanosti v kraji v průměru 7 903 Kč s tím, že do 7 500 Kč pobírá podporu 52,8 % s přiznanou podporou. Podpora meziročně vzrostla o 619 Kč.

Graf 2.12 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV



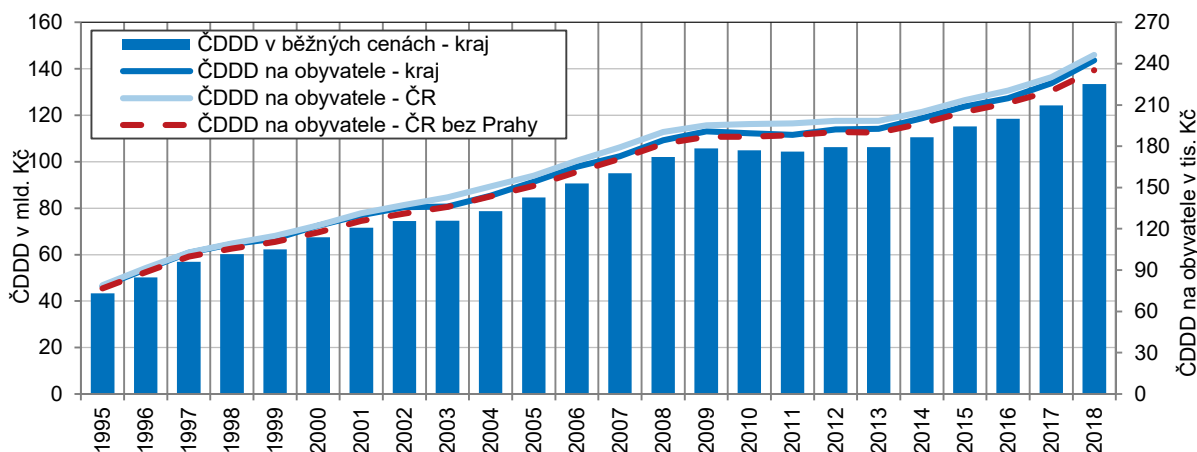
Příjmy a životní podmínky domácností

ČDDD meziročně vzrostl a v přepočtu na jednoho obyvatele kraje se dlouhodobě řadí na 5. příčku mezi kraji.

Jedním z ukazatelů, kterým můžeme posoudit příjmovou situaci domácností, je makroekonomický ukazatel čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD). Čistý disponibilní důchod domácností představuje částku, která vyjadřuje materiální bohatství domácností a je tvořen čistými mzdami a platy, dávkami, ostatními důchody, provozním přebytkem drobných podnikatelů a domácností, zároveň je snížený o daně. Jeho objem v běžných cenách postupně narůstá. Meziroční pokles byl zaznamenán jen v roce 2010 a 2011, v roce 2013 stagnoval. Od roku 2014 již následoval meziroční růst přibližně o 4 %, v roce 2016 tento ukazatel zpomalil na 1,8 %, pak následoval meziroční růst o 6 %. V roce 2018 tento ukazatel v Královéhradeckém kraji dosáhl hodnoty 133 521 mil. Kč s meziročním navýšením o 7,4 %. Roste již pátým rokem a na republikové hodnotě se podílel 5,1 %. V přepočtu na jednoho obyvatele kraje to představuje nárůst na částku 242,5 tis. Kč, a to je pátá nejvyšší úroveň mezi kraji. I přes dlouhodobý meziroční nárůst kraj zaostává za republikovým průměrem (246,4 tis. Kč). Po odhlédnutí od hodnot hl. m. Prahy, které značně ovlivňují republikový průměr, se příjmy domácností v Královéhradeckém kraji dostaly nad průměr ČR.



Graf 2.13 Čistý disponibilní důchod domácností v Královéhradeckém kraji a ČR



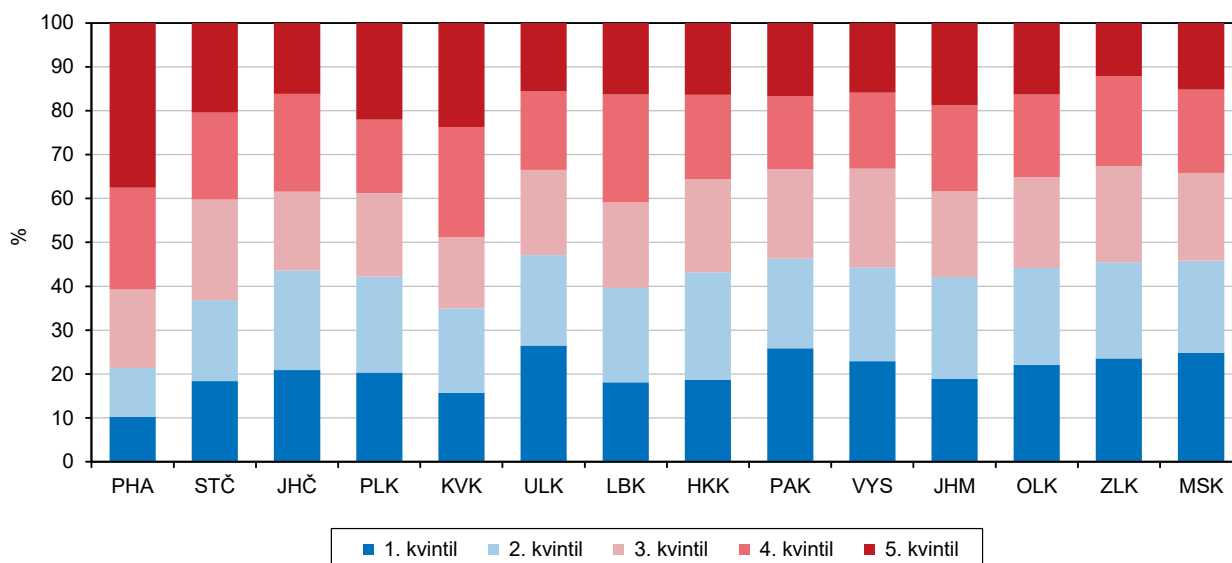
Čisté peněžní příjmy domácností na osobu v kraji klesly.

Další podrobnější informace přináší každoroční výběrového šetření o sociální a ekonomické situaci domácností. Životní podmínky 2018 (SILC). Výsledky tohoto šetření jsou získány zpracováním dat výběrového šetření v domácnostech, jedná se o statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, nikoli přesná čísla. Průměrný čistý peněžní příjem na osobu v domácnosti v Královéhradeckém kraji dosáhl v roce 2018 částky 188,6 tis. Kč, tedy o 1,2 % více než před rokem. Kraj se s touto hodnotou zařadil na 7. místo v mezikrajském žebříčku (o 5 pozic horší umístění než v roce předchozím).

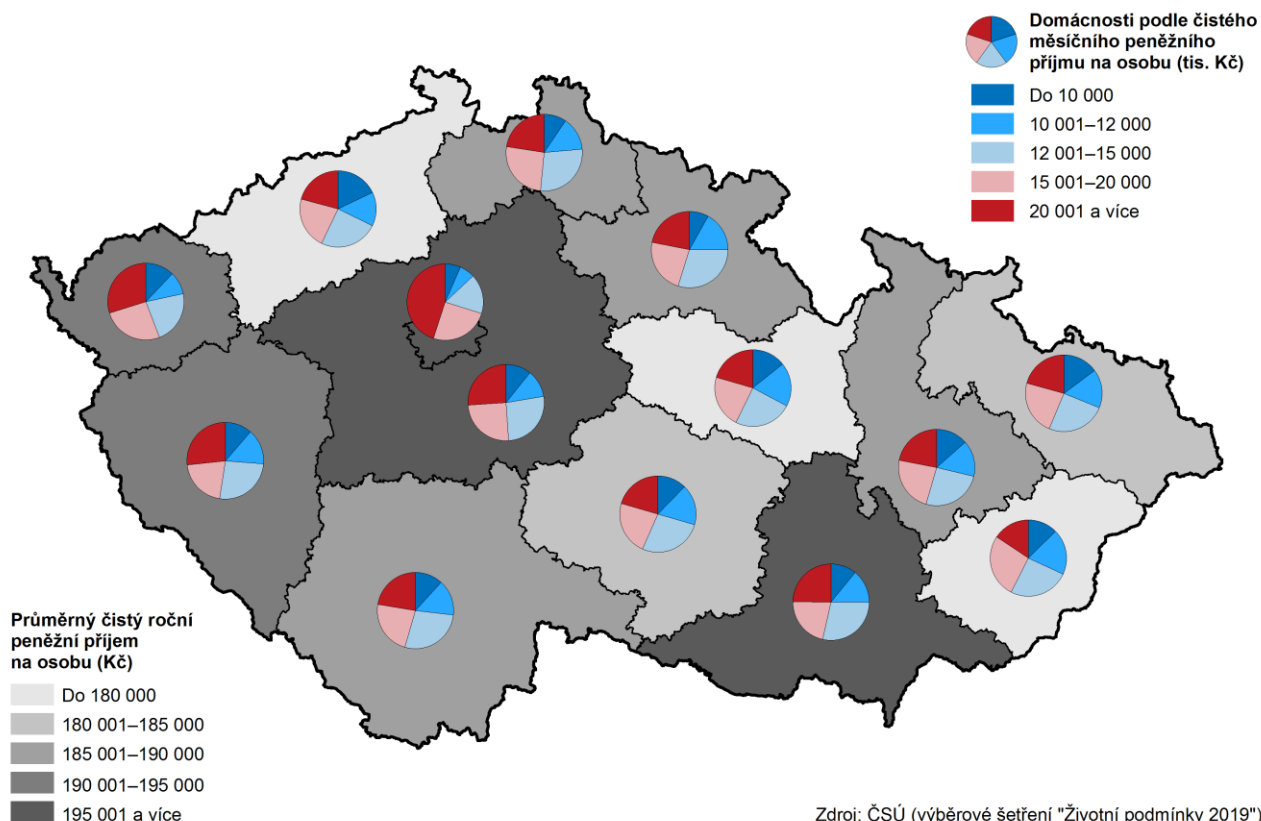
Graf 2.14 Podíl domácností v krajích podle kvintilového rozdělení domácností ČR na základě čistého peněžního příjmu v roce 2018

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky 2019)

Rozdělení domácností v celé ČR	1. kvintil: 20 % domácností s nejnižšími příjmy	2. kvintil: druhých 20 % domácností	3. kvintil: třetích 20 % domácností	4. kvintil: čtvrtých 20 % domácností	5. kvintil: 20 % domácností s nejvyššími příjmy
Počet domácností v ČR	890 656	890 756	890 579	890 419	890 561
Horní hranice čistého peněžního příjmu na osobu v ČR (Kč)	135 967	164 000	197 476	263 789	x

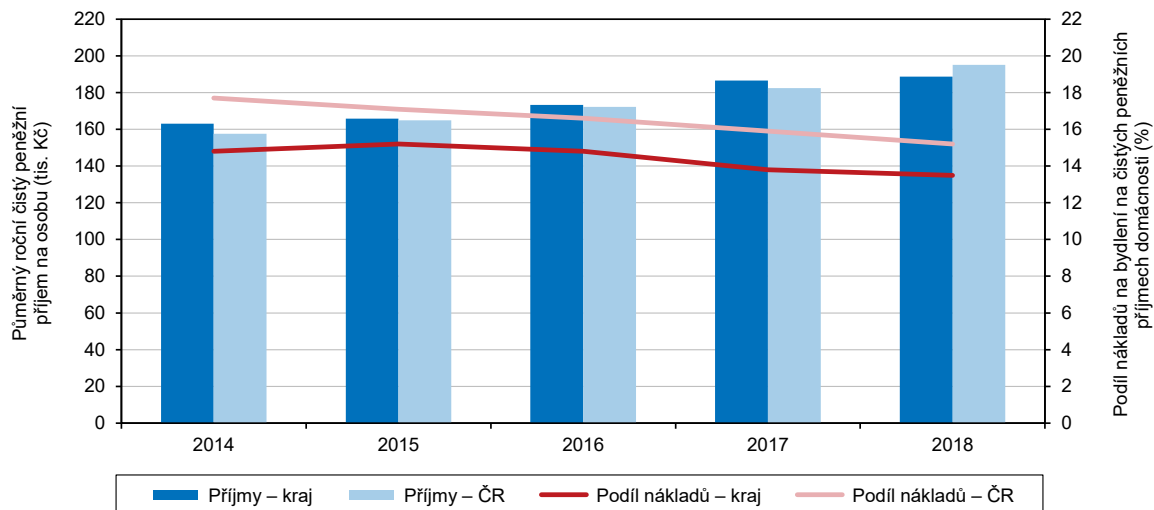


Příjmy domácností v krajích v roce 2018



Graf 2.15 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)



Slušné postavení kraje v podílu domácností se středními i nejvyššími příjmy.

Zlepšení finanční situace domácností lze pozorovat také z rozložení domácností do pěti příjmových skupin, jak naznačuje graf 2.14, vidíme mezi kraji značné rozdíly. Královéhradecký kraj se řadil mezi domácnosti s nejnižšími příjmy na osobu, ke kterým náležela každá pátá domácnost v kraji, v dané kategorii patřil Královéhradecký kraj v celorepublikovém srovnání do středu v žebříčku mezi kraji. Největší část domácností (24,48 %) patří do druhého kvintilu (s příjmy v rozmezí 164–197 tis. Kč na osobu v domácnosti za rok), v mezikrajském srovnání je to nejvyšší podíl. Stabilně si kraj stojí i v podílu domácností s nejvyššími příjmy. V roce 2018 k nim v kraji patřilo 18,7 % domácností, mezi kraji je to šesté nejvyšší procento.

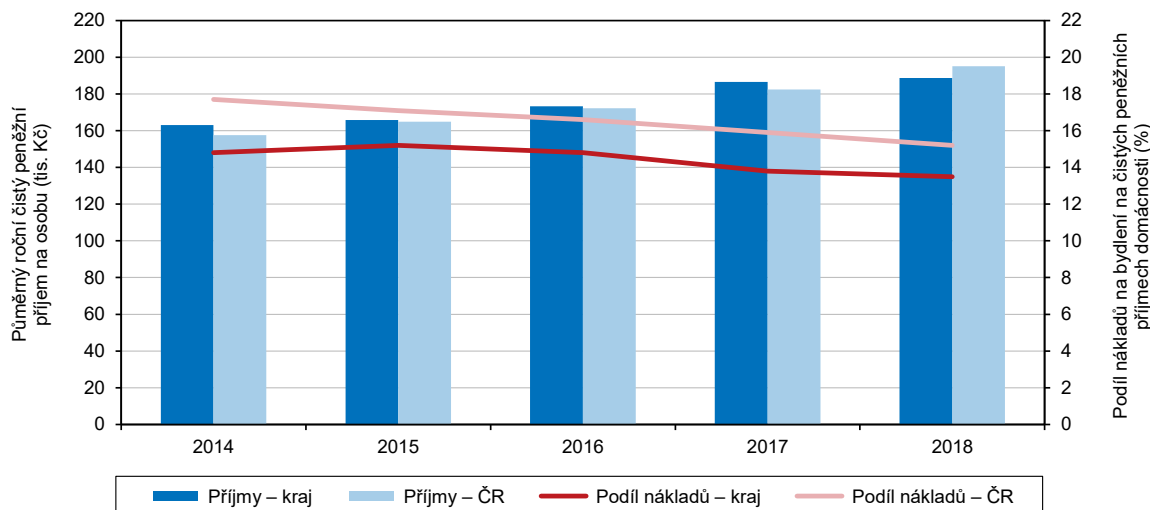


Domácnosti se svými příjmy vycházely podle jejich názoru snadno.

Podle subjektivních názorů v roce 2019 vycházelo 43,3 % domácností se svými příjmy docela snadno a 14 % snadno, 27,3 % domácností se setkávalo s menšími obtížemi, s většími obtížemi se setkala 10,4 % domácností. Ročně si týdenní dovolenou mimo domov nemohlo dovolit 18,8 % domácností (pokles oproti minulému šetření o 0,5 p. b.), zaplatit neočekávaný výdaj ve výši 11 200 Kč si nemohlo dovolit 19,3 %, obden jíst maso si nemohlo dovolit 4,1 % domácností.

Graf 2.15 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Královéhradeckém kraji a ČR

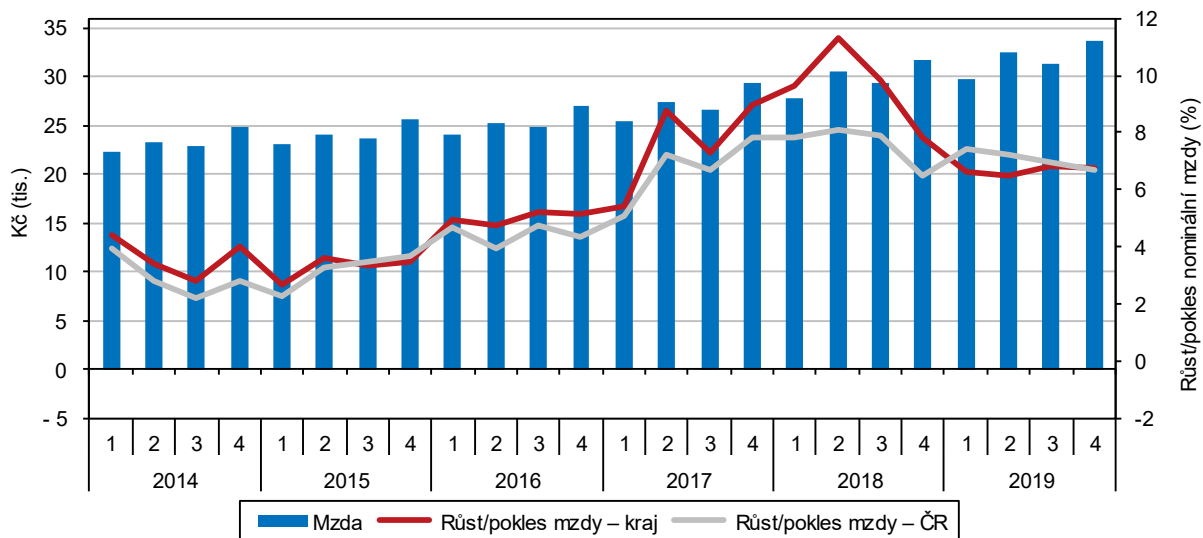
Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)



Mzdy

Příznivé tempo růstu mezd pokračovalo i v roce 2019.

Příznivý ekonomický vývoj se projevil i ve vývoji mezd. Na základě využití dat získaných ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí dosáhla průměrná měsíční mzda v roce 2019 v Královéhradeckém kraji hodnoty 34 343 Kč s meziročním navýšením o 9,5 % a rostla nejrychleji mezi kraji. V mezikrajském srovnání byla pátá nejvyšší, avšak byla o 1 993 Kč pod průměrem ČR. Mzda žen byla 30 484 Kč (meziročně vzrostla o 11 %) a mzda mužů byla 37 304 Kč (nárůst o 9 %).



^{*)} podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2019 předběžné údaje

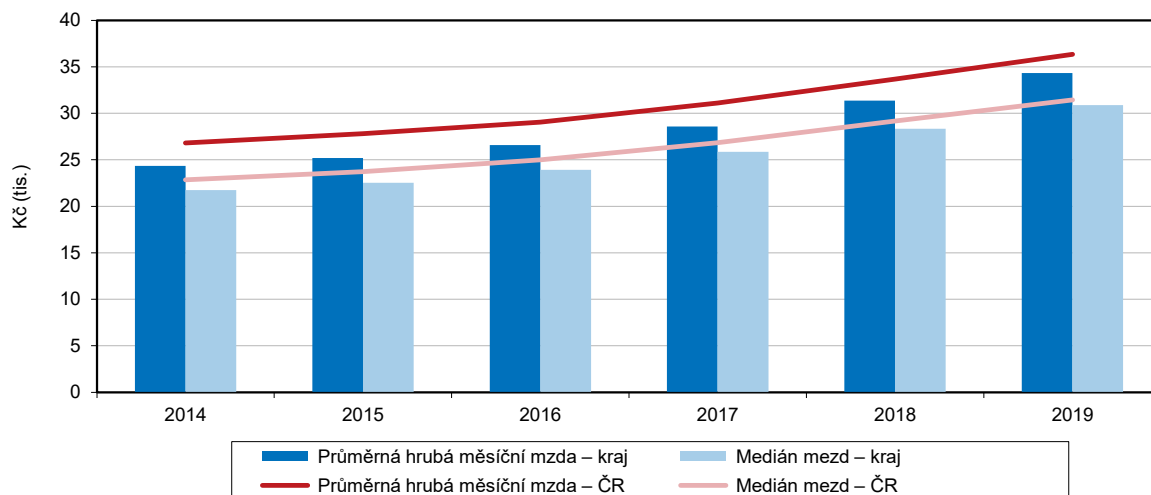
Podle čtvrtletí byl nejrychlejší růst ve 3. čtvrtletí 2019. Medián mezd u žen rostl rychleji než medián mezd u mužů.

Mzda v kraji (osob přepracovaných na plně zaměstnané) rostla v jednotlivých čtvrtletích roku 2019 pomaleji než republikový průměr. Nejrychlejší růst mezd byl ve 3. čtvrtletí (o 6,8 %).

Z výsledků strukturálního šetření byl zjištěn i medián mezd, jak ukazují data v grafu 2.18, která ČSÚ přebírá od MPSV a MF⁵a díky jiné metodice se liší od dat o průměrné mzdě z podnikového výkaznictví ČSÚ (viz graf a odstavce výše). Medián⁶ hrubé měsíční mzdy v roce 2019 činil v kraji 30 872 Kč; u mužů dosáhl 33 107 Kč a byl o 4 873 Kč vyšší než u žen (28 234 Kč).

Graf 2.17 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: MPSV, MF[□]



Třetí nejrychlejší tempo růstu mzdového mediánu.

Tempo růstu mzdového mediánu v roce 2019 mírně zpomalilo oproti roku 2018, tj. nárůst o 8,9 % (2 524 Kč), přesto v mezikrajském srovnání bylo po Praze a Libereckém kraji třetí nejrychlejší. U žen vzrostl o 10,2 %, tj. o 2 p. b. více než u mužů. Mzdový medián v roce 2019 dosáhl v Královéhradeckém kraji medián 89,9 % průměrné mzdy v rámci České republiky. V mezikrajském srovnání řadí výše mzdového mediánu Královéhradecký kraj na 6. příčku (nejlépe na tom bylo hl. m. Praha a Plzeňský kraj, nejnižší mzdový medián byl ve Zlínském a Karlovarském kraji). Mzdový medián byl u mužů i žen šestý nejvyšší mezi kraji.

Meziroční nárůst mezd u všech kategorií podle typu zaměstnání.

Výsledky strukturálního šetření mezd ukazují průměrnou měsíční hrubou mzdou v krajích podle kategorií zaměstnání podle Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO. V mezikrajském srovnání patřila zjištěná průměrná mzda zaměstnanců podle hlavních tříd v Královéhradeckém kraji mezi nejvyšší ve srovnání s ostatními kraji. Nejvyšší průměrné mzdy v porovnání s ostatními kraji pobírali pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (22 539 Kč). Třetí nejvyšší průměrné mzdy ve srovnání s ostatními kraji byly v Královéhradeckém kraji u řemeslníků a opravářů (32 706 Kč), dále pracovníků obsluhy strojů a zařízení, montéři (31 710 Kč). Naopak čtvrté nejnižší průměrné mzdy v mezikrajském srovnání pobírali řídicí pracovníci (66 109 Kč).

⁵ MPSV – šetření o průměrném výděлку, MF – šetření o platu a služebním příjmu.

⁶ Medián mezd představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed, pokud srovnáme mzdy podle jejich výše. Polovina zaměstnanců má mzdu pod a polovina nad mediánem. Na rozdíl od průměrné mzdy lépe vypovídá o skutečné úrovni mezd.



Vzdělávání

Porodnost v kraji ovlivňuje počty dětí a žáků mateřských a základních škol.

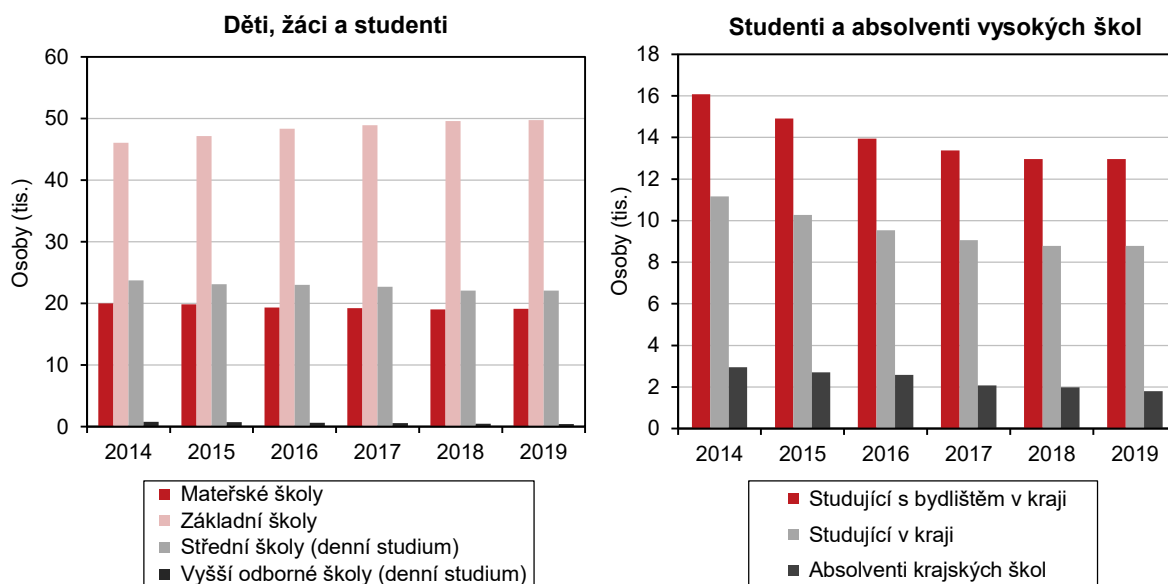
Počty dětí a žáků mateřských a základních škol jsou ovlivňovány demografickým vývojem kraje v posledních letech. Nárůst porodnosti v letech 2007 až 2009 v současnosti pozitivně ovlivňuje vývoj počtu žáků na základních školách. Následný pokles porodnosti v letech 2010 až 2013 se projevoval několikaletým úbytkem počtu dětí v mateřských školách. Od roku 2014 do roku 2018 opět lehce stoupal počet živě narozených, tento demografický trend se projevil v roce 2019 mírným meziročním nárůstem dětí v předškolních zařízeních.

Počet dětí v mateřských školách meziročně mírně stoupl.

Ve školním roce 2019/2020 navštěvovalo mateřské školy v kraji 19 137 dětí. Počet dětí v mateřských školách se od roku 2014 snížil o 849 dětí, tj. o 4,2 %, v roce 2019 byl poprvé od roku 2014 zaznamenán meziroční nárůst o 128 dětí, tj. o 0,7 %. Trend mírného meziročního nárůstu dětí v mateřských školách se projevil ve více než polovině krajů, meziroční pokles byl zaznamenán pouze v šesti krajích.

Graf 2.18 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Královéhradeckém kraji

Pramen: MŠMT



Na základních školách se počet žáků od roku 2012 zvyšuje.

Základní školy v kraji ve školním roce 2019/2020 navštěvovalo 49 725 žáků, v porovnání s předchozím školním rokem to bylo o 156 žáků více. Od roku 2011/2012, kdy byl počet žáků v delší časové řadě minimální a dosahoval 43,5 tisíce žáků, se jejich počet každoročně zvyšoval, nárůst od roku 2014 činil 8 %, tj. 3 680 žáků. V porovnání s přelomem tisíciletí, kdy základní školy navštěvovalo kolem 60 tisíc žáků, je však současný počet žáků na základních školách stále o jednu pětinu nižší. Ve srovnání s ostatními kraji byl nárůst žáků v posledních letech spíše nižší, v hl. m. Praze (první místo mezi kraji) se počet žáků základních škol zvýšil proti roku 2014 o téměř jednu čtvrtinu, zatímco v Moravskoslezském kraji (poslední místo) se počet žáků zvýšil pouze o 4,9 %.

Dlouhodobý pokles studentů středních škol se zastavil.

Na středních školách v kraji v roce 2019/2020 studovalo 22 076 studentů denního studia, jejich počet dlouhodobě klesal důsledkem nízké porodnosti na konci 90. let, ve školním roce 2019/2020 byl poprvé v dlouhodobé časové řadě zaznamenán nepatrný přírůstek 7 studentů. Maximální počet studentů středních škol byl zaznamenán v roce 2004/2005, a to necelých 30 tisíc studentů, současný počet studujících střední školy je o téměř čtvrtinu nižší.

Zájem o vyšší odborné školy se dlouhodobě snižuje. Počet studentů vyšších odborných škol v kraji ve školním roce 2019/2020 činil 441 studentů denního studia. Počet studentů i počet vyšších odborných škol v delší časové řadě pozvolna klesá, v porovnání s rokem 2003/2004, kdy na vyšších odborných školách studovalo 1 179 studentů, dosahuje současný počet zhruba dvou pětin, proti roku 2014 se počet studujících VOŠ snížil o více než dvě čtvrtiny. Více než poloviční úbytek studentů byl od roku 2014/2015 patrný v sedmi ze čtrnácti krajů, meziroční přírůstek v řádu desetin procent byl zaznamenán v pěti krajích.

Klesá i počet studentů vysokých škol. V akademickém roce 2019/2020 mělo v kraji trvalé bydliště 12 964 studentů vysokých škol se státním občanstvím ČR. Po dlouhodobém nárůstu v letech 2001 až 2011 se od roku 2012 jejich počet meziročně snižuje, v porovnání s rokem 2014 poklesl počet studentů o necelou jednu pětinu. Klesá i počet studentů vysokých škol s místem výuky v kraji (se státním občanstvím ČR). V akademickém roce 2019/2020 v kraji studovalo 8 786 studentů, v porovnání s rokem 2014 byl jejich pokles ještě výraznější, více než pětinový.

Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost

Počet lékařů v kraji od roku 2016 meziročně mírně stoupá. Ve zdravotnických zařízeních v Královéhradeckém kraji působilo v roce 2018 (poslední dostupné údaje) celkem 2 573 lékařů (přepočteno na osoby plně zaměstnané), z toho 1 205 lékařů v nemocnicích. V posledních pěti sledovaných letech se počet lékařů pohyboval v intervalu 2 507 až 2 591, meziročně stoupl o 1,8 %.

Výrazné jsou rozdíly v počtu obyvatel na 1 lékaře mezi okresy kraje. Na tisíc obyvatel středního stavu v roce 2018 připadalo 4,7 lékařů, krajská hodnota odpovídala průměrné hodnotě za ČR, v porovnání s rokem 2017 je to o 0,1 více. Na jednoho lékaře v roce 2018 tak připadalo 214 obyvatel, meziročně se počet obyvatel na jednoho lékaře snížil o 4 osoby. Průměr za Českou republiku byl nepatrně nižší (212 obyvatel). Výrazné byly rozdíly mezi jednotlivými okresy kraje, zatímco v okrese Hradec Králové připadalo na jednoho lékaře 141 obyvatel, v okrese Rychnov nad Kněžnou byl počet obyvatel na jednoho lékaře více než dvojnásobný (330 obyvatel).

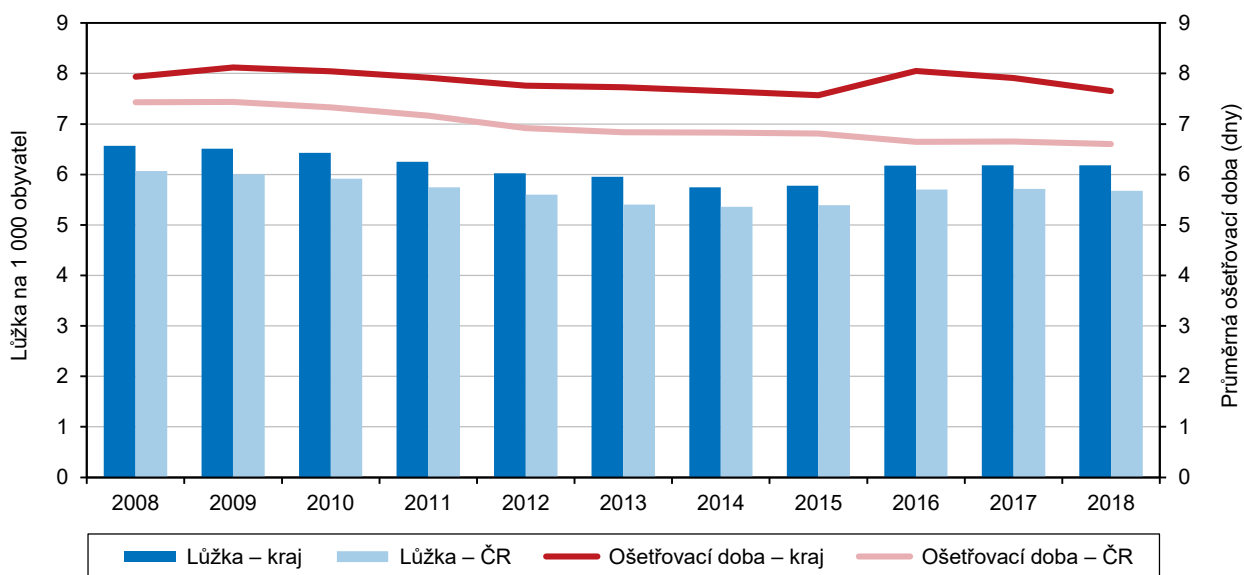
Průměrná ošetrovací doba v nemocnici je mezi kraji dlouhodobě nejvyšší. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2018 v provozu 9 nemocnic, které disponovaly 3 404 lůžky (stejně jako v letech 2017 a 2016). Hospitalizováno bylo 107,3 tisíc pacientů, průměrná doba hospitalizace činila 7,7 dne. Přestože v letech 2016 až 2018 počet lůžek v nemocnicích stagnoval, počet hospitalizací meziročně nepatrně vzrostl (o 0,7 %). Průměrná ošetrovací doba klesla v letech 2016 až 2018 z 8,1 dne na 7,7 dne, přesto byla dlouhodobě nejvyšší mezi ostatními kraji.

Průměrné využití lůžek se v posledních dvou letech snižuje. V roce 2018 byla nemocniční lůžka v kraji využívána v průměru 241,2 dní v roce. Trend efektivnějšího využívání lůžek v kraji byl patrný v letech 2012 až 2016, v posledních dvou sledovaných letech se průměrné využití nemocničních lůžek v kraji snižuje. Zatímco v roce 2016 průměrné využití lůžek v kraji převyšovalo republikovou hodnotu o 10 dní, v roce 2018 bylo krajské využití lůžek o 2,3 dny nižší, než průměr za ČR. Snížení efektivity využívání lůžek se meziročně projevilo u poloviny krajů.



Graf 2.19 Lůžka a ošetřovací doba v nemocnicích v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: ÚZIS



Průměrný počet pojištěnců v kraji od roku 2015 každým rokem stoupá.

V kraji bylo v roce 2019 průměrně nemocensky pojištěno 200 994 osob, meziročně počet pojištěnců stagnoval (nárůst o 405 osob, tj. o 0,2 %). V porovnání s rokem 2014 počet pojištěnců stoupl o 12,6 tisíc osob, tj. o 6,7 %. V České republice se v roce 2019 účastnilo nemocenského pojištění v průměru 4,7 milionů osob, podíl kraje na celkovém počtu nemocensky pojištěných v ČR činil 4,2 %.

Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti meziročně vzrostly.

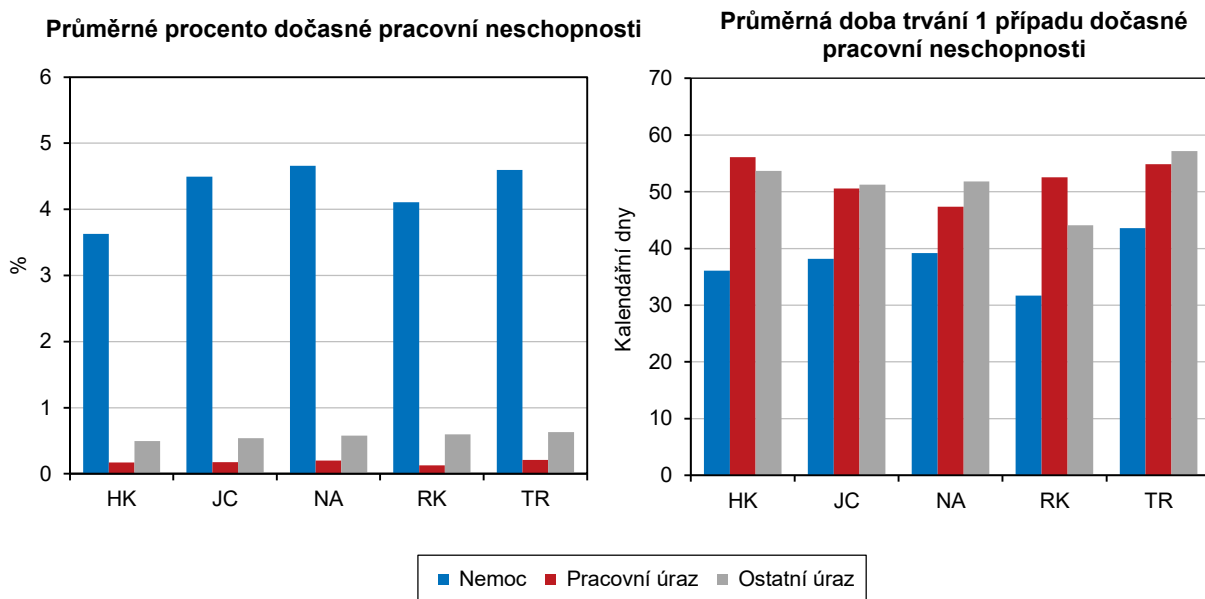
Během roku 2019 bylo nově hlášeno 91 839 případů dočasné pracovní neschopnosti, v porovnání s rokem 2018 se počet nově hlášených případů zvýšil o 4,1 %, tj. o téměř 3,6 tisíce případů. Pro nemoc bylo hlášeno 81 537 případů, tj. 88,8 % všech nově hlášených případů, pro pracovní úrazy bylo hlášeno 2 473 případů, tj. 2,7 % nově hlášených případů, pro ostatní úrazy 7 829 případů, tj. 8,5 %. Z hlediska meziokresního srovnání se na celkovém počtu nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti nejvíce podílel okres Hradec Králové (jedna třetina všech nově hlášených případů), nejnižší podíl byl zaznamenán v okrese Jičín (14,4 % nově hlášených případů).

Počet nových případů dočasné pracovní neschopnosti na 100 nemocensky pojištěných byl mezi kraji třetí nejvyšší.

Na sto nemocensky pojištěných v roce 2019 připadalo v Královéhradeckém kraji 45,69 nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti, zatímco v roce 2018 to bylo pouze 44,00 případů. Krajská hodnota překročila republikový průměr o více než pět případů, v porovnání s ostatními kraji to byla třetí nejvyšší hodnota v ČR. Ještě vyšších hodnot dosahoval tento ukazatel nemocnosti v Plzeňském a Libereckém kraji (46,44, resp. 49,79 případů na sto pojištěnců), naopak nejméně nově hlášených případů na sto nemocensky pojištěných bylo v roce 2019 evidováno v hl. m. Praze (33,46 případů). Mezi okresy kraje se počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti na sto pojištěných pohyboval v intervalu 41,20 případů v okrese Hradec Králové až 53,17 případů v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Graf 2.20 Dočasná pracovní neschopnost v okresech Královéhradeckého kraje v roce 2019

Pramen: ČSSZ

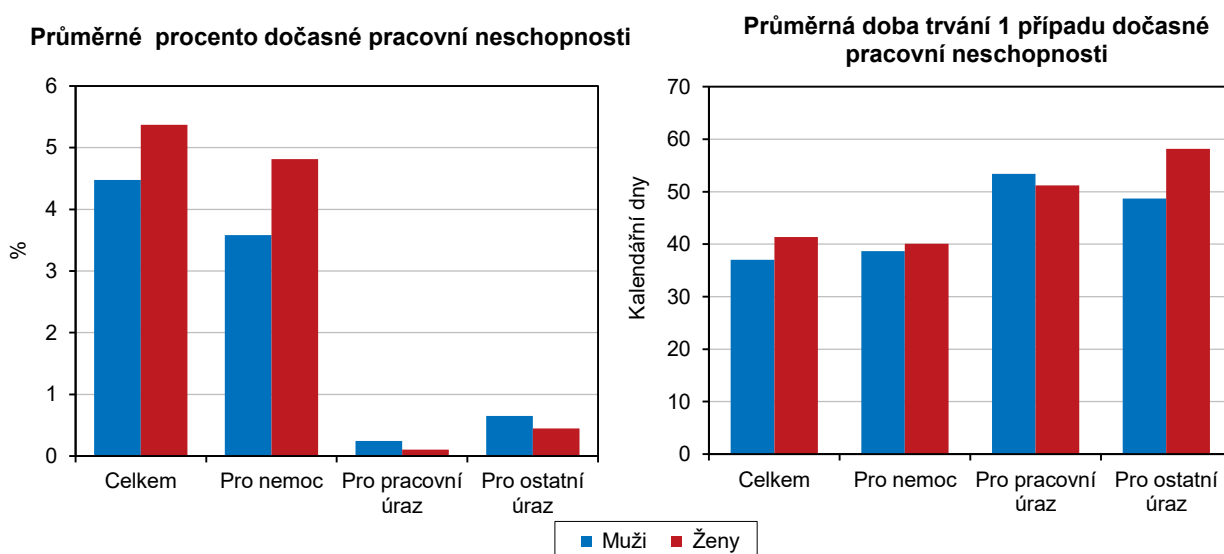


Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti byla jedna z nejnižších v ČR.

Počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti dosáhl v roce 2019 v kraji hodnoty 3,6 milionů, meziroční nárůst činil více než 172 tisíc dnů, tj. 5,0 %. Kraj se na republikové hodnotě ukazatele podílel 4,4 %. Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti činila 39,2 dne. Meziročně se průměrná doba zvýšila o necelou polovinu dne. V mezikrajském srovnání patřila krajská hodnota k jedné z nejnižších (3. místo). Při porovnání okresů kraje byla nejdelší průměrná doba trvání jedné dočasné pracovní neschopnosti v okrese Trutnov (45,2 dne), zatímco v okrese Rychnov nad Kněžnou to bylo v průměru o 12 dní méně (33,2 dne).

Graf 2.21 Dočasná pracovní neschopnost podle pohlaví v Královéhradeckém kraji v roce 2019

Pramen: ČSSZ



Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti bylo v mezikrajském srovnání čtvrté nejnižší.

V roce 2019 dosáhlo průměrné procento pracovní neschopnosti hodnoty 4,903 %, u žen pak 5,372 %. Proti roku 2018 se průměrné procento pracovní neschopnosti zvýšilo o 0,225 procentních bodů. Z hlediska mezikrajského srovnání šlo o čtvrtou nejnižší hodnotu v ČR, nejnižší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti mělo hl. m. Praha (3,560 %), nejvyšší Moravskoslezský kraj (5,750 %). V okresech kraje se průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti pohybovalo mezi 4,295 % v okrese Hradec Králové a 5,436 % v okrese Náchod. Denně bylo v kraji průměrně v dočasné pracovní neschopnosti 9 856 osob, na celkovém počtu 222 479 osob, které byly denně v dočasné pracovní neschopnosti v ČR, se tak kraj podílel 4,4 %.

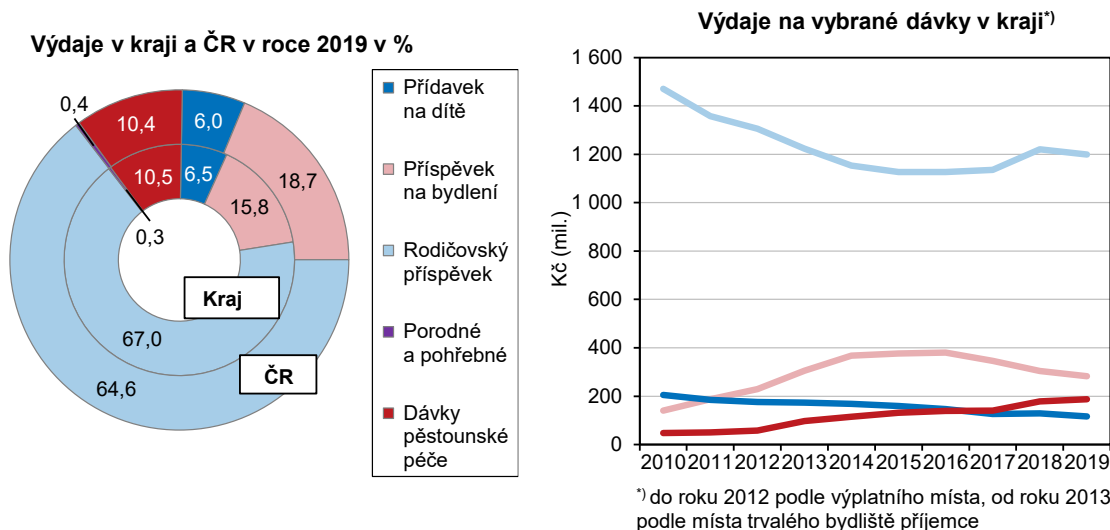
Státní sociální podpora a nemocenské pojištění

Počet vyplacených dávek státní sociální podpory se v posledních letech snižuje.

V roce 2019 bylo obyvatelům Královéhradeckého kraje vyplaceno celkem 415 tisíc dávek státní sociální podpory a dávek pěstounské péče. Počet vyplacených dávek se v posledních letech snižoval, v porovnání s předchozím rokem bylo vyplaceno o 6,3 % dávek méně, od roku 2014 se počet vyplacených dávek snížil o 28 %. Od roku 2014 klesl o téměř polovinu i počet vyplacených dávek přídatku na dítě. Zároveň se snižuje podíl počtu vyplacených dávek přídatku na dítě na celkovém počtu vyplacených dávek státní sociální podpory. Zatímco v roce 2014 tvořil přídatku na dítě necelou polovinu všech vyplacených dávek, v roce 2019 to byla zhruba jedna třetina celkového počtu vyplacených dávek.

Graf 2.22 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: MPSV



Výdaje se snížily především u dávek přídatku na dítě.

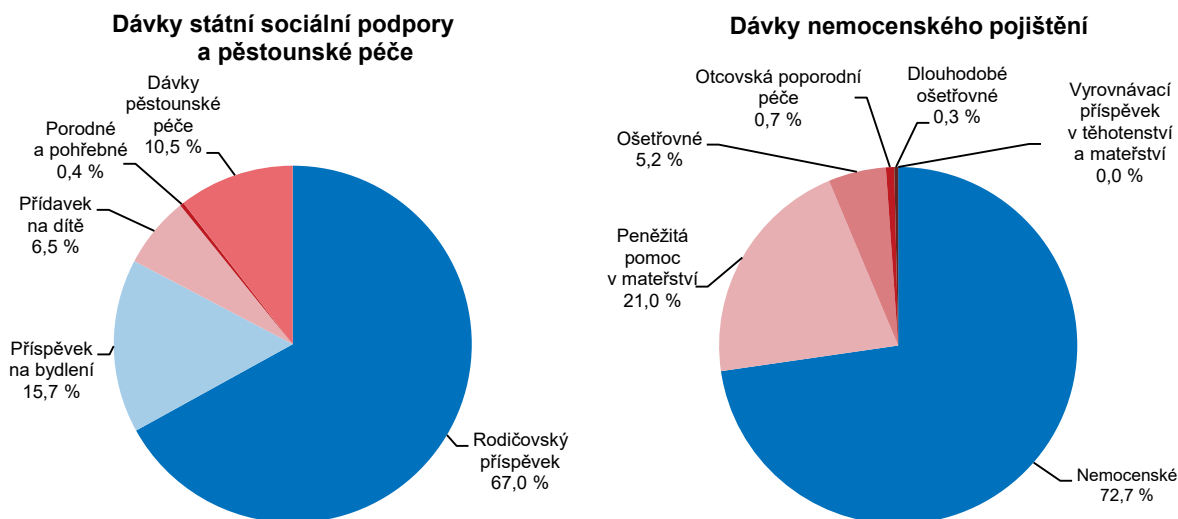
Na dávkách státní sociální podpory, tj. na rodičovském příspěvku, přídatku na dítě, příspěvku na bydlení, porodném, pohřebném a dávkách pěstounské péče bylo v kraji v roce 2019 vyplaceno celkem 1,79 miliard Kč, meziročně se výdaje na dávky státní sociální podpory snížily o 2,7 %, v pětileté časové řadě se výdaje pohybovaly v intervalu 1,76 miliard Kč až 1,84 miliard Kč. Z hlediska výdajů na jednotlivé dávky je patrný největší pokles výdajů u přídatku na dítě, v roce 2019 bylo vyplaceno 116 mil. Kč, což je v porovnání s rokem 2014 téměř o třetinu méně. Rostoucí trend byl naopak zaznamenán u výdajů na dávky pěstounské péče, které se v posledních pěti letech zvýšily o téměř dvě třetiny.

Výše dávek přepočtená na jednoho obyvatele byla v kraji nižší než republikový průměr.

Každému obyvatele kraje (při přepočtu vyplacených dávek státní sociální podpory na jednoho obyvatele) bylo vyplaceno v průměru 3 250 Kč. V rámci mezikrajského srovnání patřila krajská průměrná hodnota k těm nižším (9. místo), v Moravskoslezském kraji (1. místo) bylo jednomu obyvatele vyplaceno v průměru o 1 093 Kč více. Republikový průměr přepočtený na jednoho obyvatele byl v porovnání s krajskou hodnotou o 302 korun vyšší.

Graf 2.23 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Královéhradeckém kraji v roce 2019

Pramen: MPSV



Výrazný nárůst byl v kraji zaznamenán u dávek nemocenského pojištění.

V kraji byla v roce 2019 na dávkách nemocenského pojištění vyplacena částka 1,68 miliard Kč. Výdaje na dávky nemocenského pojištění se v posledních letech zvyšují, nárůst byl nejvýznamnější v roce 2018, kdy výdaje meziročně stouply o jednu čtvrtinu. Výrazné meziroční zvýšení výdajů ovlivnila především dávka nemocenské, u které byl mezi roky 2017 a 2018 zaznamenán nárůst výdajů o téměř 30 %. V posledním sledovaném období došlo k navýšení výdajů také u ošetřovného (3,4 %) a peněžité pomoci v mateřství (7,1 %). Výdaje na nové dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobého ošetřovného se rovněž meziročně zvýšily, výdaje na dlouhodobé ošetřovné se proti roku 2018 více než zdvojnásobily. Objem nově vyplacených dávek však celkové výdaje na nemocenské pojištění příliš neovlivnil, výdaje na obě nové dávky činily v roce 2019 celkem 18,3 mil. Kč.

Dávka nemocenské představovala tři čtvrtiny celkového objemu vyplacených dávek nemocenského pojištění.

Z celkového objemu vyplacených dávek nemocenského pojištění v roce 2019 připadaly téměř tři čtvrtiny na dávku nemocenské, jedna pětina dávek byla vyplacena jako peněžité pomoc v mateřství, ošetřovné představovalo 5,2 % výdajů na dávky nemocenského pojištění. Vyplacené dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobého ošetřovného se na celkovém objemu vyplacených dávek podílely pouze v řádu desetin procent.

Sociální služby

V kraji roste počet poskytovatelů pobytových sociálních služeb pro seniory.

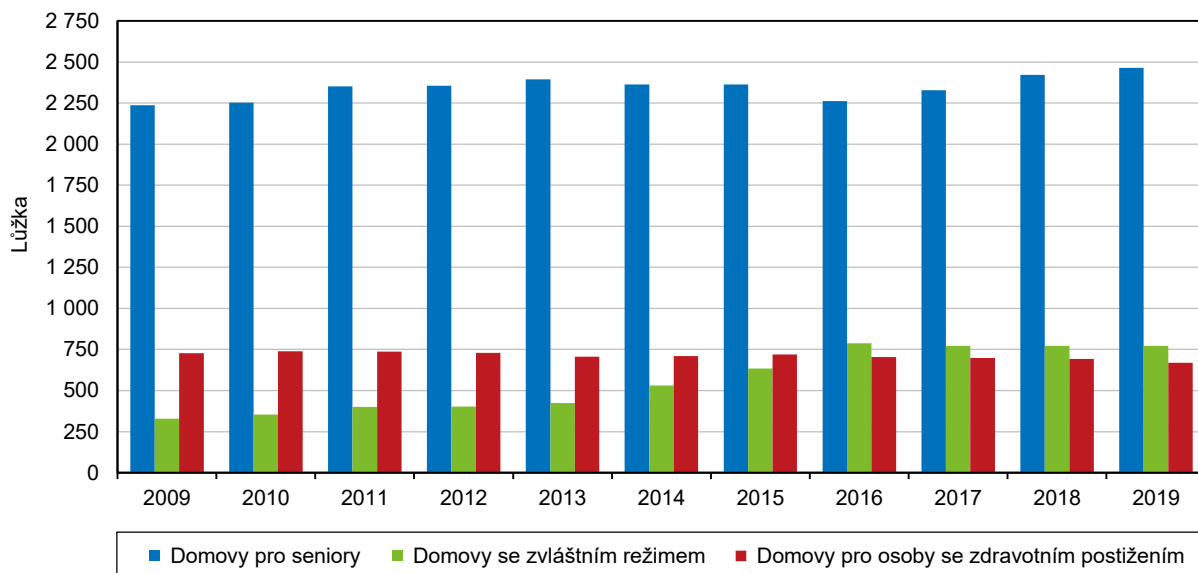
Podle údajů MPSV ČR bylo v roce 2019 v kraji evidováno 41 poskytovatelů sociální pobytové služby domov pro seniory, 14 poskytovatelů služby domov se zvláštním režimem a 12 poskytovatelů služby domov pro osoby se zdravotním postižením. V souvislosti s demografickým jevem stárnutí populace a s tím souvisejícími změnami v potřebnosti sociálních služeb je v posledních letech patrný trend



rozšiřování sociálních pobytových služeb pro seniory. V kraji přibylo od roku 2014 pět domovů pro seniory, tj. nárůst o 14 %, u sociální služby domova se zvláštním režimem došlo v porovnání s rokem 2014 k navýšení o 3 zařízení, tj. o 27,3 %. Počet domovů pro osoby se zdravotním postižením v posledních letech stagnuje.

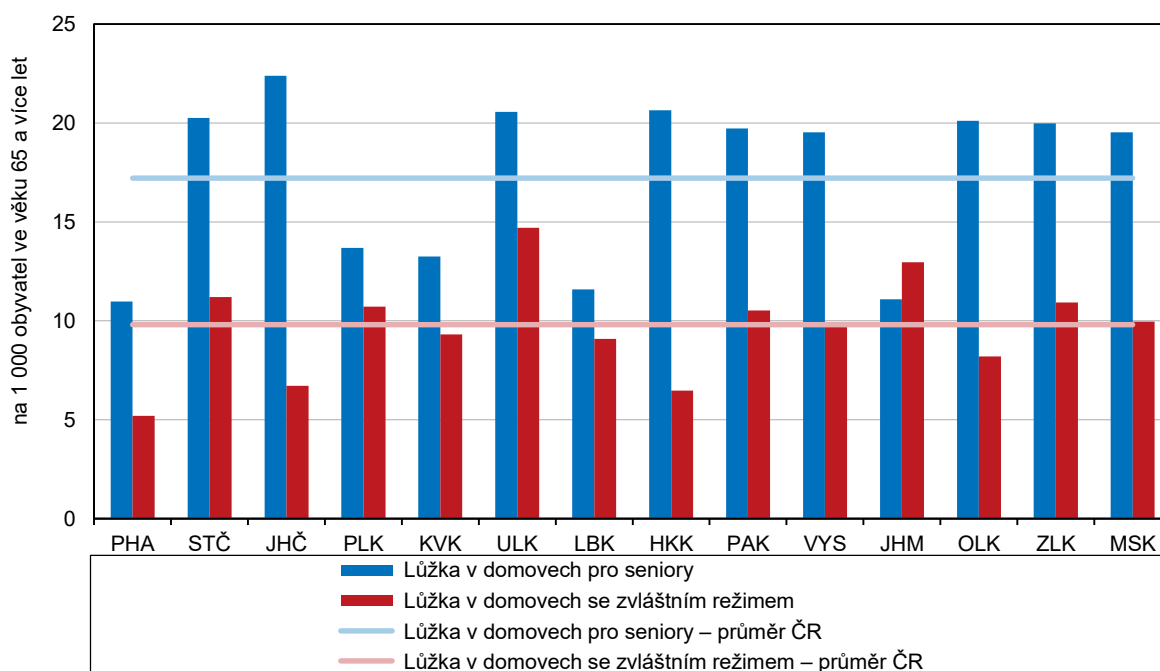
Graf 2.24 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Královéhradeckém kraji

Pramen: MPSV



Graf 2.25 Lůžka v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem v krajích v roce 2019

Pramen: MPSV



Kraj má druhý nejvyšší počet lůžek v domovech pro seniory na tisíc obyvatel starších 65 let.

Vzhledem k tomu, že se v kraji zvyšuje počet poskytovatelů sociální služby domov pro seniory, rozšiřuje se i kapacita (počet lůžek). Meziroční navýšování kapacity bylo patrné v letech 2016 až 2019, kdy byla kapacita navýšena o 202 lůžek, tj. o 8,9 %. V roce 2019 nabízely domovy pro seniory 2 464 lůžek, na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v kraji tak připadalo 20,6 lůžek, což byl druhý nejvyšší relativní počet lůžek v ČR (první místo získal Jihočeský kraj s 22,4 lůžky). V porovnání s hl. m. Prahou, která disponovala pouze 11 lůžky na jeden tisíc seniorů (nejnižší počet mezi kraji ČR), byl krajský relativní počet lůžek téměř dvojnásobný. V domovech se zvláštním režimem se počet lůžek od roku 2014 zvýšil o 45 %, v posledních třech letech však kapacity stagnují. Počet lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením poklesl od roku 2014 o 5,6 % ve prospěch navýšování kapacit služby chráněného bydlení.

Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Meziročně se zvýšil počet držitelů průkazu osob se zdravotním postižením.

V kraji bylo ke konci roku 2019 evidováno 21 tisíc držitelů průkazů osob se zdravotním postižením (OZP). Počet držitelů průkazu OZP celkově meziročně stoupl o 4,8 %. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán mezi držiteli průkazu se středně těžkým postižením (TP), jejich počet stoupl o více než 10 %. Počet držitelů průkazu ZTP (těžké postižení) se meziročně zvýšil o 5,4 %, u držitelů průkazu ZTP/P (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) byl zaznamenán meziroční nárůst o 1,6 %. Mezi držiteli průkazu OZP byl vyšší podíl žen (52,2 %), osoby mladší 18 let se na počtu držitelů průkazu OZP podílely 4,4 %.

Důchodci, důchody

Počet příjemců důchodů v kraji mírně stoupá.

V kraji pobíralo ke konci roku 2019 některý z důchodů celkem 161 264 osob, od roku 2014 se jejich počet zvýšil o 1,5 %. Necelé dvě třetiny tvořili příjemci starobního plného důchodu (sólo, tj. bez souběhu s důchodem vdovským nebo vdoveckým). Více než jedna pětina příjemců důchodu pobírala důchod vdovský nebo vdovecký, včetně kombinovaného, tj. souběžně se starobním nebo invalidním důchodem. Invalidní důchod pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně pobíralo téměř 14 % příjemců důchodů.

Dlouhodobě roste počet příjemců starobního důchodu.

Meziročně se počet příjemců plných starobních důchodů (sólo) v kraji zvýšil o 0,5 %, v porovnání s rokem 2014 počet starobních důchodců vzrostl o více než 4,5 tisíce osob, tj. o 4,6 %. Celkový počet příjemců invalidních důchodů se v porovnání s rokem 2018 zvýšil o 0,2 %, od roku 2014 se však celkový počet příjemců invalidního důchodu snížil o 1,8 %. Počet příjemců sirotčího důchodu poklesl meziročně o 1,4 %, od roku 2014 se počet osob pobírajících sirotčí důchod snížil o více než 14 %.

Starobní důchod žen je v kraji o více než dva tisíce nižší, než starobní důchod mužů.

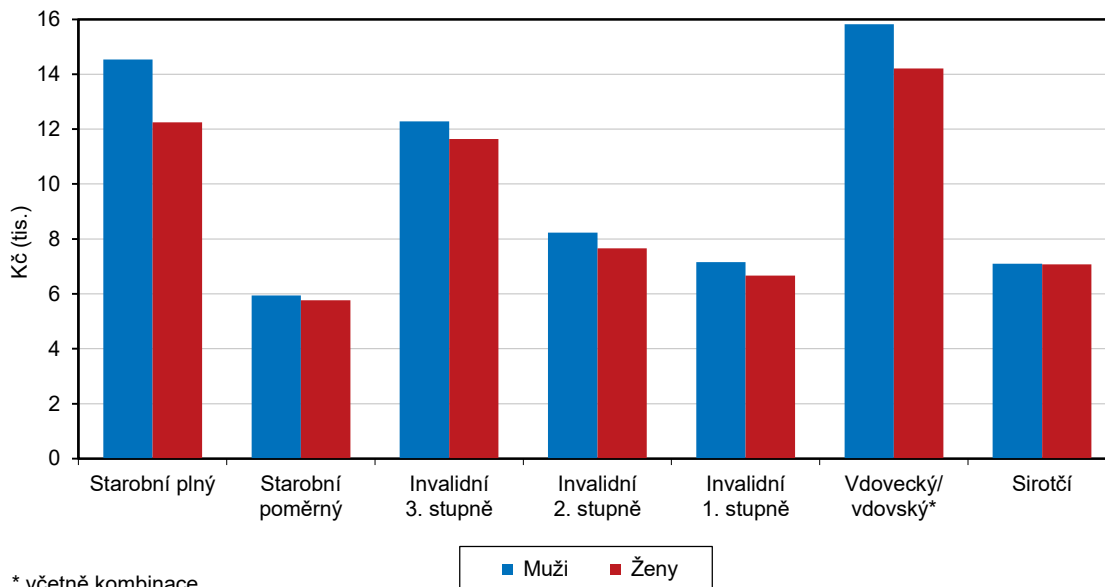
Průměrná výše starobního důchodu (sólo) dosáhla v kraji ke konci roku 2019 částky 13 334 Kč, v porovnání s rokem 2014 se starobní důchody zvýšily v průměru o více než pětinu, meziročně pak o 8,6 %. Podobný trend byl v letech 2014 až 2019 zaznamenán také u vdovských a vdoveckých důchodů včetně kombinovaných (nárůst o 21,4 %, resp. o 22,8 %), meziročně se vdovské a vdovecké důchody zvýšily o více než 9 %. Z genderového pohledu byl patrný rozdíl v průměrné výši všech druhů důchodu podle pohlaví. Největší rozdíly mezi muži a ženami byly zaznamenány v roce 2019 u starobních důchodů, muži pobírali v průměru o 2 294



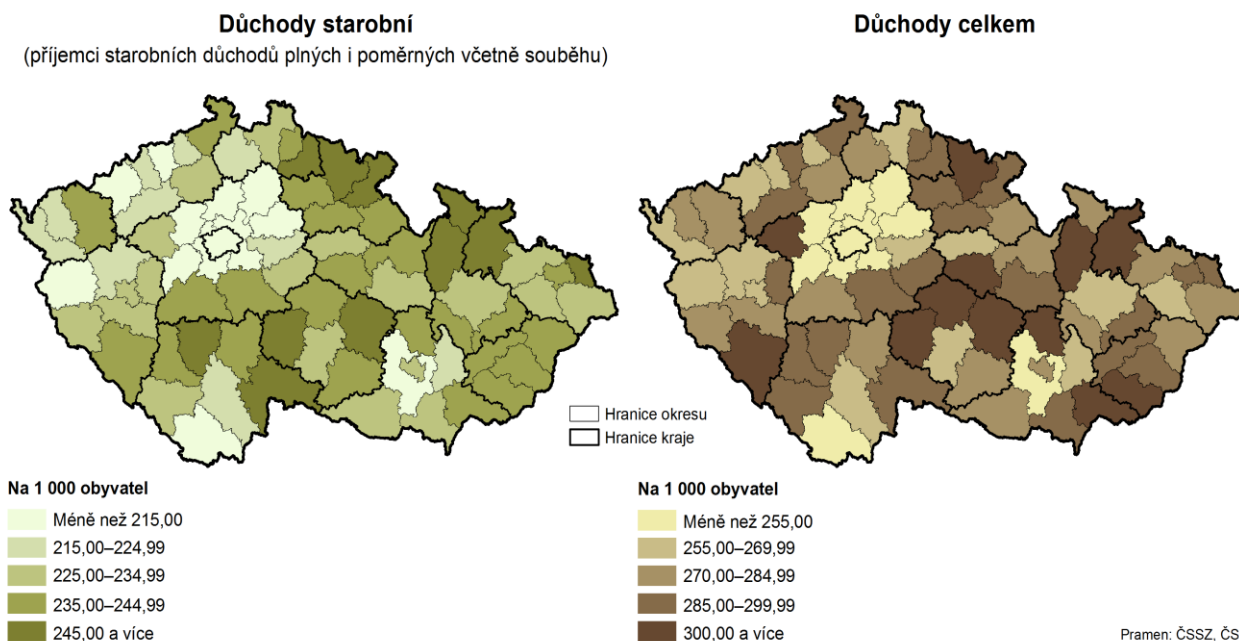
Kč více než ženy, rovněž vdovecký důchod byl v průměru o 1 812 Kč vyšší než důchod vdovský.

Graf 2.26 Průměrné důchody podle druhu důchodu a pohlaví v Královéhradeckém kraji v prosinci 2019

Pramen: ČSSZ



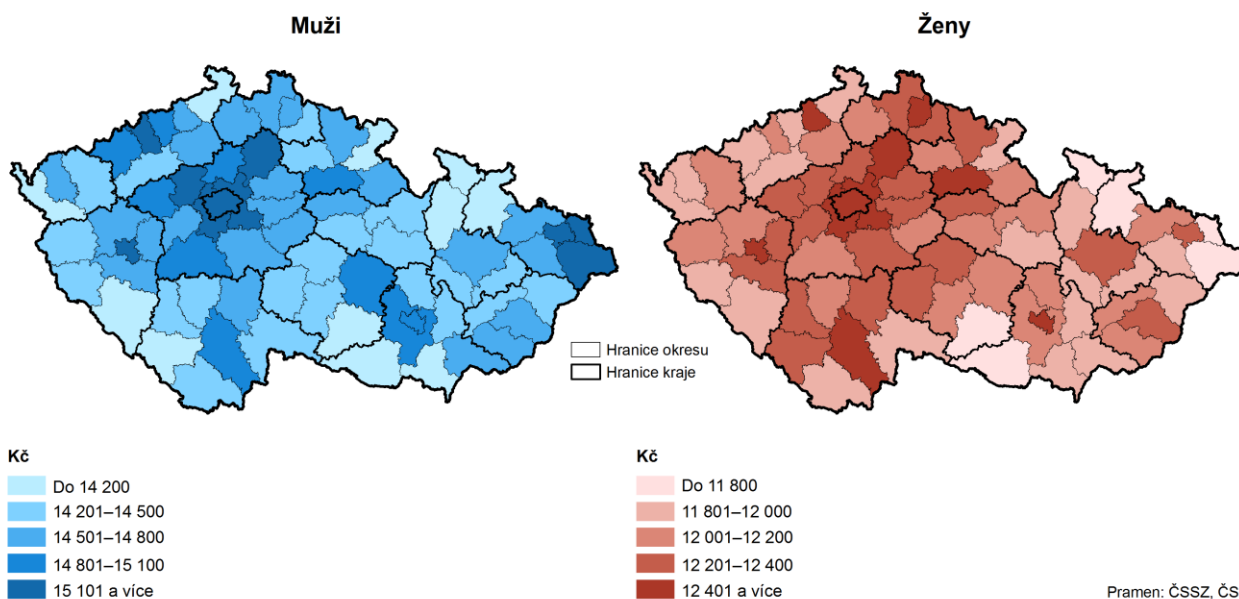
Příjemci důchodů v okresech v prosinci 2019



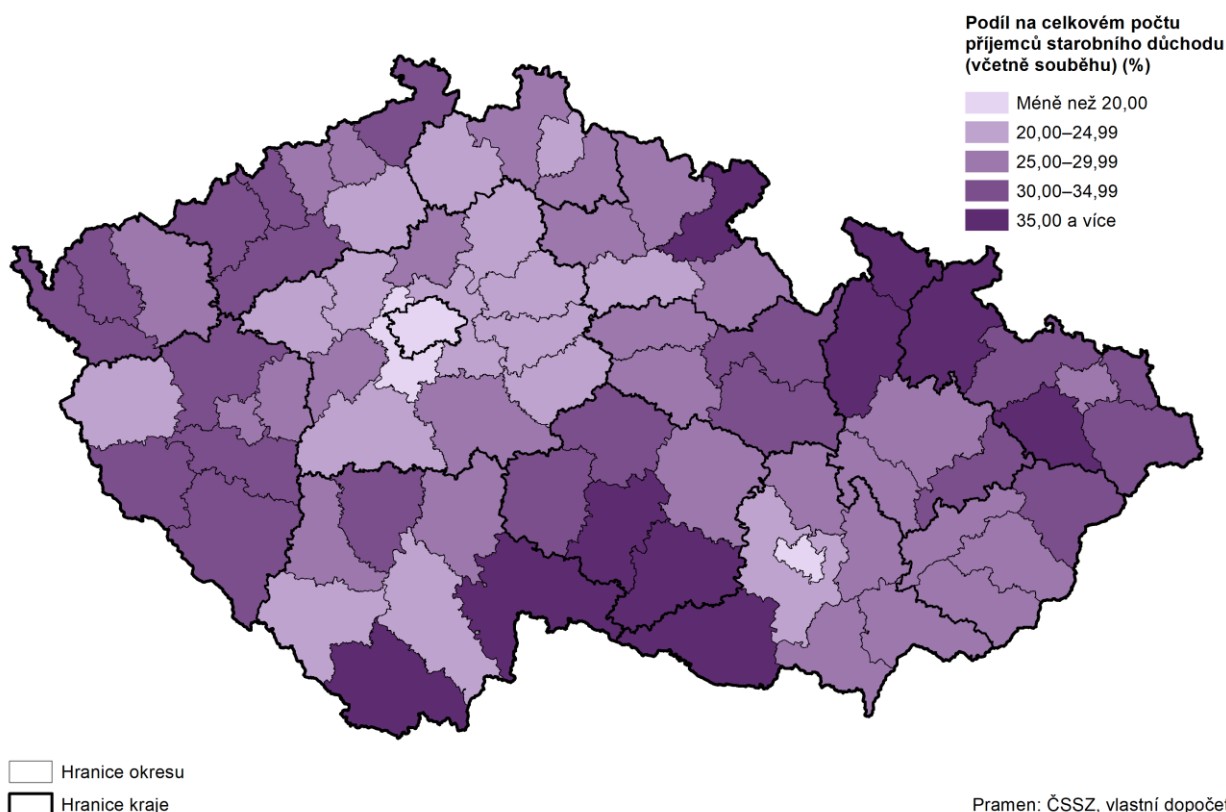
Starobní důchod v kraji byl pod republikovým průměrem.

Průměrná výše starobního důchodu v kraji byla v porovnání s republikovým průměrem nižší u mužů i u žen, muži v Královéhradeckém kraji pobírali v průměru o 266 Kč méně, u žen byl rozdíl zanedbatelný, pouhých 45 Kč. Z pěti okresů kraje překročil republikový průměr pouze okres Hradec Králové, kde starobní důchod dosáhl u mužů částky 14 959 Kč a u žen 12 652 Kč. Nejnižší důchody v kraji pobírali starobní důchodci v okrese Náchod (muži 14 192 Kč, ženy 11 907 Kč).

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví v okresech v prosinci 2019



Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2019



Dlouhodobě se zvyšuje podíl předčasných starobních důchodců.

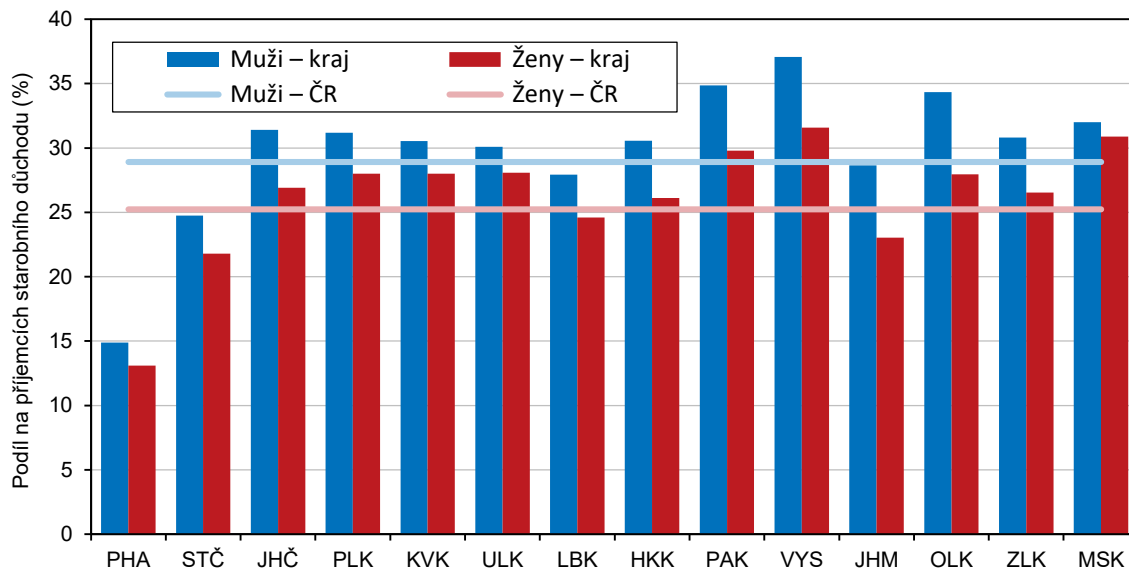
Dlouhodobě se v kraji meziročně zvyšuje počet příjemců předčasného starobního důchodu, zároveň stoupá podíl předčasných starobních důchodců na příjemcích starobních důchodů celkem. V prosinci roku 2019 pobíralo v kraji předčasný důchod 16 453 mužů a 21 292 žen. V porovnání s rokem 2014 se počet příjemců předčasných starobních důchodů zvýšil u mužů o téměř 18 %, u žen byl ve sledovaném období nárůst 14 %. Zatímco roce 2014 pobíralo předčasný starobní



důchod 27,8 % všech starobních důchodců a 22,9 % starobních důchodkyň, jejich podíl se na celkovém počtu příjemců starobních důchodů každoročně zvyšoval na současných 30,6 % u mužů a 26,1 % u žen.

Graf 2.27 Příjemci předčasného starobního důchodu podle pohlaví v krajích v prosinci 2019

Pramen: ČSSZ



Starobní důchod v kraji zaostával za hl. městem Prahou o více než jeden tisíc Kč.

V rámci mezikrajského srovnání se Královéhradecký kraj s průměrnou výší starobního plného důchodu umístil na 7. místě, za hl. m. Prahou, kde byly starobní důchody nejvyšší (1. místo), tak zaostával o 1 050 Kč, v porovnání s Karlovarským krajem (14. místo) byly v kraji starobní důchody v průměru o 268 Kč vyšší.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet registrovaných trestných činů se meziročně zvýšil.

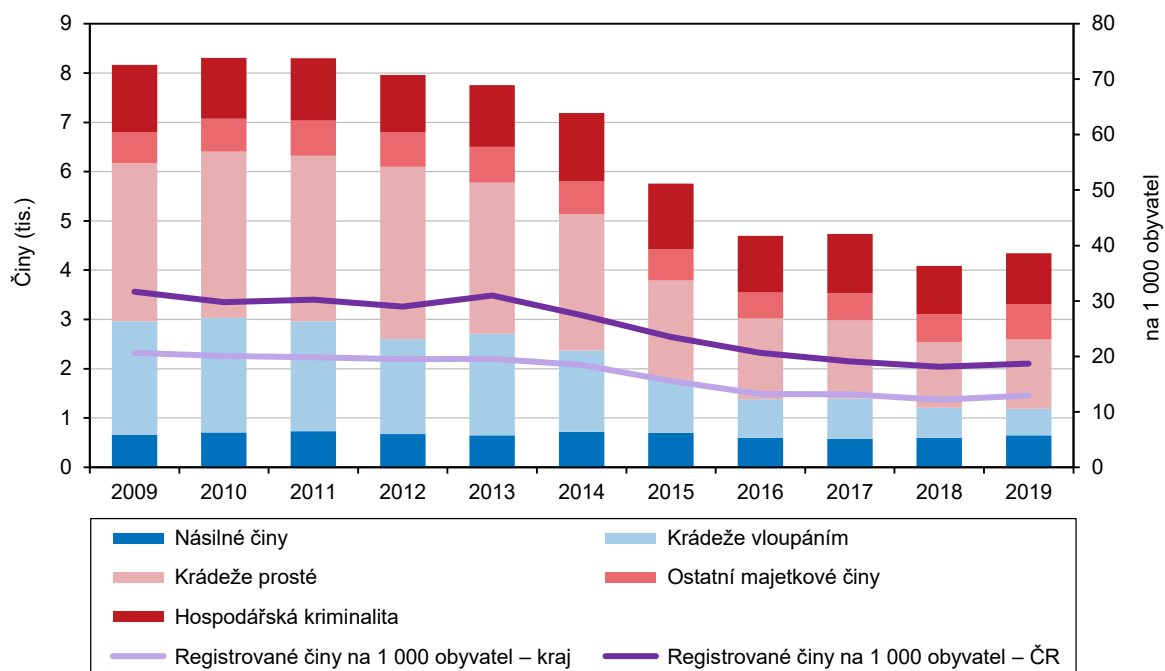
V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2019 registrováno celkem 7 132 trestných činů, poprvé od roku 2014 byl zaznamenán meziroční nárůst o 6,1 %. V porovnání s rokem 2018 došlo k nárůstu registrovaných trestných činů ve čtyřech okresech kraje, meziroční pokles byl zaznamenán pouze v okrese Jičín.

Registrované trestné činy přepočtené na tisíc obyvatel patřily k nejnižším v ČR.

Při přepočtu registrovaných trestných činů na jeden tisíc obyvatel středního stavu bylo v kraji zjištěno 12,9 trestných činů, což bylo o 0,7 trestných činů více než v roce 2018. Přesto lze konstatovat, že intenzita kriminality v posledních letech klesala, v porovnání s rokem 2014 bylo registrováno na jeden tisíc obyvatel o 5,5 trestných činů méně. Počtem registrovaných trestných činů na jeden tisíc obyvatel byl kraj výrazně pod republikovým průměrem (průměr ČR činil 18,7 trestných činů). V mezikrajském srovnání patřil k nejvíce bezpečným krajům (4. nejnižší kriminalita v ČR), v hl. m. Praze byl počet registrovaných trestných činů na tisíc obyvatel téměř trojnásobný, naproti tomu ve Zlínském kraji bylo na tisíc obyvatel registrováno pouze 10,6 trestných činů.

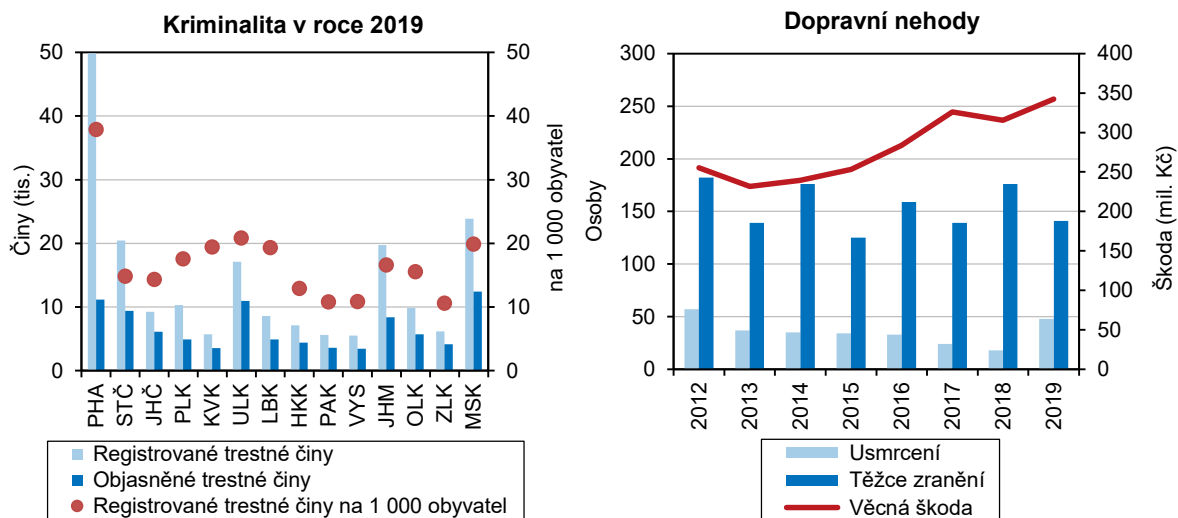
Graf 2.28 Registrované trestné činy v Královéhradeckém kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR



Graf 2.29 Kriminalita v krajích a dopravní nehody v Královéhradeckém kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR



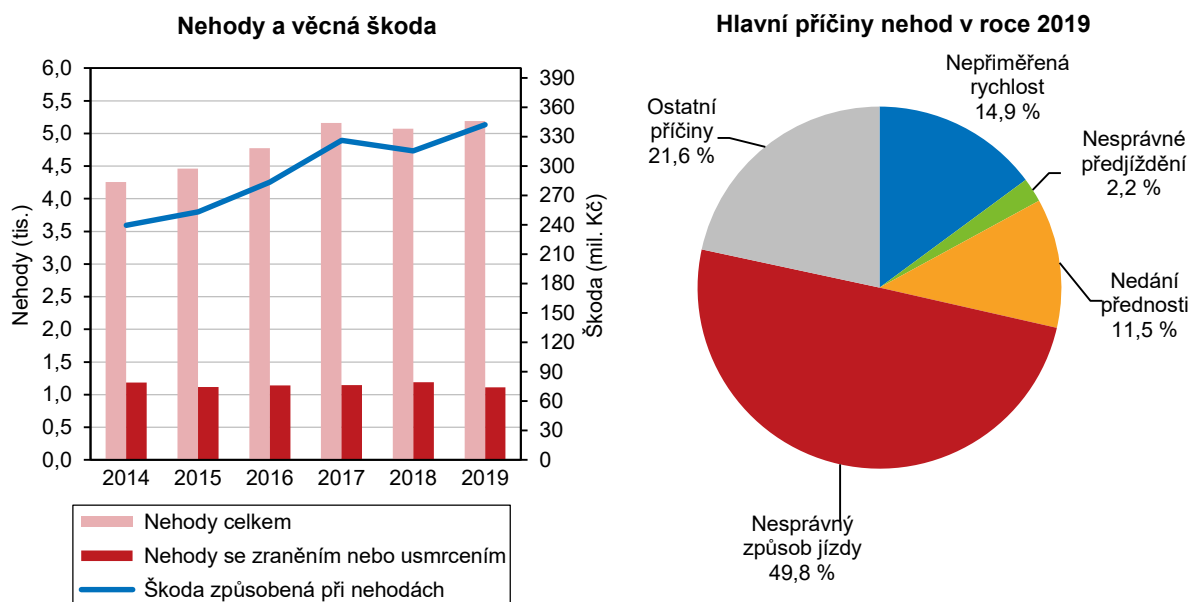
Počet dopravních nehod byl za posledních pět let nejvyšší.

V roce 2019 řešila v kraji Policie České republiky celkem 5 191 hlášených dopravních nehod, což bylo nejvíce od roku 2014. Meziročně se počet dopravních nehod zvýšil o 2,3 %, v porovnání s rokem 2014 stoupl o více než jednu pětinu. K meziročnímu nárůstu počtu dopravních nehod došlo ve třech okresech kraje, nejvyšší byl zaznamenán v okrese Hradec Králové (o 6,3 %). Naproti tomu v okresech Náchod a Trutnov počet dopravních nehod meziročně mírně poklesl.



Graf 2.30 Dopravní nehody v Královéhradeckém kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR



Na tisíc obyvatel připadlo v kraji více než 9 nehod.

Na jeden tisíc obyvatel připadalo v kraji 9,4 dopravních nehod, mezi okresy kraje se počet dopravních nehod na tisíc obyvatel pohyboval v intervalu 7,7 v okrese Náchod, až 11,1 nehod v okrese Hradec Králové. Mezi roky 2014 až 2019 počet hlášených dopravních nehod na tisíc obyvatel nejvíce stoupl v okrese Jičín (o 2,1 nehody). V rámci mezikrajského srovnání se Královéhradecký kraj počtem nehod na tisíc obyvatel umístil na 6. místě, v hl. m. Praze bylo na tisíc obyvatel hlášeno 16,3 nehod, zatímco v Jihomoravském kraji pouze 6,8 nehody.

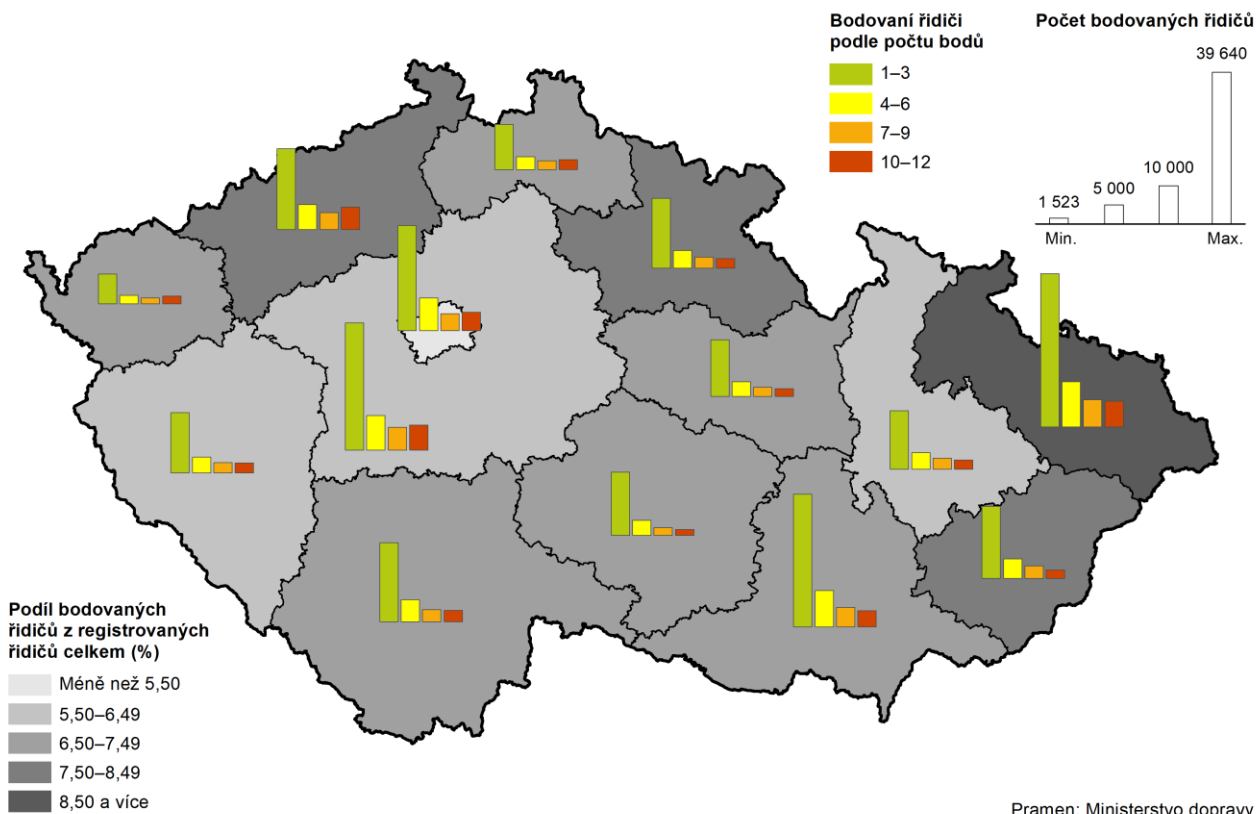
Počet usmrcených meziročně výrazně stoupl.

Výrazně meziročně vzrostl počet usmrcených při dopravních nehodách, zatímco v roce 2018 při dopravních nehodách zemřelo pouze 18 osob, v roce 2019 to bylo 48 osob. Jde o první meziroční nárůst od roku 2013, kdy počet usmrcených v kraji každým rokem klesal. Počet těžce zraněných meziročně klesl o 35 osob, (tj. o téměř 20 %) na 141 osob, o necelých 10 % poklesl i počet lehce zraněných (o 131 osob na 1 202 osob). Pod vlivem alkoholu bylo v kraji způsobeno 236 nehod, při kterých bylo 6 osob usmrceno a 9 těžce zraněno.

Škody způsobené při dopravních nehodách překročily 340 milionů Kč.

Škody na vozidlech, jejich nákladu nebo na komunikaci způsobené při dopravních nehodách překročily 340 mil. Kč, meziroční nárůst činil 8 %, v porovnání s rokem 2014 došlo k navýšení škod o více než dvě pětiny (42,8 %).

Bodové hodnocení řidičů v krajích k 31. 12. 2019



Počet požárů v kraji se meziročně snížil.

Na území Královéhradeckého kraje bylo v roce 2019 zaznamenáno 932 požárů. Nejvíce požárů v posledních pěti letech na území kraje vypuklo v roce 2018 (1 107 požárů), meziročně se počet požárů snížil o 175 událostí. Na jeden tisíc obyvatel v roce 2019 připadlo v kraji 1,7 požáru, v porovnání s republikovým průměrem to bylo o 0,1 požáru méně. Nejnižší počet požárů na tisíc obyvatel byl zaznamenán ve Zlínském kraji (1,2 požárů), v Ústeckém kraji, který v mezikrajském srovnání zaujal 1. místo, připadlo na tisíc obyvatel 2,6 požárů. Mezi okresy kraje se počet požárů na tisíc obyvatel pohyboval v rozmezí 1,4 požáru v okrese Hradec Králové až 2 požáry v okrese Náchod.

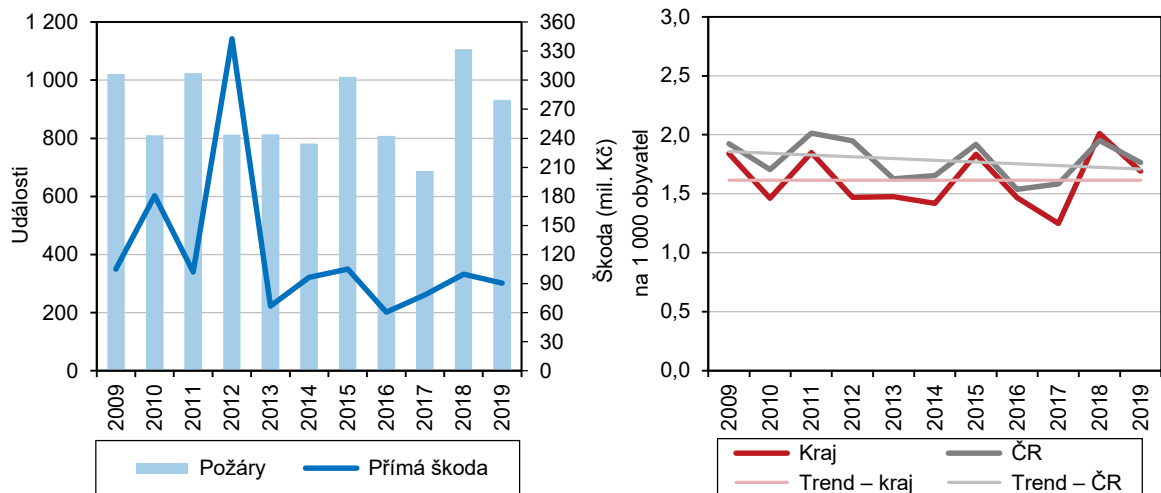
Snížila se i přímá škoda na majetku způsobená požáry.

Přímá škoda na majetku způsobená požáry dosáhla v roce 2019 více než 90 mil. Kč, v porovnání s rokem 2018 byla o 9 mil. nižší. Vůbec nejvyšší škoda na majetku byla v posledních pěti letech zaznamenána v roce 2015, kdy byl v důsledku požárů poškozen majetek za více než 105 mil. Kč. Přímá škoda na jeden požár činila v kraji v průměru 97 tisíc Kč, zatímco přímá škoda na jeden požár v ČR byla v průměru o 21 tisíc vyšší. Hodnota uchráněného majetku překročila v roce 2019 jednu miliardu Kč.



Graf 2.31 Požáry v Královéhradeckém kraji

Pramen: Hasičský záchranný sbor ČR



Počet usmrcených při požárech byl od roku 2011 nejvyšší.

V souvislosti s požáry v kraji bylo v roce 2019 zraněno 84 osob a 8 osob bylo usmrceno. Rok 2019 lze považovat za jeden z nejtragičtějších v posledních letech, více zraněných osob bylo naposledy zaznamenáno v roce 2013, počet usmrcených osob byl ještě vyšší v roce 2010, kdy při požárech v kraji zemřelo 12 osob.

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

Od roku 2014 byl sledován výrazný růst regionálního HDP.

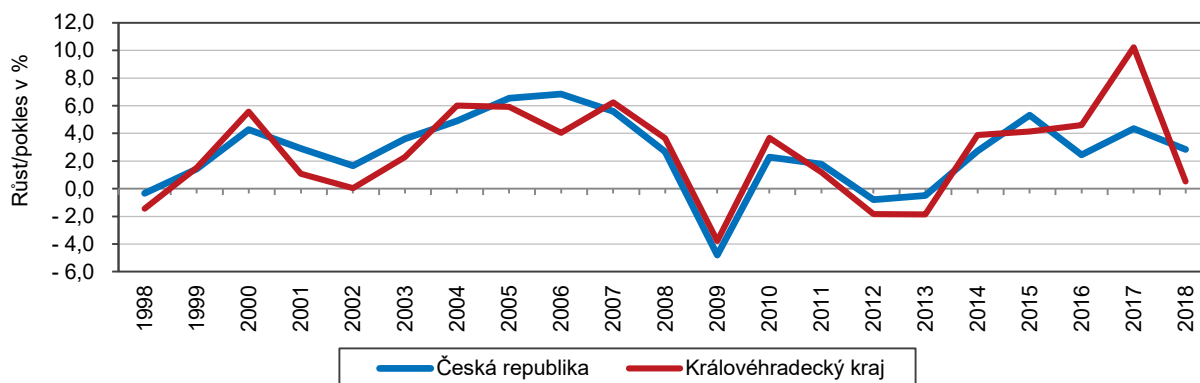
Základním národohospodářským ukazatelem pro měření ekonomické výkonnosti na daném území je hrubý domácí produkt (HDP), který vyjadřuje finální produkci vytvořenou za určité období výrobními faktory na sledovaném území. Z dlouhodobého pohledu se na regionálním vývoji HDP Královéhradeckého kraje odrážely základní trendy ekonomického vývoje České republiky. Pro roky 2008–2013 je charakteristické období vleklé hospodářské recese, kdy dlouhotrvající růst HDP byl v roce 2009 vystřídán výrazným poklesem, s výjimkou let 2010 a 2011. V Královéhradeckém kraji došlo k meziročnímu snížení o 3,8 %, v rámci České republiky dokonce o 4,8 %. Pro následující období byl charakteristický křehký hospodářský růst a následný dvouletý pozvolný pokles, který byl ukončen v roce 2014, kdy byl zaznamenán výrazný růst HDP.

Nejvyšší meziroční přírůstek byl zaznamenán v roce 2017.

Růst HDP ve srovnatelných cenách byl zaznamenán v letech 2014–2018 ve všech krajích s výjimkou Ústeckého v roce 2016 a Karlovarského v roce 2018. V roce 2014 byl zaznamenán přírůstek o 3,9 % a byl pátý nejvyšší mezi kraji a v roce 2015 byl o 4,1 %. V roce 2016 bylo tempo růstu v Královéhradeckém kraji (4,6 %) druhé nejrychlejší v mezikrajském srovnání a přírůstek 10,2 % v roce 2017 byl nejvyšší mezi kraji a jednalo se o nejvyšší přírůstek za posledních dvacet let. V roce 2018 se meziroční dynamika růstu výrazně zpomalila a byl zaznamenán růst o 0,5 %, což bylo třetí nejpomalejší tempo v mezikrajském srovnání po Karlovarském a Plzeňském kraji.

Graf 3.1 Meziroční vývoj HDP ve srovnatelných cenách v Královéhradeckém kraji a v ČR

Zdroj: ČSÚ

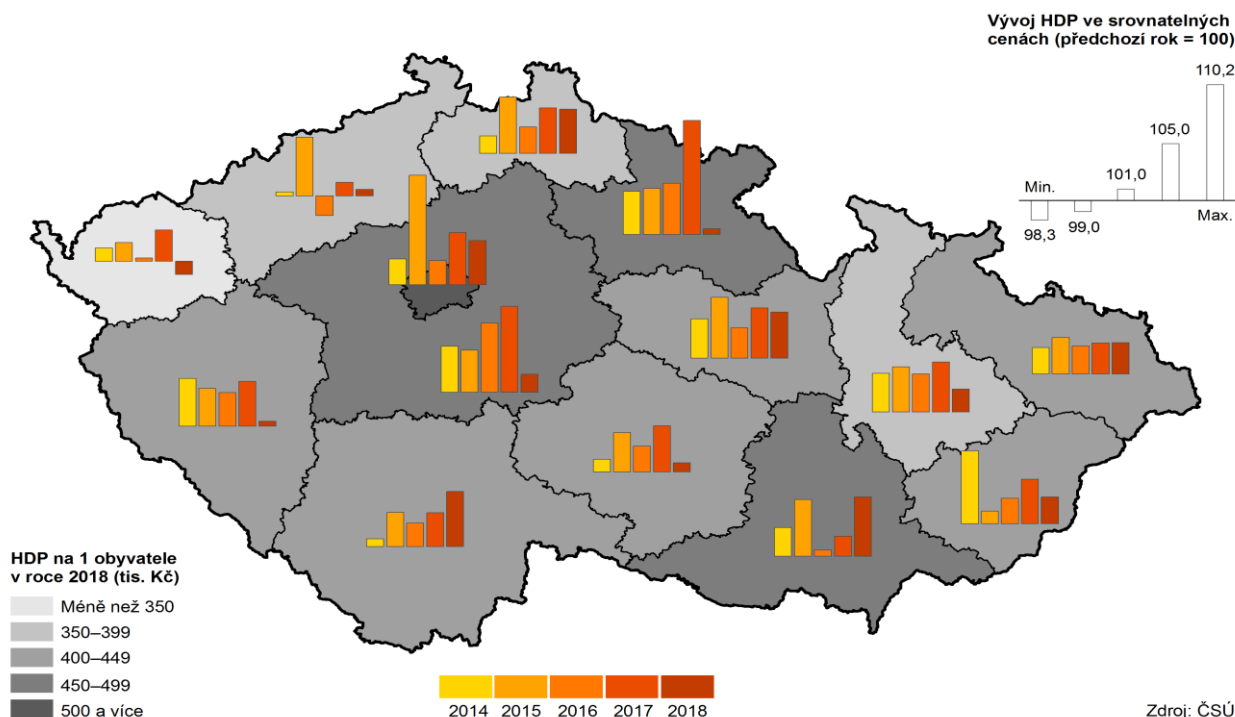


Regionální HDP Královéhradeckého kraje představuje 4,7 % republikového HDP.

Regionální HDP v Královéhradeckém kraji dosáhlo v roce 2018 úrovně 248,3 mld. Kč běžných cen, což představuje 4,7 % republikového HDP (5 323 556 mil. Kč). Od roku 2008 se podíl kraje pohybuje mezi 4,5–4,8 %, ve srovnání s rokem 2000 poklesl o 0,2 p. b. V mezikrajském srovnání byl příspěvek Královéhradeckého kraje šestý nejmenší. Nejméně se na tvorbě celorepublikového HDP podílel Karlovarský kraj (1,8 %), naopak více než jednou čtvrtinou přispívalo hl. m. Praha.

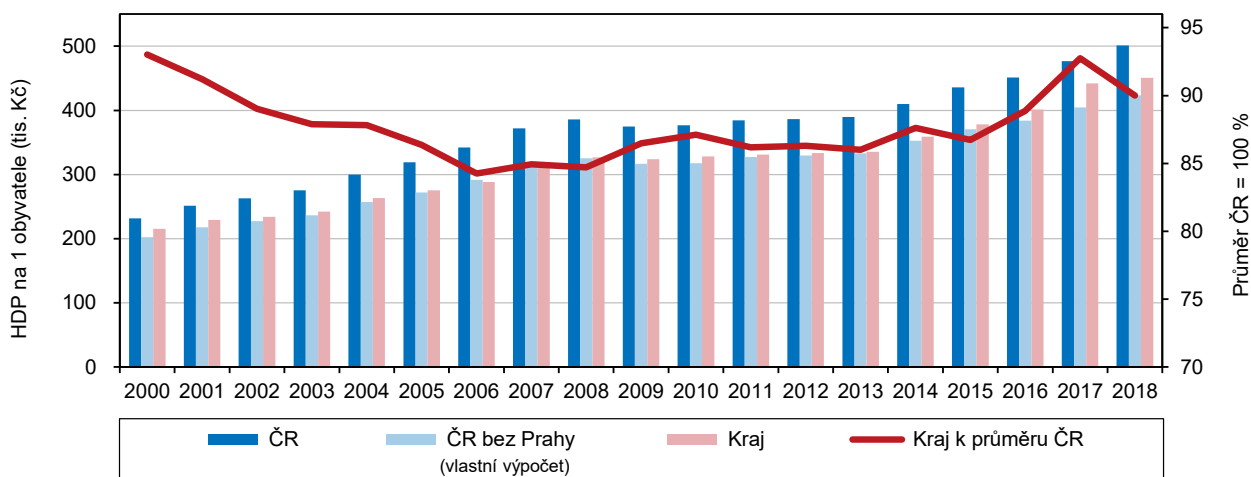


Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2014 až 2018



Graf 3.2 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Královéhradeckém kraji a České republice

Zdroj: ČSÚ



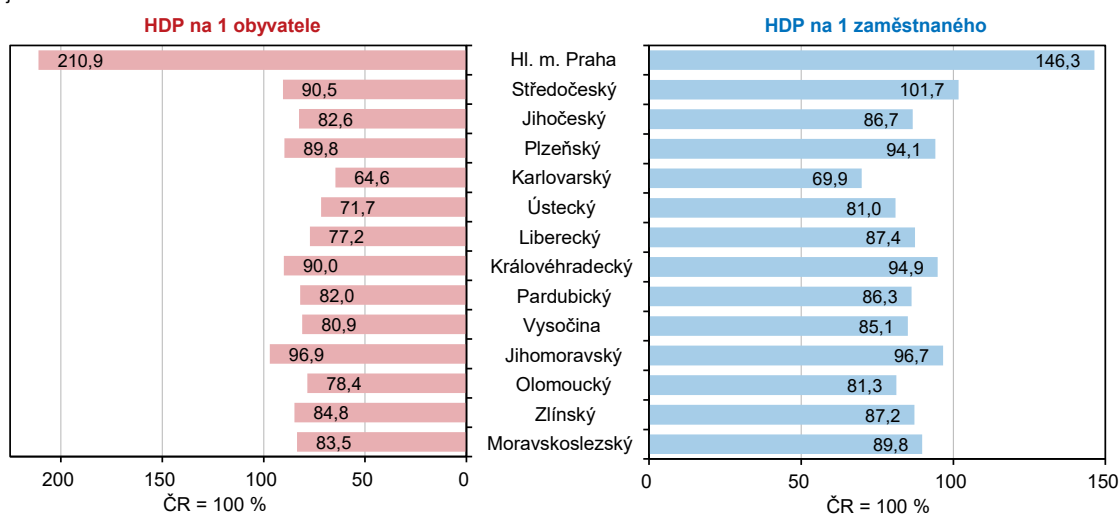
HDP v přepočtu na 1 obyvatele dosáhl čtvrté nejvyšší hodnoty mezi kraji.

Hrubý domácí produkt v přepočtu na 1 obyvatele Královéhradeckého kraje v roce 2018 dosáhl 450 841 Kč, tj. meziroční nárůst o 2 %. V mezikrajském srovnání to je čtvrtá nejvyšší hodnota. Jak ukazuje graf 3.2 v letech 2000–2018 byla krajská hodnota HDP pod průměrem ČR, zatímco v roce 2000 dosáhla hodnoty 93 %, v roce 2006 klesla na 86,4 % a v roce 2018 byla na hodnotě 90 % (meziročně o 2,7 % p. b.

méně). Nutno však připomenout, že republikový průměr HDP na jednoho obyvatele (500 973 Kč), ale i ostatní makroekonomické ukazatele, výrazně ovlivňuje svou ekonomickou úrovní hl. m. Praha (1 056 761 tis. Kč HDP/obyv.), které jako jediný kraj přesahuje republikový průměr a převyšuje jeho hodnotu téměř dvojnásobně. Při srovnání průměrného HDP na 1 obyvatele mimopražských krajů dosáhl Královéhradecký kraj úrovně 106,5 %. V mezinárodním přepočtu HDP na 1 obyvatele ve standardu kupní síly dosáhl 81,4 % průměru 28 členských států Evropské unie.

Graf 3.3 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele a na 1 zaměstnaného podle krajů (ČR = 100) v roce 2018

Zdroj: ČSÚ



Zpomalení růstu HPH.

Vývoj regionální hrubé přidané hodnoty (RPH) úzce souvisí s vývojem HDP, která je jeho součástí. Podle předběžných výsledků dosáhla RPH v kraji v roce 2018 hodnoty 223,3 mld. Kč (b. c.), meziročně se její objem zvýšil o 2,2 %. Z dlouhodobého pohledu měla regionální HPH trvale rostoucí trend, s výjimkou roku 2009 a 2013, kdy vlivem ekonomické recese klesla, respektive stagnovala. V roce 2018 byl celkový meziroční nárůst v kraji 2,2 %, v porovnání s rokem 2017, kdy byl nárůst o 10,6 %, došlo k výraznému zpomalení růstu. Zároveň růst HPH zaostal za republikovým průměrem (5,7 %).

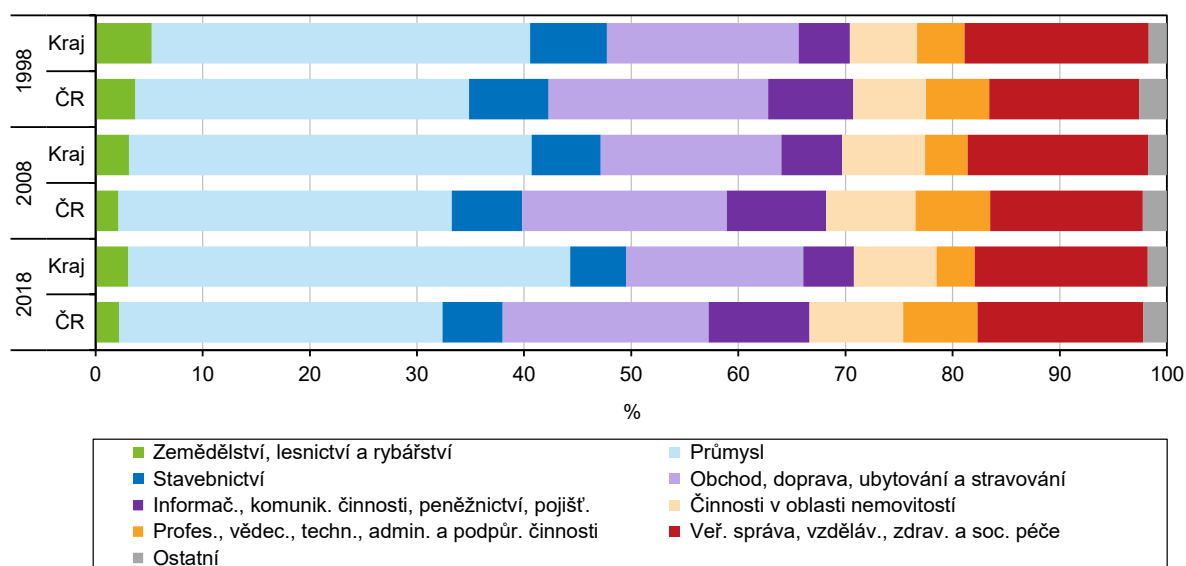
Vyšší podíl primárního sektoru na RPH, nadprůměrný podíl sekundéru a podprůměrný podíl terciéru.

Z dlouhodobého hlediska pozorujeme změny ve struktuře HPH, které platí ve většině krajů, tedy klesající podíl primárního sektoru. Až do roku 2017 se na tvorbě krajské HPH nejvýznamněji podílelo odvětví služeb, terciární sektor. Nejvyšší zastoupení měl tento sektor v roce 2003 (55,27 %) a 2010 (55,21 %), od tohoto roku podíl terciárního sektoru pozvolně klesal, a to až na 46,50 % v roce 2017. V tomto roce také získal dominantní podíl sektor sekundární (50,04 %). V roce 2018 měl již opět dominantní postavení sektor terciární (50,48 %) a sektor sekundární představoval 46,47 %, příspěvek primárního sektoru byl 3,04 %.



Graf 3.4. Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

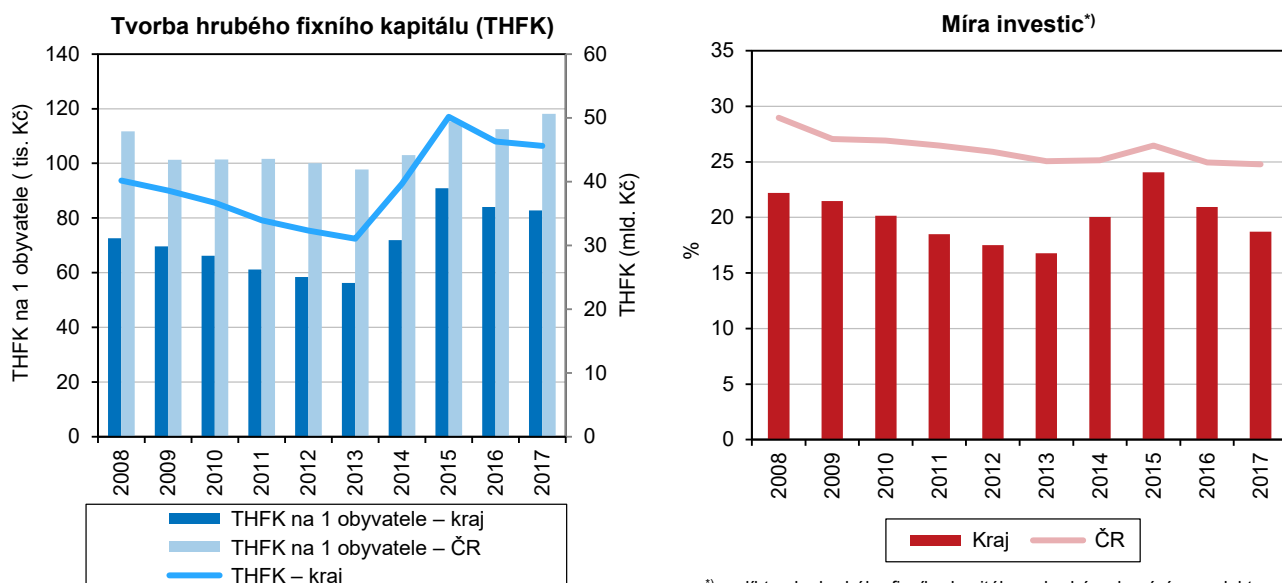


Vysoký podíl sekundárního sektoru na tvorbě hrubé přidané hodnoty v mezikrajském srovnání.

V porovnání s ostatními kraji má Královéhradecký kraj vyšší podíl sekundární (o 10,7 p. b. než je průměr ČR) a primární sféry (o 0,8 p. b.), naopak má nižší zastoupení terciární sféry (o 11,5 p. b.). Podíl sekundárního sektoru v Královéhradeckém kraji byl v mezikrajském srovnání v roce 2018 třetí nejvyšší, a to po Zlínském (50,5 %) a Libereckém kraji (46,6 %). Nejmenší podíl měl tento sektor v hlavním městě Praze (15,4 %). V případě primárního sektoru byl Královéhradecký kraj v celokrajském srovnání sedmý. V případě terciárního sektoru zaujal v mezikrajském srovnání třetí nejhorší příčku po Zlínském kraji (47,0 %) a Kraji Vysočina (48,8 %). Tradičně nejvíce na tvorbu HPH v terciárním sektoru přispívají v hl. m. Praze (84,3 %).

Graf 3.5 Tvorba hrubého fixního kapitálu a míra investic v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ



^{*)} podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

Míra investic v kraji kolísá, její hodnota je však třetí nejvyšší od roku 1995.

Ukazatel tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK) charakterizuje investiční aktivitu v daném regionu. V roce 2017 její objem dosáhl hodnoty 45,6 mld. Kč (tj. meziročně o 1,5 % méně), je to však třetí nejvyšší hodnota od roku 1995. Dlouhodobý vývoj THFK v kraji byl kolísavý. V mezikrajském srovnání zaujal Královéhradecký kraj co do objemu prostředků investovaných do pořízení fixního kapitálu čtvrtou nejhorší pozici, méně investoval Karlovarský kraj (20,1 mld. Kč) a nejvíce tradičně investovalo hl. m. Praha (398,9 mld. Kč).

Zlepšení postavení kraje v investiční aktivitě, posun na sedmou příčku.

V přepočtu na jednoho obyvatele je THFK v Královéhradeckém kraji dlouhodobě pod republikovým průměrem, v roce 2017 tato hodnota činila 82 783 Kč (o 35 284 Kč méně než na 1 obyvatele ČR) a v mezikrajském srovnání patří k nejnižším. Nejvyšší byla tato hodnota v roce 2015, kdy se dostala na 78,8 % republikového průměru, a Královéhradecký kraj zaujal sedmou příčku mezi kraji. Od roku 2016 tato hodnota klesá a v roce 2017 se dostala na 70,1 % celorepublikového průměru a v mezikrajském žebříčku kraj klesl na 11. pozici.

Míra investic je mezi kraji nejnižší.

Míra investic vyjádřená podílem THFK na RHDP byla v období 2006–2014 nejnižší mezi kraji. Díky skokovému růstu THFK mezi roky 2014 a 2015 vzrostla na hodnotu 24,1 %, v roce 2016 klesla na hodnotu 20,9 % a v posledním sledovaném roce klesla na 18,7 %, čímž se Královéhradecký kraj propadl na poslední příčku.

Úplné náklady práce

Náklady práce na zaměstnance patří k nižším mezi kraji.

Úplné náklady práce (ÚNP)⁷ podle definitivních dat za rok 2018 činily v kraji 39 708 Kč měsíčně na zaměstnance (281,04 Kč na hodinu) a mezi kraji byly 6. nejnižší (s maximem v hlavním městě Praze a Středočeském kraji a minimem v Karlovarském a Olomouckém kraji). ÚNP vzrostly meziročně v kraji o 4,6 %, republikový průměrný růst byl o 4,2 %. Proti roku 2012 vzrostly náklady v kraji o 30,5 %, navýšení v průměru za ČR bylo 27,7 %.

Struktura ÚNP v kraji se výrazně neliší od celorepublikového průměru. V mezikrajském srovnání byl v Královéhradeckém kraji mírně nadprůměrný podíl sociálních požitků a personálních nákladů a naopak mírně nižší podíl zaujímaly náhrady mezd a sociální náklady. Podle dostupných republikových dat za rok 2018 podle odvětví se měsíční ÚNP pohybovaly v rozmezí 78,8 tis. Kč ve sféře informační a komunikační činnosti po 26,4 tis. Kč v ubytování, stravování a pohostinství.

Místní rozpočty

V roce 2019 byly v Královéhradeckém kraji historicky nejvyšší příjmy i výdaje místních rozpočtů.

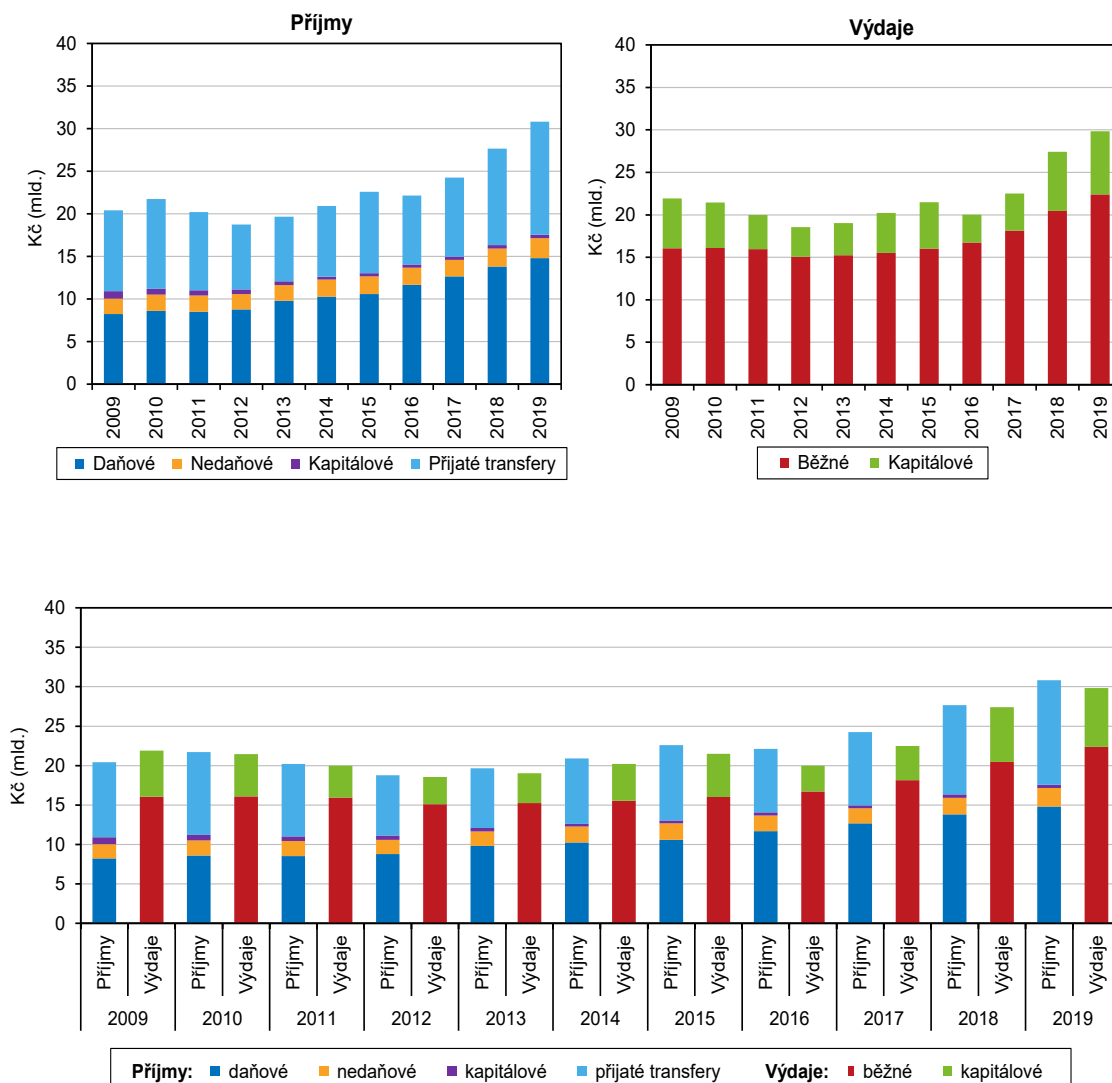
V roce 2019 příjmy místních rozpočtů v Královéhradeckém kraji po konsolidaci dle Ministerstva financí činily 30,8 mld. Kč (tj. 5,1 % příjmů celorepublikových) a meziročně vzrostly o 11,4 %. Konsolidované výdaje dosáhly úrovně 29,4 mld. Kč (meziročně o 8,8 % více). V obou případech se jednalo o dosud nejvyšší hodnoty, zároveň již desátý rok v řadě zůstalo saldo kladné a činilo 988 mil. Kč.

⁷ Náklady práce jsou výdaje zaměstnavatele související se zaměstnáváním pracovníků; cena, za kterou nakupuje pracovní sílu na trhu práce. Vedle přímých nákladů, které zahrnují mzdy, platy a náhrady mezd (např. za dovolenou, svátky atd.) tvoří úplné náklady i náklady nepřímé související se mzdou. Ty tvoří sociální požitky (příspěvky na bydlení, stravování, do sociálních fondů), sociální náklady a výdaje (platby zákonného pojistného), personální náklady (např. výdaje spojené s náborem zaměstnanců a jejich zaškolení, pracovní oděv) a dále dotace související se zaměstnáváním pracovní síly. Pro účely výpočtu se používá průměrný evidenční počet pracovníků přepočtený na plně zaměstnané.



Graf 3.6 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Královéhradeckém kraji (po konsolidaci)

Pramen: Ministerstvo financí



Největší část příjmů z 29,4 mld. Kč místních rozpočtů tvořily daňové příjmy a transfery.

Největší část příjmů tvoří příjmy daňové. V roce 2019 dosáhly daňové příjmy místních rozpočtů v Královéhradeckém kraji 14,8 mld. Kč, tj. 48,05 % z celku. Zároveň se jednalo o největší hodnoty od roku 2007. V mezikrajském srovnání byl zjištěný podíl v Královéhradeckém kraji druhý nejvyšší. Zcela nejvyšší podíl náležel hlavnímu městu Praze (69,65 %) a naopak nejnižší byl v Pardubickém kraji (47,72 %). Druhou nejvýznamnější složku příjmů tvořily transfery, a to zejména transfery neinvestiční. V roce 2019 činily veškeré transfery v kraji 13,3 mld. Kč, tj. 43,01 %.

Největší část výdajů kraje v roce 2019 připadala na běžné výdaje.

Největší část výdajů kraje připadá na běžné výdaje. V roce 2019 tvořily běžné výdaje kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí v Královéhradeckém kraji 22,4 mld. Kč, tj. 75,1 % z celkových výdajů. Zbývající 7,4 mld., tj. 24,9 % připadalo na kapitálové výdaje.

Věda, IT

Výdaje na výzkum a vývoj byly v roce 2018 v kraji

Výzkumem a vývojem (VaV) se v Královéhradeckém kraji zabývalo v roce 2018 celkem 152 pracovišť výzkumu a vývoje, což byl dosud nejvyšší počet. Investice

rekordní, meziročně vzrostly o 17 % a vzrostl i jejich podíl na celorepublikových výdajích.

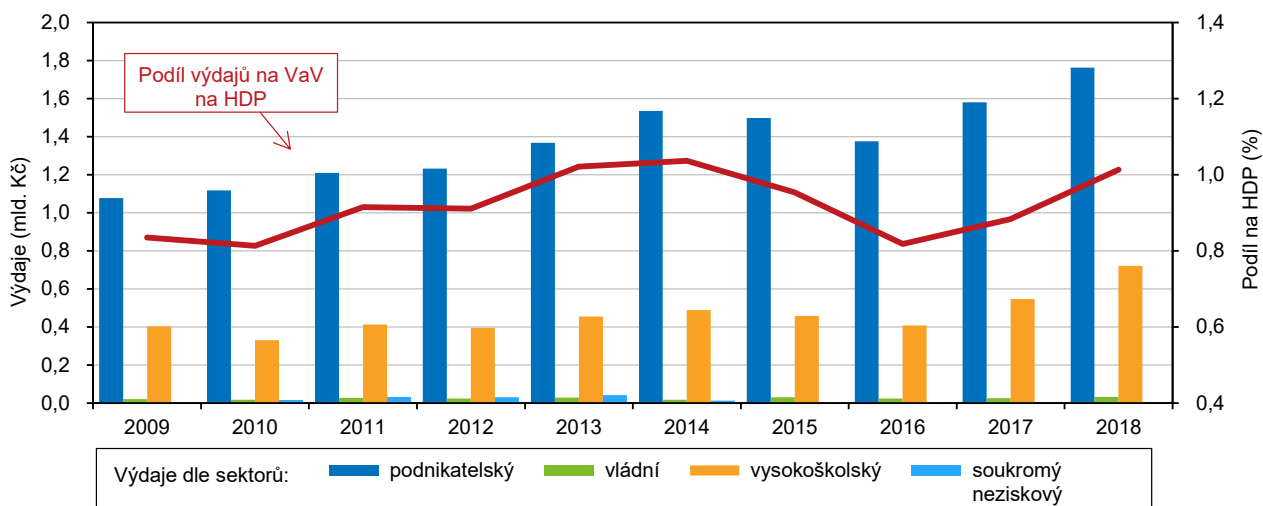
do výzkumu a vývoje přinášejí konkurenceschopné poznatky, inovace a technologie, které patří mezi nejdůležitější hybné faktory udržitelného rozvoje a sociální soudržnosti. V roce 2018 bylo v kraji vynaloženo na vědu a výzkum rekordních 2,5 mld. Kč, z toho bylo 1,5 mld. Kč mzdových nákladů. Meziročně tak vzrostly o 17 %. Za pět let od roku 2014 to představuje celkem 10,5 mld. Kč. Na objemu výdajů na výzkum a vývoj v České republice se kraj podílel 2,4 %, v roce předchozím 2,3 % a nejvíce 2,8 % v roce 2010.

Podíl výdajů VaV na HDP kraje činil 1 %.

Často používaným ukazatelem statistiky VaV je podíl výdajů VaV na HDP. Na celkovém hrubém domácím produktu kraje činil podíl výdajů VaV 1,0 %, v průměru za ČR to bylo 1,9 %. Výdaje na VaV výrazně v posledních letech ovlivnilo čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Královéhradecký kraj patřil mezi tři kraje (společně s Karlovarským krajem a Krajem Vysočina), kde byly nejvýznamnějšími příjemci z evropských fondů na podporu VaV v posledních 10 letech soukromé podniky.

Graf 3.7 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl výdajů na VaV na HDP v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Výdaje podnikatelského sektoru tvořily v roce 2018 přes 70 % celkových výdajů na výzkum a vývoj.

Výdaje financované z veřejných zdrojů činily 727 mil. Kč, to bylo o 51 mil. více než v roce 2017 a tvořily 29,7 % celkových výdajů. Ve struktuře výdajů podle sektorů provádění výzkumu a vývoje převažují výdaje podnikatelského sektoru, v roce 2018 to bylo 70,1 %, podíl výdajů vysokých škol činil 28,6 %, na vládní sektor připadlo 1,3 %. V Královéhradeckém kraji je nejvíce podniků provádějících VaV v okrese Hradec Králové a Náchod.

Tři čtvrtiny zaměstnanců VaV pracovaly v podnikatelském sektoru.

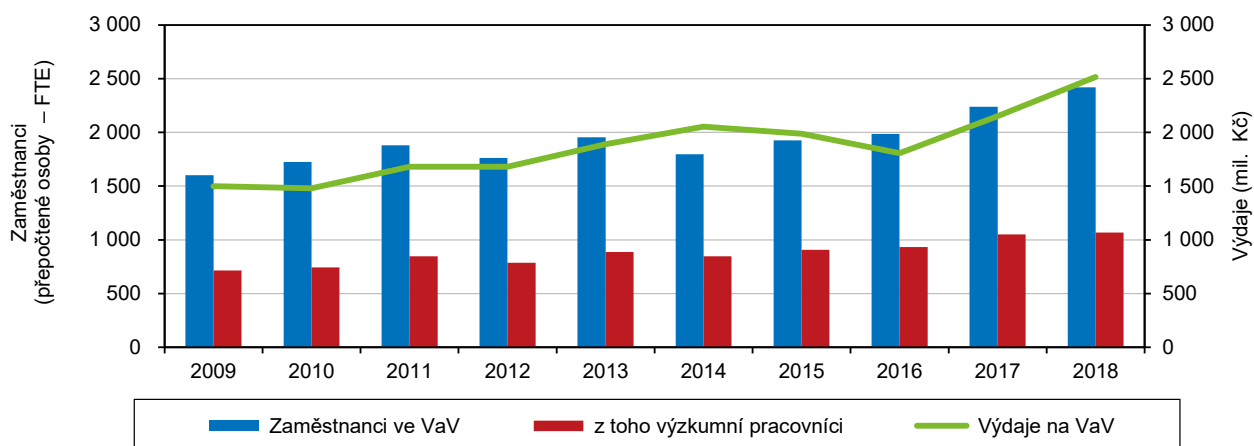
Osoby pracující ve VaV jsou nejen výzkumní pracovníci, kteří provádějí přímo výzkumnou činnost, ale i techničtí, odborní, administrativní a ostatní pracovníci zaměstnaní na pracovištích, kde se výzkum a vývoj provádí, a kteří obstarávají přímé služby pro tato pracoviště. V roce 2018 pracovalo v kraji ve VaV 2 419 zaměstnanců (přepočtené počty-FTE), což bylo 3,2 % z celkového počtu zaměstnaných v ČR ve VaV. U výzkumných pracovníků činil tento podíl na výzkumnících ČR 2,6 %. Jejich počet také rostl, nejvíce v posledních dvou sledovaných letech a meziročně se zvýšil o 8 %, tj. o 180 zaměstnanců. Téměř tři čtvrtiny zaměstnanců VaV



pracovaly v podnikatelském sektoru, necelá čtvrtina ve vysokoškolském sektoru a zbývajících 2,6 % ve vládním sektoru.

Graf 3.8 Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Královéhradeckém kraji

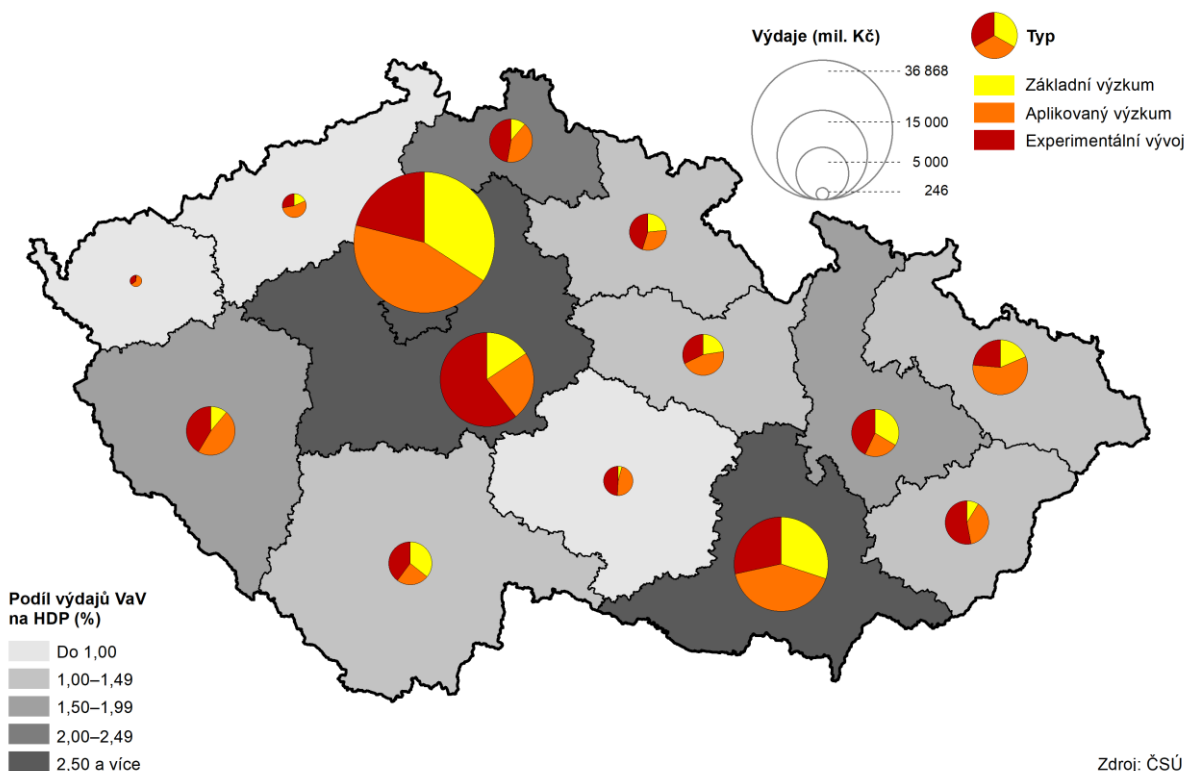
Zdroj: ČSÚ



Patentových přihlášek bylo v roce 2018 uděleno 22.

V roce 2018 bylo v Královéhradeckém kraji uděleno 22 patentových přihlášek a za celou Českou republiku 507, což byly 4,3 % z celkového počtu.

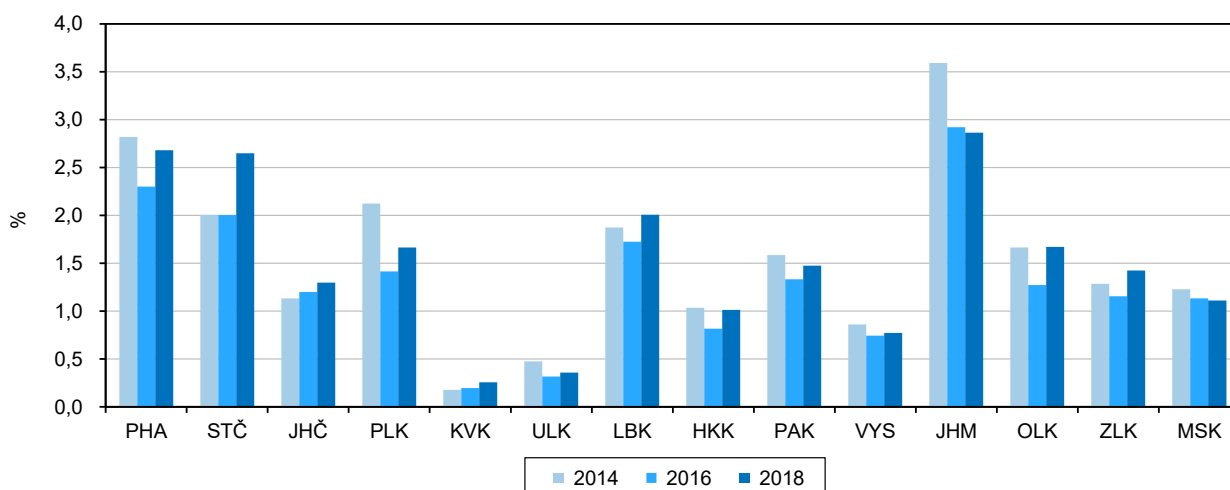
Výzkum a vývoj v krajích v roce 2018



Zdroj: ČSÚ

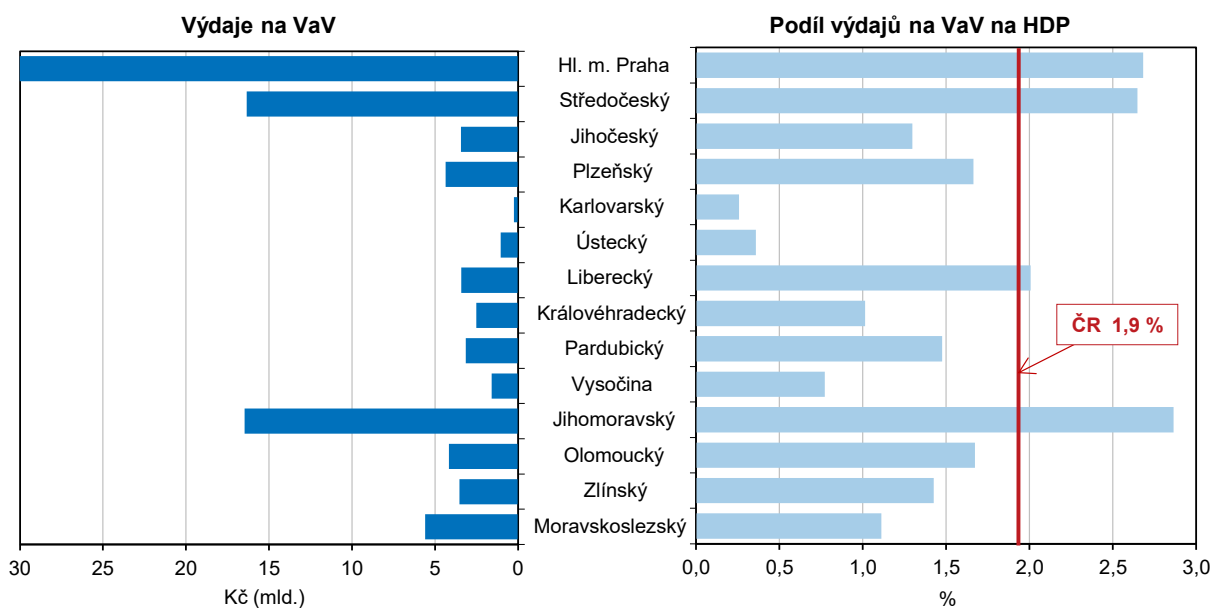
Graf 3.9 Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP podle krajů

Zdroj: ČSÚ



Graf 3.10 Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2018

Zdroj: ČSÚ



V oblasti ICT pracovalo v roce 2017 celkem 7 tisíc zaměstnanců.

Činnostmi v oblasti ICT se v roce 2017 zabývalo v kraji přes 7 tisíc zaměstnanců (fyzické osoby), z toho bylo 47,5 % ICT specialistů a zbývající větší část tvořili ICT technici. Z celkového počtu zaměstnanců ICT v ČR jich bylo v kraji zaměstnáno 3,8 %.

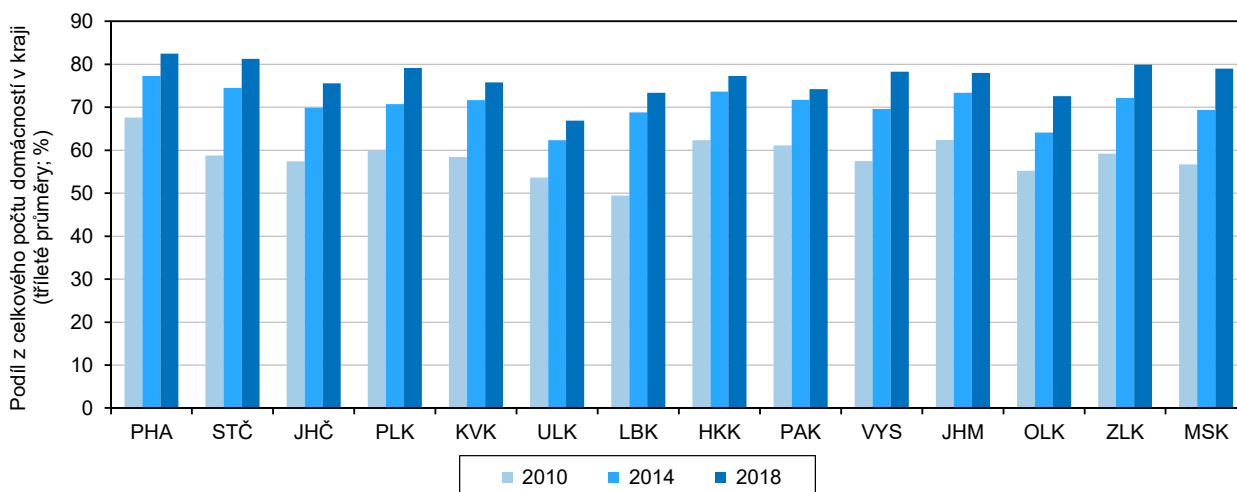
Počítač mělo doma již 77,3 % domácností kraje, z toho v domácnostech seniorů téměř dvě pětiny, a to byl třetí nejvyšší podíl mezi kraji.

Počítač má doma 77,5 % českých domácností, tento podíl se v posledních letech již výrazně nemění. Roste však využívání přenosných počítačů, tedy notebooku nebo tabletu. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2018 vybaveno počítačem 77,3 % domácností, v roce 2008 to byla polovina domácností a v roce 2005 necelá třetina. V domácnostech seniorů to bylo 39,1 % a byl to třetí nejvyšší podíl mezi kraji po hl. m. Praze a Moravskoslezském kraji. V průměru za celou ČR činil tento podíl 36,1 %.



Graf 3.11 Domácnosti vybavené osobním počítačem podle krajů

Zdroj: ČSÚ

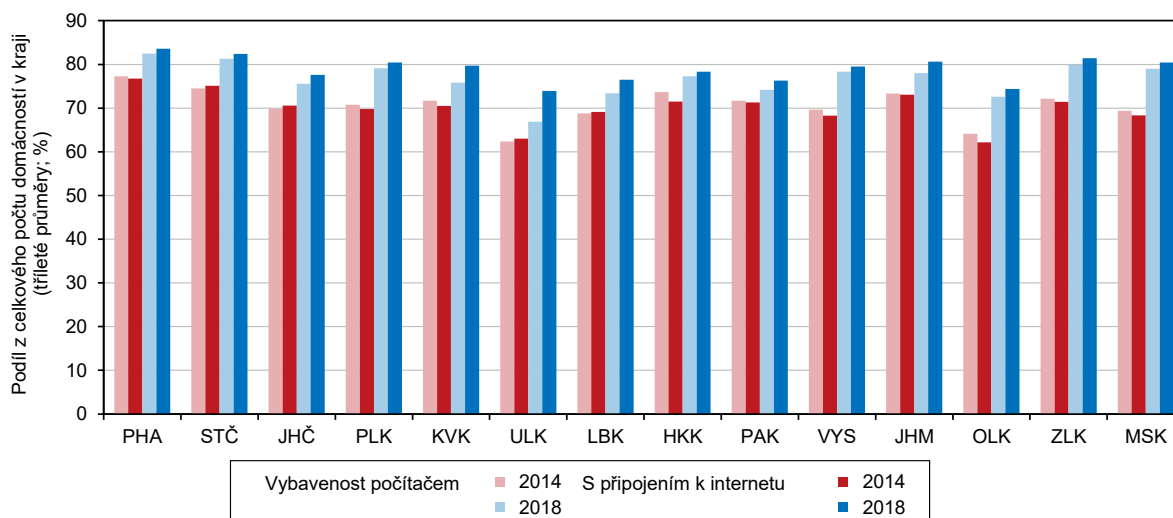


K internetu je připojeno 78,3 % domácností.

Celkem 78,3 % domácností kraje bylo v roce 2018 připojeno k internetu, zatímco před deseti lety to bylo jen 44,0 % a v roce 2005 jen 23,2 %. Z toho podle typu domácnosti bylo k internetu připojeno 38,6 % domácností seniorů, což bylo 4. místo mezi kraji.

Graf 3.12 Domácnosti vybavené osobním počítačem a s připojením k internetu podle krajů

Zdroj: ČSÚ



Přes internet nakupovalo 54,3 % obyvatel ve věku 16 a více let.

Internet používalo v roce 2018 již 78,2 % obyvatel starších 16 let. Před deseti lety to bylo 53,1 % jednotlivců. Na 55,7 % vzrostl podíl jednotlivců využívajících internet na mobilním telefonu, v roce předcházejícím to ještě nebyla ani polovina. Internetové bankovníctví využívalo 57,7 % obyvatel ve věku 16 a více let, meziročně se podíl zvýšil o 4,3 procentních bodů a více než trojnásobně za deset let. Přes internet nakupovalo 54,3 % uživatelů internetu. Před deseti lety to bylo jen 17,9 %, což je také trojnásobné zvýšení.

Organizační struktura

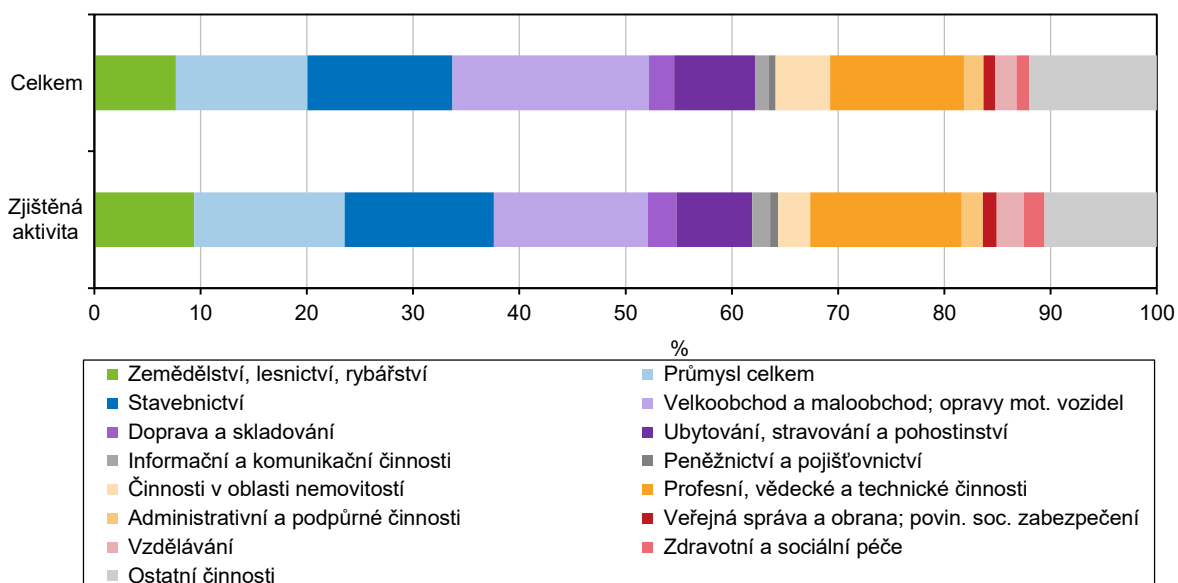
V roce 2019 bylo v kraji evidováno 140 tisíc subjektů se sídlem v kraji.

Ke konci roku 2019 bylo v Registru ekonomických subjektů evidováno celkem 140 tisíc subjektů se sídlem v kraji, z toho 103 tisíc, tj. 73,3 % živnostníků. Subjektů

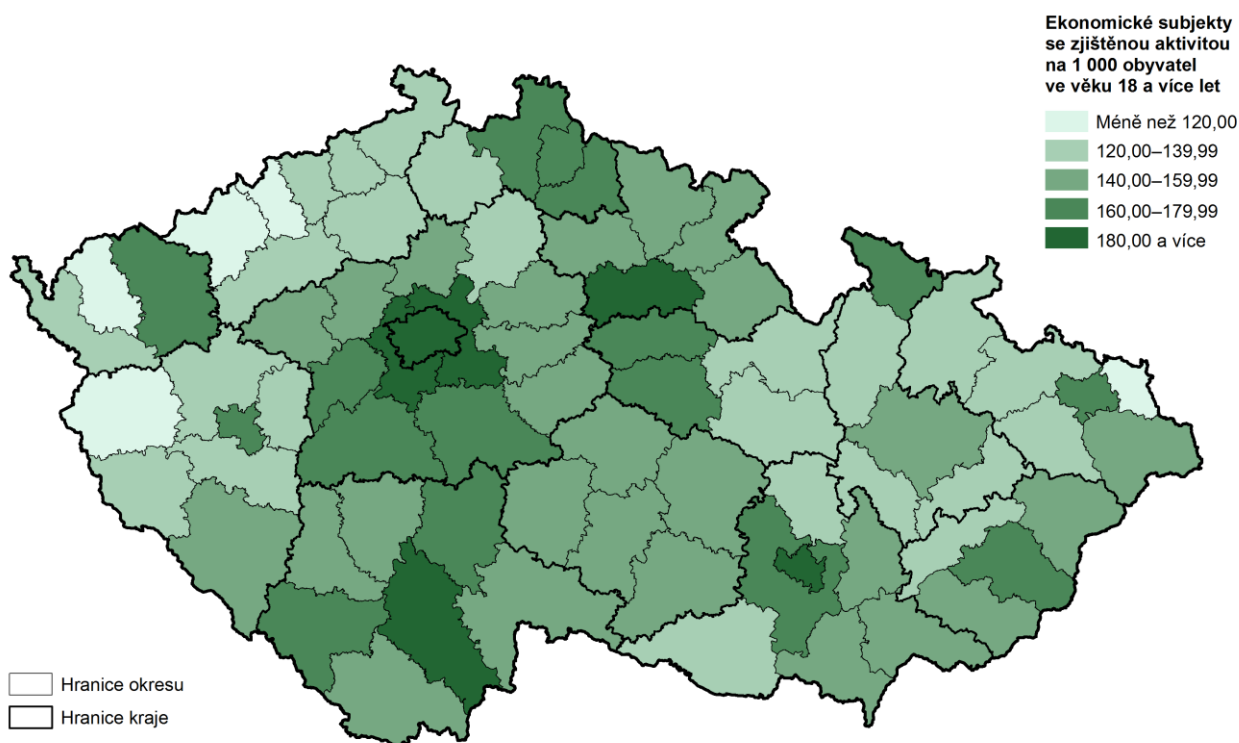
se zjištěnou aktivitou bylo 73 tisíc, tj. 71,6 % registrovaných subjektů. Většinu z nich tvoří živnostníci, kterých bylo 50 tisíc, tj. 67,7 %.

Graf 3.13 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2019 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ



Intenzita podnikatelské aktivity v okresech k 31. 12. 2019



Pozn.: ekonomické subjekty se sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ



Nejvíce subjektů bylo aktivních v odvětví obchodu, profesní, vědecké a technické činnosti, průmyslu a stavebnictví.

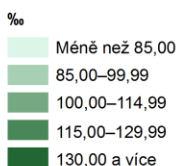
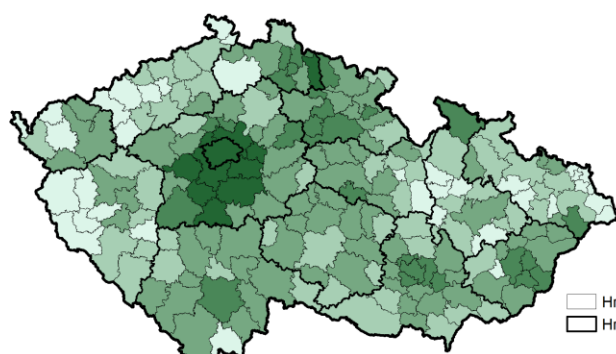
Subjektů se zjištěnou aktivitou bylo v roce 2019 nejvíce v odvětví velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel, profesních, vědeckých a technických činnostech, v průmyslu a stavebnictví. Intenzita podnikatelské aktivity byla největší v okrese Hradec králové.

V roce 2019 se zaregistrovalo přes 4 tisíce nových subjektů, z toho bylo 69,0 % živnostníků.

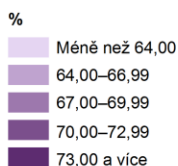
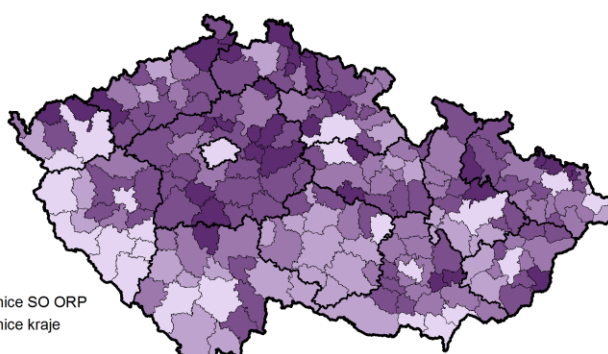
V roce 2019 se v kraji nově zaregistrovalo 3 988 ekonomických subjektů, z toho bylo 2 751 živnostníků, tj. 69,0 %. Z celkového počtu registrovaných živnostníků to bylo 2,7 %, z aktivních živnostníků 5,5 %.

Živnostníci¹⁾ ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2019

Na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let



Podíl na ekonomických subjektech se zjištěnou aktivitou

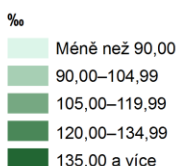
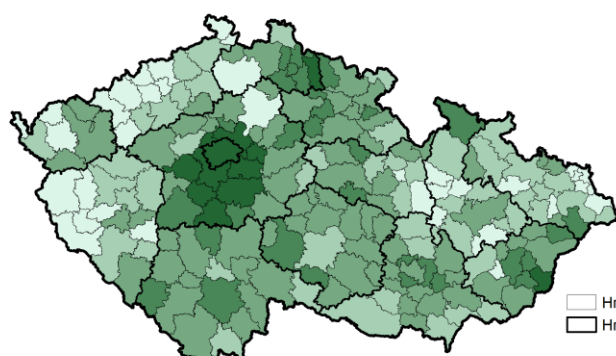


¹⁾ Osoby podnikající dle živnostenského zákona se zjištěnou aktivitou a sídlem na daném území

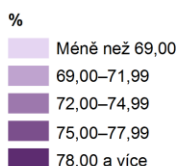
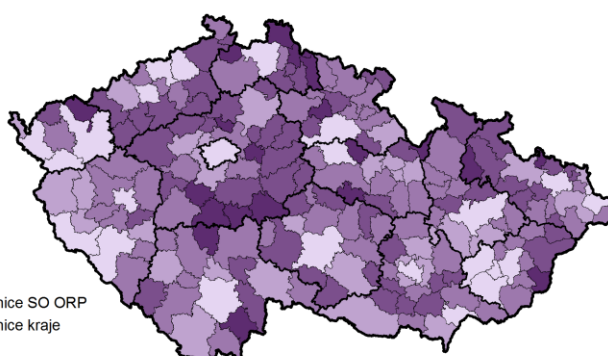
Zdroj: ČSÚ

Soukromí podnikatelé¹⁾ ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2019

Na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let



Podíl na ekonomických subjektech se zjištěnou aktivitou



¹⁾ Osoby podnikající dle živnostenského zákona a zemědělské podnikatelé se zjištěnou aktivitou a sídlem na daném území

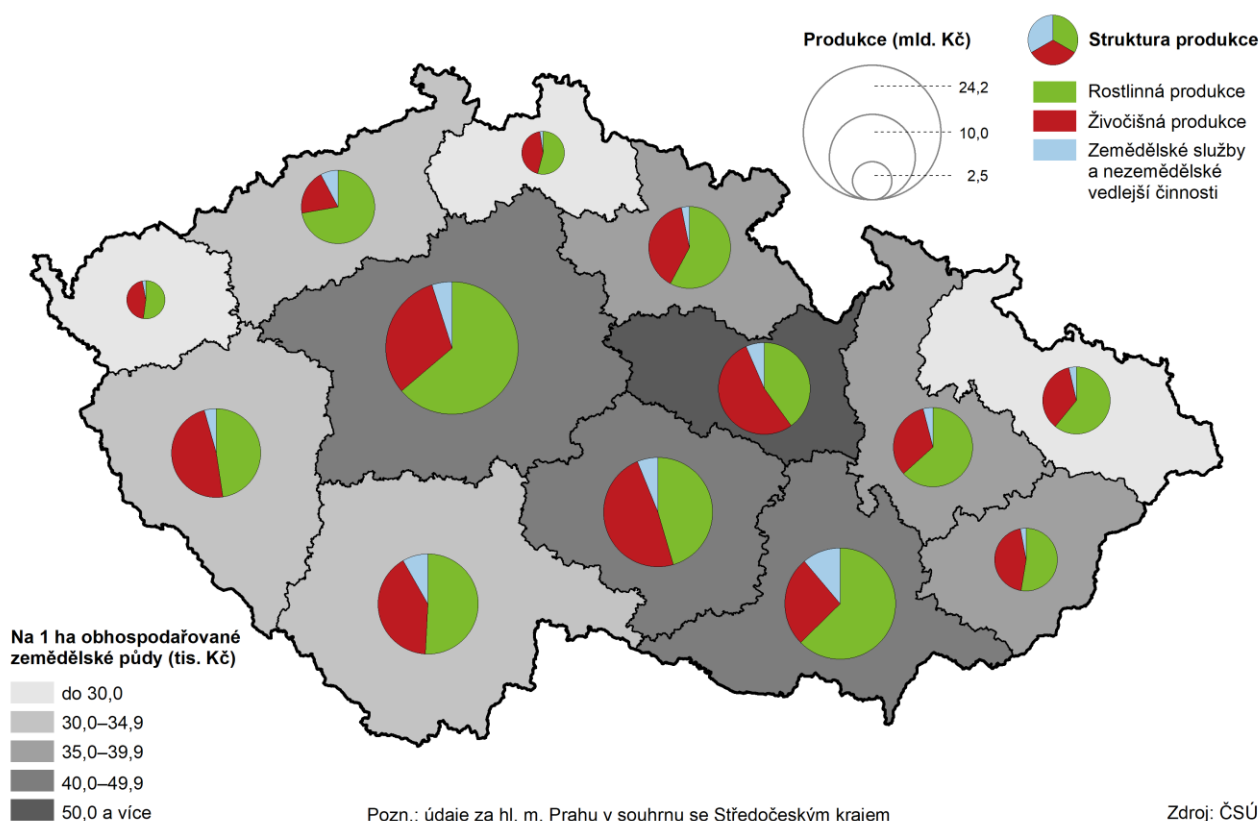
Zdroj: ČSÚ

Zemědělství

Významné je pěstování obilovin, luskovin, okopanin, zeleniny a květin.

Královéhradecký kraj patří mezi významné zemědělské pěstitele, zejména obilovin, luskovin, okopanin, zeleniny (mrkve, cibule a petržele) a také květin a okrasných rostlin. Největší podíl měl kraj v roce 2019 na celorepublikových osetých plochách u mrkve (37 % osetých ploch v ČR), petržele (22 %), cibule a cukrovky technické (necelá pětina). Ve sledovaném období byl neúrodnější rok 2014, který znamenal pro zemědělskou výrobu velký přínos. Také rok 2016 byl velmi úrodný.

Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2018



Na zemědělské produkci ČR se kraj podílí téměř 7 % a na 1 ha tak připadá pátá nejvyšší produkce mezi kraji.

Hodnota zemědělské produkce v roce 2018 dosáhla v Královéhradeckém kraji 9,2 mld. Kč s podílem 6,8 % na produkci ČR. V přepočtu na hektar zemědělské půdy je celková produkce 39,1 mil. Kč vyšší než v ČR a mezi kraji to byla pátá nejvyšší hodnota.

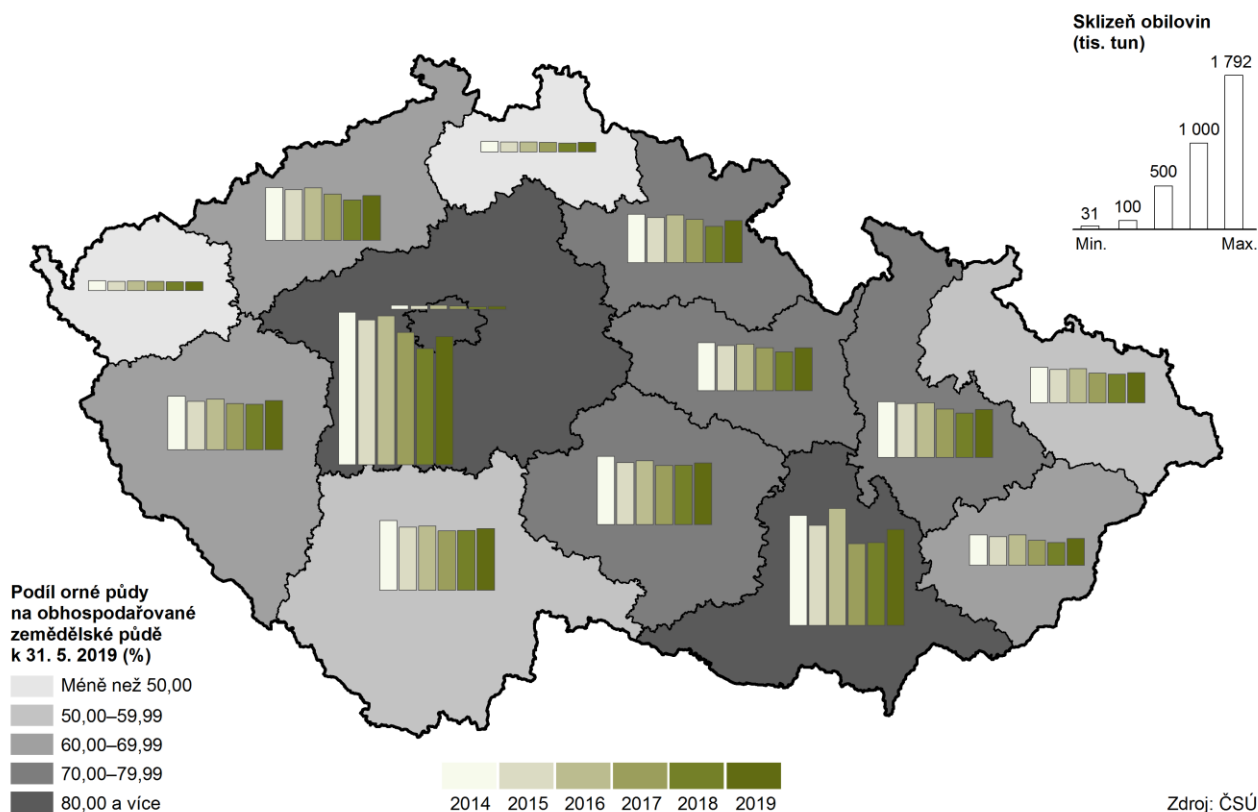
Převažuje rostlinná produkce nad živočišnou od roku 2010.

Z celkové zemědělské produkce 5,3 mld. Kč, tj. 58 %, tvořila rostlinná produkce (7,1 % podíl na ČR) a 39 %, tj. 3,6 mld. Kč, živočišná produkce (7,0 % podíl na ČR). Do roku 2009 byla v kraji živočišná a rostlinná produkce téměř v rovnováze, od roku 2010 začala převažovat rostlinná produkce až na současných 58 %.

Nejvíce obilovin se sklídilo v roce 2014, v roce 2019 to bylo o 12 % méně.

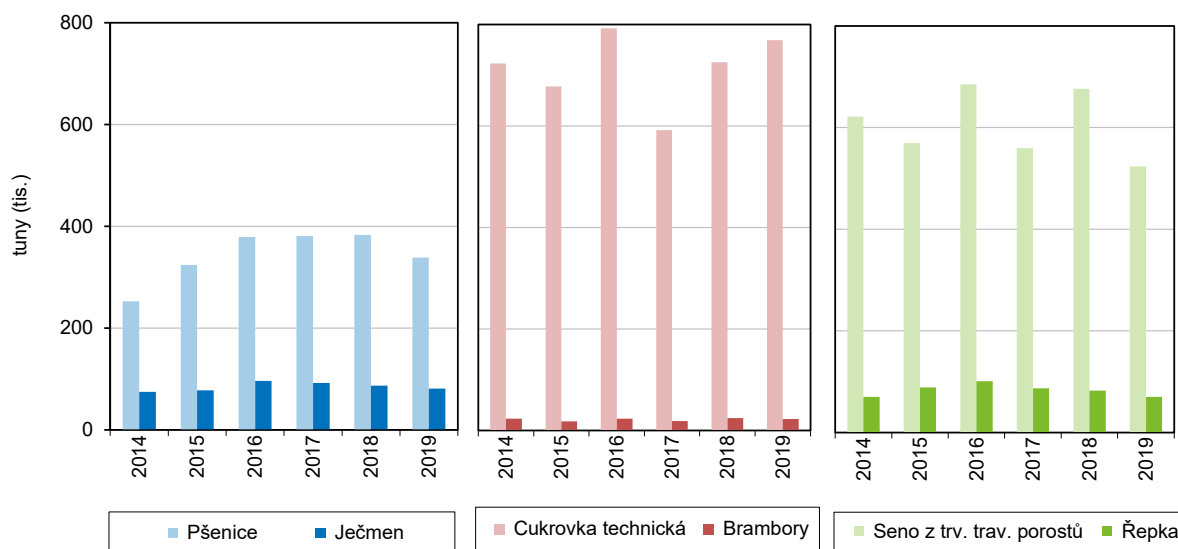
V roce 2019 se v Královéhradeckém kraji na ploše 86 tis. ha sklídilo 494,2 tis. tun obilovin, což bylo více než v roce předcházejícím (o 16,7 %), ale méně než v ostatních předchozích čtyřech úrodných letech. Nejvíce obilovin se ve sledovaném období sklídilo v roce 2014. Dvě třetiny sklizňové plochy připadaly na pšenici ozimou, která se na celkové sklizni obilovin v roce 2019 podílela 68,6 %.

Skližeň obilovin v krajích v letech 2014 až 2019



Graf 3.14 Skližeň vybraných plodin v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



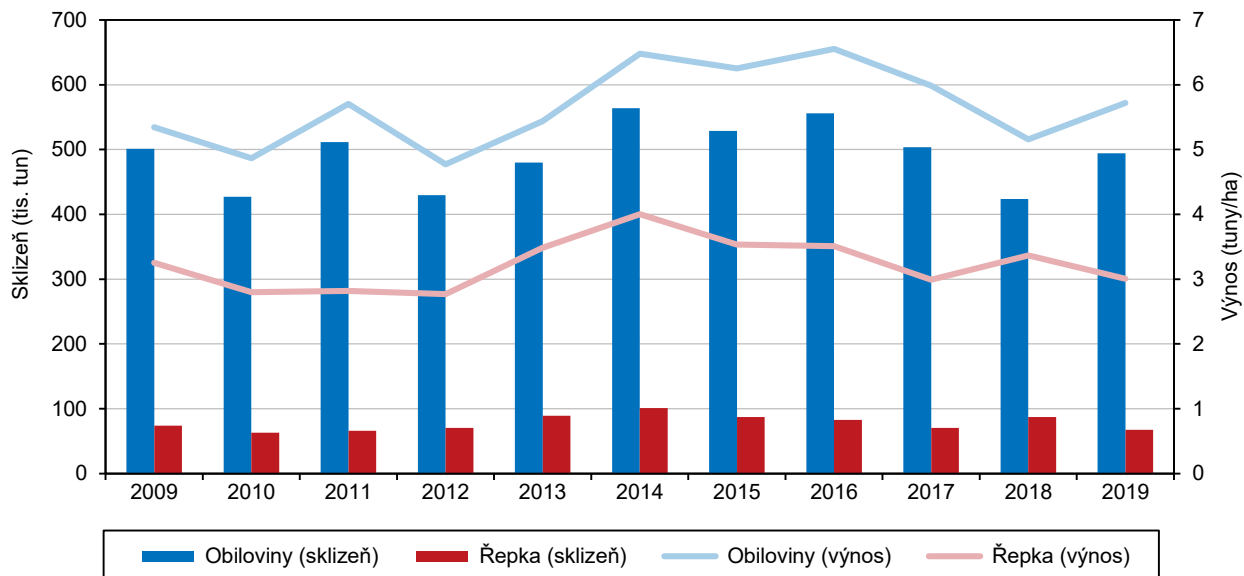
Kraj je největším pěstitelem rybízu v ČR. Více než polovinu sadové plochy tvoří jabloně, desetinu rybíz a další desetinu slivoně.

Královéhradecký kraj patří mezi největší pěstitele rybízu v České republice. Do šetření o sadech za rok 2017 bylo v Královéhradeckém kraji zařazeno 109 pěstitelů ovoce. Šetření se provádí každých 5 let ve všech členských státech Evropské unie. Ve struktuře plochy ovocných sadů v Královéhradeckém kraji

převažují jabloně, které tvoří 53,4 % (1 015,9 ha), desetinu plochy tvoří červený a černý rybíz (189,2 ha) a další desetinu slivoně (189,2 ha). Na necelé desetinu plochy rostou třešně (185,2 ha), na 8,8 % višně (168,4 ha), hrušně se pěstují na 5,0 % (95,4 ha).

Graf 3.15 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

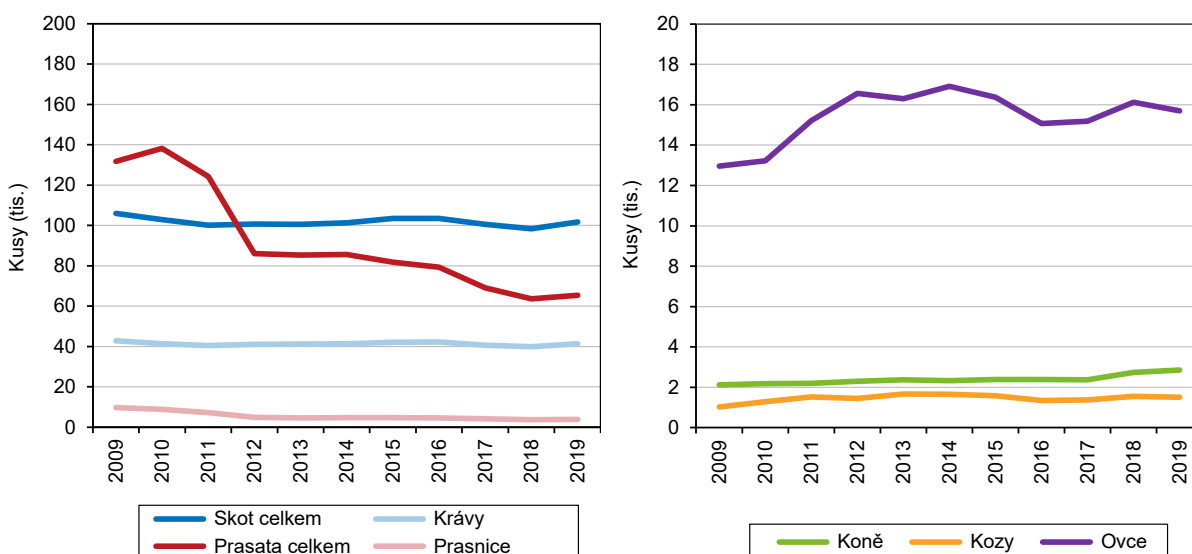


Kraj je největší pěstitel mezi kraji podle plochy sadů jabloní u odrůdy Jonagold, druhý u odrůdy Gala a třetí u odrůd Braeburn, Golden Delicious, Idared a Champion.

Nejrozšířenějším ovocným stromem v kraji jsou jabloně, mezi odrůdami převažují Golden Delicious, Jonagold, Gala a Idared. Jsou to i nejčastější odrůdy v rámci celé republiky, kde je nejrozšířenější odrůda také Golden Delicious. Královéhradecký kraj je největší pěstitel podle plochy sadů u odrůdy Jonagold, druhý u odrůdy Gala a třetí největší plocha je to u odrůd Braeburn, Golden Delicious, Idared a Champion. Nejčastěji pěstovanou odrůdou hrušní je odrůda Conference.

Graf 3.16 Hospodářská zvířata v Královéhradeckém kraji (stav k 1. 4.)

Zdroj: ČSÚ

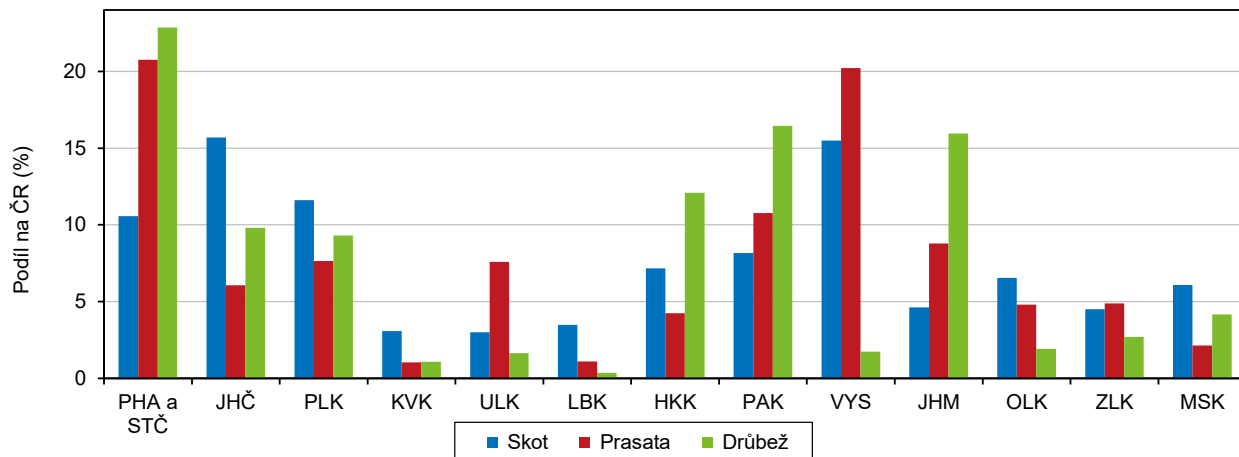


Stavy skotu a prasat se meziročně zvýšily, stavy drůbeže stagnovaly.

Stavy skotu a prasat se meziročně zvýšily, skotu o 3,4 %, prasat o 2,8 %. Stavy drůbeže se snížily o 0,1 %. Počty koní se meziročně také zvýšily, stavy koz a ovcí se naopak snížily. Z dlouhodobého pohledu se v živočišné výrobě omezuje chov prasat, stavy skotu spíše stagnují. Počty drůbeže celkem se dlouhodobě zvyšují. V letech 2018 a 2019 byly na nejvyšších stavech ve sledovaném období od roku 2014. Na celkových stavech v České republice se kraj podílí 7,2 % u skotu, 4,2 % u prasat a 12,1 % u drůbeže.

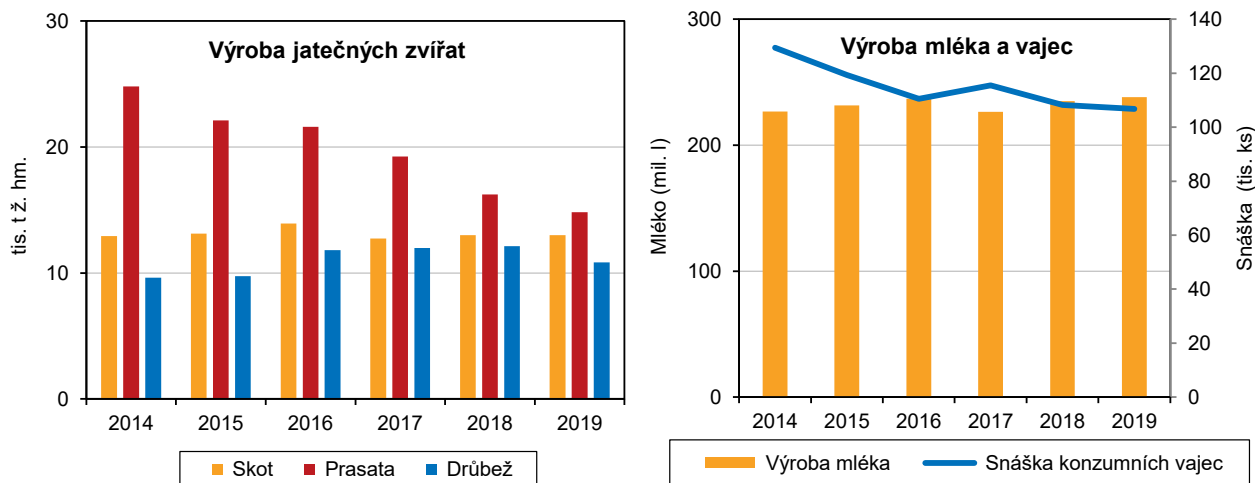
Graf 3.17 Podíl krajů na stavech skotu, prasat a drůbeže k 1. 4. 2019

Zdroj: ČSÚ



Graf 3.18 Výroba jatečných zvířat, mléka a vajec v zemědělském sektoru Královéhradeckého kraje

Zdroj: ČSÚ



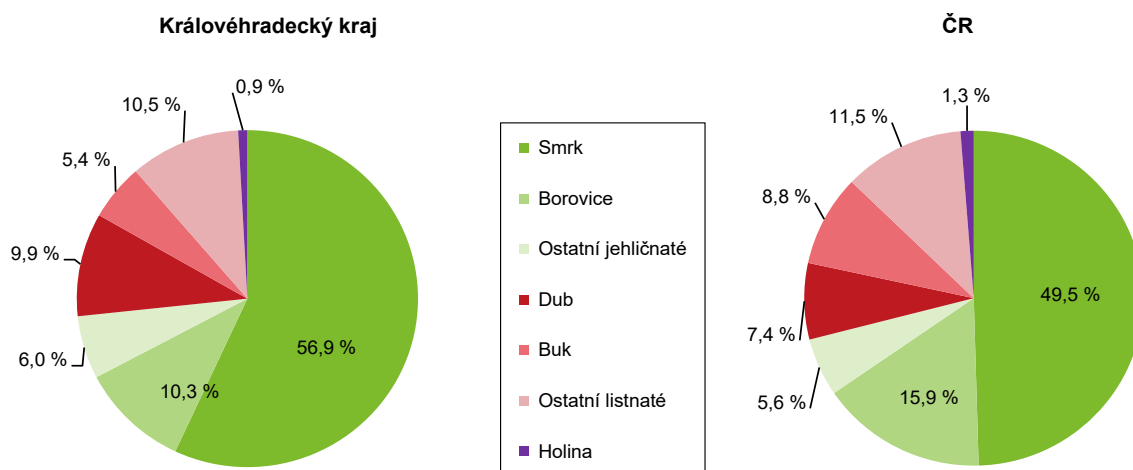
Lesnictví

Nejvíce ploch se zalesnilo v roce 2014, v roce 2019 celkem 820 ha.

Celková plocha lesních pozemků představuje třetinu výměry kraje. Plochy dřevin se rozkládaly na 143,8 ha, což je 97 % plochy lesních pozemků. Za sledované období let 2014 až 2019 bylo v kraji zalesněno 4 800 ha, což je průměrně 800 ha ročně, největší rozsah zalesňování byl v roce 2014 (1 108 ha). V roce 2019 se zalesnilo 820 ha, z toho 36 % smrkem, 29 % dubem, 13,4 % bukem.

Graf 3.19 Druhová skladba dřevin lesních porostů v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2019

Pramen: ÚHÚL

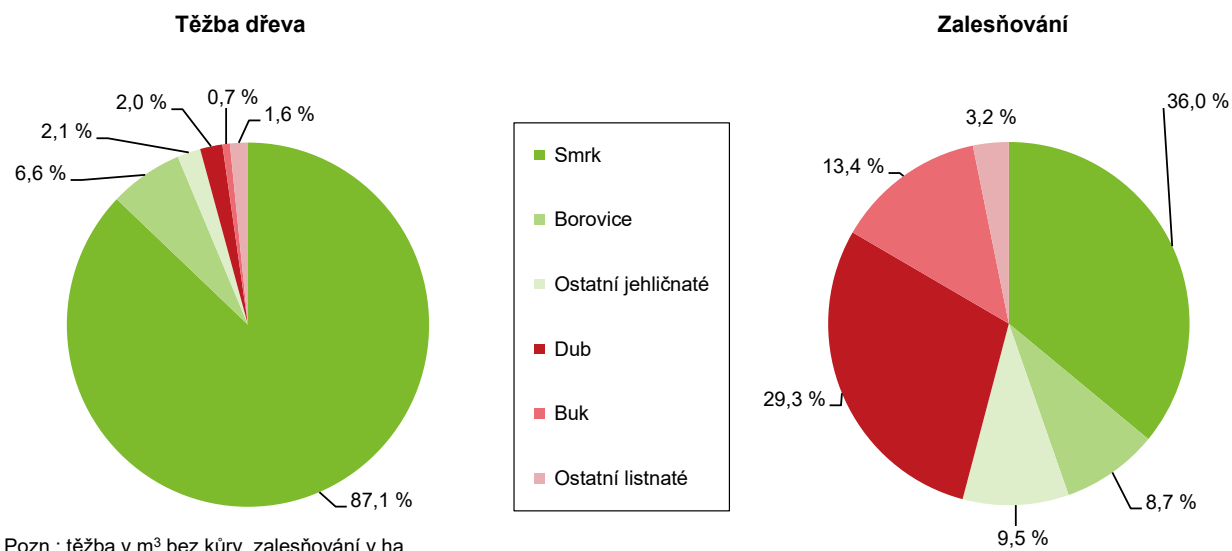


V druhové skladbě lesních dřevin jsou tři čtvrtiny jehličnanů, převažuje smrk.

Ve skladbě dřevin lesních porostů kraje převažují ze tří čtvrtin jehličnaté stromy, největší plochy jsou porostlé smrkem (56,9 %), borovice tvoří desetinu a zbytek 6 % modřínů, jedle a další jehličnany. Z listnatých dřevin tvoří desetinu duby a 5,4 % buky. Tomu odpovídá i těžba dřeva s převahou smrků.

Graf 3.20 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Královéhradeckém kraji v roce 2019

Zdroj: ČSÚ



Pozn.: těžba v m³ bez kůry, zalesňování v ha

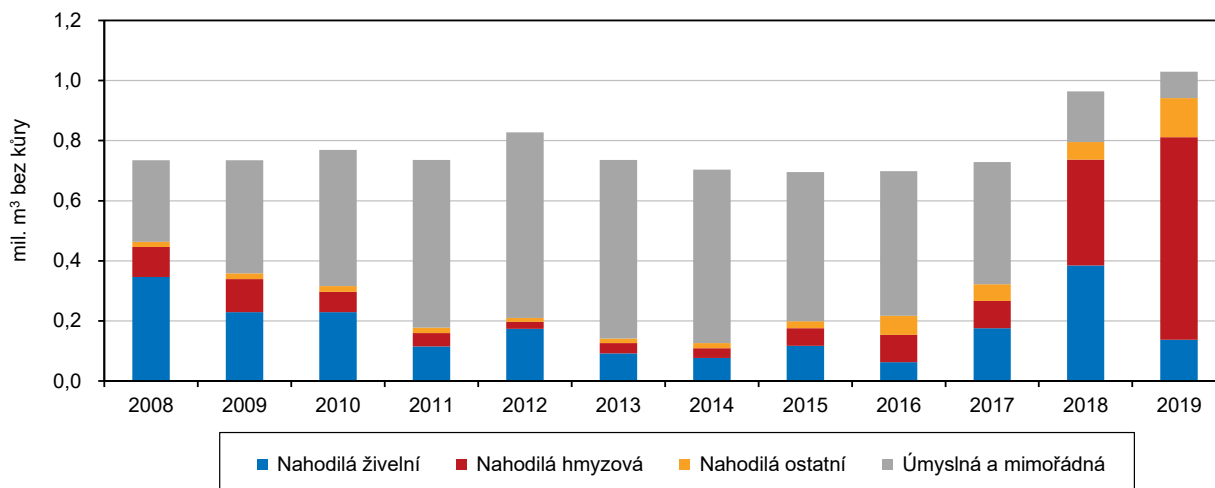
Rekordní těžba dřeva v roce 2019 byla ovlivněna nahodilou těžbou hmyzovou, která představovala 65 %.

Těžba dřeva se v hodnoceném období pohybovala průměrně ročně kolem 803 tis. m³b.k. a v roce 2019 to bylo rekordních 1 030 tis. m³b.k. V těžbě dřeva převažoval v roce 2019 smrk s podílem 87 %, druhý nejčastěji těžený strom byla borovice s 6,6 %. Z hlediska vlivu nahodilé těžby byl rozhodující podíl těžby dřeva ovlivněn hmyzí kalamitou (65 %), v roce předchozím to bylo 37 %.



Graf 3.21 Těžba dřeva z hlediska vlivu nahodilé těžby v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Průmysl

V kraji je 130 velkých průmyslových podniků, které zaměstnávají 43 900 zaměstnanců.

V roce 2019 v Královéhradeckém kraji sídlilo 130 velkých průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci, oproti roku 2018 se jejich počet zvýšil o 4. Počet takto velkých podniků mírně roste od roku 2015, kdy bylo v kraji evidováno historicky nejméně velkých podniků, a to celkem 124. Velké průmyslové podniky zaměstnávaly celkem 43 900 zaměstnanců (tj. 5,2 % z republikového úhrnu 850,6 tis. zaměstnanců). Meziročně se počet jejich zaměstnanců snížil o 5 065, tj. o 10,3 % a byl nejvyšším poklesem mezi kraji. Počet zaměstnanců průmyslových podniků kraje se 100 a více zaměstnanci od roku 2013 do roku 2017 trvale mírně rostl, avšak od roku 2018 jejich počet klesá.

Výše mzdy patří k těm nižším v mezikrajském srovnání, meziroční růst byl druhý nejnižší.

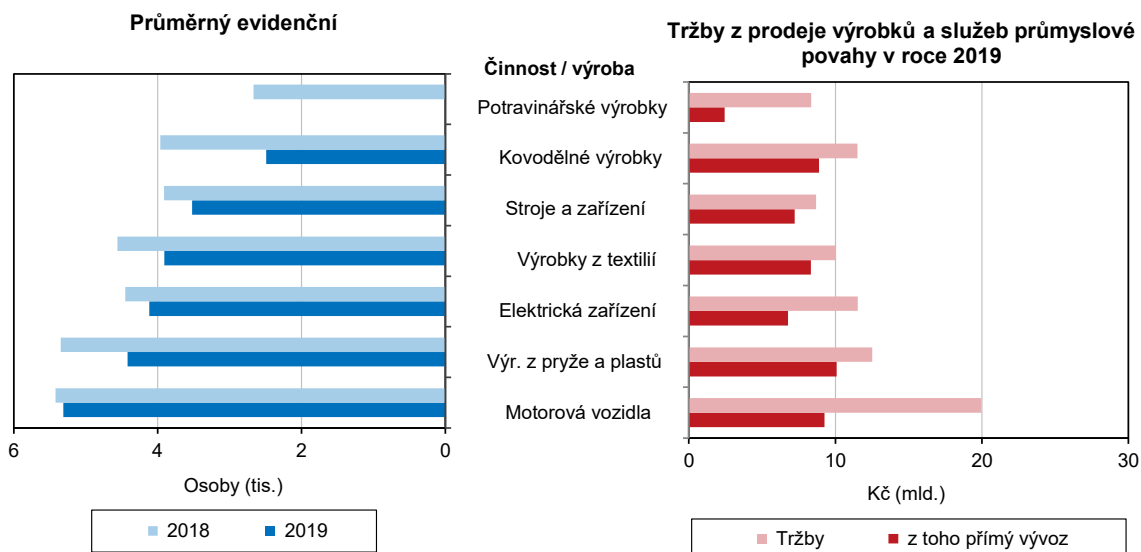
Průměrná hrubá měsíční mzda ve velkých průmyslových podnicích v roce 2019 činila 32 944 Kč a byla třetí nejnižší v mezikrajském srovnání. V porovnání s rokem 2018 se navýšila o 5,1 %, od roku 2012, kdy se tempo růstu mezd urychlilo, se zvýšila o 8 844 Kč (36,7 %). V rámci republikového srovnání byly průměrné mzdy v průmyslu nejnižší v Karlovarském kraji (32 515 Kč) a nejvyšší v kraji Středočeském (44 834 Kč).

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb klesly o 30,3 mld. Kč.

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (dále jen „tržby“) dosáhly v kraji 145,4 mld. Kč a oproti roku 2018, kdy byly zaznamenány historicky nejvyšší tržby (175,6 mld. Kč), klesly o 30,3 mld. Kč (17,2 %). Královéhradecký kraj zaznamenal nejvyšší meziroční pokles v mezikrajském srovnání. Naopak nejrychleji tržby rostly v Pardubickém kraji, a to o 5,5 %. V přepočtu na jednoho zaměstnance se tržby průmyslových podniků pohybovaly od 2 409 Kč v Karlovarském kraji do 7 358 Kč ve Středočeském kraji. Na jednoho zaměstnance v Královéhradeckém kraji připadalo 3 311 Kč.

Graf 3.22 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující činnosti zpracovatelského průmyslu v Královéhradeckém kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)

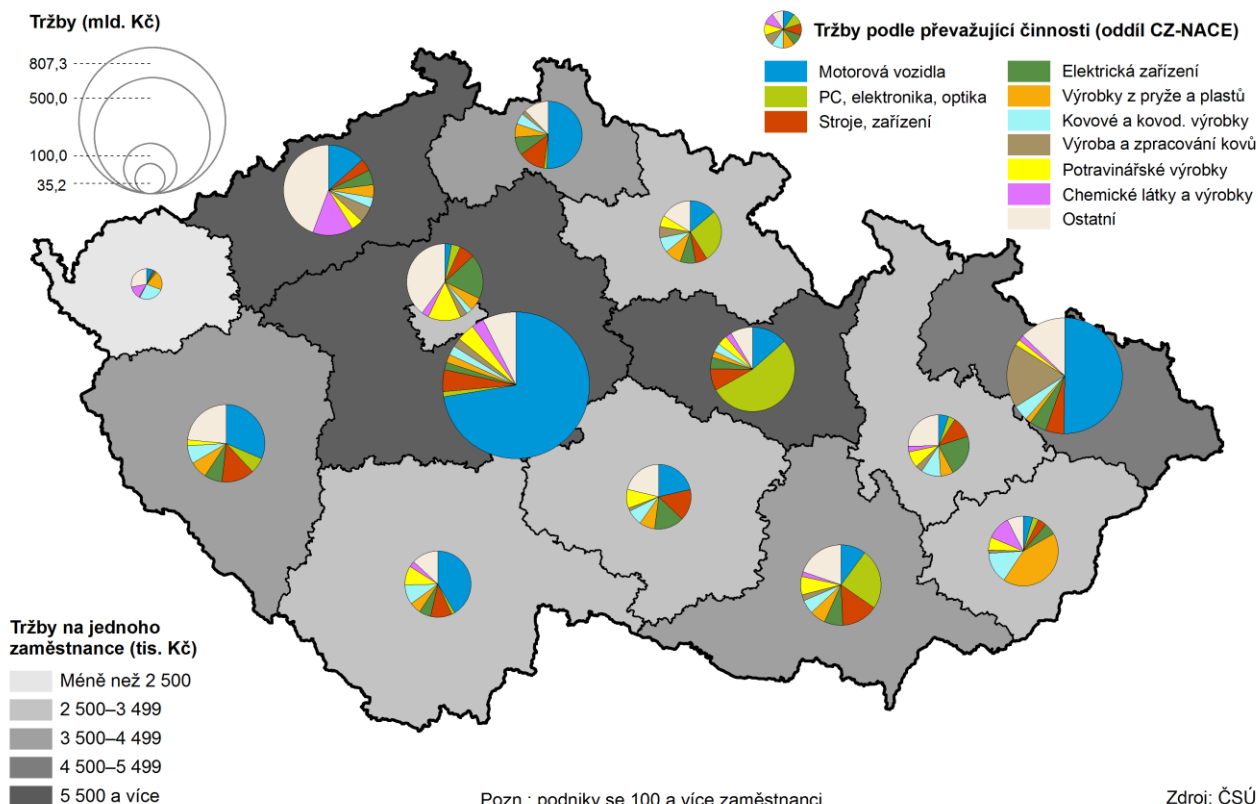
Zdroj: ČSÚ



Ze zpracovatelského průmyslu kraje měla největší tržby výroba počítačů, elektronických a optických strojů a zařízení a výroba motorových vozidel.

Veškerý objem tržeb velkých průmyslových podniků se sídlem v kraji vytvářel zpracovatelský průmysl. Na tržbách zpracovatelského průmyslu se kromě výroby počítačů, elektronických a optických strojů a zařízení podílela výroba motorových vozidel (13,7 %), výroba pryžových a plastových výrobků (8,6 %) a výroba elektrických zařízení a kovodělné výrobky (shodně 7,9 %).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2019



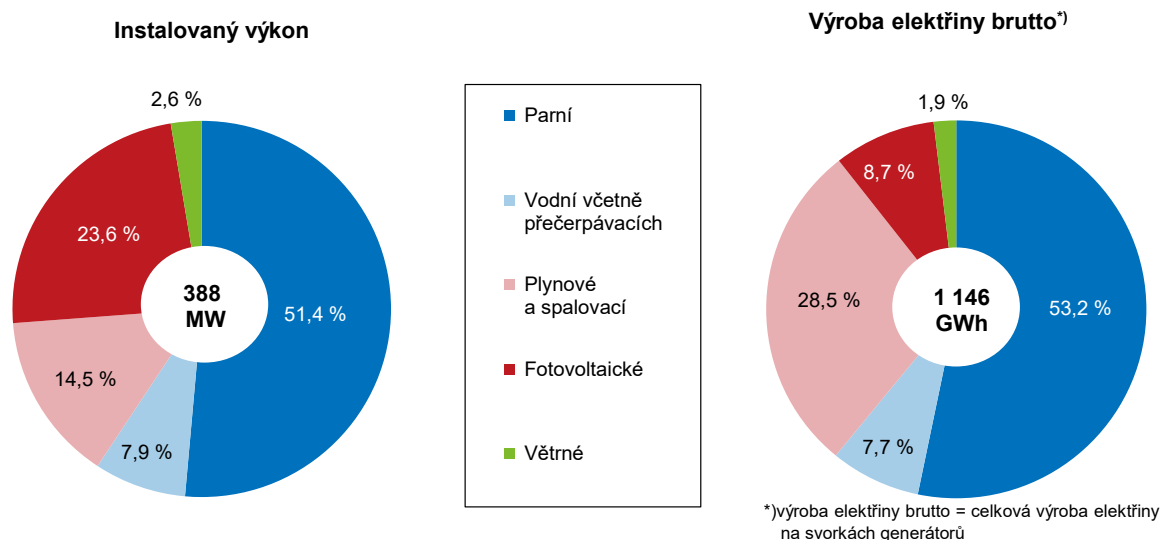
Energetika

Instalovaný výkon elektráren i výroba elektřiny patří k nejnižším mezi kraji.

Podle dat Energetického regulačního úřadu instalovaný výkon elektrizační soustavy Královéhradeckého kraje činil v roce 2019 celkem 388,2 MW, to bylo 1,8 % výkonu ČR (4. nejnižší podíl mezi kraji). Více než čtvrtina instalovaného výkonu i výroby elektřiny byla realizována v Ústeckém kraji. Dlouhodobě její výkon mírně stoupá, nejvýrazněji v roce 2010 (z 268 na 319 MW), kdy v kraji byla postavena řada fotovoltaických zdrojů. Většina této energie je vyrobena v parních elektrárnách (199,6 MW) a ve fotovoltaických elektrárnách (91,5 MW). V kraji jsou také v provozu plynové a spalovací elektrárny (56,4 MW) a vodní elektrárny (30,5 MW), pak 10,2 MW vyrobí vodní elektrárny. V elektrárnách v kraji bylo v roce 2019 vyrobeno 1 145,9 GWh elektřiny, kraj se na výrobě v celé ČR podílel jen 1,3 % a mezi kraji to byl opět 4. nejnižší podíl. Parní elektrárny vyrobí více než 53,2 % elektrické energie v kraji, plynové a spalovací vyrobí 28,5 % a 8,7 % elektrické energie vyrobí fotovoltaické, vodní 7,7 % a větrné elektrárny 1,9 %.

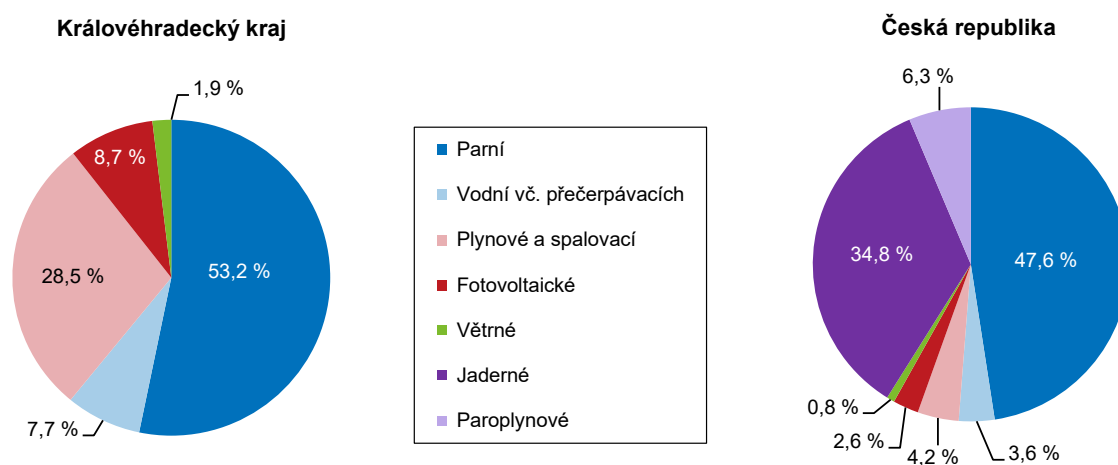
Graf 3.23 Instalovaný výkon a výroba elektřiny podle technologie elektráren v Královéhradeckém kraji v roce 2019

Pramen: ERÚ



Graf 3.24 Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2019

Pramen: ERÚ



¹⁾ Výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů).

Spotřeba elektřiny netto i v domácnostech patřila k vyšším mezi kraji.

V roce 2019 se v kraji spotřebovalo 3 588,7 GWh elektřiny netto (6 % spotřeby ČR), to byla 6. nejvyšší spotřeba mezi kraji. V průmyslu bylo spotřebováno 37,3 % energie, v domácnostech 26,8 % a ve službách 24,5 % energie. Spotřeba energie elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele v roce 2017 činila v kraji 1 744,8 kWh a patřila k nejvyšším v ČR (třetí příčka po kraji Středočeském a Jihočeském). V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2019 vyrobeno 32 % své vlastní spotřeby elektřiny.

Graf 3.25 Spotřeba elektřiny netto¹⁾ podle odvětví spotřeby v roce 2019

Pramen: ERÚ



¹⁾ Spotřeba elektřiny netto = celková spotřeba elektřiny brutto - (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpávání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)

Spotřeba zemního plynu roste, ale mezi kraji patří k nejnižším. Spotřeba v domácnostech na 1 obyvatele roste nejrychleji z krajů.

Meziroční pokles zaznamenala spotřeba zemního plynu. V roce 2019 jeho spotřeba klesla o 1 %, a to na 338 598 tis. m³. Kraj se podílel na spotřebě zemního plynu 4 %, to byla 5. nejnižší spotřeba ze všech krajů. Téměř třetina z toho byla spotřebována v domácnostech a meziročně klesla o 3,6 % na 105 556 tis. m³. Spotřeba plynu v domácnostech na 1 odběratele meziročně klesla o 3,4 % a její hodnota v roce 2019 (10 126,3 kWh) řadí Královéhradecký kraj na 4. nejvyšší příčku mezi kraji.

Stavebnictví, stavební povolení

Meziroční růst většiny ukazatelů ve stavebnictví v roce 2019.

Na území Královéhradeckého kraje mělo v roce 2019 sídlo 18 stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci. Průměrný počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích se zvýšil o 2,5 % na 1 418 osob. Průměrná měsíční mzda zaměstnanců těchto podniků meziročně vzrostla o 7,2 % na 30 864 Kč a byla na 78,2 % republikového průměru. V mezikrajském srovnání byla druhá nejnižší (po kraji Karlovarském).

Rychlý růst ZSV, inženýrské stavitelství meziročně rostlo, pozemní stavitelství kleslo.

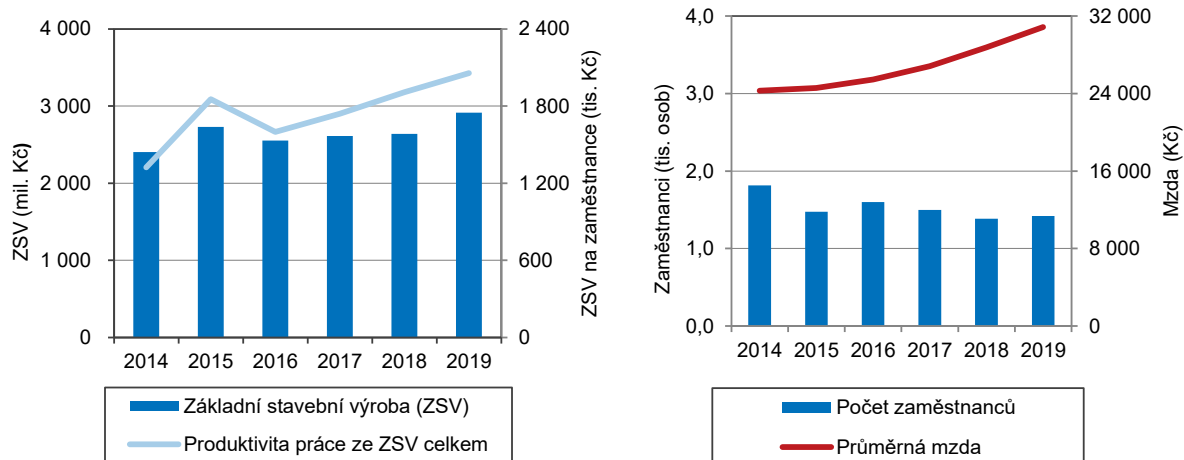
Objem stavební výroby 18 největších stavebních podniků sídlících v kraji dosáhl v roce 2019 hodnoty 2,9 mld. Kč v běžných cenách, přestože došlo k meziročnímu nárůstu o 10,5 %, vykázal Královéhradecký kraj druhý nejnižší objem stavebních prací v mezikrajském srovnání (po kraji Karlovarském). Na celorepublikové hodnotě základní stavební výroby 177 mld. Kč se Královéhradecký kraj podílel 1,6 %. Větší část ZSV (53,7 %) bylo pozemní stavitelství, které však meziročně kleslo o 7,7 %. Naopak inženýrské stavitelství tvořilo 46 % ZSV a meziročně vzrostlo o 43,1 %. Díky růstu ZSV se zvýšila produktivita práce na 1 pracovníka na 2,1 mil. Kč, byla



8. nejvyšší mezi kraji, za celorepublikovým průměrem zaostalo o 293,7 tis. na 1 zaměstnance.

Graf 3.26 Stavebnictví v Královéhradeckém kraji (podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)

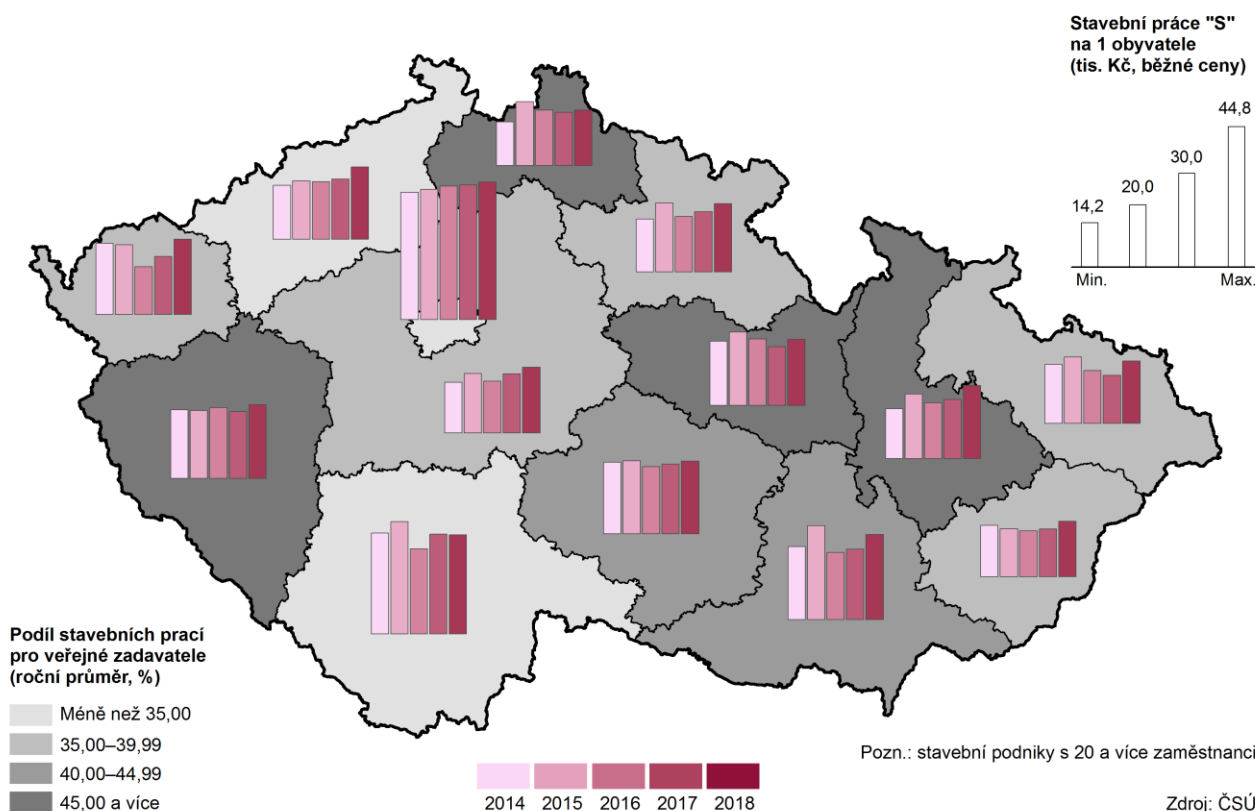
Zdroj: ČSÚ



Rychlé tempo růstu stavebních prací „S“, podíl kraje zůstává nízký.

Stavební práce „S“ provedené podniky s 20 a více zaměstnanci na území Královéhradeckého kraje meziročně vzrostly o 13,5 % a dosáhly hodnoty 12,2 mld. Kč (v běžných cenách), což představuje 7. nejrychlejší tempo růstu. Na celorepublikové hodnotě (přes 274,7 mld. Kč) se kraj podílel ze 4,4 % a v mezikrajském srovnání zaujal 9. příčku.

Stavební práce "S" podle kraje místa stavby v letech 2014 až 2018



Stavební práce pro veřejného zadavatele byly realizovány v hodnotě 5,8 mld. Kč.

Pro veřejného zadavatele byly v roce 2018 realizovány stavební práce v hodnotě 5,8 mld. Kč, což bylo 47,6 % z celku a od roku 2010 se jedná o nejvyšší hodnotu stavebních prací pro veřejného zadavatele v kraji. Podíl stavebních prací pro veřejného zadavatele byl v Královéhradeckém kraji sedmý nejvyšší. Zcela nejvyšší byl v Kraji Vysočina (52,1 %) a v Pardubickém kraji (51 %), naopak nejnižší byl v Praze (30,1 %).

V přepočtu na 1 obyvatele kraje byla stavební aktivita podprůměrná.

V relativním přepočtu byly v Královéhradeckém kraji realizovány stavební práce provedené na jednoho obyvatele v hodnotě 22,2 tis. Kč, mezi kraji to byla 5. nejnižší hodnota. Celorepublikový průměr činil 25,7 tis. Kč na jednoho obyvatele.

Meziroční nárůst vydaných stavebních povolení.

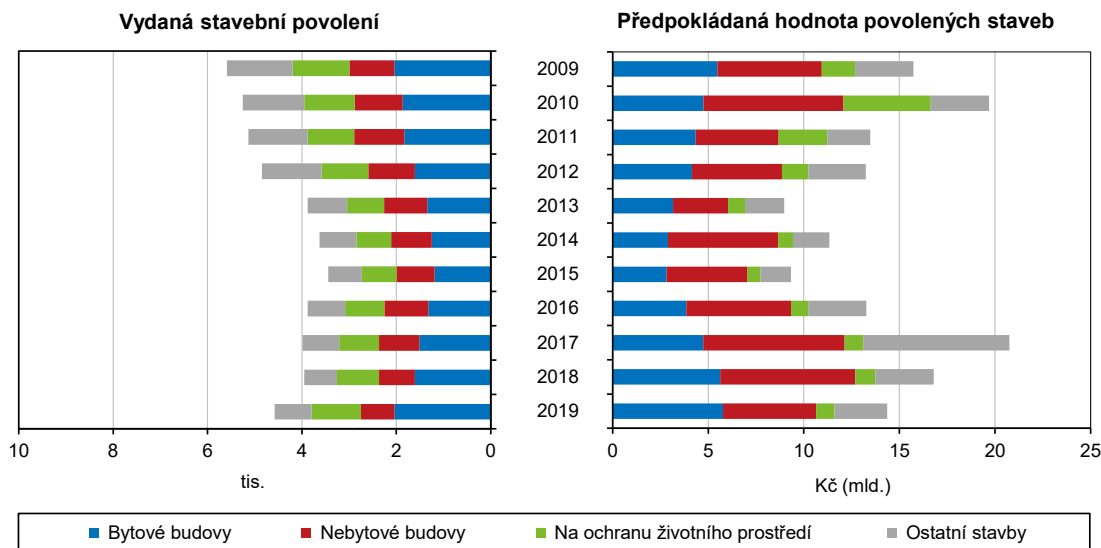
V průběhu roku 2019 stavební úřady v Královéhradeckém kraji vydaly celkem 4 210 stavebních povolení, a to byl nejvyšší počet za posledních 7 let. Posledních sedm let lze označit za období s historicky nejnižším počtem vydaných povolení, nejméně stavebních povolení bylo vydáno v roce 2015, a to 3 439. Nejvíce stavebních povolení od roku 1994 úřady vydaly v roce 2000 (9 707). Meziroční nárůst v roce 2019 o 6,7 % byl v mezikrajském srovnání šestý nejvyšší, přesto se podíl kraje na celkovém počtu vydaných stavebních povolení v ČR (celkem 85 241) významně nemění a patří k nejnižším mezi kraji (4,9 %). V roce 2019 bylo vydáno nejvíce stavebních povolení v kraji na bytové budovy (38,2 %) a na ostatní druhy staveb to bylo zhruba po jedné pětině z jejich celkového počtu.

Průměrná hodnota povolené stavby meziročně výrazně klesla.

Průměrná hodnota na jedno stavební povolení dosáhla v kraji od roku 2000 svého maxima v roce 2017 (5,2 mil. Kč), v roce 2019 však průměrná hodnota na jedno stavební povolení meziročně klesla o 19,8 % na 3,4 mil. Kč, tj. o 440 tis. Kč méně než celorepublikový průměr. V krajském srovnání se jednalo o druhý nejvyšší meziroční pokles po Plzeňském kraji.

Graf 3.27 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Předpokládaná hodnota nově povolených staveb byla nejvyšší v celé historii sledování.

Orientační hodnota vydaných stavebních povolení v Královéhradeckém kraji v roce 2019 představovala hodnotu 14 366 mil. Kč a ve srovnání s rokem 2018 se snížila o 17 %. Největší hodnotu měly stavby v roce 2017 (20 748 mil. Kč), naopak nejnižší měly v roce 1994 (3 640 mil. Kč). Nejvyšší částka z uvedených orientačních hodnot byla určena do výstavby budov (10 645 mil. Kč, tj. 74,1 %), na výstavbu související



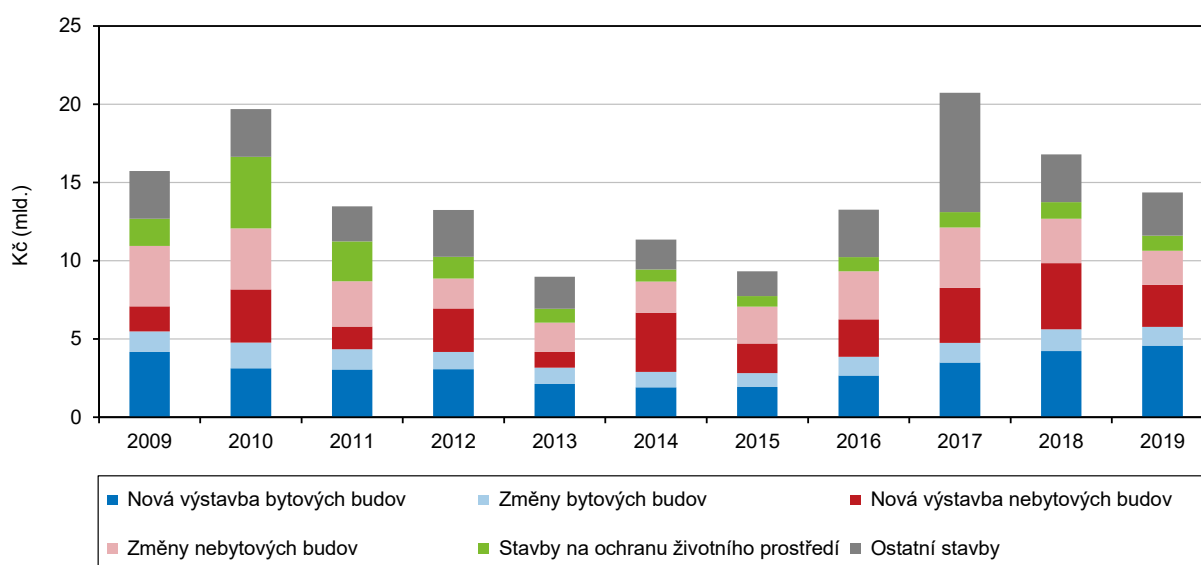
s ochranou životního prostředí připadlo 956 mil. Kč (6,7 %) a na ostatní stavby připadlo 2 765 mil Kč., tj. 19,2 %.

V roce 2019 dosáhla hodnota povolených bytových budov nejvyšší částky 5,8 mld. Kč.

Z hlediska typu výstavby od roku 2016 roste hodnota povolených bytových budov, roku 2019 dosáhla hodnoty 5 776 mil. Kč a meziročně stoupla o 2,7 %. Jedná se o historicky druhou nejvyšší hodnotu, nejvyšší hodnota byla v roce 2008 (6 334 mil. Kč). Orientační hodnota povolených nebytových budov meziročně klesla na 4 869 mil. Kč (meziročně o 31,1 %). Předpokládaná hodnota staveb na ochranu životního prostředí se v roce 2019 snížila o 9,6 % na 956 mil. Kč. Nejvyšší hodnota v souvislosti s výstavbou těchto typů staveb byla vykázána v roce 2010 a 2011 (4 568 mil. Kč, resp. 2 547 mil. Kč). Hodnota ostatních staveb v roce 2019 poklesla o 9,52 % na 2 765 mil. Kč, maximum bylo zaznamenáno v roce 2017, a to 7 638 mil. Kč.

Graf 3.28 Orientační hodnota povolených staveb podle druhu stavby v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Bytová výstavba

V kraji byl zaznamenán meziroční pokles v počtu zahájené výstavby nových bytů.

V celkovém úhrnu v roce 2019 byla v Královéhradeckém kraji zahájena výstavba 1 645 bytů, tj. o 51 bytů (3 %) méně než v roce 2018. Meziroční nárůst zaznamenaly v kraji okresy Jičín (o 25 %), Náchod (o 16,9 %) a Trutnov (o 7%), naopak v okrese Rychnov nad Kněžnou a Hradec Králové výstavba nově zahájených bytů meziročně klesla (o 16,9 %, resp. 17,3 %). Nejvíce zahájených bytů bylo v okrese Hradec Králové (30,8 % z jejich celkového počtu).

Tempo růstu zahájených bytů bylo podprůměrné.

Krajské tempo růstu zahájených bytů meziročně zpomalilo a kleslo o 3 %. Oproti roku 2018, kdy tempo růstu zahájených nových bytů bylo 3. nejrychlejší v mezikrajském srovnání, bylo v roce 2019 druhé nejpomalejší, a to po Ústeckém kraji. Největší meziroční nárůst zaznamenal Liberecký kraj (o 103,6 %) a hl. m. Praha (o 53,8 %). Na meziročním nárůstu zahájených bytů v kraji se podílel především přírůstek bytů v rodinných domech (o více než polovinu).

Nejvíce bytů bylo zahájeno v okrese Hradec Králové.

Z celkového počtu 1 645 zahájených bytů bylo 30,8 % z nich situováno v okrese Hradec Králové (506 bytů), 20,6 % v okrese Trutnov (339 bytů), 18,9 % v okrese Rychnov nad Kněžnou (311 bytů), 17,3 % v okrese Náchod (284 bytů) a 12,5 % v okrese Jičín (205 bytů).

Největší počet nových bytů byl zahájen v rodinných domech, nejvíce v okrese Hradec Králové.

Nejvyšší podíl zahájených bytů v roce 2019 v Královéhradeckém kraji připadal na novostavby rodinných domů, ve kterých bylo zahájeno 1 114 bytů, tj. 67,7 % z celku. I přes mírný pokles celkového počtu zahájených bytů, se jedná o čtvrtý největší počet zahájených bytů v rodinných domech od roku 1994. Nejvíce z nich bylo umístěno v okrese Hradec Králové (33,9 %). V okrese Rychnov nad Kněžnou bylo vloni zahájeno 218 bytů (19,6 %) v novostavbách rodinných domů, což odpovídalo nejvyššímu počtu v historii okresu od roku 1996. S minimálním odstupem následovaly okresy Trutnov (19,3 %), Náchod (16,6 %) a Jičín (10,6 %).

Necelá třetina nových bytů byla zahájena v bytových domech, nejvíce v okrese Náchod.

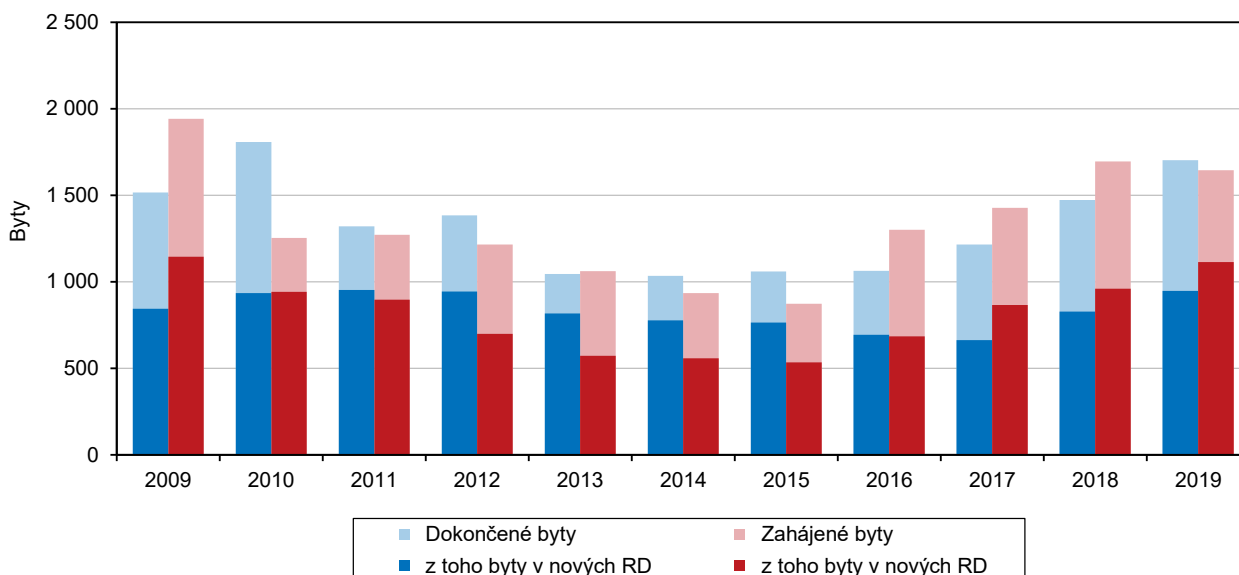
Druhý nejvyšší počet nově zahájených bytů byl situován v nových bytových domech, které jsou převážně budovány ve městech. V bytových domech byla zahájena výstavba 248 bytů (15,1 % z celku). Z nich 75 bytů (30,2 %) bylo zahájeno v okrese Náchod, v okrese Jičín 53 bytů (21,4 %), okrese Rychnov nad Kněžnou 49 bytů (19,8 %), okrese Trutnov 43 bytů (17,3 %) a okrese Hradec Králové 28 bytů (11,3 %).

Na novostavby rodinných a bytových domů v roce 2019 připadalo 82,8 % zahájených bytů.

V novostavbách rodinných a bytových domů v Královéhradeckém kraji bylo v roce 2019 zahájeno celkem 82,8 % bytů, zbývajících 283 bytů (17,2 %) bylo zahájeno v jiných objektech. Jednalo se zejména o nástavby, přístavby a vestavby existujících rodinných a bytových domů (174 bytů) a nebytových budovách (57 bytů). Ve stavebně nebytových prostorách byla zahájena výstavba 28 bytů. V kraji byla také zahájena výstavba 24 bytů v domovech pro seniory, ta byla zahájena v okrese Trutnov.

Graf 3.29 Bytová výstavba v Královéhradeckém kraji

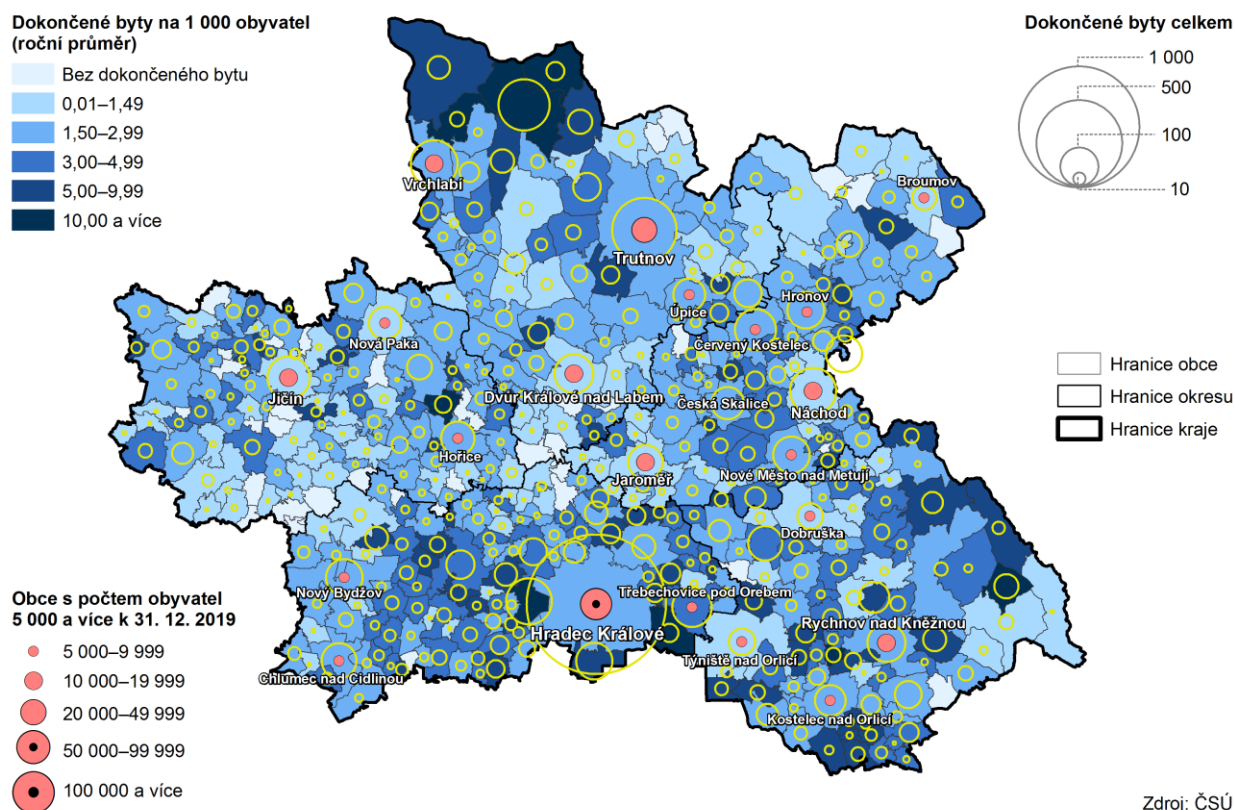
Zdroj: ČSÚ



Tempo růstu dokončených bytů bylo 2. nejrychlejší mezi kraji.

Nárůst počtu rozestavěných bytů od roku 2016 se promítl i v meziročním růstu dokončených bytů. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2019 dokončeno 1 703 bytů, tj. o 15,6 % více než v roce 2018. V mezikrajském srovnání byl zjištěn růst šestý nejvyšší. Nejvyšší meziroční navýšení bylo zaznamenáno v Karlovarském kraji (40 %), Jihočeském kraji (30,1 %) a Olomouckém kraji (21,7 %). Naopak pokles byl vykázan ve Středočeském kraji (-3 %), Moravskoslezském kraji (-4,1 %) a Libereckém kraji (-19,7 %). Celkově na území České republiky bylo dokončeno 36 406 bytů, tj. meziroční nárůst o 7,6 %.

Bytová výstavba v obcích Královéhradeckého kraje v letech 2014 až 2019



Zdroj: ČSÚ

Přes polovinu dokončených bytů bylo v rodinných domech.

V novostavbách rodinných domů bylo zkolaudováno 948 bytů (tj. 55,7 % z celku), v novostavbách bytových domů 546 bytů (tj. 32,1 %) a v rámci úprav již dokončených rodinných a bytových domů dalších 103 bytů (tj. 6 %). Počet dokončených bytů v novostavbách rodinných domů dosáhl svého osmiletého maxima, zároveň je i růst počtu zkolaudovaných bytů v bytových domech ovlivněn počtem realizovaných developerských projektů. Ve stavebně upravených nebytových prostorách a nebytových budovách bylo dokončeno 48, respektive 37 bytů. V roce 2019 bylo také v kraji dokončeno 21 bytů v domovech-penzionech a domovech pro seniory.

Téměř 40 % nových bytů bylo dokončeno v okrese Hradec Králové.

Dlouhodobě nejvíce bytů v rámci kraje je dokončováno v okrese Hradec Králové. V roce 2019 to bylo 484 bytů (28,4 %). Po okrese Hradec Králové byl nejvyšší počet dokončených bytů sledován v okrese Trutnov 468 bytů, tj. meziroční nárůst o 70 %. Následoval okres Jičín s 257 dokončenými byty (15,1 %) a shodný počet dokončených bytů 257 měly okresy Rychnov nad Kněžnou a Náchod (celkem 29 %).

Zatímco v rodinných domech hodnota metru čtverečních obytné plochy dokončených bytů roste, v bytových domech klesá a je o 8 tis. Kč nižší.

Hodnota 1 m² obytné plochy bytů dokončených v nových rodinných domech rostla v období 2005–2019 v kraji obdobně jako v průměru za ČR. V roce 2017 se vyšplhala na 36,6 tis. Kč a v celorepublikovém srovnání byla podprůměrná (38,8 tis. Kč), mezi kraji 6. nejnižší. Nejvyšší hodnota obytné plochy bytů dokončených v nových rodinných domech je tradičně v hlavním městě Praze.

Hodnota 1 m² obytné plochy bytů dokončených v nových bytových domech po poklesu v roce 2017 v následujícím roce výrazně vzrostla, v roce 2019 byl zaznamenán opětovný pokles o 20,7 % (tj. 30 319 Kč) a je o 7 284 nižší než v domech rodinných. Mezi kraji je to nejnižší příčka, naopak nejvyšší hodnoty vykázal kraj Moravskoslezský, a to 52 299 Kč.

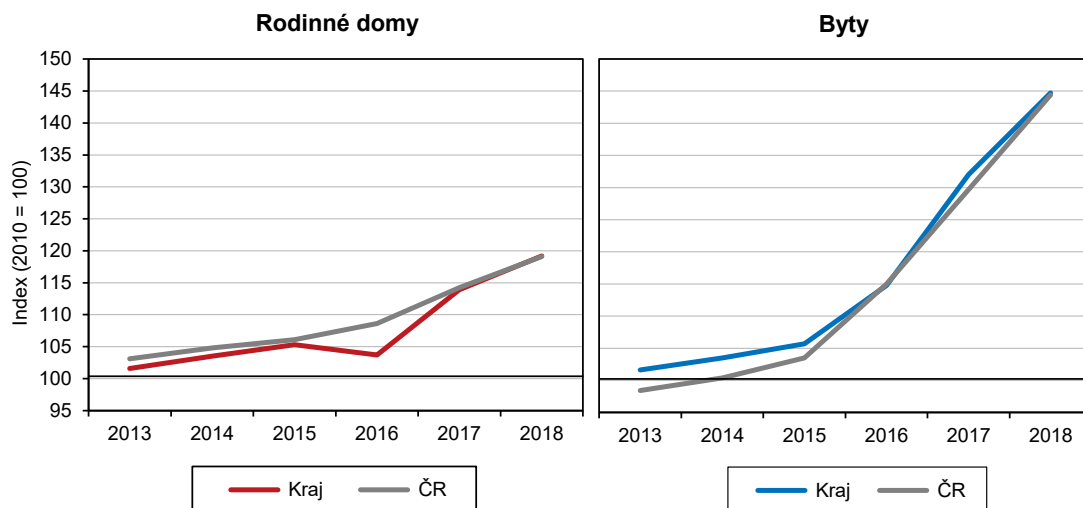
Ceny nemovitostí

Krajské tempo růstu cen rodinných domů bylo do roku 2014 nad průměrem ČR, u bytových domů tomu tak bylo do roku 2015.

Spolehlivější informace o vývoji cen jednotlivých druhů nemovitostí, než jsou jejich průměrné kupní ceny, poskytuje časová řada cenových indexů s bazickým rokem 2010. Ta je očištěna o rozdíly v opotřebování, ve vybavenosti staveb a velikosti obcí, přičemž data za publikovaný rok 2018 jsou zatím předběžná. Časová řada je zobrazena v grafu 3.30. Zatímco tempo růstu cen rodinných domů v kraji do roku 2014 převyšovalo průměr za ČR, v roce 2015 a 2016 tempo zpomalilo a dostalo se pod republikový průměr. Poslední dva roky je na úrovni republikového průměru. U bytů je tempo růstu cen v kraji vyšší než v průměru za ČR, pouze v roce 2016 průměrné tempo za ČR převýšilo krajskou hodnotu o 0,2 procentního bodu.

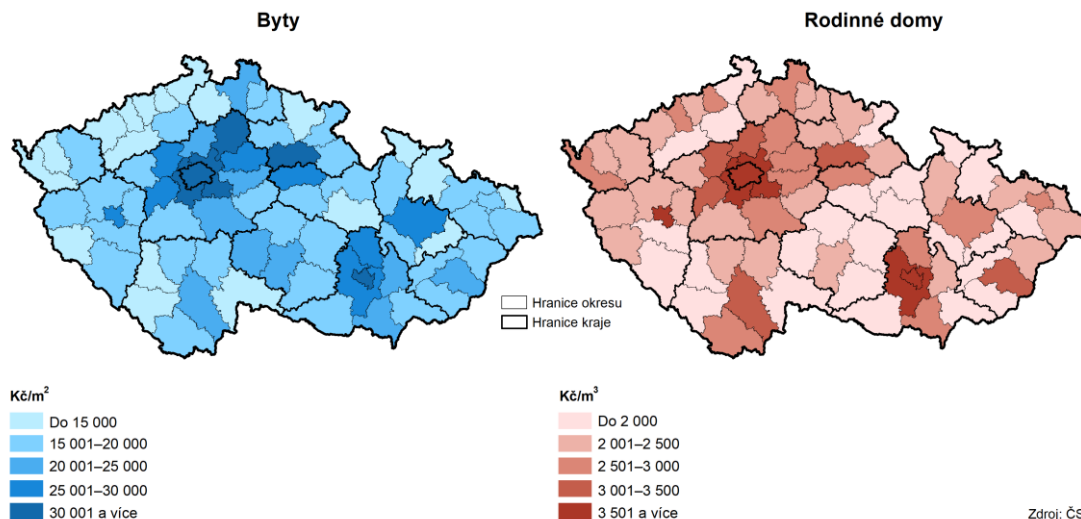
Graf 3.30 Indexy cen nemovitostí v Královéhradeckém kraji a ČR (roční průměr)

Zdroj: ČSÚ



Pozn.: údaje za rok 2018 jsou předběžné

Průměrné kupní ceny bytů a rodinných domů v okresech, 2016–2018



Doprava

Přibyly 4 km nové dálnice v Hradci Králové.

Silniční síť byla v roce 2019 v Královéhradeckém kraji tvořena 3 742 km silnic I. až III. třídy a dálnic, která je v kraji v provozu od prosince 2006. V roce 2018 přibyly 4 km této dálnice v Hradci Králové. Délka silnic v kraji zůstala beze změn. Ke konci roku 2019 bylo nejvíce kilometrů silničních komunikací v okrese Jičín (23,4 %), dále v okrese Hradec Králové (21,7 %), v okrese Rychnov nad Kněžnou (20,8 %) a nejméně v okrese Náchod (16,8 %). Sousedstvím Královéhradeckého kraje s Polskem je území kraje z hlediska dopravy zatíženo tranzitní dopravou nejvíce v okrese Náchod a v samotném městě Náchodě.

Nejhustší silniční síť je v okrese Jičín.

Hustota silniční sítě v rozsahu 78,6 km na 100 km² území patří mírně nad průměr České republiky. Z územního pohledu má kraj nejhustší síť silnic v okrese Jičín (98,5 km na 100 km²) a Hradec Králové (90,9 km na 100 km²) a naopak nejnižší v okrese Trutnov (56,5 km na 100 km²), což souvisí s hustotou sídel okresů a geografickou polohou.

Nejvyšší podíl silnic I. třídy má okres Trutnov.

Ve struktuře komunikací kraje tvoří dálnice délkou 20,9 km 0,6 %, silnice I. třídy (určené zejména pro dálkovou a mezinárodní dopravu) 11,7 %, silnice II. třídy 23,9 % a nejvíce silnice III. třídy 63,8 % (slouží k propojení obcí). Dálnice se na délce silničních komunikací okresu Hradec Králové podílí 2,6 %. Silnic I. třídy má nejvíce okres Trutnov (26,0 %), silnic II. třídy okres Rychnov nad Kněžnou (28,4%) a silnic III. třídy okres Jičín (26,4 %).

Železniční tratě kraje tvoří 7,5 % tratí v ČR.

Provozní délka železničních tratí v kraji činila koncem roku 2019 celkem 715,4 km, což je 7,5 % železničních tratí v ČR a 5. pořadí mezi kraji. Délka splavných vodních cest pro pravidelnou dopravu činila 24,5 km, což představuje 3,4 % ze 720 km vodních cest v ČR a 8. místo mezi kraji.

Počet evidovaných osobních aut vzrostl meziročně o 3 %.

V evidenci vozidel bylo v kraji ke konci roku 2019 evidováno 308 501 osobních aut včetně dodávkových. Meziročně došlo ke zvýšení o 8,5 tis. aut, tj. o 3 %, za pět let je to o pětinu více, což představuje 52,5 tisíc aut a za dvacet let je to o 119 tisíc aut více, tj. o 65 %. Nejvyšší meziroční nárůst nastal ve sledovaném období v roce 2015, kdy přibylo do evidence téměř 14 tisíc aut.

Cestovní ruch

V hromadných ubytovacích zařízeních se v roce 2019 ubytovalo 1,4 milionů hostů, tj. meziročně o 5 % více.

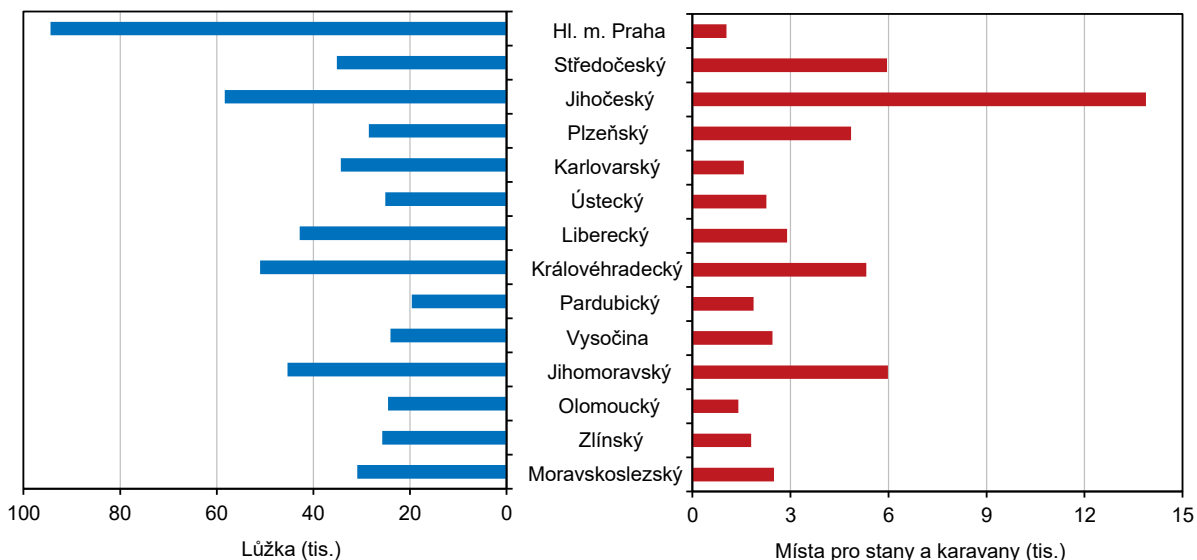
Královéhradecký kraj je typický rozsáhlým cestovním ruchem a pro rozvoj kraje má nemalý význam. Počtem hromadných ubytovacích zařízení a zejména návštěvností se kraj řadí trvale na přední místo mezi kraji. Mezi kraji je kraj na třetím místě v počtu těchto ubytovacích zařízení i v počtu lůžek. V hromadných ubytovacích zařízeních Královéhradeckého kraje se v roce 2019 ubytovalo 1,4 milionů hostů, což bylo o 167,5 tisíc osob, tj. o 5 % meziročně více. Nárůst byl způsoben přílivem domácích i zahraničních klientely. Domácí turisté (rezidenti) tvořili 77,4 % hostů a přijelo jich o 47,6 tisíc více, tj. o 4,6 %. Hostů ze zahraničí (nerezidentů) se ubytovalo o 20 tisíc více, tj. o 6,7 %. V Královéhradeckém kraji se ubytovala desetina domácích hostů České republiky, zahraniční se na celorepublikovém počtu podíleli necelými 3 %.

Čtvrtý nejvyšší počet hostů mezi kraji.

V mezikrajském srovnání se v kraji ubytoval čtvrtý nejvyšší počet hostů po hl. městě Praze, Jihomoravském a Jihočeském kraji. V celé České republice přibylo 3,5 % hostů vlivem jak zahraničních, tak domácích hostů. Z regionálního pohledu přibylo hostů ve všech čtrnácti krajích, nejvíce v kraji Olomouckém (8,8 %) a Karlovarském (6,8 %). Nejméně hostů přibylo meziročně v Kraji Vysočina (0,7 %) a hl. m. Praze (1,7 %).

Graf 3.31 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2019

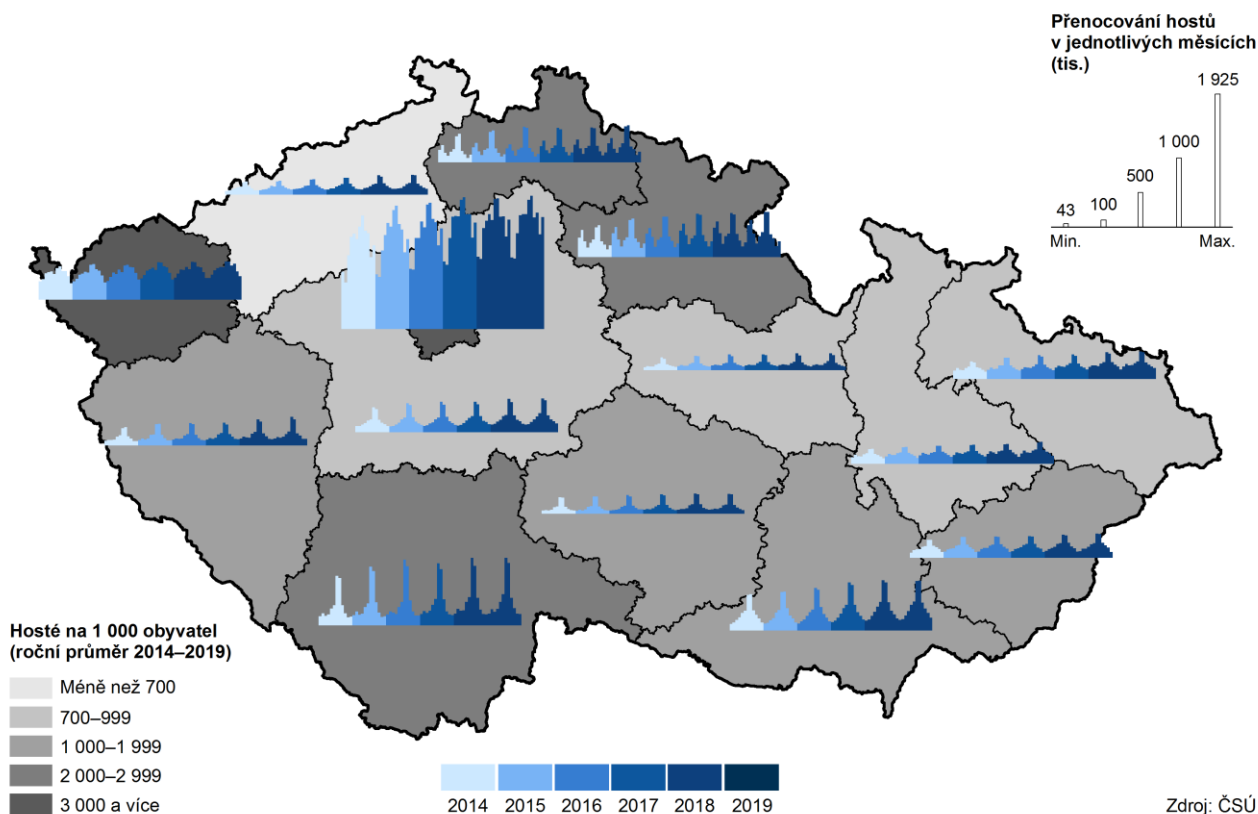
Zdroj: ČSÚ



Zahranční hosté jsou převážně z Německa, Polska a Slovenska.

Nejvíce zahraničních hostů (podle státního občanství) přijelo do Královéhradeckého kraje tradičně z Německa, a to téměř 130 tisíc. Jejich počet se zvýšil - proti roku 2018 jich bylo o 7,5 % více. Druzí v pořadí byli opět hosté z Polska (více než 70,0 tisíc), těch přijelo o 7,1 % více. Na třetím místě se umístili hosté ze Slovenska (27,2 tisíc), u kterých došlo k poklesu návštěvnosti a ubytovalo se jich o 4,1 % méně. Počet hostů z Nizozemska (12,5 tisíce) byl o 8,7 % vyšší než v roce 2018.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2014 až 2019



Zdroj: ČSÚ

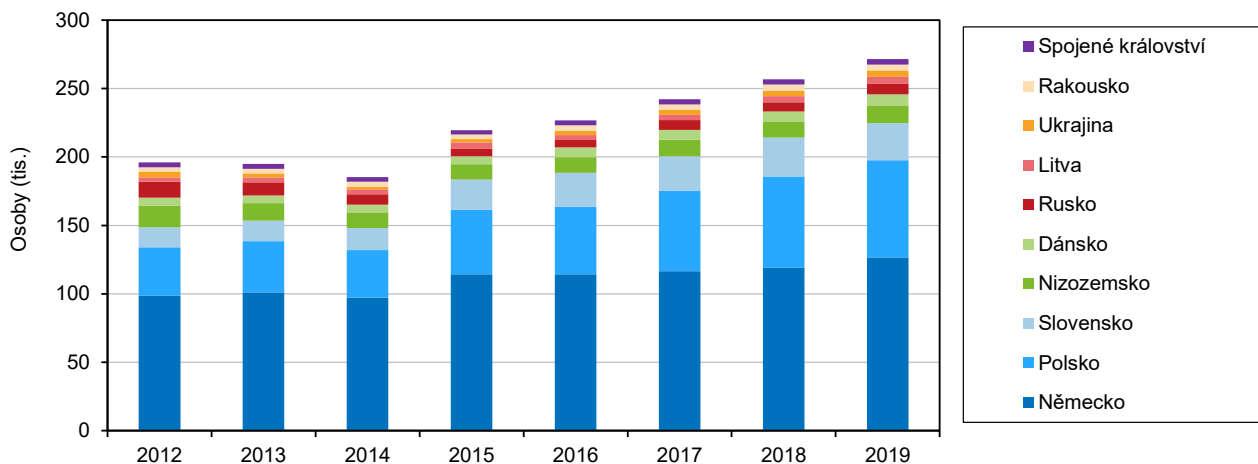


Většina hromadných ubytovacích zařízení se nachází v okrese Trutnov.

V kraji leží nejvyšší pohoří České republiky a s tím souvisí i největší koncentrace hromadných ubytovacích zařízení v Krkonoších v okrese Trutnov a nejvyšší počet a podíl hotelů a penzionů v tomto okrese. V Královéhradeckém kraji pobývali hosté v průměru 3,2 noci na jeden pobyt, tj. o 0,6 noci více než v průměru za celou republiku. Mezi kraji to byl druhý nejdelší pobyt po kraji Karlovarském (4,5 noci). Cizinci strávili v našem kraji v průměru 3,3 noci, domácí hosté 3,1 noci.

Graf 3.32 Zahraniční hosté podle země původu v hromadných ubytovacích zařízeních Královéhradeckého kraje

Zdroj: ČSÚ



*) údaje za Tchaj-wan samostatně uvedeny od roku 2015; do roku 2014 zahrnutý do ostatních asijských zemí

4. Životní prostředí

Půdní fond, chráněná území

Orná půda tvoří dvě pětiny celkové výměry kraje.

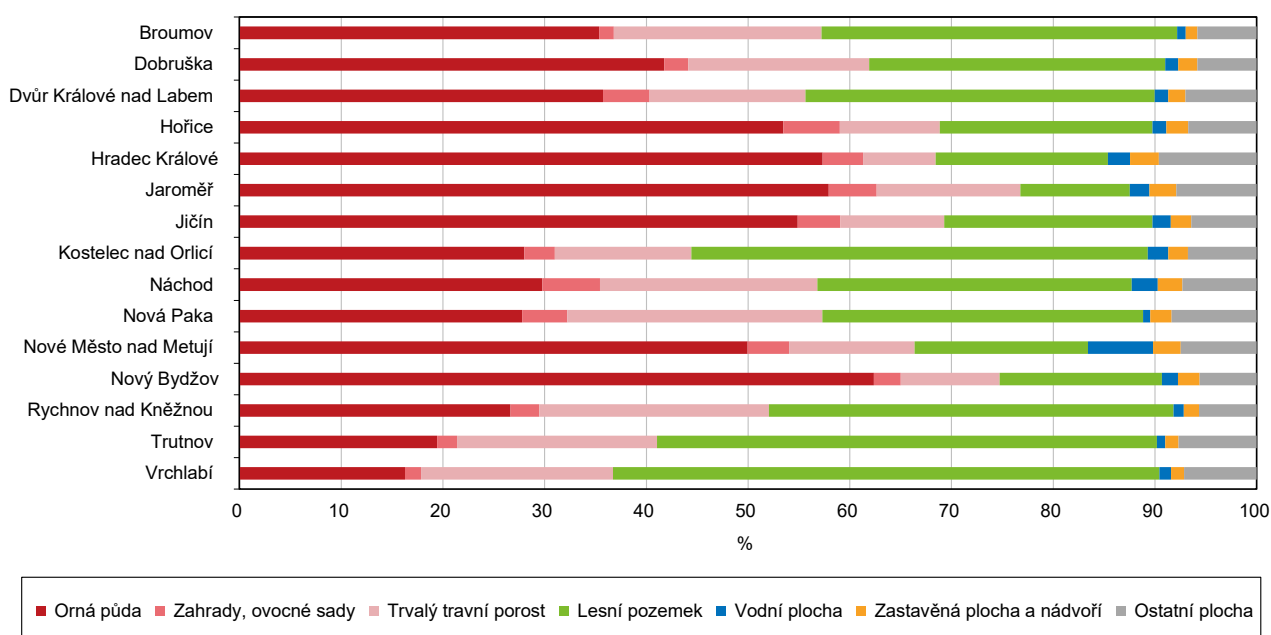
Pro harmonický vývoj krajiny a kvalitu životního prostředí je důležité hospodaření s půdou. Orná půda tvořila k 31. 12. 2019 necelé dvě pětiny celkové výměry kraje, nejvíce je zastoupena v úrodné Polabské nížině v okresech Hradec Králové (59 %) a Jičín (52 %), nejméně v horském okrese Trutnov (22 %).

Orné půdy meziročně stále ubývá, za pět let o 3,7 tis. ha.

Půdní fond v Královéhradeckém kraji zaznamenal ke konci roku 2019 další úbytek orné půdy a vyšší podíl lesních pozemků. Výměra zemědělské půdy od roku 2014 poklesla o 746 ha, tj. o 0,3 %, z toho orná půda o 3 683 ha, tj. o 1,9 %. Snižuje se i podíl orné půdy, největší byl v roce 2019. Z hlediska území okresů ubylo nejvíce zemědělské půdy proti roku 2014 v okrese Rychnov nad Kněžnou celkem 267 ha, orné půdy pak v okrese Trutnov celkem 1,6 tisíc ha.

Graf 4.1 Struktura půdy ve správních obvodech ORP Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2019

Pramen: ČÚZK



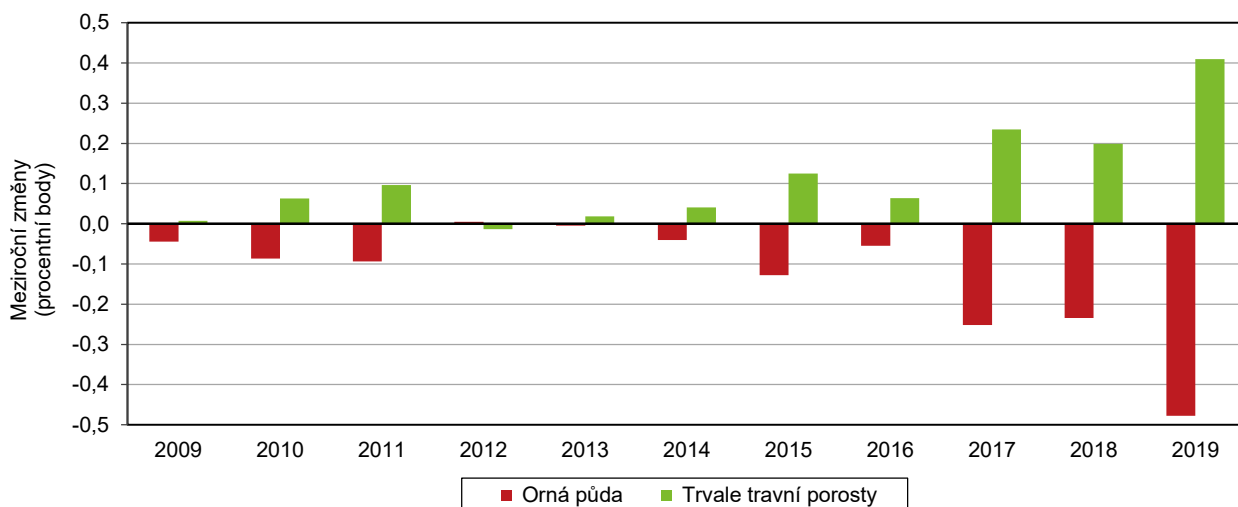
Více než polovinu rozlohy pěti správních obvodů ORP tvoří orná půda, Správní obvod Vrchlabí má nadpoloviční podíl lesních pozemků.

Struktura půdy ve správních obvodech ORP je velmi rozdílná v rozmanité krajině Královéhradeckého kraje, pro který je typický největší rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším bodem v kraji, což je vzhledem k nejvyšší hoře ČR Sněžce v Krkonoších a nížině Polabí nejvíce mezi kraji, a to celkem 1400 m. Orná půda tvoří více než polovinu výměry správních obvodů ORP Nový Bydžov (62,4 %), Jaroměř, Hradec Králové, Jičín a Hořice, na polovině je téměř u správního obvodu ORP Nové Město nad Metují. Lesní pozemky tvoří více než polovinu výměry správního obvodu ORP Vrchlabí, vyšší zastoupení mají dále správní obvody Trutnov, Kostelec nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou.



Graf 4.2 Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě v Královéhradeckém kraji

Pramen: ČÚZK

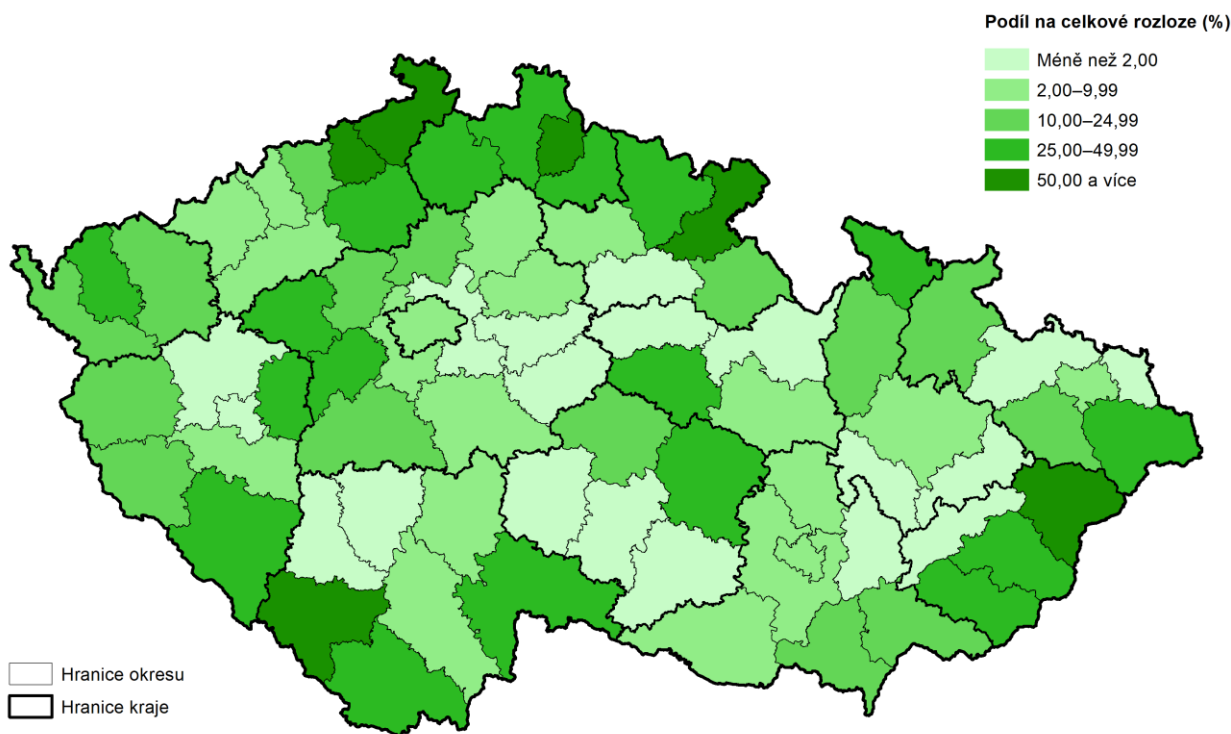


Zvyšuje se podíl trvalých travních porostů na zemědělské půdě.

Zatímco podíl orné půdy v kraji se snižuje, roste podíl trvalých travních porostů na zemědělské půdě, výrazněji se zvýšil za poslední tři roky, nejvyšší nárůst byl v roce 2019. Čtvrtinový podíl na výměře správního obvodu ORP mají trvalé travní porosty správního obvodu Nová Paka, následují správní obvody Broumov a Rychnov nad Kněžnou.

Chráněná území

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2019



Pozn.: zahrnutý národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. V ukazateli jsou zohledněny vzájemné překryvy chráněných území (tzn. nejsou započítána maloplošná ZCHÚ ležící na území velkoplošných ZCHÚ).

Pramen: AOPK ČR

Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje.

Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. Na území se nachází Krkonošský národní park v okrese Trutnov (5,2 % rozlohy kraje), tři chráněné krajinné oblasti (14,9 % rozlohy kraje) a 138 maloplošných chráněných oblastí (1,9 % rozlohy kraje). Mezi chráněné krajinné oblasti patří Broumovsko (okres Náchod), Český ráj (okres Jičín a území krajů Středočeského a Libereckého) a Orlické hory (okres Rychnov nad Kněžnou a území kraje Pardubického).

V okrese Náchod je více než polovina jeho výměry chráněným územím.

Nejvyšší podíl zvláště chráněných území na celkové výměře má okres Náchod (50,1 %), čtvrtina území je chráněna v okresech Trutnov (25,6 %) a Rychnov nad Kněžnou (24,1 %). Z pohledu ochrany přírody a krajiny má okres Trutnov, zejména na území Krkonoš, nejvíce chráněných ptačích oblastí a evropsky významných lokalit v kraji.

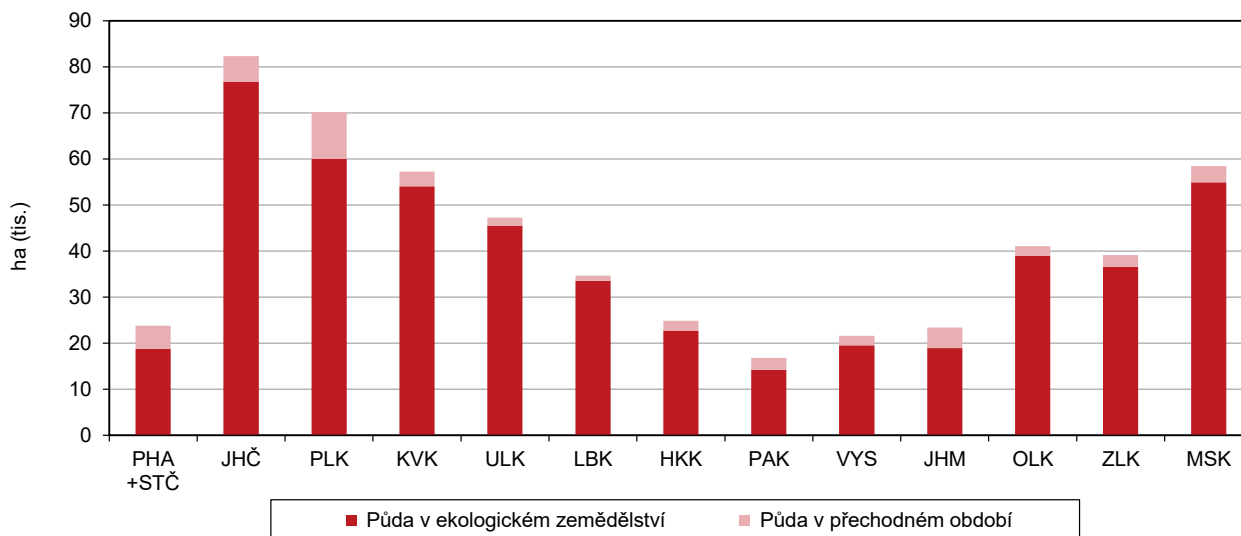
Ekologické zemědělství

Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze v ČR činil 4,6 %.

Přibývá ekologických zemědělců i ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (půda v přechodném období přechází po splnění podmínek počtu let do ekologického zemědělství). V roce 2019 se v kraji hospodařilo na 24,9 tis. ha ekologicky obhospodařované půdy, z toho na 22,7 tis. ha v ekologickém zemědělství a na 2,2 tis. ha půdy v přechodném období. Na její celkové výměře v České republice se kraj podílí 4,6 %.

Graf 4.3 Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2019

Pramen: Ministerstvo zemědělství



Vodovody a kanalizace

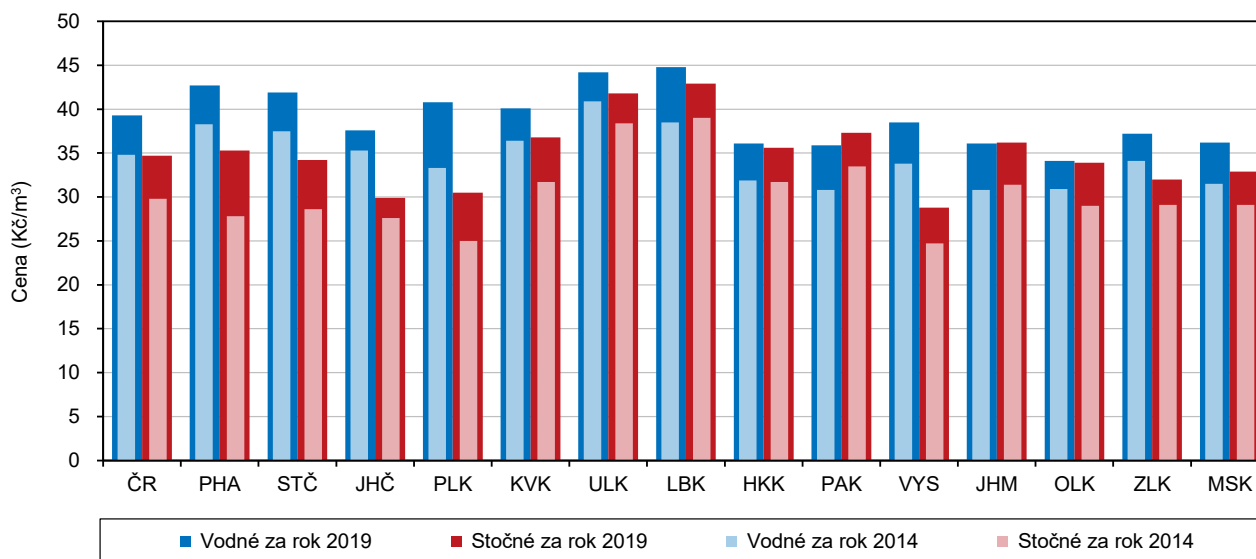
Spotřeba vody v domácnostech vzrostla za rok 2019 o 4,1 litru na osobu a den a byla meziročně nejvyšší.

Vodou z vodovodů je v Královéhradeckém kraji zásobováno 94,6 % obyvatel, shodně jako v průměru za Českou republiku a mezi kraji je to 9. pořadí. Podle výsledků o vodovodech a kanalizacích za rok 2019 vzrostla spotřeba fakturované vody v Královéhradeckém kraji meziročně o 1,7 litru na osobu a den a množství vody fakturované domácnostem o 4,1 litru na osobu a den, což byl nejvyšší meziroční nárůst v uplynulých letech. Úroveň spotřeby se ve sledovaném období 2014–2019 pohybuje od 120 do 126 litrů na osobu a den, u domácností mezi 78 a 85 litry na osobu a den a je pod republikovým průměrem.



Graf 4.4. Průměrná cena za vodné a stočné v krajích v letech 2014 a 2019

Zdroj: ČSÚ

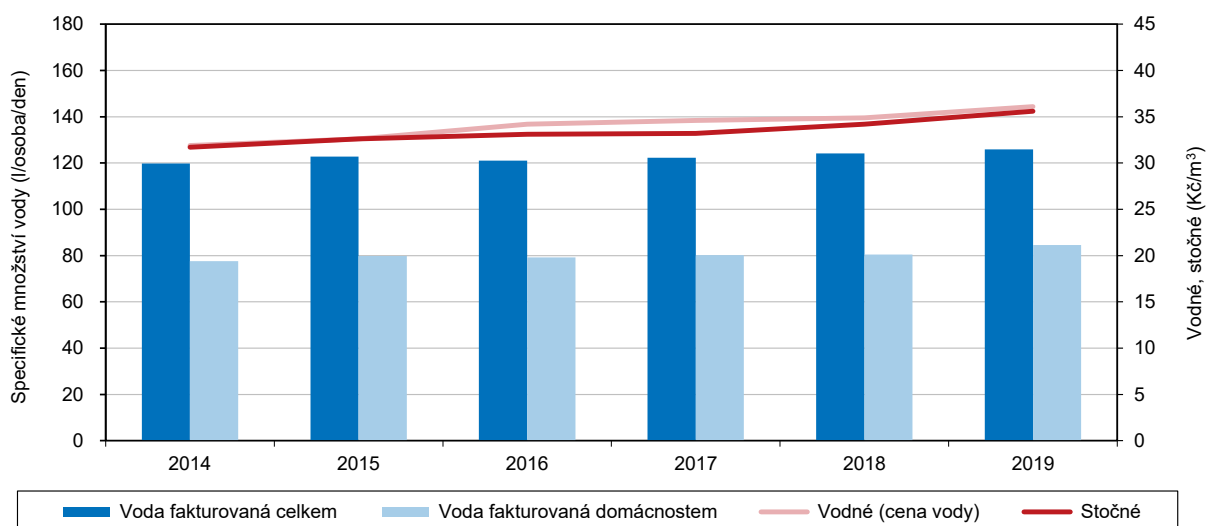


Ceny vodného a stočného meziročně vzrostly.

Ceny vodného i stočného se meziročně nadále zvyšovaly, cena vody v roce 2019 na 36,1 Kč/m³ a stočné na 35,6 Kč/m³. Vodné meziročně vzrostlo o 1,2 Kč/m³ a proti roku 2014 o 4,2 Kč/m³, stočné o 1,4 Kč/m³ a proti roku 2014 o 3,9 Kč/m³. Cena vody byla v kraji o 3,2 Kč/m³ pod celorepublikovým průměrem, naopak cena stočného jej přesáhla o 0,9 Kč/m³.

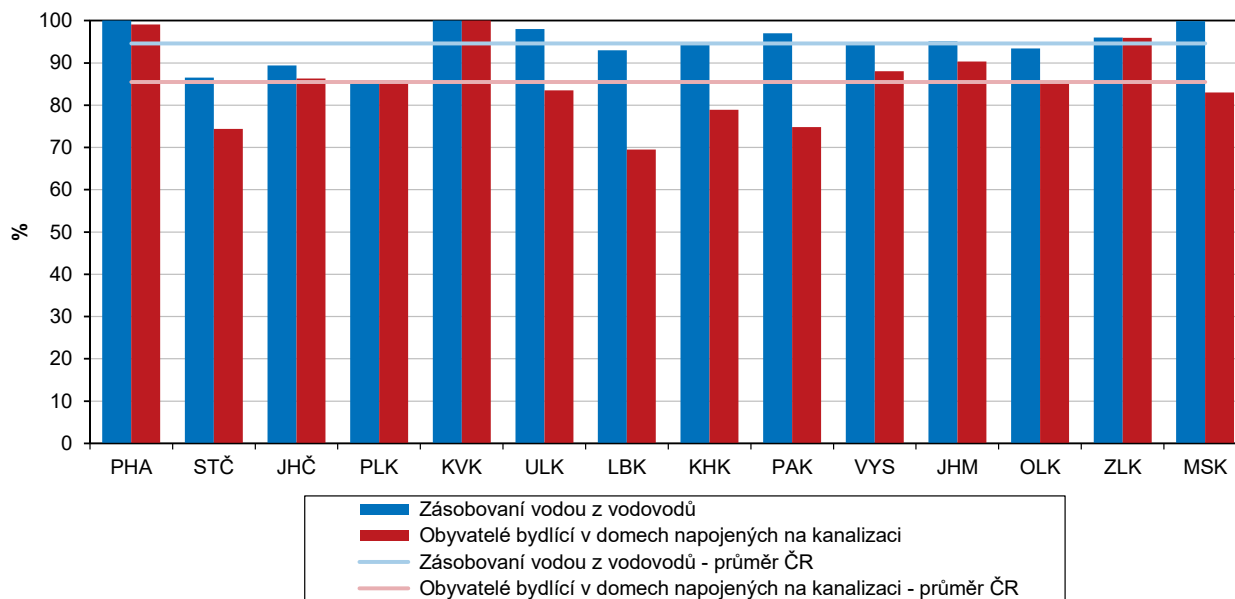
Graf 4.5 Specifické množství fakturované vody, vodné a stočné v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Graf 4. 6 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu podle krajů v roce 2019

Zdroj: ČSÚ



Na kanalizaci s čistírnou odpadních vod bylo v roce 2019 napojeno 74,4 % obyvatel.

Podíl obyvatel kraje bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci v roce 2019 činil 78,9 %, stejně jako v roce předchozím. Průměr ČR byl 85,5 % a mezi kraji je to 11. místo v pořadí. Na kanalizaci s čistírnou odpadních vod bylo napojeno 74,4 % obyvatel. V roce 2019 bylo v kraji celkem 139 čistíren odpadních vod (ČOV) s celkovou kapacitou 224 tisíc m³ na den.

Emise

Emise hlavních znečišťujících látek klesají a oxidy dusíku i oxid uhelnatý jsou pod celorepublikovou úrovní.

Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným v ČR i podle výskytu oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k cílovým imisním limitům pro ochranu zdraví. Emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší se v Královéhradeckém kraji ve sledovaných letech 2010–2018 postupně snižovaly, zejména vlivem stacionárních zdrojů. U emisí je kraj u oxidů dusíku, oxidu siřičitého i oxidu uhelnatého stále pod úrovní hodnot za Českou republiku. Hodnoty emisí tuhých látek kopírovaly republikové průměry, u oxidu siřičitého byly mírně pod úrovní ČR.

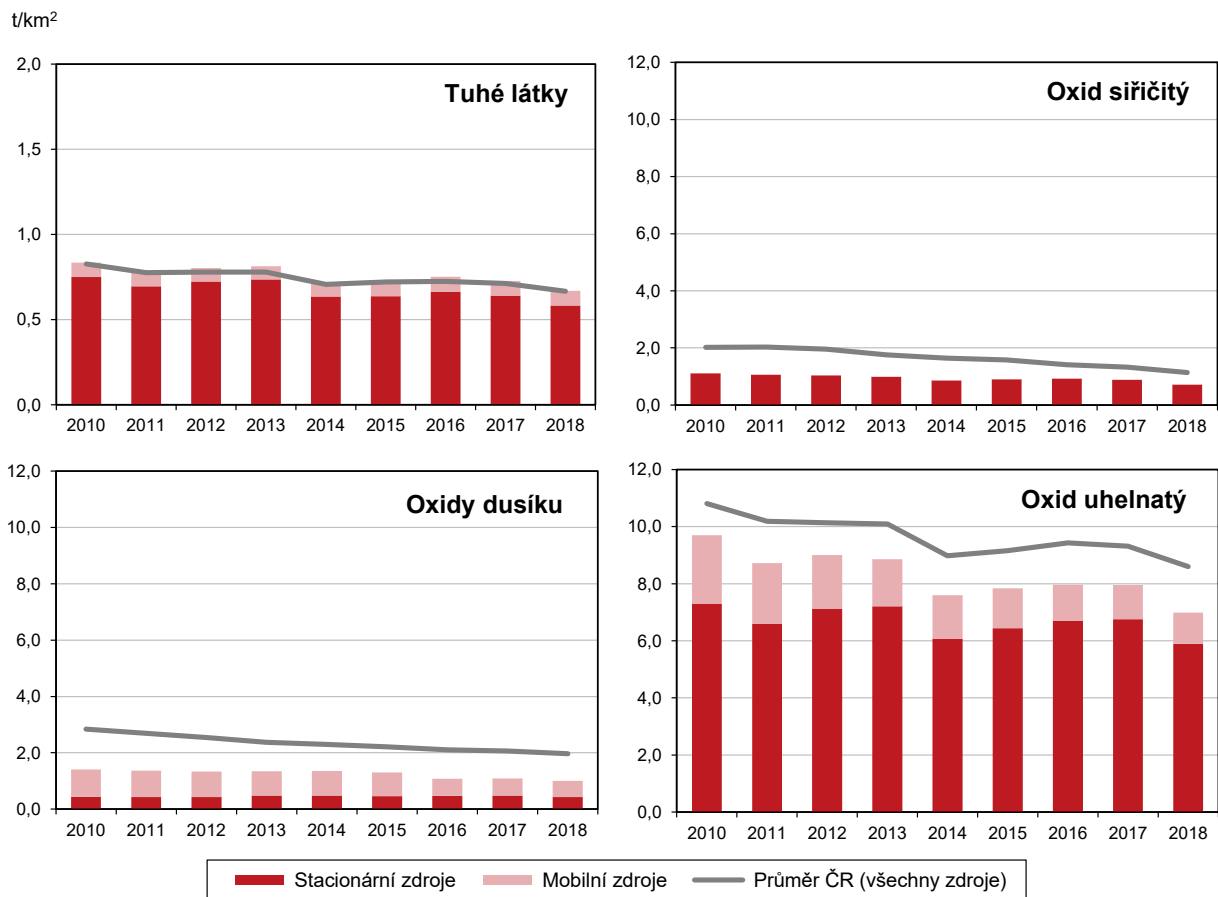
Měrné emise všech sledovaných oxidů byly pod úrovní znečištění v ČR.

Měrné emise oxidů dusíku, oxidu siřičitého i oxidu uhelnatého stále byly v kraji pod úrovní hodnot za Českou republiku. Hodnoty měrných emisí tuhých látek kopírovaly republikové průměry.

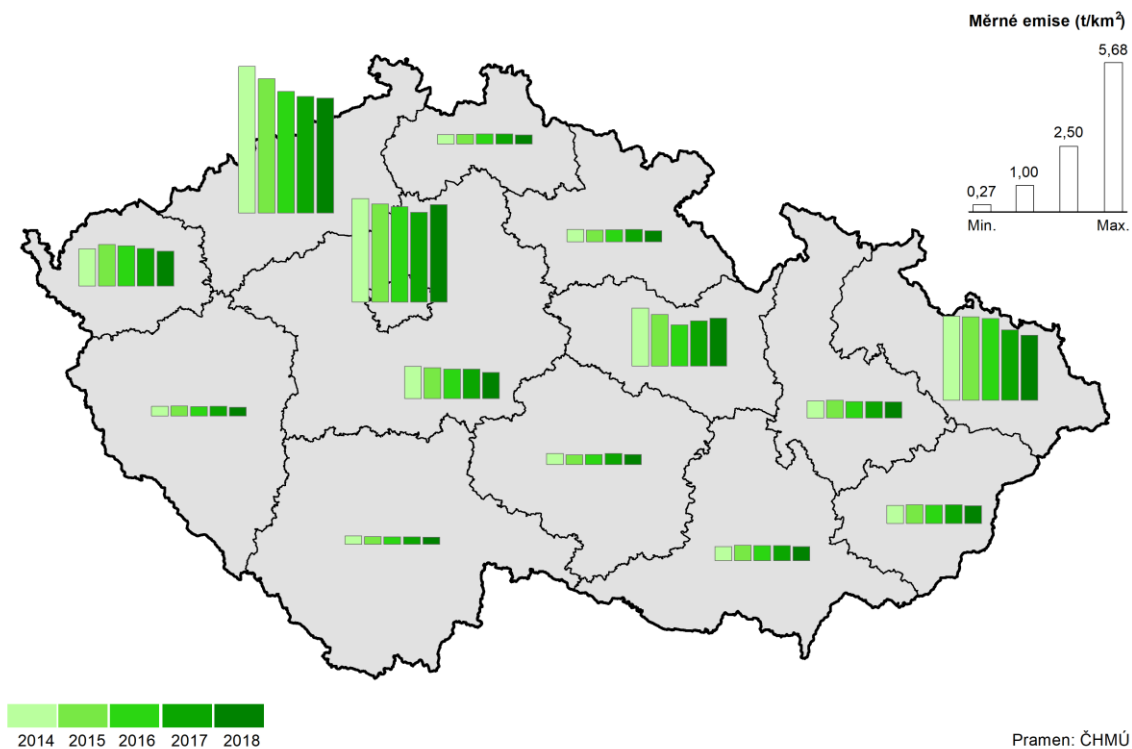


Graf 4.7 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Královéhradeckém kraji

Pramen: ČHMÚ



Emise oxidů dusíku (REZZO 1–3) v krajích v letech 2014 až 2018



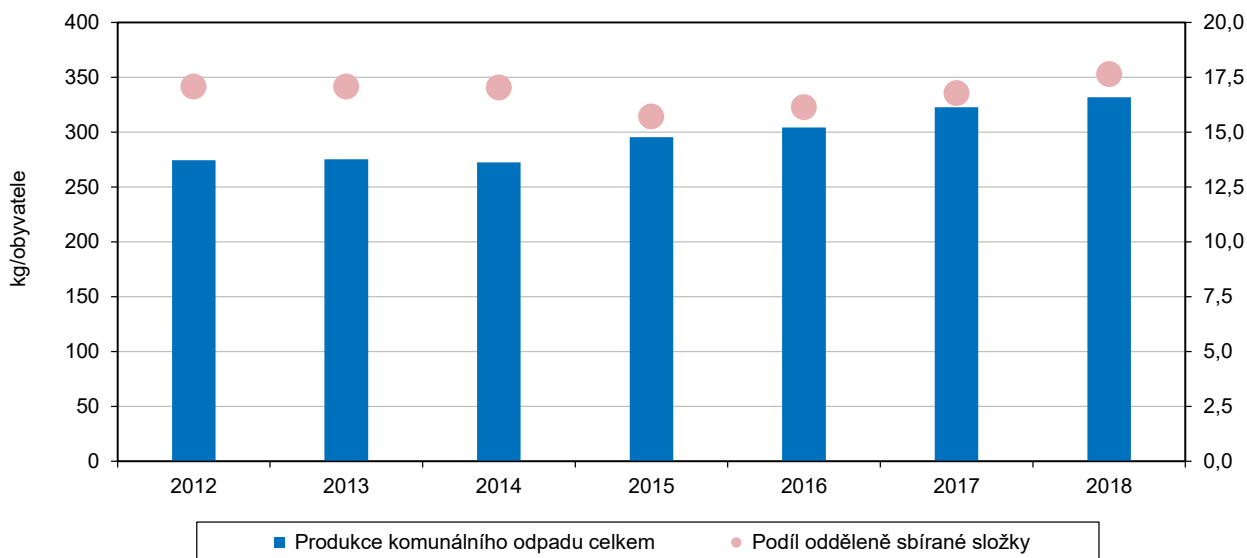
Odpady

Produkce podnikového odpadu se zvyšuje.

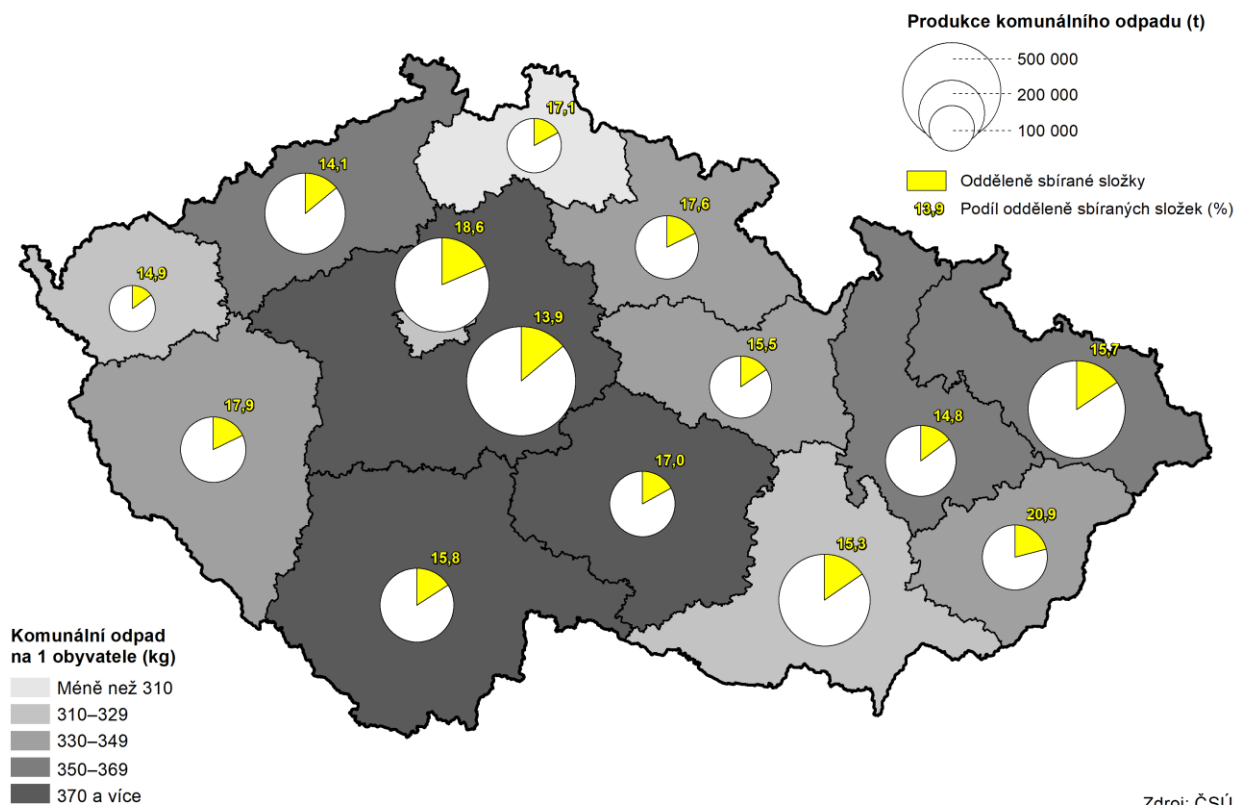
Královéhradecký kraj se v produkci odpadů, a to jak absolutně tak v přepočtu na 1 obyvatele, řadí již dlouhodobě k regionům s menším zatížením. Produkce podnikového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla v roce 2018 již 1 166 kg, zatímco v roce 2014 to bylo 770 kg, což bylo téměř o 400 kg více, tj. o 51,5 %.

Graf 4.8 Produkce komunálního odpadu v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ



Komunální odpad v krajích v roce 2018



Zdroj: ČSÚ



Na 1 obyvatele připadlo v roce 2018 celkem 332 kg komunálního odpadu.

Obyvatel kraje v roce 2018 vyprodukoval v průměru 332 kg odpadu za rok, což byl meziroční nárůst o 9 kg a proti roku 2014 už o 60 kg odpadu za rok na osobu, tj. o více než pětinu. V České republice to bylo v průměru 351 kg na obyvatele.

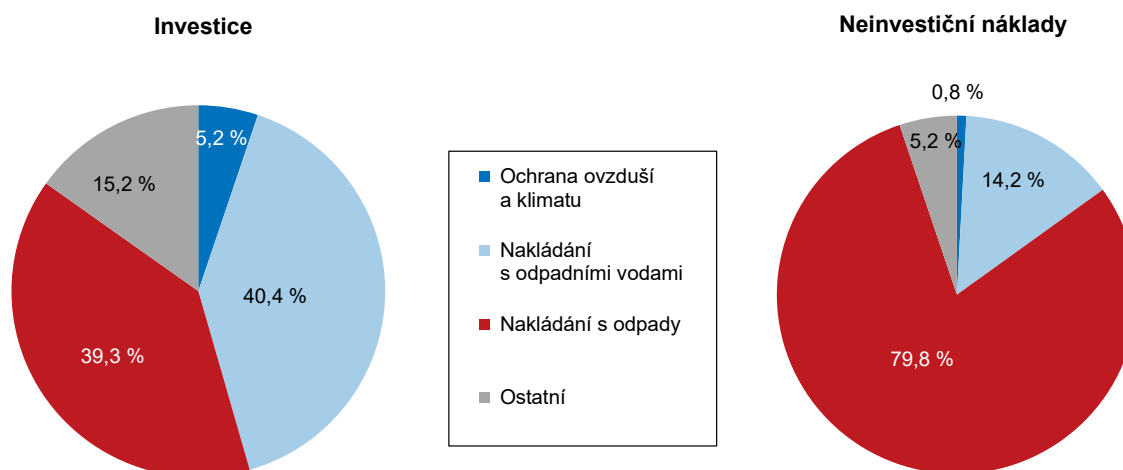
Výdaje na ochranu životního prostředí

V roce 2018 bylo na ochranu životního prostředí v kraji vynaloženo nejvíce finančních prostředků.

Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. Pořízené investice podle místa investice na 1 obyvatele v roce 2018 činily v kraji 2 383 Kč a byly ve sledovaném období 2014–2018 nejvyšší.

Graf 4.9 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Královéhradeckém kraji (průměr let 2014–2018)

Zdroj: ČSÚ

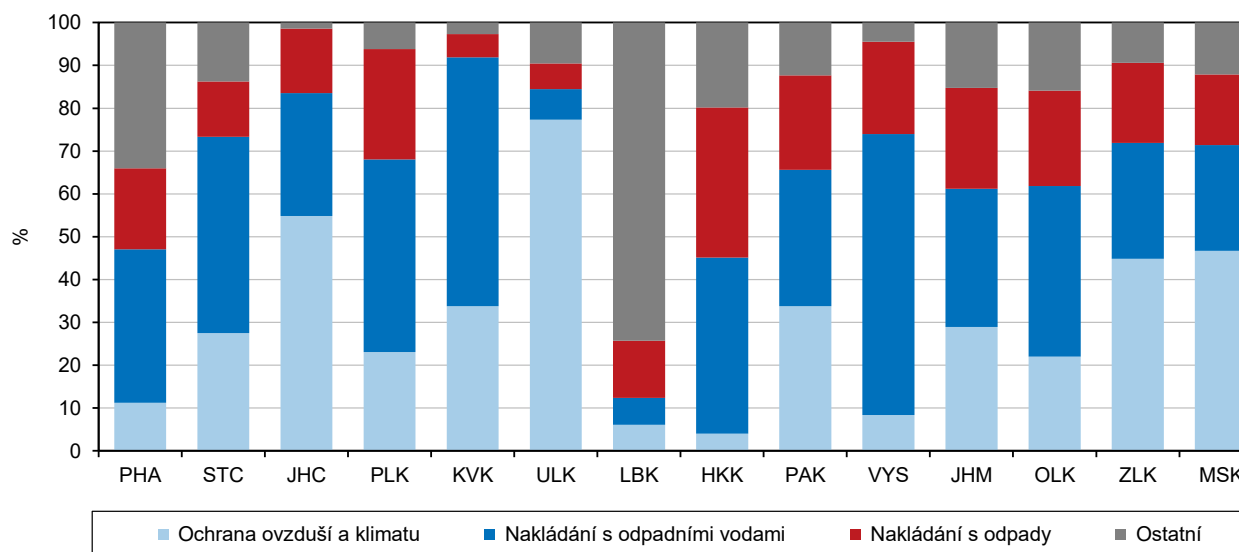


V období let 2014–2018 bylo 80 % neinvestičních prostředků vynaloženo na nakládání s odpadními vodami.

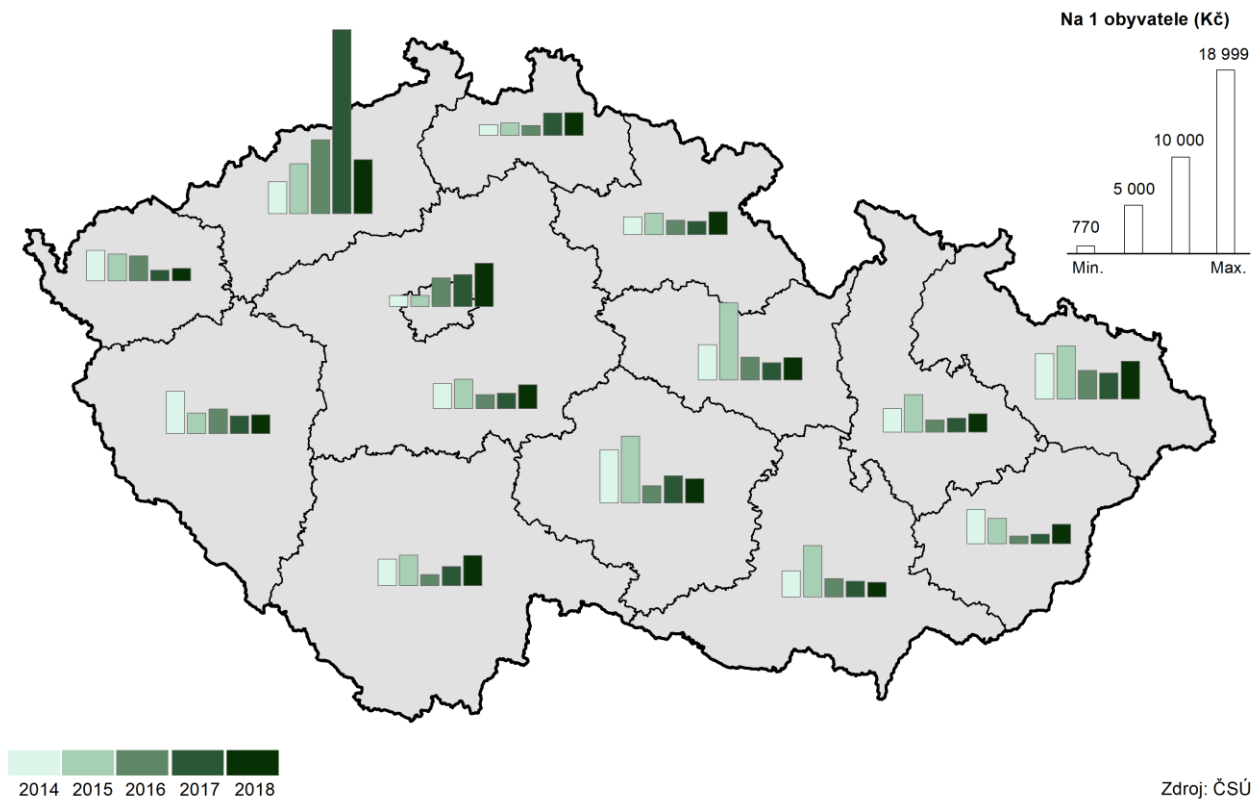
Podle sídla investora se v kraji v roce 2018 vynaložilo 1,5 mld. Kč, také nejvíce ve sledovaném období. Za celé sledované období 2014–2018 bylo po 40 % z celkových investic vynaloženo na nakládání s odpadními vodami a shodně i na nakládání s odpady. Na ochranu ovzduší a klimatu připadlo 5 %. U výše neinvestičních nákladů byla většina (80 %) určena na nakládání s odpadními vodami.

Graf 4.10 Investice na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora v roce 2018

Zdroj: ČSÚ



Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2014 až 2018



5. Mezikrajské srovnání

Z pohledu demografického vývoje byly v roce 2019 v řadě ukazatelů zachovány trendy předchozích let. Dlouhodobě trvalým procesem zůstává stárnutí populace. Základní migrační proudy se nemění a převažuje stěhování do Středočeského kraje a hl. m. Prahy. Naděje dožití mužů i žen roste ve všech krajích. Ekonomice se i v roce 2019 dařilo, i když tempo růstu hrubého domácího produktu České republiky (podle revize zveřejněné v červnu 2020) se po roce 2017, kdy dosáhlo 5,2 %, zvolna snižovalo. V roce 2018 HDP Česka vzrostl o 3,2 %, v roce 2019 podle předběžných výsledků o 2,3 %. V regionálním pohledu jsou informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2018 (revidované regionální účty a výsledky za rok 2019 budou zveřejněny v lednu 2021). Plochy ekologického zemědělství se rozšiřují ve všech krajích. V posledních letech dochází k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

Demografický vývoj

Nejrozlehlejší a nejlidnatější je kraj Středočeský, který jako jediný má přes milion hektarů i přes milion obyvatel.

Česká republika se od 1. ledna 2000 člení na 14 vyšších územních samosprávních celků, tzv. krajů. Jubilejní dvacáté výročí je vhodnou příležitostí k ohlédnutí a nejen statistické rekapitulaci. Vzhledem k pouze drobným územním změnám se pořadí krajů podle rozlohy od vzniku novodobého krajského uspořádání nezměnilo. Výměrou největšími jsou v České republice kraje Středočeský a Jihočeský. Nejmenší rozloha náleží Praze. Vývoj počtu obyvatel byl v uplynulých dvou dekádách výrazně dynamičtější. Do roku 2008 byl nejlidnatějším kraj Moravskoslezský, v roce 2009 Praha a od roku 2010 je jím již 10. rok v řadě kraj Středočeský. Zejména díky výrazně kladnému přírůstku stěhování se populace Středočeského kraje v letech 2001 až 2019 rozšířila o 263,6 tis. na 1 385,1 tis. obyvatel.

Ve čtyřech nejlidnatějších krajích žije téměř polovina obyvatel České republiky.

Druhý nejvyšší populační přírůstek (176,9 tis.) příslušel druhému nejlidnatějšimu kraji, kterým je hlavní město Praha (1 324,3 tis. obyvatel). Aktuálně třetí nejlidnatější kraj Moravskoslezský (1 200,5 tis. obyvatel) charakterizoval trend opačný. Od roku 2001 v něm ubylo 56,2 tis. osob, tj. nejvíce obyvatel ze všech krajů. Zatímco v roce 2001 činil rozdíl mezi Moravskoslezským a Jihomoravským krajem 95,7 tis. osob, o 18 let později se díky protichůdné tendenci obou krajů ztenčil na 8,6 tis. osob. Převažující populační úbytek byl v letech 2001 až 2019 zaznamenán v pěti ze čtrnácti krajů. K nejvýraznějšímu úbytku došlo na východě republiky. Vedle Moravskoslezského kraje se týkal krajů Zlínského a Olomouckého. Dlouhodobý pokles počtu obyvatel charakterizoval také nejzápadnější a nejméně lidnatý kraj Karlovarský, a to především vlivem populačních úbytků od roku 2009.

Od roku 2001 zestárla populace ve všech krajích, nejrychleji v Karlovarském kraji.

Z pohledu demografického vývoje roku byly v roce 2019 v řadě ukazatelů zachovány trendy předchozích let. Dlouhodobě trvalým procesem zůstává stárnutí populace, které se ve všech krajích projevilo rostoucím průměrným věkem obyvatel. Mezi lety 2001 a 2019 vzrostl průměrný věk v krajích o 0,6 až 5,1 roku. Nejvyšší tempo stárnutí bylo charakteristické pro oblasti s výraznou převahou vystěhovalých, tj. v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Nejpomaleji stárla populace hl. m. Prahy a kraje Středočeského, pro které je dlouhodobě typická vysoká převaha přistěhovalých. V Praze se zvyšování průměrného věku obyvatel dokonce zastavilo, resp. po kulminaci v roce 2013 se v posledních letech spíše velmi mírně snižuje.

Od roku 2015 žije ve všech krajích více seniorů než dětí.

Výrazně se v posledních dvou desetiletích změnila věková skladba obyvatel, tj. počty a podíly dětí a seniorů. Tyto změny se promítly do indexů stáří a ekonomického zatížení. Index stáří, tj. počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let, ve všech krajích kromě Prahy i v roce 2019 nadále rostl. V Praze se již poosmé v řadě snížil. Do roku 2013 však byl index stáří v Praze vůbec nejvyšší v České republice. Od roku 2014 přísluší nejvyšší index stáří kraji Královéhradeckému (138,8 v roce 2019). Naopak nejnižší je v posledních devět let

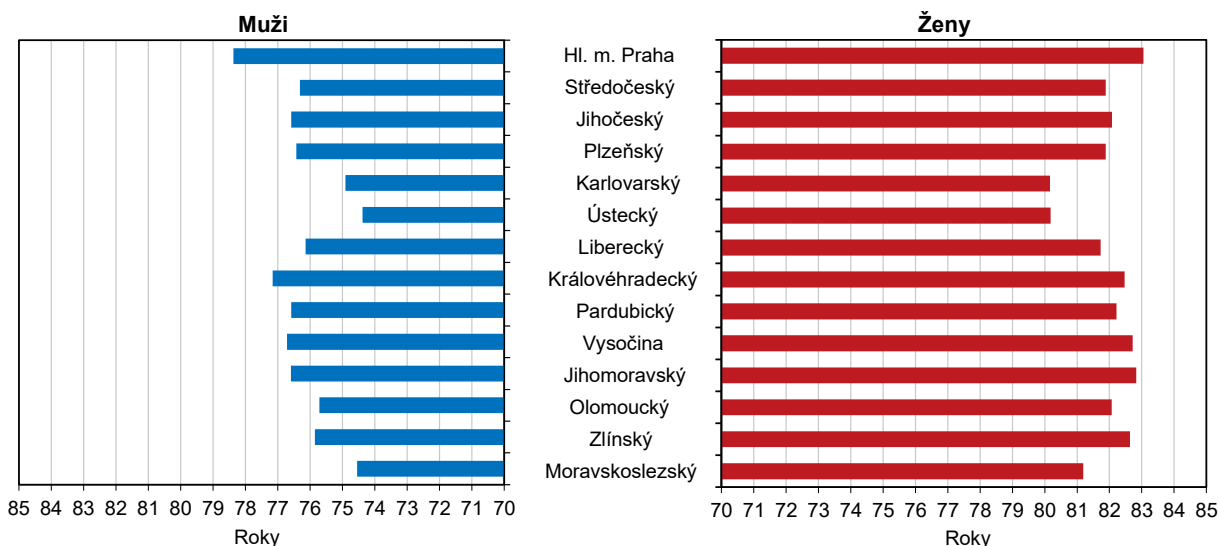
v kraji Středočeském (103,9 v roce 2019). Počet seniorů zde převýšil nad počtem dětí jako v posledním z krajů až v roce 2015. Neměnná tendence charakterizovala vloni také index ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let. Index vzrostl ve všech krajích s tím, že růstový trend trvá již 12 let. V posledních dvou letech se nezměnila ani pozice krajů s mezními hodnotami. Nejvyšší index ekonomického zatížení náležel kraji Královéhradeckému (59,3 v roce 2019) a nejnižší hl. m. Praze (53,6 v roce 2019).

Základní migrační proudy se nezměnily; převažuje stěhování do Středočeského kraje a hl. m. Prahy.

Převahu živě narozených nad zemřelými vykazala v dlouhodobém pohledu od roku 2001 šestice krajů: Středočeský, hl. m. Praha, Jihomoravský, Liberecký, Kraj Vysočina a Pardubický. Opačný jev byl typický především pro kraj Moravskoslezský a Zlínský, pro které je převaha živě narozených nad zemřelými spíše ojedinělá. Dlouhodobou stálost si uchovávají základní migrační proudy. Suverénně nejvyšší kladné saldo stěhování měl v letech 2001 až 2019 kraj Středočeský, následovaný hl. m. Prahou. Nejvyšší migrační úbytek charakterizoval kraj Moravskoslezský. Déletrvajícím převahou vystěhovalých nad přistěhovalými je dále typická pro kraj Olomoucký, Zlínský, Karlovarský a Kraj Vysočina.

Graf 5.1. Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2018–2019

Zdroj: ČSÚ



Naděje dožití mužů i žen vzrostla za poslední dvě desetiletí ve všech krajích.

Příznivě se za poslední dvě desetiletí vyvinula předpokládaná naděje dožití mužů i žen při narození. Z porovnání mezních let sledovaného období vyplývá, že naděje dožití mužů rostla rychlejším tempem než naděje dožití žen. Ačkoliv se vzájemný rozdíl mezi oběma pohlavími ve všech krajích mírně snížil, naděje dožití žen zůstala napříč všemi kraji vyšší. Podle průměru let 2018 až 2019 náležel nejvyšší genderový rozdíl kraji Zlínskému (o 6,8 let), nejnižší rozdíl mezi oběma pohlavími vykazala Praha (o 4,7 let). V hlavním městě byl současně registrován nejvyšší nárůst naděje dožití mužů (o 4,7 let) i žen (o 3,8 let) oproti průměru let 2001 až 2002 a zcela nejvyšší naděje dožití mužů (78,4 let) i žen (83,0 let) v mezikrajském srovnání. Pod 75letou hranicí byla v letech 2018 až 2019 naděje dožití mužů při narození v kraji Ústeckém (74,4 let), Moravskoslezském (74,5 let) a Karlovarském (74,9 let). Nejnižší naděje dožití žen charakterizovala stejnou trojici krajů, ale v odlišném pořadí. Zcela nejnižší byla v krajích Karlovarském (80,2 let) a Ústeckém (80,2 let), třetí nejnižší hodnota příslušela kraji Moravskoslezskému (81,2 let).



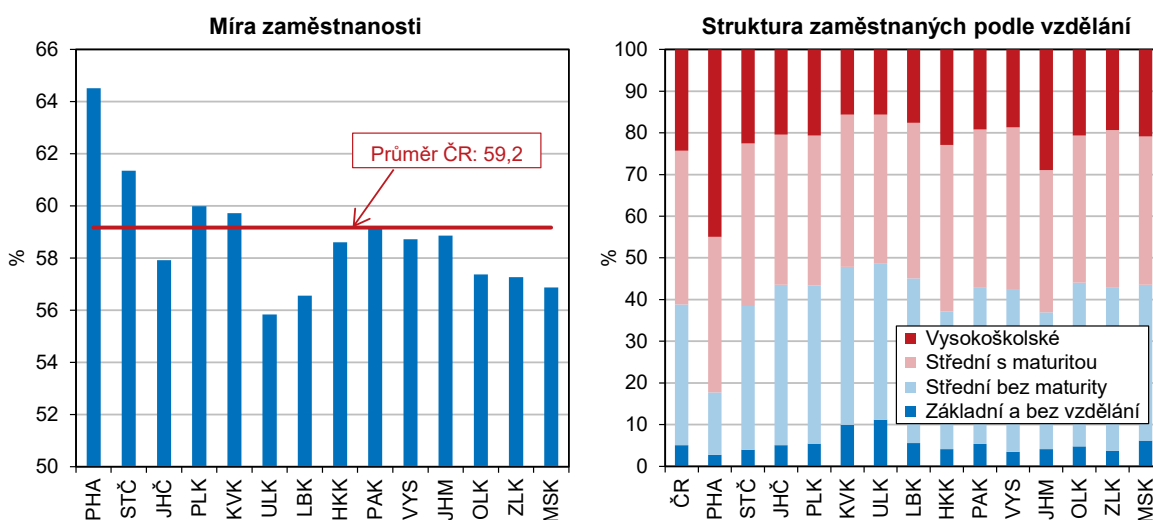
Sociální vývoj

Zaměstnanost roste od roku 2011, v roce 2019 ale začíná tempo růstu lehce zpomalovat.

Růst ekonomiky příznivě ovlivňoval vývoj na trhu práce. Míra zaměstnanosti v posledních letech rostla; v roce 2016 a 2017 bylo tempo růstu nejrychlejší od roku 2011, v roce 2019 však tempo začíná lehce zpomalovat. Hodnoty ukazatele v krajích přitom odrážejí vedle demografického vývoje také ekonomickou kondici podniků na území jednotlivých regionů. V roce 2019 byla nejvyšší zaměstnanost tradičně v hlavním městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji a naopak nejnižší v Ústeckém a v posledních třech letech i v Libereckém kraji. Zaměstnanost vzrostla proti roku 2018 meziočasně v polovině krajů, nejrychleji v Královéhradeckém kraji (o 0,6 procentního bodu); v ostatních krajích došlo k meziročnímu poklesu (nejvíce Olomoucký kraj – pokles o 0,9 p. b.).

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání v krajích v roce 2019

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)



Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání.

Existuje pozitivní závislost mezi stupněm vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Porovnáním skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2001 a 2019 dle vzdělanostní struktury vidíme, že podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na republikové úrovni se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2001 o 10 procentních bodů a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili o 12 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2019 evidován v hlavním městě Praze (45 %) a Jihomoravském kraji (29 %), nejvyšší podíl zaměstnaných se základním vzděláním vykázal Ústecký (10 %) a Karlovarský kraj (9 %).

Zaměstnanost v sektoru služeb se dlouhodobě zvyšuje.

V současnosti je nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti sektor služeb (terciér). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste, a stejně tak se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích liší. Zatímco v hlavním městě Praze je ve službách zaměstnaných více než 80 % osob, ve Zlínském kraji a v Kraji Vysočina je to méně než polovina z celkového počtu zaměstnaných osob v kraji.

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce se zvyšoval ve všech krajích.

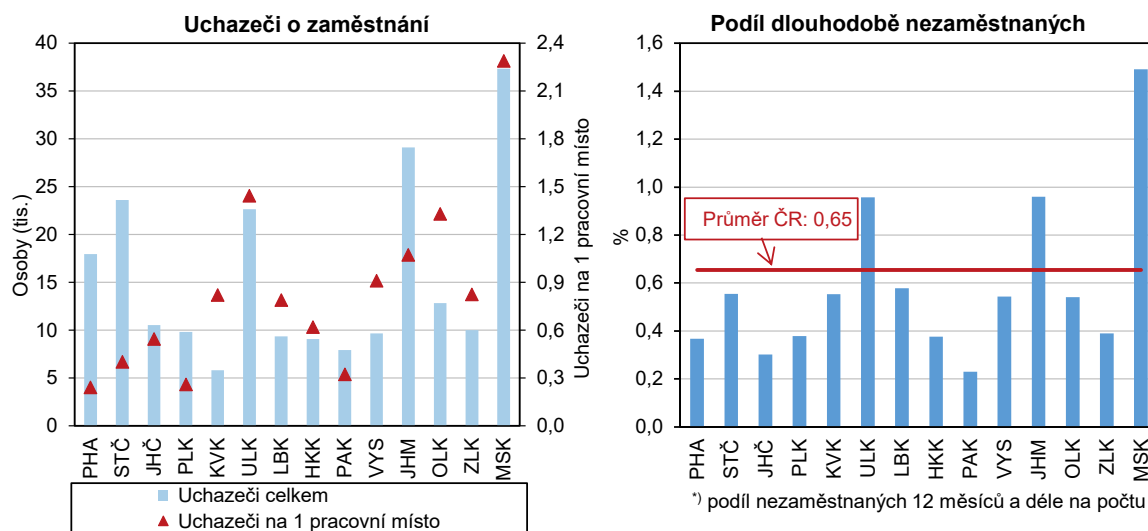
Zatímco na sklonku roku 2018 nabízely úřady práce ve své evidenci 324 tis. pracovních míst, o dvanáct měsíců později to bylo téměř 341 tis. volných pozic, přičemž od roku 2014 se počet volných pracovních míst zvýšil téměř šestkrát. Nejvyšší meziroční nárůst počtu pracovních míst v evidenci úřadu práce byl zaznamenán ve Středočeském kraji (o 23 %), Královéhradeckém (o 14 %) a Jihomoravském kraji (o 13 %); pokles pak zaznamenaly kraje Pardubický (o 31 %), Karlovarský (o 13 %), Olomoucký (o 11 %) a Moravskoslezský (o 5 %).

Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v roce 2019 nejnižších hodnot v desetileté řadě.

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v ČR vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v ČR v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Po roce 2013 se podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích snižoval na minimum v roce 2019 (kromě Plzeňského, Královéhradeckého a Pardubického kraje, kde byla nejnižší hodnota v roce 2018, a hlavního města Prahy, kde byla minimální hodnota dosažena v roce 2007). Dobrým signálem je úbytek uchazečů, kteří hledají své místo na trhu práce déle než 1 rok. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob se od roku 2014 do roku 2019 stále snižoval, meziročně klesal ve všech krajích, nejvíce v kraji Olomouckém a Ústeckém.

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost podle krajů k 31. 12. 2019

Pramen: MPSV



Čistý disponibilní důchod domácností v letech 2014–2018 rychle rostl.

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2018) v průměru o 7 %; ve srovnání s rokem 2014 činil průměrný nárůst 21 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v kraji Vysočina (o 8,6 %, tj. o 19 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován v Plzeňském kraji (+ 4,3 %, tj. o 10 tis. Kč). Nejvyšší hodnoty dosáhl v hl. městě Praze a naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Ústeckém.



<p>Tempo růstu mezd v roce 2019 lehce zpomalilo.</p>	<p>Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i v oblasti mezd. Od roku 2013 rostou průměrné hrubé měsíční mzdy každoročně. Tempo růstu mezd však v roce 2019 začalo lehce zpomalovat.</p>
<p>Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v hlavním městě Praze.</p>	<p>Podle výsledků strukturálního šetření mezd za rok 2019, které publikuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, vzrostly proti roku 2018 hrubé měsíční mzdy ve všech krajích ČR, nejrychleji pak v Královéhradeckém a Olomouckém kraji (+ 9,5, resp. 8,6 %), nejpomaleji v Plzeňském a Jihočeském kraji (+ 6,6, resp. 6,8 %). Diference mzdové úrovně zůstávají mezi kraji zachovány, i když náskok hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší hrubé měsíční mzdy v roce 2019 byly vyplaceny v hl. městě Praze (45 928 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (31 651 Kč) byly o 14 tis. Kč vyšší. V těchto dvou krajích byly zaznamenány i nejvyšší a nejnižší hodnoty mediánu mezd, avšak rozdíl mezi nimi byl nižší (necelých 9 tisíc korun).</p>
<p>Počet příjemců starobních důchodů překročil 2,4 mil. a od roku 2010 vzrostl o 7,2 %.</p>	<p>Počet osob ve starobním důchodu se v České republice každoročně zvyšuje. Ve srovnání s rokem 2010 činil nárůst počtu příjemců starobních důchodů včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem na republikové úrovni 7,2 %, celkový počet starobních důchodců v roce 2019 tedy již překročil 2,4 mil. osob. V rámci regionů se v období let 2010 až 2019 nejméně zvýšil počet starobních důchodců v hlavním městě Praze (o 0,5 %), za kterým následoval Ústecký kraj (o 5,7 %) a maximální nárůst byl evidován ve Středočeském (o 13,0 %) a Jihočeském kraji (o 11,0 %).</p>
<p>Příjemci předčasných důchodů tvoří čtvrtinu ze všech starobních důchodců.</p>	<p>Více než čtvrtinu osob ve starobním důchodu tvořili v roce 2019 příjemci předčasných starobních důchodů, jejichž počet se mezi roky 2010 a 2019 zvýšil o polovinu. V mezikrajském srovnání podílu příjemců předčasných starobních důchodů na příjemcích starobních důchodů drží kraje dlouhodobě svoje pozice. Již od roku 2010 se na nejvyšší příčku řadí Kraj Vysočina (33,8 % z příjemců starobních důchodů), následovaný Pardubickým krajem (31,8 %). Pod republikovým průměrem podílu příjemců předčasného starobního důchodu, který v roce 2019 činil 26,7 %, se umístily čtyři kraje, s nejnižším podílem hlavní město Praha (13,8 %) a s odstupem Středočeský (23,0 %), Jihomoravský (25,2 %) a Liberecký kraj (25,9 %).</p>
<p>Průměrný starobní důchod ve vztahu ke mzdovému mediánu zaznamenal po letech poklesu nárůst.</p>	<p>V roce 2019 tvořil průměrný starobní důchod v ČR 42,9 % mediánu hrubého výdělků. Nejvyšší poměr starobního důchodu ke mzdovému mediánu vykázal kraj Zlínský (45,5 %) a nejnižšího poměru dosahuje dlouhodobě hlavní město Praha (38,3 %). V období let 2014 až 2018 hodnota poměru starobního důchodu ke mzdovému mediánu meziročně klesala ve všech krajích republiky s výjimkou roku 2015 v Olomouckém kraji. V roce 2019 byl ve všech krajích, kromě hlavního města Prahy a Královéhradeckého kraje, zaznamenán meziroční nárůst.</p>

Ekonomický vývoj

HDP v celém Česku i v jednotlivých regionech od roku 2014 rostl, v roce 2018 růst většinou zpomalil a v Karlovarském kraji HDP reálně poklesl.

Od roku 2014 procházela ekonomika obdobím konjunktury a HDP reálně rostl. Po zrychlení růstu v roce 2015 v souvislosti s dočerpáváním eurofondů a následném zpomalení, pak v roce 2017 růst zrychlil a v roce 2018 znovu zvolnil. Podobným vývojem procházel také regionální HDP jednotlivých krajů, ale vzhledem k odlišné ekonomické skladbě jsou mezi nimi rozdíly. V roce 2017 měly nejrychleji expandující ekonomiku Královéhradecký a Středočeský kraj s přírůstkem HDP v s. c. o 10,2 %, resp. 7,7 %, v roce 2018 se však růst v těchto krajích téměř zastavil (+0,5 %, resp. +1,6 %). Zbrzdění ekonomického vývoje v roce 2018 ale nepostihlo všechny kraje. V Jihočeském a Jihomoravském kraji růst zrychlil na 4,9 %, resp.

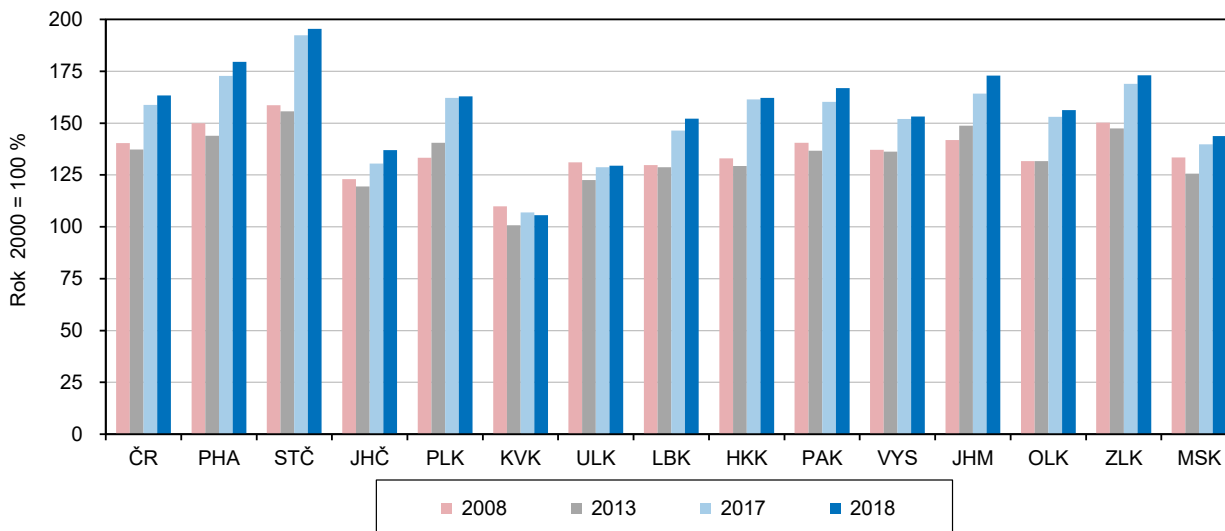
5,3 %, což byly nejvyšší přírůstky HDP v daném roce. Problematický byl vývoj v Karlovarském kraji, kde došlo reálně k poklesu HDP o 1,2 %.

Většina krajů již v roce 2014 překonala předkrizovou úroveň, jen Karlovarský a Ústecký kraj na ni nedosáhly ani v roce 2018.

Ze srovnání vývoje HDP v roce 2018 s předkrizovým rokem 2008 je zřejmé, že ekonomika expandovala nejvíc ve Středočeském, Plzeňském, Královéhradeckém a Jihomoravském kraji. V roce 2018 jejich HDP ve srovnání s rokem 2008 reálně vzrostl o 22 % až 23 %. Protipólem jsou kraje Karlovarský a Ústecký, které podle předběžných výsledků ještě ani v roce 2018 nedosáhly předkrizové úrovně.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů

Zdroj: ČSÚ



Nejvyšší ekonomickou výkonnost má hlavní město Praha s vysokým podílem služeb na HPH.

Krajem s nejvyšším podílem na tvorbě HDP Česka je dlouhodobě hlavní město Praha (25,8 % v roce 2018), jehož HDP v přepočtu na 1 obyvatele překračuje od roku 2001 dvojnásobek průměru ČR a značně převyšuje i unijní průměr HDP EU vyjádřený ve standardu parity kupní síly (PPS) na 1 obyvatele (v roce 2018 o 90,9 %). Ostatní kraje unijního ani republikového průměru nedosahují. Republikovému průměru se v roce 2018 nejvíce přiblížil Jihomoravský kraj (z 96,9 %), který unijního průměru v PPS dosáhl z 87,7 %. Hranici 75 % průměru EU překročily dále kraje Středočeský, Plzeňský, Královéhradecký, Zlínský a Moravskoslezský. Za unijním a republikovým průměrem nejvíce zaostávají Karlovarský a Ústecký kraj. Srovnáním HDP na 1 zaměstnaného, kde je zohledněn počet osob, které produkt vytváří (zahrnuje i dojíždějící z jiných krajů), se výrazný odstup hlavního města od ostatních krajů zmenšil. Praha republikový průměr překročila o 46,3 % a druhý Středočeský kraj o 1,7 %. Ostatní kraje průměru nedosáhly.

K vysoké ekonomické výkonnosti hlavního města napomáhá odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty (HPH), ve které již po několik let tvoří více než 84 % služby.

Ve struktuře hrubé přidané hodnoty klesal podíl primárního sektoru a stavebnictví a rostl podíl služeb.

Změny ve struktuře HPH v době konjunktury odpovídají dlouhodobým trendům, i když mají regionální specifika. Ve většině krajů je patrný klesající podíl primárního sektoru a rostoucí podíl terciárního sektoru. Podíl sekundárního sektoru v některých krajích kolísá, v hl. městě Praze dlouhodobě ztrácí na významu a kupříkladu ve Středočeském a Královéhradeckém až do roku 2017 spíše rostl, a v roce 2018 se snížil. Přitom ve všech krajích klesala váha stavebnictví a do roku



2017 rostl (s výjimkou Prahy) podíl zpracovatelského průmyslu; nejvíce v již zmiňované dvojici krajů Středočeském a Královéhradeckém.

Zemědělská produkce v roce 2018 ve většině krajů meziročně vzrostla.

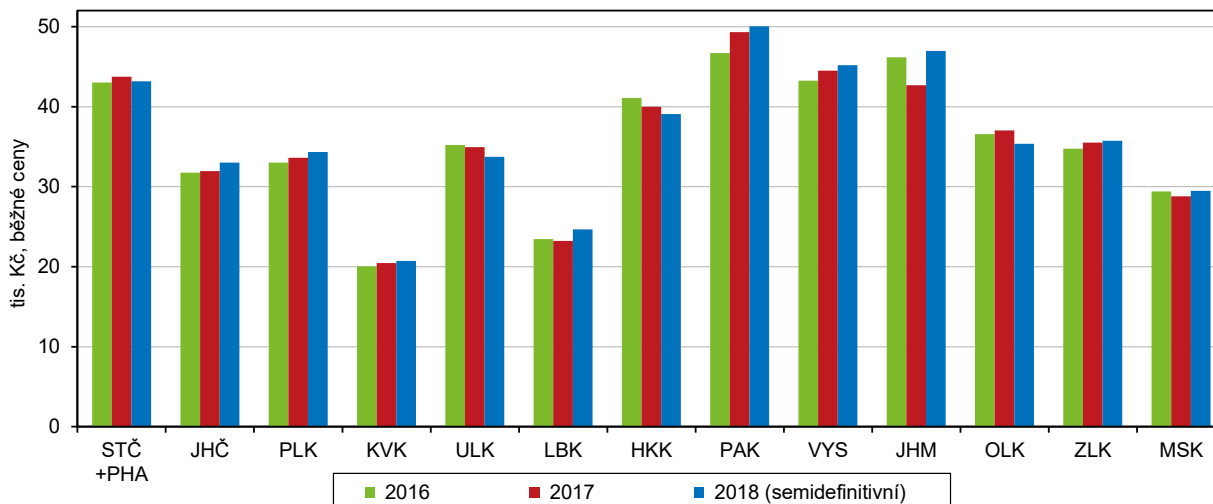
Produkce zemědělského odvětví ve finančním vyjádření byla v roce 2018 podle semidefinitivních výsledků v běžných cenách (poslední dostupný údaj) meziročně vyšší v devíti regionech především vlivem přírůstku rostlinné produkce. Ten byl dosažen vlivem rostoucích cen při nižším objemu sklizně ve srovnání s rokem 2017. Také živočišná produkce vzrostla v devíti krajích a to zásluhou lepších výsledků živočišné výroby. V pěti krajích byla v roce 2018 produkce zemědělského odvětví historicky nejvyšší a ve dvou krajích druhá nejvyšší.

Největší produkci zemědělského odvětví na 1 hektar půdy vytváří pardubičtí zemědělci.

Více než polovinu celorepublikové produkce zemědělského odvětví vytvářely regiony s největší výměrou obhospodařované zemědělské a orné půdy, kraje Středočeský, Jihomoravský, Kraj Vysočina a Jihočeský. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se v čele žebříčku krajů od roku 2012 díky drůbežářství držel Pardubický kraj a na jeho konci byl dlouhodobě Karlovarský kraj, jehož produkce nedosahovala ani z poloviny hodnot Pardubického kraje.

Graf 5.5 Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy podle krajů

Zdroj: ČSÚ



V roce 2019 se meziročně zvýšila produkce obilovin, vajec a drůbeže, menší však byla úroda řepky a poklesla také výroba jatečného skotu a prasat.

V roce 2019 bylo oproti roku 2018 díky lepším výnosům sklizeno ve všech krajích více obilovin, píce a sena z trvalých travních porostů, ve většině krajů se urodilo i více brambor. Slabší a podprůměrná byla ve všech krajích sklizeň řepky a v polovině krajů, které ji pěstují, se sklídilo méně cukrovky. V živočišné výrobě se v roce 2019 zvýšila meziročně ve většině krajů výroba vajec a jatečné drůbeže, výroba mléka však byla spíše nižší a zemědělci téměř ve všech krajích vykázali pokles výroby jatečných zvířat (skotu a prasat).

Téměř ve všech krajích byla dosažena historicky nejvyšší těžba dřeva...

Těžba dřeva v letech 2018 a 2019 dramaticky rostla, zejména v souvislosti s likvidací následků postupující kůrovcové kalamity, a téměř ve všech krajích dosáhla rekordního objemu. Pouze v Jihočeském, Plzeňském a Karlovarském kraji zůstal nepřekonaný objem těžby z roku 2007 spojený s odstraňováním polomů po orkánu Kyrill. Z hlediska regionálního srovnání se v letech 2018 a 2019 nejvíce dřeva vytěžilo v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji.

...spojená s likvidací následků kůrovcové kalamity a polomů.

Nahodilá těžba dřeva, při které se zpracovávaly zejména kůrovcem napadené stromy a polomy, se na celkové těžbě dřeva v roce 2018 podílela od 76,2 % v Plzeňském kraji po 97,5 % v Kraji Vysočina a tento podíl se v roce 2019 ještě zvýšil. Nejnižší byl ve Zlínském kraji (85,2 %) a nejvyšší v Kraji Vysočina (99,4 %). V celé České republice dosáhl v roce 2019 podíl nahodilé těžby dřeva 95,0 %.

Průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci dosáhly téměř stejného objemu tržeb jako v roce 2018

Výsledky průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji mohou být v meziročním srovnání ovlivněny tím, že na základě neměnných kritérií pro zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů, se může tento soubor rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí.

Závislost na exportu se regionálně liší, nejsilnější je ve Středočeském kraji. Ve většině krajů mírně klesla.

V celé ČR realizovaly v roce 2019 průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci, jejichž počet se meziročně snížil o necelé 1 %, téměř shodný objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy jako v roce 2018 (nárůst o 0,2 %). Totéž lze konstatovat i pro podniky zpracovatelského průmyslu Česka (nárůst o 0,1 %) a celý průmysl většiny krajů. Z průmyslových tržeb v roce 2019 bylo celorepublikově 61,3 % dosaženo za zboží vyvezené přímo do zahraničí. Z regionů byl v roce 2019 na export nejvíce orientován průmysl Středočeského kraje (74,4 %) a naopak nejméně průmysl hlavního města Prahy (42,0 %). Oproti roku 2018 se exportní závislost průmyslu ve většině krajů snížila.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových firem se v roce 2019 ve většině krajů snížil.

Ve vývoji počtu zaměstnanců velkých průmyslových firem nastal v roce 2019 zlom. V letech 2014 až 2018 se zaměstnanost v průmyslu ČR a zpravidla i v regionech zvyšovala, v roce 2019 se však většinou snížila (v ČR -1,5 %). Pouze ve Středočeském a Jihočeském kraji vzrostla a v Moravskoslezském stagnovala. Díky tomu se Středočeský kraj stal největším průmyslovým zaměstnavatelem mezi regiony, když v roce 2018 předstihl do té doby vedoucí Moravskoslezský kraj.

Ve stavebnictví došlo v roce 2016 k útlumu, ale v letech 2017 a 2018 již objem prací na stavbách v tuzemsku rostl.

Stavebnictví zaznamenalo v letech 2014 a zejména 2015 oživení v souvislosti s dočerpáváním fondů z EU, rok na to však stavební aktivita propadla a stavební práce „S“, které provedly stavební firmy s 20 a více zaměstnanci na stavbách v tuzemsku, poklesly o 12,1 %. K útlumu stavebních prací tehdy nedošlo pouze na stavbách v hlavním městě Praze a Plzeňském kraji. V roce 2017 stavební práce „S“ již opět narostly ve většině krajů s výjimkou čtyř a v roce 2018, za který jsou poslední známé údaje, vzrostl objem „S“ na stavbách ve všech krajích vyjma Jihočeského, kde stagnoval. Celorepublikově vzrostl o 12,6 %.

Objem prací pro veřejného zadavatele se v roce 2018 ve všech krajích zvýšil.

Dočerpávání eurofondů v roce 2015 se odrazilo i ve vývoji stavebních prací pro veřejného zadavatele. V roce 2015 celorepublikově tvořily 41 % celkového objemu „S“ a dosáhly 111 mld. Kč. V roce 2016 se jejich objem meziročně propadl o 30,7 %, v roce 2017 jen mírně vzrostl, ale v roce 2018 se již zvýšil o 46,2 % na 116 mld. Kč. Podíl veřejných zakázek na tuzemském objemu „S“ v roce 2018 představoval 42 %, v krajích se pohyboval od 30 % v hlavním městě Praze po více než 50 % v Kraji Vysočina a v Pardubickém kraji.

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací na stavbách v Praze a na jihu Čech.

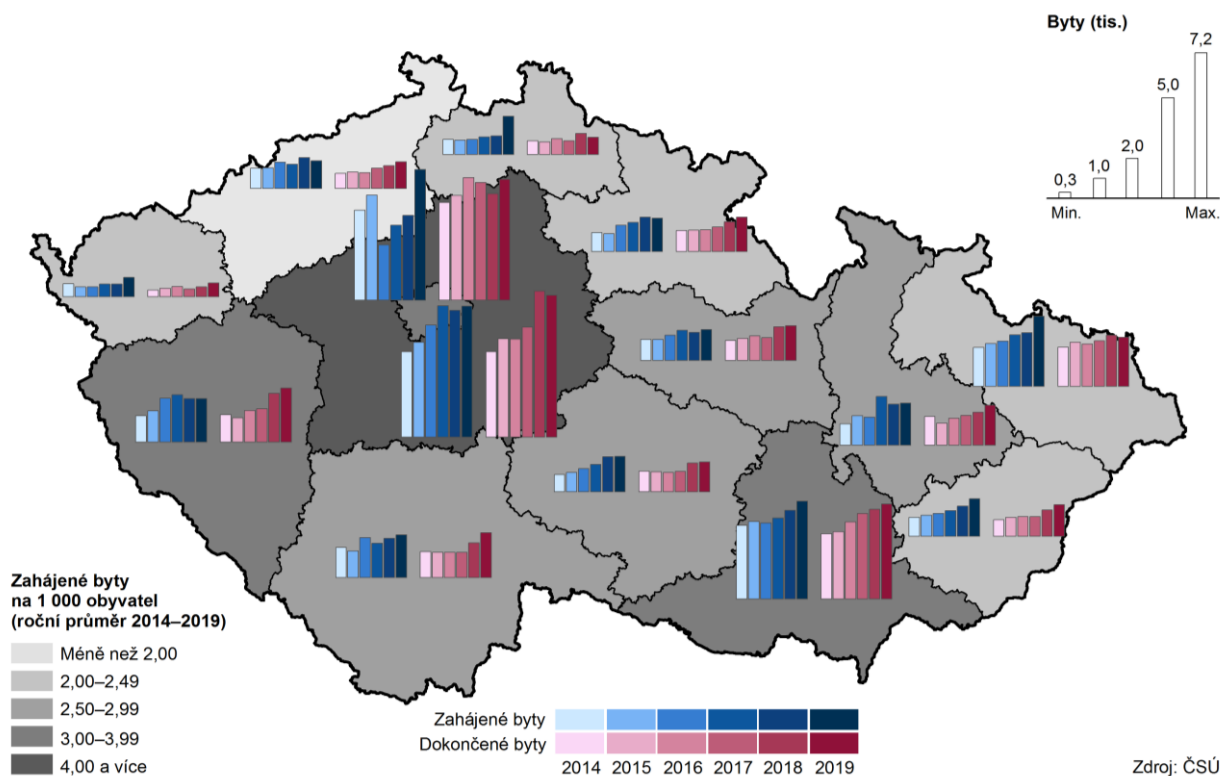
V intenzitě výstavby hodnocené podle objemu stavebních prací „S“ provedených na stavbách v kraji v přepočtu na 1 obyvatele bylo zcela bezkonkurenčně v čele žebříčku krajů hlavní město Praha, které v průměru let 2014–2018 převyšovalo republikový průměr o 80 %, za ním se na druhém místě umístil Jihočeský kraj (nad průměrem o 35 %) a těsně nadprůměrný byl Jihomoravský kraj (o 6 %). Intenzita výstavby v ostatních krajích byla podprůměrná; nejnižší ve Zlínském kraji (-32 %).



Od roku 2014 rostl nepřetržitě počet zahájených bytů. V Libereckém kraji jich bylo v roce 2019 zahájeno nejvíce od roku 2000.

Hospodářský růst provázelo oživení bytové výstavby. Počet zahájených bytů se celostátně zvyšoval od roku 2014 a počet dokončených bytů od roku 2015. Z regionů nepřetržitý růst počtu zahájených bytů zaznamenal od roku 2014 Zlínský kraj a od roku 2015 také Moravskoslezský kraj a Kraj Vysočina. V roce 2019 bylo v Česku při meziročním zvýšení o 16,8 % zahájeno nejvíce bytů od roku 2009. V krajském pohledu byl nejstrmější meziroční nárůst počtu zahájených bytů v roce 2019 registrován v Libereckém kraji (o více než 100 % díky rozsáhlé výstavbě bytových domů), kde bezmála 1,9 tis. zahájených bytů znamenalo pro kraj historicky nejvyšší počet zahájených bytů od roku 2000.

Bytová výstavba v krajích v letech 2014 až 2019



Od roku 2015 se zvyšoval počet dokončených bytů.

Dokončených bytů přibývalo od roku 2014 každým rokem ve Zlínském kraji a od roku 2015 v kraji Královéhradeckém a Jihomoravském. V roce 2019 při meziročním nárůstu o 7,6 % bylo v Česku dokončeno nejvíce bytů od roku 2011 (36,4 tis.). Z regionů vzrostl v roce 2019 počet kolaudací meziročně nejvíce v Karlovarském kraji (+40 %). Historicky největší počet bytů od roku 2000 byl v roce 2019 dokončen v Plzeňském a Ústeckém kraji.

Nejvyšší intenzitu bytové výstavby má Středočeský kraj a Praha, nejnižší Ústecký kraj.

V letech 2014 až 2019 se nejvíce bytů stavělo ve Středočeském kraji, hlavním měště Praze a Jihomoravském kraji; do celorepublikového počtu dokončených bytů přispěly 52 % a do počtu zahájených bytů 47 %. Protože jde o kraje s vysokým počtem obyvatel, není to nikterak překvapivé. Tato trojice si však umístění na špičce udržela i po přepočtu na 1 000 obyvatel. Na prvním místě v intenzitě dokončování bytů bylo hl. m. Praha před Středočeským krajem, v intenzitě zahajování si kraje umístění prohodily. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Ve všech krajích již pátým rokem rostl počet hostů ubytovaných v HUZ i počet jejich přenocování.

Prosperující ekonomika spojená s vysokou zaměstnaností a rostoucími příjmy osob vedla k rozmachu cestování. Prakticky všechny kraje zaznamenávaly již pátým rokem (tedy v letech 2015–2019) zvýšený počet hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) i rostoucí počet přenocování. Ve všech krajích v těchto letech

stoupal zájem ze strany tuzemské klientely; rostl počet hostů i počet přenocování. Počet příjezdů zahraničních hostů i jejich přenocování se každoročně zvyšoval od roku 2015, a to jak celorepublikově, tak ve čtyřech krajích. Případný pokles zájmu cizinců v ostatních regionech nebyl nikdy hluboký a vždy šlo jen o meziroční výkyv. Dva roky po sobě klesal počet ubytovaných cizinců pouze v Pardubickém kraji (v letech 2018 a 2019). Mezi roky 2012 a 2019 se relativně nejvíce zvýšil zájem tuzemských hostů o Olomoucký kraj (+65 %) a cizinců o Jihočeský kraj (+89 %).

Nejvíce hostů, zejména z ciziny, přijíždí do Prahy, pro tuzemské hosty je nejpřitažlivější Jihomoravský kraj.

Dominantní postavení v cestovním ruchu má hlavní město Praha, které láká k návštěvě zejména cizince. V roce 2019 se na celorepublikové návštěvnosti cizinců podílelo z 62 %, na počtu tuzemských hostů z 11 %. Celkem se v roce 2019 v HUZ Prahy ubytovalo 8,0 mil. návštěvníků na 18,5 mil. nocí, přitom více než 90 % z nich bydlelo v hotelech. Na druhém místě s 2,1 mil. ubytovanými hosty byl Jihomoravský kraj, který se na celorepublikovém počtu cizinců podílel 7 % a na počtu tuzemských hostů 12 %.

Statistiku počtu noclehů v přepočtu na obyvatele vede Karlovarský kraj.

V přepočtu na 1 tis. obyvatel bylo v HUZ Prahy realizováno 14,0 tis. noclehů za rok. Tato hodnota však v regionálním srovnání nepředstavuje maximum. Nejvíce přenocování v přepočtu na 1 tis. obyvatel měl Karlovarský kraj (18,3 tis.), kde hosté díky lázeňství trávili nejdelší pobyty (5,5 dne, průměr na Česko 3,6 dne). Na třetím až pátém místě podle počtu přenocování na 1 tis. obyvatel se umístily kraje, které lákají možnostmi rekreačního vyžití – Královéhradecký (8,1 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel), Liberecký a Jihočeský (7,2 a 7,0 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel).

Životní prostředí

Nadále ubývá orná půda ve prospěch trvalých travních porostů, lesní půdy i zastavěných ploch.

V posledních letech lze ve všech krajích sledovat úbytek orné půdy, a to převážně ve prospěch trvalých travních porostů a lesních pozemků. Orné půdy (v porovnání let 2019 a 2000) nejvíce ubylo v Libereckém kraji (téměř o 12,5 %). Druhou příčku obsadil kraj Karlovarský (pokles o 10,1 %), třetí příčka pak patřila hlavnímu městu Praze (snížení o 9,8 %). Nejmenší pokles byl zaznamenán v Jihomoravském a Středočeském kraji. Nejvyšší podíl orné půdy na orné půdě ČR v roce 2019 měl kraj Středočeský – 18,4 %, za ním následuje kraj Jihomoravský s podílem na orné půdě ČR 11,9 % a Kraj Vysočina (10,7 %). Z dlouhodobého hlediska došlo ve více než polovině krajů ČR k nárůstu zastavěných ploch a nádvoří, nejvíce v kraji Jihočeském, Středočeském a také v hlavním městě Praze (o více než 6 % proti roku 2000).

Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství ve všech krajích.

V posledních letech je také zřetelný vliv ekologického zemědělství, které je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. V roce 2019 byl v mezikrajském srovnání největší podíl na ekologicky obhospodařované půdě v ČR zaznamenán v Jihočeském kraji, a to 15,5 %; naopak nejmenší podíl měl kraj Pardubický (necelá 3 %).

Zvyšuje se podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů.

Dlouhodobě se v České republice zvyšuje i podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu. Stoprocentní pokrytí obyvatel zásobovaných vodou z veřejných zdrojů vykazují od roku 2013 hlavní město Praha a od roku 2012 Karlovarský kraj. Nejmenší podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů měl kraj Plzeňský a Středočeský (86 % a 87 %). Ve srovnání let 2014 a 2019 vzrostl podíl obyvatel zásobovaných vodou v sedmi krajích, kdy největší nárůst byl v Olomouckém kraji (o 2,9 procentních bodů). Pokles podílu obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu zaznamenaly v tomto období čtyři



kraje, přičemž nejvyšší pokles byl evidován v Jihomoravském kraji (o 1,9 procentního bodu). Podíl obyvatel Moravskoslezského kraje zásobovaných vodou v posledních šesti letech stagnuje na 99 %.

Nejnižší spotřebu vody na obyvatele mají dlouhodobě domácnosti ve Zlínském kraji.

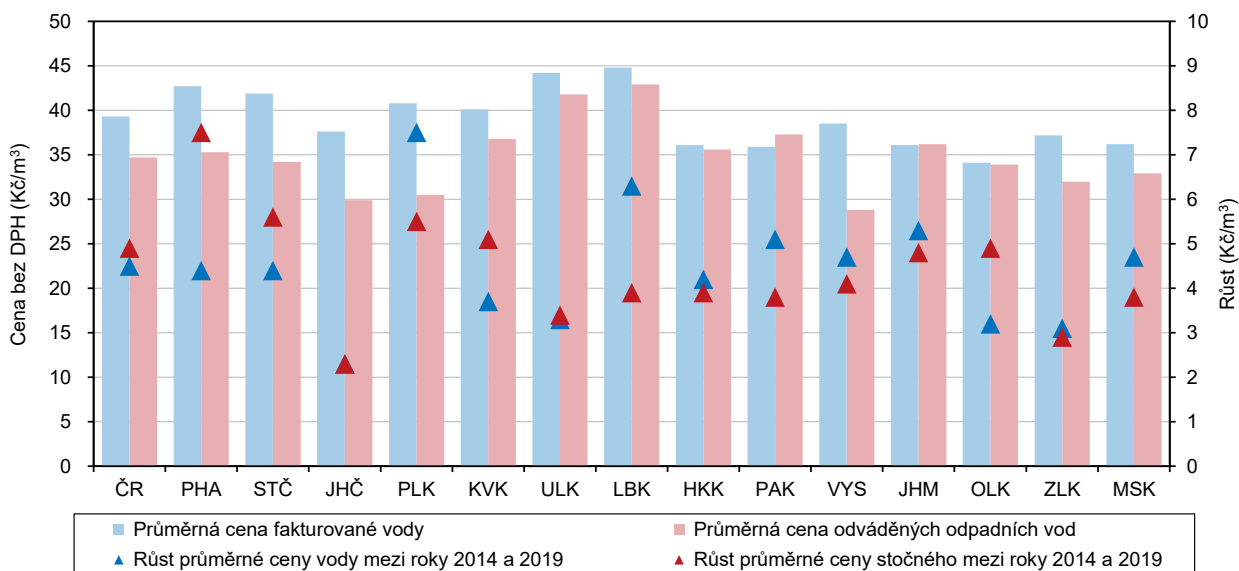
V roce 2019 spotřebovaly nejvíce vody domácnosti v hl. m. Praze (113 litrů na osobu a den), naproti tomu nejnižší spotřebu – méně než 80 litrů na osobu a den – vykázaly domácnosti ve Zlínském kraji. Oproti roku 2014 pokleslo specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele pouze v Jihočeském a Plzeňském kraji, naopak k jeho nejvyššímu růstu (o 9 %) došlo v Královéhradeckém kraji.

Dlouhodobě nejdražší voda je v Libereckém a Ústeckém kraji.

Jevem, který je patrný ve většině krajů, je růst ceny vody; nejdražší voda teče v současné době z kohoutků v Libereckém a Ústeckém kraji. V roce 2019 tak zaplatili obyvatelé těchto krajů v průměru za 1 m³ fakturované pitné vody 44,80, resp. 44,20 Kč, zatímco v celé České republice 39,30 Kč. V posledních pěti letech se nejméně za vodu platí v Olomouckém kraji (v loňském roce 34,10 Kč za 1 m³).

Graf 5.6 Průměrná cena fakturované vody a odváděných odpadních vod domácností v krajích v roce 2019 □

Zdroj: ČSÚ



Postupně se snižují měrné emise, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

V posledních letech dochází v České republice k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, ať již stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) nebo mobilních zdrojů (REZZO 4). Z územního hlediska však i nadále zůstávají nejvíce postižena území, která jsou nejbližší stacionárním zdrojům znečištění. V rámci České republiky jsou na tom dlouhodobě vlivem emisí ze stacionárních zdrojů znečištění nejhůře v hlavním městě Praze a v krajích Moravskoslezském a Ústeckém. A i když dochází ke snižování vlivu mobilních zdrojů, při jejich zohlednění patří již zmíněné oblasti také k těm nejhorším.

Produkce komunálního odpadu na obyvatele vzrostla téměř ve všech krajích.

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v porovnání let 2014 a 2018 vzrostla ve všech krajích České republiky, nejvíce pak v Plzeňském kraji, a to o 86 kg. Nejméně se produkce komunálního odpadu v porovnávaném období zvýšila v hlavním městě Praze – o 10 kg na jednoho obyvatele. V meziročním srovnání let 2017 a 2018 se produkce odpadu na obyvatele zvýšila s různou intenzitou téměř ve všech krajích, nejvíce pak v Libereckém a Jihočeském kraji, a to o 25, resp. o 22 kg. Produkce komunálního odpadu

na obyvatele stagnovala v Karlovarském kraji, ke snížení došlo v krajích Pardubickém (o 4 kg), Olomouckém (o 3 kg) a v hlavním městě Praze (o 1 kg).

V Libereckém kraji je produkce komunálního odpadu na obyvatele o čtvrtinu nižší než v kraji Středočeském.

V České republice bylo v roce 2018 vyprodukováno celkem 3 732,2 tis. tun komunálního odpadu. V přepočtu na jednoho obyvatele činila v roce 2018 produkce komunálního odpadu 351 kg, což bylo o 7 kg více proti předchozímu roku. V jednotlivých krajích se produkce odpadu na jednoho obyvatele značně lišila. Rozdíl mezi krajem Středočeským (402 kg), kde byl objem komunálního odpadu na obyvatele nejvyšší, a krajem Libereckým (308 kg), kde byla produkce na obyvatele nejnižší, činil 94 kg.

V roce 2018 poklesl objem investic na ochranu životního prostředí.

Investice na ochranu životního prostředí v České republice se v roce 2018 snížily, přičemž k meziročnímu snížení investic došlo pouze na území tří krajů republiky – Ústeckého, Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje, pokles v Ústeckém kraji byl nejvýraznější. Nejvíce v rámci celé ČR bylo na ochranu životního prostředí v roce 2018 investováno v hlavním městě Praze, a to 5,9 mld. Kč, což představovalo 18,9 % z celkového objemu investic v ČR. Naproti tomu nejméně prostředků na ochranu životního prostředí bylo vynaloženo v Karlovarském kraji (384,5 mil. Kč; tj. 1,2 % z částky za ČR).

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí vzrostly v jedenácti krajích.

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí zjišťované podle sídla investora vzrostly v porovnání let 2014 a 2018 téměř ve všech krajích, s výjimkou Libereckého, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje. Na 1 obyvatele bylo v roce 2018 nejvíce neinvestičních výdajů (podle kraje sídla investora) vynaloženo v hlavním městě Praze (13,2 tis. Kč), téměř pětkrát méně bylo investováno v Kraji Vysočina.



Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
Živě narození mimo manželství (%)															
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
2019	48,2	40,3	46,8	49,3	48,3	59,6	63,5	52,7	51,4	47,2	45,7	42,7	49,4	43,4	52,2
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2014	75,4	77,4	75,6	75,6	76,1	74,2	73,4	75,2	76,2	75,9	76,2	75,9	74,8	75,0	73,9
2015	75,7	77,5	76,0	75,6	76,1	74,4	73,8	75,4	76,5	76,2	76,5	76,3	75,1	75,4	74,1
2016	75,8	77,7	76,1	76,0	76,0	74,6	73,8	75,7	76,8	76,3	77,0	76,4	75,2	75,4	74,2
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2014	81,4	82,3	81,5	81,4	81,4	80,2	79,4	81,5	81,9	81,6	82,5	82,3	81,8	81,5	80,5
2015	81,6	82,4	81,5	81,5	81,4	80,2	79,7	81,4	82,2	82,1	82,6	82,4	81,7	81,8	80,8
2016	81,6	82,5	81,5	81,6	81,4	80,5	79,7	81,5	82,0	82,1	82,4	82,4	81,5	82,2	81,0
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
2019	59,2	64,5	61,4	57,9	60,0	59,7	55,8	56,6	58,6	59,2	58,7	58,9	57,4	57,3	56,9
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2014	7,46	5,03	6,36	6,20	5,70	8,21	10,67	7,72	6,36	6,22	7,35	8,25	8,82	7,36	9,80
2015	6,24	4,20	5,41	5,07	4,62	7,06	8,91	6,36	4,96	5,14	6,22	7,01	7,01	5,98	8,56
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
2019	2,90	1,90	2,40	2,30	2,30	2,70	3,90	2,90	2,40	2,20	2,70	3,50	2,90	2,40	4,40
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2014	3,36	1,96	2,74	2,20	2,24	4,06	5,64	3,45	2,53	2,43	3,06	3,74	4,15	3,01	5,13
2015	2,68	1,68	2,17	1,57	1,73	3,40	4,59	2,67	1,78	1,71	2,43	3,04	3,09	2,28	4,37
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
2018	0,88	0,48	0,74	0,43	0,44	0,76	1,49	0,79	0,48	0,26	0,79	1,25	0,88	0,59	1,84
2019	0,65	0,37	0,55	0,30	0,38	0,55	0,96	0,58	0,38	0,23	0,54	0,96	0,54	0,39	1,49
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2014	205,0	267,5	220,3	194,4	206,4	183,7	175,8	190,4	200,3	195,8	196,6	205,5	184,8	191,5	185,6
2015	213,6	277,3	225,4	200,7	219,4	194,0	183,9	198,0	209,0	202,5	206,6	216,4	192,8	202,7	192,3
2016	221,4	291,9	244,7	206,5	219,2	202,3	191,4	209,0	212,9	208,1	212,7	219,2	197,9	203,0	197,1
2017	230,2	307,3	239,1	216,1	231,2	218,1	199,8	214,8	225,7	217,6	223,3	228,7	207,1	212,6	207,2
2018	246,4	324,9	258,5	231,9	241,2	228,4	216,0	227,4	242,5	233,8	242,6	242,6	223,4	228,5	223,2
2019
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
2019	31 434	37 602	32 570	29 460	31 985	28 793	30 165	30 936	30 872	29 761	30 262	30 951	29 613	29 164	29 881
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
2019	13 487	14 384	13 669	13 380	13 423	13 066	13 299	13 349	13 334	13 238	13 231	13 331	13 108	13 261	13 553
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8
2019	26,7	13,8	23,0	28,7	29,3	29,0	28,9	25,9	27,9	31,8	33,8	25,2	30,4	28,2	31,3

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, ve jmenovateli data ČSÚ k 31. 12.

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2014	409,9	834,6	376,8	344,5	388,4	282,1	309,9	317,7	359,2	333,1	341,3	404,5	318,6	365,3	344,3
2015	435,9	917,2	392,9	359,0	405,2	292,2	333,9	337,1	378,0	354,4	356,1	427,9	334,7	374,8	362,0
2016	451,3	943,3	418,4	371,7	421,8	296,4	330,1	349,2	401,1	367,7	370,9	435,4	351,1	388,0	374,6
2017	476,6	997,6	445,7	387,0	440,6	315,7	345,2	364,7	442,0	388,0	392,1	450,1	373,7	408,0	392,8
2018	501,0	1 056,8	453,5	413,9	449,8	323,7	359,0	386,8	450,8	410,6	405,5	485,7	392,9	424,9	418,3
2019
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2014	102,7	102,3	104,1	100,7	104,3	101,2	100,4	101,6	103,9	103,5	101,1	102,6	103,5	106,5	102,4
2015	105,3	109,8	103,8	103,1	103,4	101,7	105,3	105,1	104,1	105,4	103,5	105,1	104,0	101,1	103,2
2016	102,5	102,1	106,2	102,1	103,0	100,3	98,3	102,4	104,6	102,7	102,3	100,6	103,4	102,3	102,5
2017	104,4	104,7	107,7	103,0	104,0	102,8	101,2	104,1	110,2	104,5	104,1	101,8	104,5	104,0	102,8
2018	102,8	103,9	101,6	104,9	100,4	98,8	100,6	104,0	100,5	104,1	100,8	105,3	102,1	102,4	102,8
2019
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2014	39,1	44,2	32,7	36,8	22,1	33,8	25,0	43,3	49,3	43,7	41,1	38,8	38,6	35,1	31,9
2015	36,8	41,7	29,9	33,8	20,2	35,0	23,0	41,3	45,4	39,1	42,0	36,2	35,8	31,9	29,4
2016	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	28,8
2017	38,0	43,7	32,0	33,6	20,5	34,9	23,2	40,0	49,3	44,5	42,7	37,0	35,5	28,8	29,5
2018 ¹⁾	38,5	43,2	33,0	34,4	20,7	33,7	24,7	39,1	50,0	45,2	47,0	35,4	35,7	29,5	29,5
2019
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	850,6	80,9	110,7	51,4	59,5	18,0	63,0	47,4	43,9	49,1	49,5	69,0	45,9	54,2	108,1
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019 ⁴⁾	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370

1) semidefinitivní údaje

2) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

3) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

4) předběžné údaje



Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2014	1,64	0,58	1,81	0,65	0,86	2,86	7,25	0,37	0,86	2,59	0,27	0,23	0,74	1,08	3,54
2015	1,58	0,60	1,79	0,61	0,85	2,91	6,51	0,41	0,91	2,57	0,29	0,26	0,75	1,09	3,36
2016	1,41	0,47	1,58	0,36	0,59	3,06	6,34	0,40	0,92	1,56	0,29	0,21	0,71	1,03	3,23
2017	1,33	0,50	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,30	0,20	0,68	1,18	3,18
2018	1,14	0,52	1,39	0,32	0,51	1,97	4,80	0,32	0,72	1,30	0,25	0,18	0,60	0,80	2,90
2019
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2014	2,29	17,29	2,58	0,91	1,07	2,01	6,57	1,11	1,36	3,09	1,31	1,79	1,62	1,58	4,46
2015	2,21	16,50	2,49	0,87	1,07	2,16	6,07	1,10	1,30	2,82	1,22	1,80	1,61	1,57	4,38
2016	2,10	15,99	2,53	0,87	0,91	2,11	5,74	1,12	1,08	2,52	1,24	1,81	1,34	1,27	4,27
2017	2,06	15,70	2,52	0,88	0,92	2,01	5,54	1,11	1,09	2,68	1,27	1,80	1,33	1,27	3,82
2018	1,97	15,42	2,34	0,83	0,86	1,88	5,43	1,04	1,01	2,74	1,18	1,71	1,28	1,21	3,57
2019
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015	2 205	4 909	1 420	2 420	2 012	629	1 757	1 014	1 071	1 402	1 341	3 098	1 559	1 701	2 285
2016	2 064	4 675	1 364	2 426	3 086	592	1 775	975	899	1 546	946	2 388	945	1 453	2 148
2017	1 972	4 250	1 326	2 190	2 008	523	2 010	1 014	1 000	1 239	1 040	2 450	955	1 511	2 251
2018	2 276	6 182	1 390	1 690	1 597	708	1 706	1 252	1 166	1 555	1 140	2 962	1 356	1 630	2 267
2019
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015	317	301	374	346	283	297	321	266	295	315	335	297	330	299	313
2016	339	309	397	372	330	339	348	302	304	332	367	309	350	314	341
2017	344	312	399	370	324	328	361	283	323	348	379	317	365	315	350
2018	351	311	402	392	337	328	364	308	332	343	387	326	362	331	360
2019
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015	14,5	16,8	12,0	14,3	17,1	13,8	13,2	12,4	15,7	15,1	16,0	12,6	13,3	18,7	15,5
2016	14,5	17,3	12,3	14,4	16,0	12,8	12,3	12,5	16,1	14,8	15,2	13,7	13,1	19,9	14,5
2017	15,3	17,9	12,9	15,5	18,1	14,0	12,5	13,0	16,8	16,1	16,4	14,6	13,7	21,0	15,2
2018	16,1	18,6	13,9	15,8	17,9	14,9	14,1	17,1	17,6	15,5	17,0	15,3	14,8	20,9	15,7
2019
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015	3 804	1 160	3 038	3 176	2 106	2 784	5 168	1 258	2 230	7 983	6 887	5 286	3 879	2 591	5 526
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Královéhradeckého kraje v letech 2001–2019

	Měřicí jednotka	2001	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	549 329	547 296	548 368	549 643	552 212	554 520	554 402	554 803
v tom ve věku: 0–14 let		88 130	82 758	81 394	79 829	79 367	79 228	79 811	80 624
15–64 let		381 351	383 816	385 321	386 995	388 608	388 434	385 465	382 757
65 a více let		79 848	80 722	81 653	82 819	84 237	86 858	89 126	91 422
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,3	40,1	40,3	40,6	40,7	40,9	41,1	41,3
Sňatky		2 844	2 650	2 706	2 738	2 964	2 738	2 421	2 484
Rozvody		1 647	1 779	1 716	1 692	1 736	1 515	1 597	1 640
Živě narození	osoby	4 954	5 190	5 405	5 491	6 122	6 254	6 261	6 021
Zemřelí	osoby	5 805	5 747	5 708	5 691	5 586	5 526	5 911	5 553
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-851	-557	-303	-200	536	728	350	468
Přistěhovalí	osoby	3 353	5 312	6 100	6 787	8 208	6 595	5 086	5 051
Vystěhovalí	osoby	4 065	5 022	4 725	5 312	6 175	5 015	5 554	5 118
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-712	290	1 375	1 475	2 033	1 580	-468	-67
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 563	-267	1 072	1 275	2 569	2 308	-118	401
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	130,0	144,0	154,4	165,1	172,7	184,3	190,8	189,4
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	277,6	268,7	269,8	277,3	276,7	275,9	276,0	272,5
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	183,4	195,0	195,4	190,6	194,8	198,5	199,8	201,7
Míra ekonomické aktivity	%	60,2	57,9	58,0	59,3	58,7	58,2	58,0	57,5
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	17 433	22 526	21 989	19 298	14 499	14 728	23 373	24 678
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	.	5,41	4,73	3,52	3,62	5,96	6,28
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 699	7 162	7 631	8 066	8 624	9 523	9 932	10 009
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,8	3,9	4,0	4,0	4,5	4,4	4,5	4,5
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		15 909	16 243	15 924	15 856	16 310	16 813	17 545	18 308
základních škol		58 594	52 793	50 666	48 855	46 937	45 266	43 879	43 621
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	.	14 269	14 305	14 359	14 280	14 215	13 709
Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	6 735	8 740	9 552	10 421	11 374	11 781	12 156	12 619
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		23,6	23,0	21,3	21,0	24,7	22,6	20,6	20,1
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	126 129	144 144	150 957	158 316	173 972	180 916	179 669	181 920
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	101,1	106,0	105,9	104,0	106,2	103,7	96,2	103,7
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	.	909	1 029	1 259	1 257	1 499	1 479
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		111 450	122 313	123 986	125 433	127 573	130 544	129 399	132 423
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	.	7 533	7 676	8 851	8 695	7 339	7 636
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	53 815	50 676	50 447	49 867	47 757	46 582	39 227	37 065
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	12 005	12 906	10 782	13 378	13 220	11 769	12 685	9 761
Dokončené byty		1 419	1 322	1 423	1 218	1 796	1 919	1 516	1 807
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	1 016,3	966,0	972,4	982,1	909,3	902,7	810,1	804,3
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	280 521	279 811	279 532	279 279	279 074	278 792	278 441	278 162
z toho orná půda		194 498	193 636	193 233	192 972	192 678	192 391	192 025	191 591
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	195 304	196 013	196 303	196 560	196 776	197 060	197 414	197 699
z toho: lesní pozemky		146 856	147 070	147 181	147 316	147 382	147 467	147 546	147 635
zastavěné plochy a nádvoří		9 294	9 292	9 273	9 268	9 253	9 259	9 223	9 240
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	92,5	94,6	92,2	92,3	91,2	88,0	87,7	86,7
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	271	239	282	279	279	281	280	267
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 090	1 419	1 602	1 771	1 514	2 395	1 891	1 386

¹⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starob. důchodu; data za prosinec

³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu



2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
⁶⁾ 553 856	552 946	551 909	551 590	551 421	550 804	551 089	551 021	551 647	Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)
⁶⁾ 81 441	81 789	82 276	82 902	83 557	84 212	84 982	85 577	86 013	v tom ve věku: 0–14 let
⁶⁾ 377 554	372 586	367 934	363 915	359 816	355 420	351 888	348 778	346 227	15–64 let
⁶⁾ 94 861	98 571	101 699	104 773	108 048	111 172	114 219	116 666	119 407	65 a více let
⁶⁾ 41,5	41,8	42,0	42,3	42,5	42,7	42,9	43,1	43,3	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 347	2 337	2 268	2 508	2 465	2 565	2 669	2 791	2 797	Sňatky
1 459	1 354	1 543	1 379	1 360	1 300	1 343	1 273	1 286	Rozvody
5 437	5 467	5 451	5 518	5 582	5 616	5 702	5 677	5 504	Živě narození
5 748	5 825	5 918	5 614	5 836	5 681	5 783	6 024	5 901	Zemřelí
-311	-358	-467	-96	-254	-65	-81	-347	-397	Přirozený přírůstek/úbytek
4 070	4 278	4 098	4 397	4 506	4 432	5 125	5 340	5 795	Přistěhovalí
4 458	4 830	4 668	4 620	4 421	4 984	4 759	5 061	4 772	Vystěhovalí
-388	-552	-570	-223	85	-552	366	279	1 023	Přírůstek/úbytek stěhováním
-699	-910	-1 037	-319	-169	-617	285	-68	626	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
188,3	192,1	192,6	200,3	209,0	212,9	225,7	242,5	.	Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
271,5	272,6	275,0	272,7	274,5	275,3	278,2	276,7	277,3	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
201,4	199,3	195,4	196,2	193,4	192,2	188,0	189,2	188,1	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
57,4	57,8	58,5	58,2	58,7	58,9	59,7	59,4	59,6	Míra ekonomické aktivity
22 185	25 210	27 678	23 866	18 574	14 270	10 483	8 968	9 076	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
5,68	6,55	7,31	6,36	4,96	3,76	2,72	2,31	2,38	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
10 444	10 667	10 854	10 955	11 221	11 337	11 719	12 282	13 334	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,5	4,6	4,6	4,7	4,5	4,6	4,6	4,7	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
19 036	19 548	19 859	19 986	19 876	19 340	19 222	19 009	19 137	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol
43 494	44 065	44 898	46 045	47 126	48 324	48 917	49 569	49 725	základních škol
13 036	12 261	11 579	11 374	11 089	11 055	10 924	10 716	10 750	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
12 897	12 854	12 251	11 170	10 275	9 531	9 066	8 783	8 786	Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)
19,9	19,5	19,5	18,5	15,6	13,2	13,1	12,2	12,9	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
183 508	184 483	185 110	198 157	208 399	221 073	243 500	248 273	.	Hrubý domácí produkt
101,2	98,2	98,1	103,9	104,1	104,6	110,2	100,5	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
1 679	1 680	1 890	2 054	1 987	1 808	2 151	2 515	.	Výdaje na výzkum a vývoj
134 689	135 372	⁷⁾ 133 970	135 019	136 566	137 930	139 199	140 354	140 013	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
8 444	8 848	9 183	10 210	9 697	9 603	9 375	⁸⁾ 9 234	.	Produkce zemědělského odvětví
40 412	39 753	42 980	43 864	45 300	47 534	49 718	48 965	.	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
8 379	10 294	7 704	9 428	12 330	9 932	10 755	12 202	.	Stavební práce "S" provedené v krajích ⁵⁾
1 320	1 384	1 046	1 035	1 059	1 064	1 215	1 473	⁹⁾	Dokončené byty
825,6	¹⁰⁾ 968,6	965,4	936,7	1 124,0	1 158,1	1 259,4	1 342,8	1 412,3	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
277 926	277 690	277 506	277 229	277 099	276 917	276 799	276 652	276 483	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
191 167	191 019	190 880	190 578	190 135	189 859	189 080	188 331	186 894	z toho orná půda
197 948	198 192	198 375	198 659	198 800	198 983	199 102	199 254	199 425	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
147 731	147 881	147 948	148 017	148 091	148 186	148 277	148 374	148 513	z toho: lesní pozemky
9 252	9 260	9 283	9 295	9 279	9 275	9 264	9 247	9 247	zastavěné plochy a nádvoří
82,7	81,8	78,1	77,6	79,9	79,2	80,2	80,5	84,6	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
277	274	275	272	295	304	323	332	.	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
1 959	2 678	2 536	1 839	2 230	1 506	1 378	2 383	.	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁸⁾ semidefinitivní údaje⁹⁾ předběžné údaje¹⁰⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	551 590	551 421	550 804	551 089	551 021	551 647
v tom: muži		271 147	271 159	270 981	271 430	271 591	272 184
ženy		280 443	280 262	279 823	279 659	279 430	279 463
z toho cizinci (bez azylantů)		13 266	13 683	14 348	15 268	16 654	17 626
Sňatky		2 508	2 465	2 565	2 669	2 791	2 797
Průměrný věk při prvním sňatku: ženichové		31,7	31,7	31,8	32,2	32,1	32,4
nevěsty		28,8	28,9	29,3	29,4	29,6	29,8
Rozvody		1 379	1 360	1 300	1 343	1 273	1 286
Živě narození	osoby	5 518	5 582	5 616	5 702	5 677	5 504
z toho mimo manželství	%	2 642	2 777	2 850	2 875	2 829	2 828
Průměrný věk matky při narození dítěte		30,4	30,5	30,6	30,5	30,6	30,7
prvního dítěte		28,3	28,4	28,5	28,6	28,6	29,0
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,547	1,600	1,648	1,715	1,739	1,717
Potraty		1 946	1 816	1 855	1 729	1 641	1 584
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 293	1 144	1 108	967	871	909
Potraty na 100 narozených	%	35,2	32,3	32,9	30,2	28,8	28,7
Zemřelí	osoby	5 614	5 836	5 681	5 783	6 024	5 901
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-96	-254	-65	-81	-347	-397
Přistěhovalí	osoby	4 397	4 506	4 432	5 125	5 340	5 795
z toho z ciziny		823	832	952	1 420	1 692	2 146
Vystěhovalí	osoby	4 620	4 421	4 984	4 759	5 061	4 772
z toho do ciziny		580	420	435	496	570	521
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-223	85	-552	366	279	1 023
z toho s cizinou		243	412	517	924	1 122	1 625
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-319	-169	-617	285	-68	626
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,0	10,1	10,2	10,4	10,3	10,0
zemřelí	‰	10,2	10,6	10,3	10,5	10,9	10,7
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,2	-0,5	-0,1	-0,1	-0,6	-0,7
přistěhovalí	‰	8,0	8,2	8,0	9,3	9,7	10,5
vystěhovalí	‰	8,4	8,0	9,0	8,6	9,2	8,7
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-0,4	0,2	-1,0	0,7	0,5	1,9
celkový přírůstek/úbytek	‰	-0,6	-0,3	-1,1	0,5	-0,1	1,1
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	2,4	1,8	3,2	2,8	2,1	1,6
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,8	1,3	2,5	1,9	1,4	1,1
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	82 902	83 557	84 212	84 982	85 577	86 013
%		15,0	15,2	15,3	15,4	15,5	15,6
15–64 let	osoby	363 915	359 816	355 420	351 888	348 778	346 227
%		66,0	65,3	64,5	63,9	63,3	62,8
65 a více let	osoby	104 773	108 048	111 172	114 219	116 666	119 407
%		19,0	19,6	20,2	20,7	21,2	21,6
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	42,3	42,5	42,7	42,9	43,1	43,3
mužů		40,7	41,0	41,2	41,4	41,6	41,8
žen		43,7	43,9	44,2	44,4	44,5	44,7
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	126,4	129,3	132,0	134,4	136,3	138,8
mužů		102,4	105,5	108,2	110,7	112,7	115,0
žen		151,7	154,5	157,1	159,4	161,2	163,9
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	51,6	53,3	55,0	56,6	58,0	59,3
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
mužů při narození		76,2	76,5	76,8	77,2	77,2	77,2
žen při narození		81,9	82,2	82,0	82,4	82,6	82,5
mužů ve věku 65 let		16,1	16,4	16,5	16,7	16,7	16,7
žen ve věku 65 let		19,4	19,7	19,8	20,0	20,1	20,2

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let



Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	468,9	467,9	467,6	466,2	465,9	465,4
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	13,7	13,8	14,0	13,6	12,8	12,3
střední bez maturity	%	37,4	36,7	36,2	33,9	33,1	34,2
střední s maturitou	%	34,5	34,7	34,3	36,1	36,1	36,0
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	14,4	14,8	15,4	16,3	17,9	17,5
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	272,7	274,5	275,3	278,2	276,7	277,3
v tom: zaměstnaní		255,9	259,1	264,2	272,0	270,4	272,8
z toho ženy		111,6	114,8	117,9	121,0	120,4	121,9
nezaměstnaní		16,8	15,4	11,2	6,2	6,4	4,6
z toho ženy		8,8	7,9	6,1	3,7	3,4	2,0
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	196,2	193,4	192,2	188,0	189,2	188,1
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	82,6	84,0	83,4	82,9	84,2	85,0
zaměstnavatelé	%	3,2	3,2	2,5	3,0	3,0	2,3
pracující na vlastní účet	%	13,8	12,5	13,9	14,1	12,6	12,3
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	244,4	250,8	256,5	270,6	266,4	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,6	4,3	4,2	4,0	3,8	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	40,9	41,4	41,6	42,8	42,9	.
terciární (služby)	%	54,4	54,3	54,2	53,2	53,3	.
Míra ekonomické aktivity	%	58,2	58,7	58,9	59,7	59,4	59,6
v tom: muži		66,7	66,5	66,4	67,5	67,1	67,3
ženy		50,1	51,2	51,8	52,2	52,0	52,2
Míra zaměstnanosti	%	50,1	51,2	56,5	58,4	58,0	58,6
v tom: muži		54,6	55,4	64,1	66,4	65,8	66,2
ženy		63,2	63,2	49,2	50,7	50,5	51,3
Obecná míra nezaměstnanosti	%	6,2	5,6	4,1	2,2	2,3	1,6
v tom: muži		5,3	5,0	3,4	1,6	1,9	1,6
ženy		7,3	6,4	4,9	2,9	2,8	1,6
NEZAMĚSTANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	23 866	18 574	14 270	10 483	8 968	9 076
z toho: ženy		11 574	9 156	6 996	5 145	4 560	4 397
absolventi škol a mladiství		1 394	1 114	768	561	497	510
osoby se zdravotním postižením		2 437	2 309	2 113	1 887	1 770	1 584
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		5 880	5 291	4 519	3 894	3 755	3 949
dosažitelní		23 126	17 848	13 389	9 582	8 065	8 233
v tom podle věku:							
do 19 let		816	658	517	419	394	447
20–24 let		3 031	2 106	1 429	930	761	871
25–34 let		5 182	3 868	2 877	2 056	1 837	1 744
35–44 let		5 549	4 329	3 294	2 243	1 888	1 846
45–54 let		5 100	3 971	3 110	2 302	1 941	2 004
55 a více let		4 188	3 642	3 043	2 533	2 147	2 164
průměrný věk	roky	40,2	41,0	41,7	42,6	42,4	42,2
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		6 436	5 297	4 347	3 223	2 750	2 801
střední bez maturity		10 310	7 601	5 714	4 107	3 463	3 538
střední s maturitou		5 600	4 336	3 148	2 372	2 038	2 040
vyšší odborné vč. nástavbového		207	175	122	89	82	62
vysokoškolské		1 313	1 165	939	692	635	635
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	9 250	7 324	5 486	3 939	3 520	3 489
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		2 480	2 075	1 481	1 111	1 036	946
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		6 770	5 249	4 005	2 828	2 484	2 543
manuální pracovníci	osoby	12 657	9 804	7 627	5 558	4 719	4 976
kvalifikovaní (třídy 6–8)		6 189	4 763	3 552	2 401	2 093	2 366
nekvalifikovaní (třída 9)		6 468	5 041	4 075	3 157	2 626	2 610
v tom podle délky evidence:	osoby						
do 3 měsíců		7 007	6 335	5 315	4 412	4 473	4 397
3–6 měsíců		3 914	3 159	2 348	1 837	1 617	2 029
6–12 měsíců		3 730	2 683	2 201	1 587	1 200	1 347
od 1 roku do 2 let		4 007	2 187	1 625	864	651	649
více než 2 roky		5 208	4 210	2 781	1 783	1 027	654

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměstnanosti	Kč	5 700	6 005	6 179	6 720	7 284	7 903
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	6,36	4,96	3,76	2,72	2,31	2,38
v tom: muži		6,46	4,95	3,79	2,75	2,25	2,42
ženy		6,24	4,96	3,72	2,69	2,37	2,33
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾	%	2,53	1,78	1,24	0,75	0,48	0,38
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	2 769	3 932	6 151	8 816	12 848	14 686
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce	osoby	8,6	4,7	2,3	1,2	0,7	0,6
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	110 491	115 206	117 366	124 333	133 521	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	200,3	209,0	212,9	225,7	242,5	.
průměr ČR = 100	%	97,7	97,8	96,2	98,0	98,4	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	24 348	25 192	26 578	28 580	31 373	34 343
v tom: muži		26 568	27 457	28 818	31 063	34 284	37 304
ženy		21 610	22 407	23 669	25 185	27 461	30 489
Medián mezd	Kč	21 750	22 521	23 914	25 865	28 348	30 872
v tom: muži		23 380	24 032	25 486	27 611	30 600	33 107
ženy		19 925	20 715	22 055	23 601	25 617	28 234
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		19 986	19 876	19 340	19 222	19 009	19 137
základních škol		46 045	47 126	48 324	48 917	49 569	49 725
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		23 732	23 120	23 008	22 696	22 069	22 076
vyšších odborných škol (denní studium)		817	722	643	584	489	441
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		16 077	14 907	13 937	13 375	12 956	12 964
s místem výuky v kraji		11 170	10 275	9 531	9 066	8 783	8 786
z toho v prezenčním studiu	%	66,7	68,4	68,2	69,3	69,4	70,1
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	2 956	2 714	2 587	2 080	1 989	1 807
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 591	2 507	2 524	2 527	2 573	.
na 1 000 obyvatel		4,7	4,5	4,6	4,6	4,7	.
Nemocnice		8	8	9	9	9	.
lůžka		3 170	3 186 ¹²⁾	3 404	3 404	3 404	.
případy hospitalizace ⁶⁾	tis. případů	106,4	106,5	108,6	106,5	107,3	.
průměrná ošetrovací doba	dny	7,65	7,57	8,05	7,91	7,65	.
využití lůžek	dny	256,6	253,0	256,9	247,5	241,2	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	3,655	4,050	4,274	4,433	4,678	4,903
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	44,2	41,1	40,6	39,8	38,8	39,2
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	tis. dávek	577,0	565,0	541,0	501,5	442,7	414,8
z toho přídavek na dítě		279,0	264,0	244,0	210,6	162,6	142,3
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	1 813	1 809	1 808	1 760	1 842	1 792
z toho přídavek na dítě		168	159	146	126	129	116
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 285	3 282	3 281	3 196	3 345	3 250
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		2 363	2 364	2 262	2 329	2 422	2 464
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		22,6	21,9	20,3	20,4	20,8	20,6
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		532	635	787	773	772	772
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		710	719	705	699	692	670



Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁷⁾	osoby	131 633	133 177	134 327	134 781	134 981	135 370
z toho ženy		81 330	81 946	82 107	81 901	81 668	81 519
Příjemci starobního důchodu sólo ⁸⁾	osoby	98 081	99 714	100 937	101 705	102 079	102 616
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{7,9)}	osoby	32 645	33 988	35 140	36 241	36 959	37 745
z toho ženy		18 644	19 364	19 976	20 532	20 918	21 292
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	24,8	25,5	26,2	26,9	27,4	27,9
v tom: muži		27,8	28,5	29,0	29,7	30,1	30,6
ženy		22,9	23,6	24,3	25,1	25,6	26,1
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁸⁾	Kč	10 955	11 221	11 337	11 719	12 282	13 334
v tom: muži		12 019	12 304	12 423	12 832	13 434	14 541
ženy		10 044	10 290	10 388	10 734	11 255	12 247
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁸⁾ na mzdovém mediánu	%	50,4	49,8	47,4	45,3	43,3	43,2
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	866 713	944 419	1 048 962	1 171 627	1 455 410	1 679 882
v tom dávky:							
nemocenské		567 891	628 959	710 234	797 043	1 029 304	1 221 385
ošetřovné		42 548	52 201	58 992	71 897	84 721	87 573
peněžitá pomoc v mateřství		255 829	262 751	279 443	302 410	329 200	352 441
vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství		445	508	293	277	235	225
otcovská poporodní péče ¹⁰⁾		10 210	12 590
dlouhodobé ošetřovné ¹⁰⁾		1 740	5 669
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		10 181	8 575	7 286	7 230	6 723	7 132
na 1 000 obyvatel		18,5	15,6	13,2	13,1	12,2	12,9
Objasněné trestné činy		5 740	5 440	4 578	4 654	4 460	4 394
Hlášené dopravní nehody		4 254	4 460	4 774	5 163	5 074	5 191
na 1 000 obyvatel		7,7	8,1	8,7	9,4	9,2	9,4
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	35	34	33	24	18	48
Podíl bodovaných řidičů ¹¹⁾ z registrovaných řidičů celkem	%	8,4	7,4	7,3	6,4	7,1	7,6
Požáry		782	1 011	808	687	1 107	932
na 1 000 obyvatel		1,4	1,8	1,5	1,2	2,0	1,7
přímá škoda	mil. Kč	96	105	60	78	100	90

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)

²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

⁵⁾ pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁶⁾ do roku 2015 počet hospitalizovaných pacientů

⁷⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

⁸⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

⁹⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹⁰⁾ dávka otcovské poporodní péče byla zavedena od února 2018, dlouhodobé ošetřovné od června 2018

¹¹⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

¹²⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	198 157	208 399	221 073	243 500	248 273	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	103,9	104,1	104,6	110,2	100,5	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	359,1	378,0	401,0	442,0	450,8	.
průměr ČR = 100	%	87,6	86,7	88,9	92,7	90,0	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	810,8	831	859,1	899,9	932	.
průměr ČR = 100	%	96,0	93,7	94,9	95,3	94,9	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	179 113	187 531	198 717	218 504	223 343	.
v tom sektory: primární	%	4,5	4,0	3,5	3,5	3,0	.
sekundární	%	46,5	46,9	47,9	50,0	46,5	.
terciární	%	49,0	49,1	48,7	46,5	50,5	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	39 680	50 133	46 293	45 601	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	71,9	90,9	84,0	82,8	.	.
průměr ČR = 100	%	69,8	78,8	74,6	70,1	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	244 400	250 754	257 318	270 588	266 372	.
z toho zaměstnanci		209 594	218 340	224 226	235 048	234 932	.
NÁKLADY PRÁCE¹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	31 905	32 896	34 420	36 857	39 708	.
z toho: přímé náklady (mzdy a náhrady mzdy)		23 124	23 878	24 940	26 686	28 764	.
sociální náklady a výdaje		8 314	8 590	8 962	9 610	10 319	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY²⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	20 926	22 589	22 131	24 244	27 670	30 822
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	20 214	21 491	20 006	22 505	27 427	29 834
z toho: běžné výdaje		15 529	16 035	16 736	18 147	20 477	22 391
kapitálové výdaje		4 685	5 455	3 270	4 358	6 949	7 443
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	2 054	1 987	1 808	2 151	2 515	.
z toho: mzdové		967	1 083	1 050	1 207	1 483	.
financované z veřejných zdrojů ČR		566	545	537	676	727	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	1 796	1 926	1 986	2 239	2 419	.
z toho výzkumní pracovníci		846	908	932	1 051	1 066	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE³⁾							
Podíl domácností vybavených počítačem	%	73,7	74,9	76,0	76,4	77,3	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	71,5	73,8	75,4	76,6	78,3	.
ORGANIZAČNÍ STATISTIKA							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		135 019	136 566	137 930	139 199	140 354	140 013
z toho živnostníci		95 802	97 312	98 502	100 820	101 444	102 600
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		72 692	72 381	71 317	72 435	72 650	73 423
z toho živnostníci		48 710	48 884	48 785	49 509	49 420	49 739
Vzniklé subjekty		3 843	4 274	4 178	4 044	3 918	3 988
z toho živnostníci		2 766	2 811	2 769	2 532	2 657	2 751
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	10 210	9 697	9 603	9 375	⁷⁾ 9 234	.
z toho: rostlinná produkce		6 030	5 851	6 055	5 522	⁷⁾ 5 343	.
živočišná produkce		3 649	3 278	3 265	3 559	⁷⁾ 3 595	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (stav k 31. 5.)	ha	236 079	235 444	233 855	233 447	235 424	237 283
z toho orná		166 287	167 061	167 519	164 964	166 179	167 777
Sklizeň: obilovin	t	563 774	528 837	556 055	503 593	423 544	494 199
brambor	t	23 061	18 578	24 226	22 892	17 377	18 291
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	101 209	103 480	103 473	100 588	98 298	101 647
prasata	kusy	85 541	81 780	79 239	69 037	63 563	65 327
drůbež	tis. ks	2 454 356	2 531 865	2 389 619	2 590 538	2 780 494	2 776 879
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	12 922	13 122	13 923	12 731	13 002	13 010
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	16 165	16 832	15 566	13 011	13 931	14 038
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	9 636	9 760	11 819	11 984	12 132	10 853
Výroba mléka	tis. l	226 596	231 609	236 809	226 456	234 871	238 032
Snáška konzumních vajec	tis. ks	147 903	147 079	155 963	174 006	177 403	158 571



Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 108	854	725	659	634	820
Těžba dřeva	m ³ b. k.	703 936	695 430	698 535	728 306	963 769	1 029 838
z toho nahodilá hmyzová		32 309	59 340	90 504	90 984	351 961	674 250
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků		125	124	127	129	126	130
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnanec	mil. Kč tis. Kč	142 922 3 258	142 841 3 153	152 535 3 209	173 980 3 499	175 621 3 587	145 362 3 311
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	43 864	45 300	47 534	49 718	48 965	43 900
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	26 269	26 679	27 778	29 503	31 341	32 944
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 078	1 044	1 183	1 278	1 176	1 146
podíl na ČR	%	1,3	1,2	1,4	1,5	1,3	1,3
Spotřeba elektřiny netto	GWh	3 175	3 259	3 404	3 527	3 602	3 589
podíl na ČR	%	5,7	5,8	5,9	6,0	6,1	6,0
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 625,3	1 637,1	1 675,1	1 717,6	1 706,5	1 744,8
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	295 309	303 667	325 845	351 063	342 085	338 598
podíl na ČR	%	4,2	4,1	4,0	4,2	4,2	4,0
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	858	912	991	1 038	983	948
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁵⁾		20	18	21	20	18	18
Základní stavební výroba ⁵⁾ na 1 zaměstnanec	mil. Kč tis. Kč	2 404 1 325	2 730 1 853	2 554 1 598	2 613 1 742	2 640 1 908	2 917 2 057
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁵⁾	fyz. os.	1 815	1 473	1 598	1 500	1 384	1 418
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁵⁾	Kč	24 294	24 584	25 444	26 846	28 784	30 864
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁶⁾ z toho pro veřejné zadavatele	mil. Kč	9 428 3 728	12 330 4 968	9 932 3 374	10 755 4 406	12 202 5 808	. .
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb z toho: budov (bytových a nebytových) na ochranu životního prostředí	mil. Kč	11 343 8 666 775	9 326 7 057 676	13 271 9 333 898	20 748 12 130 980	16 805 12 691 1 058	14 366 10 645 956
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 128	2 712	3 423	5 209	4 257	3 412
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty z toho v nových rodinných domech		935 558	874 534	1 301 684	1 428 866	1 696 961	1 645 1 114
Dokončené byty z toho v nových rodinných domech		1 035 777	1 059 764	1 064 694	1 215 664	1 473 828 ⁸⁾	1 703 ⁸⁾ 948
Investiční náklady na výstavbu 1 m ² obytné plochy bytu v novém rodinném domě	Kč	33 173	34 238	35 389	36 295	36 919 ⁸⁾	37 603
v novém bytovém domě	Kč	28 824	32 275	28 071	27 874	38 240 ⁸⁾	30 319
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		256 020	269 977	279 591	290 255	299 983	308 501
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		1 034	1 055	1 036	1 040	1 078	1 074
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		47 866	49 628	49 386	50 867	51 049	51 006
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních z toho ze zahraničí	tis. osob	937 219	1 124 256	1 158 268	1 259 282	1 343 298	1 412 315
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ z toho hostů ze zahraničí	dny	4,3 4,4	4,2 4,4	4,2 4,4	4,3 4,4	4,2 4,3	4,2 4,3

1) podniky se sídlem v kraji

2) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

3) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2016 je vypočten z dat roku 2015, 2016 a 2017)

4) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

5) podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

6) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

7) semidefinitivní údaje

8) předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	277 229	277 099	276 917	276 799	276 652	276 483
z toho: orná půda		190 578	190 135	189 859	189 080	188 331	186 894
zahrady a ovocné sady		15 927	15 927	15 892	15 934	16 023	16 202
trvalé travní porosty		70 722	71 036	71 165	71 784	72 296	73 385
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	198 659	198 800	198 983	199 102	199 254	199 425
z toho: lesní pozemky		148 017	148 091	148 186	148 277	148 374	148 513
zastavěné plochy a nádvoří		9 295	9 279	9 275	9 264	9 247	9 247
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	93,8	94,4	94,9	94,5	95,2	94,6
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	77,6	79,9	79,2	80,2	80,5	84,6
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	31,9	32,6	34,2	34,6	34,9	36,1
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	31,7	32,6	33,1	33,2	34,2	35,6
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	77,1	78,1	78,5	79,8	78,9	78,9
na kanalizaci s koncovou ČOV		71,3	73,1	73,2	74,0	74,8	74,4
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	94,1	95,2	95,0	94,8	96,6	96,0
Čistírný odpadních vod (ČOV)		139	132	129	131	137	139
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	224 979	226 115	229 059	230 592	231 438	224 050
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	7 679	9 905	9 516	9 256	9 277	9 705
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,71	0,72	0,75	0,73	0,67	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,63	0,64	0,66	0,64	0,58	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,08	0,08	0,09	0,09	0,09	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,86	0,91	0,92	0,88	0,72	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,86	0,90	0,92	0,88	0,72	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,36	1,30	1,08	1,09	1,01	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,49	0,46	0,47	0,49	0,43	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,87	0,84	0,61	0,60	0,57	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	7,59	7,83	7,97	7,95	6,98	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		6,07	6,44	6,71	6,76	5,89	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,52	1,39	1,26	1,19	1,09	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ²⁾	t	424 812	590 596	495 272	550 970	642 172	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	171 316	185 287	216 318	238 054	206 122	.
zásobování vodou; činností související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	117 599	114 244	105 942	129 827	163 277	.
stavebnictví	t	109 860	267 611	146 770	156 807	240 109	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	770	1 071	899	1 000	1 166	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	272	295	304	323	332	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	17,0	15,7	16,1	16,8	17,6	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	46,4	46,4	49,1	54,2	58,5	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 839	2 230	1 506	1 378	2 383	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	997,9	1 110,9	794,6	913,0	1 537,2	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	6,1	5,3	5,0	6,0	4,0	.
nakládání s odpadními vodami	%	50,0	52,7	30,8	22,2	41,1	.
nakládání s odpady	%	32,9	33,7	52,1	49,0	35,0	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	3 428,6	3 584,7	3 770,7	4 209,1	4 268,1	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	0,9	1,0	0,8	0,8	0,8	.
nakládání s odpadními vodami	%	14,5	14,4	14,3	13,8	14,0	.
nakládání s odpady	%	76,8	79,0	80,1	80,7	81,8	.

¹⁾ emise v celé časové řadě nově vypočteny podle mezinárodní metodiky (především zpřesněny odhady emisí z dopravy a emisí ze spalování v domácnostech)

²⁾ podle sídla podniku



Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2014 a 2019

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ							
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	2014	551 590	162 808	79 375	111 130	78 926	119 351
	2019	551 647	164 283	80 045	109 958	79 383	117 978
z toho cizinci (bez azylantů)	2014	13 266	4 538	2 005	2 435	1 438	2 850
	2019	17 626	6 212	2 649	3 001	2 331	3 433
v tom ve věku (%):							
0–14 let	2014	82 902	24 003	11 803	16 989	12 235	17 872
	2019	86 013	25 832	12 432	17 038	12 621	18 090
15–64 let	2014	363 915	106 707	52 739	72 799	52 397	79 273
	2019	346 227	102 340	50 577	68 752	50 365	74 193
65 a více let	2014	104 773	32 098	14 833	21 342	14 294	22 206
	2019	119 407	36 111	17 036	24 168	16 397	25 695
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2014	42,3	42,7	42,3	42,2	41,7	42,2
	2019	43,3	43,4	43,2	43,4	42,6	43,4
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2014	126,4	133,7	125,7	125,6	116,8	124,3
	2019	138,8	139,8	137,0	141,8	129,9	142,0
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2014	51,6	52,6	50,5	52,7	50,6	50,6
	2019	59,3	60,5	58,3	59,9	57,6	59,0
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2014	-0,2	0,3	-0,6	-0,8	0,6	-0,4
	2019	-0,7	-0,1	-0,9	-0,4	-0,9	-1,7
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2014	-0,4	0,7	3,2	-3,4	-0,7	-1,4
	2019	1,9	3,8	4,2	-2,1	4,6	-0,6
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2014	-0,6	1,0	2,6	-4,2	-0,1	-1,8
	2019	1,1	3,7	3,3	-2,6	3,7	-2,2
Naděje dožití při narození (v období 2015–2019)							
mužů		.	77,8	76,8	77,4	76,9	76,0
žen		.	83,2	82,0	82,5	82,2	81,3
SOCIÁLNÍ VÝVOJ							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2014	23 866	7 636	2 927	4 537	2 534	6 232
	2019	9 076	2 947	1 025	2 358	727	2 019
z toho (%):							
ženy	2014	48,5	47,2	49,7	47,1	53,6	48,4
	2019	48,4	49,4	49,0	44,1	55,8	49,2
absolventi škol a mladiství	2014	5,8	6,4	6,4	5,0	6,1	5,4
	2019	5,6	5,8	6,5	4,8	5,1	6,0
osoby se zdravotním postižením	2014	10,2	8,8	10,6	9,3	13,2	11,2
	2019	17,5	18,2	18,3	14,0	21,0	18,6
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2014	24,6	20,9	31,5	27,3	30,5	21,6
	2019	43,5	38,5	50,0	44,7	51,7	43,1
dosazitelní	2014	96,9	97,0	98,1	96,1	94,7	97,8
	2019	90,7	87,5	87,5	94,7	92,6	91,8
ve věku do 24 let	2014	16,1	17,3	15,9	16,3	15,1	15,0
	2019	14,5	13,5	13,2	16,6	13,3	14,6
ve věku 55 a více let	2014	17,5	16,4	19,3	15,5	19,8	18,7
	2019	23,8	24,2	25,9	21,8	25,6	24,1
evidovaní 12 a více měsíců	2014	38,6	42,6	33,2	34,7	28,7	43,1
	2019	14,4	19,5	12,8	9,3	8,9	15,4

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2014 a 2019

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ³⁾	2014	6,36	6,95	5,45	5,97	4,58	7,69
	2019	2,38	2,52	1,78	3,23	1,34	2,49
v tom: muži	2014	6,46	7,31	5,35	6,28	4,16	7,78
	2019	2,42	2,56	1,78	3,57	1,15	2,47
ženy	2014	6,24	6,58	5,56	5,66	5,02	7,60
	2019	2,33	2,49	1,78	2,88	1,54	2,52
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2014	2,53	3,05	1,84	2,16	1,39	3,39
	2019	0,38	0,56	0,26	0,32	0,13	0,42
Lékaři na 1 000 obyvatel	2014	4,7	7,7	3,5	3,2	2,9	4,0
	2018	4,7	7,1	3,8	3,6	3,0	4,0
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2014	3,655	3,286	3,615	4,191	3,737	3,817
	2019	4,903	4,295	5,207	5,436	4,835	5,435
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2014	44,2	43,2	42,1	43,1	44,2	49,1
	2019	39,2	38,1	39,5	40,5	33,2	45,2
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2014	22,6	16,0	26,8	29,1	24,8	21,4
	2018	20,8	15,3	24,6	23,7	22,7	21,9
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁵⁾	2014	10 955	11 250	10 750	10 689	10 910	10 964
	2019	13 334	13 719	13 093	12 997	13 299	13 307
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁶⁾	2014	24,8	19,8	25,7	33,1	25,9	22,4
	2019	27,9	22,1	29,8	36,6	29,7	25,1
v tom: muži	2014	27,8	22,3	29,9	36,1	29,2	25,1
	2019	30,6	24,6	33,5	38,9	32,3	27,4
ženy	2014	22,9	18,2	23,2	31,2	23,9	20,8
	2019	26,1	20,5	27,4	35,0	28,0	23,6
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2014	18,5	19,3	18,2	19,3	14,0	19,7
	2019	12,9	13,8	10,7	14,5	9,1	14,4
z toho násilné a mravnostní	2014	1,5	1,3	1,8	1,8	1,0	1,8
	2019	1,5	1,1	1,3	1,8	1,1	2,2
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2014	7,7	9,0	7,6	6,8	6,3	7,7
	2019	9,4	11,0	9,7	7,7	8,1	9,5
EKONOMICKÝ VÝVOJ							
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel (stav k 31. 12.)	2014	173,7	176,4	178,3	170,6	162,7	177,1
	2019	186,0	189,3	187,5	186,9	173,2	188,0
z toho:							
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2014	88,3	91,7	88,9	86,5	80,4	90,2
	2019	90,2	95,3	89,1	88,7	80,1	91,8
subjekty vzniklé v roce	2014	5,0	5,1	5,2	4,8	4,7	5,2
	2019	5,0	5,5	4,7	5,1	4,1	5,0
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2014	1,7	1,8	1,6	1,6	1,6	1,8
	2019	3,0	3,1	2,6	2,6	3,9	2,9
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2014	1,9	2,0	1,6	1,7	2,1	1,9
	2019 ⁷⁾	3,1	3,0	3,2	2,2	3,1	4,0



Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2014 a 2019

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
Hromadná ubytovací zařízení	2014	1 034	48	84	109	139	654
	2019	1 074	49	86	129	142	668
lůžka	2014	47 866	3 367	5 267	5 138	5 877	28 217
	2019	51 006	3 438	5 788	5 826	6 055	29 899
lůžka na 1 000 obyvatel	2014	86,8	20,7	66,5	46,1	74,5	236,2
	2019	92,5	21,0	72,5	52,9	76,5	253,0
hosté (tis. osob)	2014	936,7	105,5	106,4	85,7	93,3	545,8
	2019	1 412,3	128,1	169,1	145,8	143,9	825,4
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ							
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):							
orná půda	2014	40,0	58,7	51,8	39,4	32,1	23,7
	2019	39,3	58,5	51,6	38,4	31,3	22,3
lesní pozemky	2014	31,1	16,7	21,7	27,2	37,7	46,8
	2019	31,2	16,7	21,8	27,3	37,9	47,0
zastavěné plochy a nádvoří	2014	2,0	2,6	2,1	2,1	1,7	1,4
	2019	1,9	2,7	2,1	2,1	1,7	1,4

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁶⁾ starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

⁷⁾ předběžné údaje

⁸⁾ méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Pelhřimov	PE	CZ0633
České Budějovice	CB	CZ0311	Třebíč	TR	CZ0634
Český Krumlov	CK	CZ0312	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313			
Písek	PI	CZ0314	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Prachatice	PT	CZ0315	Blansko	BK	CZ0641
Strakonice	ST	CZ0316	Brno-město	BM	CZ0642
Tábor	TA	CZ0317	Brno-venkov	BI	CZ0643
			Břeclav	BV	CZ0644
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Hodonín	HO	CZ0645
Domažlice	DO	CZ0321	Vyškov	VY	CZ0646
Klatovy	KT	CZ0322	Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeň-město	PM	CZ0323			
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Jeseník	JE	CZ0711
Rokycany	RO	CZ0326	Olomouc	OC	CZ0712
Tachov	TC	CZ0327	Prostějov	PV	CZ0713
			Přerov	PR	CZ0714
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Šumperk	SU	CZ0715
Cheb	CH	CZ0411			
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Sokolov	SO	CZ0413	Kroměříž	KM	CZ0721
			Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Vsetín	VS	CZ0723
Děčín	DC	CZ0421	Zlín	ZL	CZ0724
Chomutov	CV	CZ0422			
Litoměřice	LT	CZ0423	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Louny	LN	CZ0424	Bruntál	BR	CZ0801
Most	MO	CZ0425	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Teplice	TP	CZ0426	Karviná	KI	CZ0803
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Nový Jičín	NJ	CZ0804
			Opava	OP	CZ0805
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Ostrava-město	OV	CZ0806
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

